

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Ε' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)
ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Α'
Τρίτη 5 Σεπτεμβρίου 1989

ΑΘΗΝΑ 1989

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Α'

Τρίτη 5 Σεπτεμβρίου 1989

ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΠΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ενημέρωση της Βουλής, από τον κ. Πρωθυπουργό, για την οικονομική κατάσταση της Χώρας και διεξαγωγή συζήτησης. σελ. 817-852

ΑΔΕΙΑ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

κ. Γ. Γενηματά, σελ. 846

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Κατάθεση αναφορών, σελ. 811

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

στην προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση για την οικονομική κατάσταση της Χώρας.

ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ Κ.,	σελ. 824-827, 828, 831, 832
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Μ.,	σελ. 846-850
ΠΑΠΑΜΑΡΓΑΡΗΣ Θ.,	σελ. 851, 852
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝ.,	σελ. 820-824, 827, 831, 832
ΣΑΜΑΡΑΣ ΑΝ.,	σελ. 840, 841-845
ΣΟΥΦΛΙΑΣ Γ.,	σελ. 833-837
ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ ΤΖ.,	σελ. 817, 818-820, 827
ΤΣΟΒΟΛΑΣ Δ.,	σελ. 837-840
ΦΛΩΡΑΚΗΣ Χ.,	σελ. 828-830, 832, 833

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ε' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Λ'

Τρίτη 5 Σεπτεμβρίου 1989

Αθήνα, σήμερα στις 5 Σεπτεμβρίου 1989, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.54', συνήλθε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε Ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την Προεδρία του Προέδρου κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΣΑΛΔΑΡΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον Γραμματέα αυτού, κ. Γεώργιο Βουλγαράκη τα ακόλουθα:

Α' ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1. Οι Βουλευτές κύριοι **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΝΤΖΩΡΗΣ**, **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ**, **ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ** και **ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ** κατέθεσαν αναφορά του Μητροπολίτη Μαντινείας και Κυνουρίας, με την οποία ζητεί την ανέγερση σχολικών κτιρίων, την εκτέλεση έργων οδοποιίας, ύδρευσης κλπ στην Κοινότητα της νότιας Κυνουρίας με το Νομό Λακωνίας.

2. Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΝΤΖΩΡΗΣ** κατέθεσε αναφορά του Σωματείου Εργατοϋπαλλήλων Κλωστοϋφαντουργίας ΑΙΓΑΙΟ Α.Ε. Άστρους Κυνουρίας, με την οποία ζητεί τη λήψη μέτρων για την επαναλειτουργία της πιο πάνω εταιρίας.

3. Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΝΤΖΩΡΗΣ** κατέθεσε αναφορά του Προέδρου της Κοινότητας Αγίου Ανδρέα Νομού Αρκαδίας, με την οποία ζητεί την επίλυση του προβλήματος ύδρευσης της Κοινότητας οδοποιίας, ύδρευσης κλπ στην Κοινότητα του.

4. Ο Βουλευτής Αρκαδίας κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΝΤΖΩΡΗΣ** κατέθεσε αναφορά του Κοινοτικού Συμβουλίου Δρακοβουνίου Νομού Αρκαδίας, με την οποία ζητεί την επίλυση του προβλήματος ύδρευσης της Κοινότητας του.

5. Η Βουλευτής Αθήνας κ. **ΑΝΝΑ ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ** κατέθεσε αναφορά του κ. Κων/νου Αντωνόπουλου, Δημοτικού Συμβούλου Δήμου Αμαρουσίου Αττικής, με την οποία ζητεί την παραχώρηση στο Δήμο Αμαρουσίου έκτασης 70 τετραγωνικών μέτρων στην οποία έχει τοποθετηθεί προκατασκευασμένος Ιερός Ναός.

6. Ο Βουλευτής Έβρου κ. **ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά του κ. Χρήστου Καλέτσιου, υπολοχαγού ε.α., με την οποία ζητεί την αποζημίωση του για την απώλεια του αυτοκινήτου του κατά την εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο.

7. Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά του Συλλόγου Πολυτέκνων Γονέων Νομού Ιωαννίνων, με την οποία διαμαρτύρεται για το περιεχόμενο του Νομοσχεδίου «περί μεταγραφών φοιτητών και σπουδαστών κλπ.»

8. Ο Βουλευτής Λάρισας κ. **ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ** κατέθε-

σε αναφορά του Εργατοϋπαλλικού Κέντρου Νομού Λάρισας, με την οποία ζητεί τη λήψη μέτρων για την επαναλειτουργία των επιχειρήσεων ΡΟΚΑ, ΙΩΑΝΝΙΔΗ και ΜΕΚΑ που λειτουργούσαν στην περιοχή του.

9. Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. **ΗΛΙΑΣ ΜΠΙΤΣΑΝΗΣ** κατέθεσε αναφορά του Επιμελητηρίου Μεσσηνίας, με την οποία ζητεί να αποπερατωθεί ο αυτοκινητόδρομος «Κορίνθου-Τρίπολης-Καλαμάτας.»

10. Ο Βουλευτής Ιωαννίνων κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ** κατέθεσε αναφορά της Ένωσης Αναπήρων και Θυμάτων Στρατιωτικών Υπαξιωματικών-Οπλιτών Νομού Ιωαννίνων, με την οποία ζητεί όπως οι ανάπηροι στρατιωτικοί και τα θύματα της περιόδου της ειρήνης έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους αναπήρους πολέμου Εθνικής Αντίστασης και Εμφυλίου Πολέμου.

11. Ο Βουλευτής Ξάνθης κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΥΛΑΚΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά του Προέδρου της Κοινότητας Γενισέας Νομού Ξάνθης, με την οποία ζητεί την οικονομική ενίσχυση της Κοινότητας του για την κατασκευή κερκίδων στο Γυμναστήριο της.

12. Ο Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Πειραιά κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ** κατέθεσε αναφορά του Δημάρχου Κορυδαλλού Αττικής, με την οποία ζητεί το διορισμό του Δημοτικού Συμβούλου Κορυδαλλού κ. Γρηγορίου Γουρδομχήλη, εκπαιδευτικού, σε σχολική μονάδα της περιοχής του πιο πάνω Δήμου.

13. Ο Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Πειραιά κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ** κατέθεσε αναφορά της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργαζομένων Δημοσίων Νοσοκομείων, με την οποία διαμαρτύρεται για το περιεχόμενο του Νομοσχεδίου που αφορά στα Υπηρεσιακά Συμβούλια.

14. Οι Βουλευτές κύριοι **ΙΣΑΑΚ ΛΑΥΡΕΝΤΙΔΗΣ**, **ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ**, **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ** και **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΝΤΑΞΗΣ** κατέθεσαν αναφορά του Συλλόγου Πολυτέκνων Νομού Κορινθίας με την οποία ζητεί την τροποποίηση διατάξεων του Νομοσχεδίου «περί μετεγγραφών φοιτητών και σπουδαστών εσωτερικού - εξωτερικού και κατατάξεις πτυχιούχων στα Ανώτατα και στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα κλπ.»

15. Οι Βουλευτές κύριοι **ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ** και **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ** κατέθεσαν αναφορά του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων των Μαθητών του Λυκείου Αγίας Νομού Λάρισας, με την οποία ζητεί τη λήψη μέτρων για τη σωστή λειτουργία του πιο πάνω Λυκείου.

16. Οι Βουλευτές κύριοι **ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**, **ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΤΡΙΦΤΑΡΗΣ** και **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ** κατέθεσαν αναφορά του Αγροτι-

κού Συνεταιρισμού Αγίας Τριάδας Θεσ/νίκης, με την οποία ζητεί τη λήψη προστασίας των σταφυλοπαραγωγών της περιοχής του κλπ.

17. Οι Βουλευτές κύριοι ΗΛΙΑΣ ΜΠΙΤΣΑΝΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΠΠΟΣ και ΝΙΚΟΣ ΓΑΛΑΝΟΣ κατέθεσαν αναφορά του Σωματείου Εργατοϋπαλλήλων Κλωστοϋφαντουργίας ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. Άστρους Κυνουρίας, με την οποία ζητεί τη λήψη μέτρων για άμεση επαναλειτουργία της πιο πάνω εταιρίας, την καταβολή δεδουλευμένων αποδοχών στα μέλη του κλπ.

18. Οι Βουλευτές κύριοι ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΣΣΑΛΙΔΗΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ και ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΝΤΑΞΗΣ με αναφορά τους ζητούν την ίδρυση και λειτουργία κέντρου Υγείας στο Δήμο Πολύκαστρου Νομού Κιλκίς.

Β' ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

1. Στην με αριθμό 12/14-7-83 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Θ.ΚΑΤΣΑΝΕΒΑ, Π.ΣΓΟΥΡΙΔΗ, Μ.ΑΡΣΕΝΗ, Δ.ΤΣΕΤΙΝΕ, Γ.ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ, Κ.ΔΙΑΜΑΝΤΗ και Β.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ δόθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Όπως μας γνώρισε η Νομαρχία Θεσσαλονίκης ύστερα από έρευνα που έκανε γι αυτό το θέμα, ο Δήμος Θεσ/κης δεν έχει κάνει καμιά κατάθεση στην Τράπεζα Κρήτης. Στην Τράπεζα Κρήτης έχει κατατεθεί το ποσό των 79.309.285 δρχ. από τη Δημοτική Επιχείρηση πληροφόρησης.

Για το θέμα αυτό και γενικά για τη διαχείριση των οικονομικών της Δημοτικής επιχείρησης πληροφόρησης του Δήμου - Θεσ/κης έχει διαταχθεί διαχειριστικός έλεγχος με την αριθμ. 43209/23-12-88 απόφαση του Νομάρχη Θεσ/νίκης, από ορκωτούς λογιστές, το πόρισμα των οποίων αναμένεται.

Αθήνα 15/8/83

Ο Υπουργός

ΝΙΚ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ»

2. Στην με αριθμό 50/21-7-89 ερώτηση της Βουλευτού κας ΆΝ.ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ δόθηκε από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

1. Εξ όσων γνωρίζουμε ο κ. Πολιτόπουλος δεν δήλωσε ότι «Η Κυβέρνηση μου ζητήσει να παραμείνω».

Το ακριβές είναι ότι δήλωσε αόριστα «μου ζητήθηκε να παραμείνω, «χωρίς να διευκρινίζει στη συνέντευξη από ποιόν. Εξάλλου ο κ. Υπουργός επ αυτού του θέματος έκανε δήλωση σαφή ότι «εγώ δεν του ζητήσα να παραμείνει».

Κατά συνέπεια υπήρξε αντίδραση - απάντησή μου και συνακόλουθα δεν ισχύει ο ισχυρισμός της κ. Συνοδινού «ποιοί λόγοι τον έπεισαν (τον Υπουργό) να ζητήσει από τον Πολιτόπουλο να παραμείνει κ.λ.π.»

2. Πράγματι ο κ. Πολιτόπουλος είπε «ότι έγιναν λάθη και ολισθήματα». Αυτό έγινε στα πλαίσια όχι ακριβώς συνέντευξης αλλά στον ετήσιο απόλογισμό της δραστηριότητας του Εθνικού Θεάτρου, όπου με ειλικρίνεια μάλλον - αφού παρουσίασε το επιτυχές κατά την άποψη του έργο του - τόνισε ότι δεν έγιναν όλα τέλεια και αλάνθαστα αλλά έγιναν και λάθη μη δυνάμενα όμως να ερμηνευθούν ως ατασθαλίες.

3. Στην Υπηρεσία μας και ειδικά για το Εθνικό Θέατρο δεν έχουν περιέλθει πληροφορίες ή καταγγελίες «για διωγμούς ηθοποιών και τεχνικών για πολιτικούς λόγους» τουλάχιστον όσον αφορά την Διοίκηση Πολιτόπουλου. Εφόσον υπάρξουν σχετικά στοιχεία θα τα ερευνήσουμε.

4. Δεν γνωρίζουμε να έχουν κλείσει τα Επιδάυρια κάποια χρόνια εξ αιτίας του Εθνικού Θεάτρου.

Το αληθές είναι ότι το 1988 ματαιώθηκαν δύο (2) παραστάσεις τον μήνα Ιούνιο διότι εκκρεμούσε στο Υπουργείο Οικονομικών η υπογραφή της συλλογικής σύμβασης εργασίας των απεργούντων ηθοποιών.

5. Για το θέμα της αγοράς του REX πράγματι η αγορά έγινε από το Εθνικό Θέατρο κα συνεπώς αποτελεί πλέον περιουσιακό στοιχείο του Θεάτρου, αλλά με χρήματα του Κρατικού Προϋπολογισμού, τα οποία δόθηκαν υπό μορφή επιχορήγησης στο Εθνικό Θέατρο με συγκεκριμένη αιτιολογία της αγοράς του και ύστερα από απόφαση της τότε Κυβέρνησης. Αν χρειασθούν συμπληρωματικά στοιχεία θα αναζητηθούν από το Εθνικό Θέατρο.

6. Όσον αφορά το σημείο της ερώτησης που αναφέρει ότι υπάρχουν «μηνύσεις πολλών ενδιαφερομένων στο Συμβούλιο της Επικράτειας» σας γνωρίζουμε ότι αγνοούμε εντελώς το θέμα αλλά σημειώνουμε ότι αν υπήρχαν προσφυγές στο ΣτΕ θα έπρεπε να είχαν

κοινοποιηθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο στο Υπουργείο ή στο Εθνικό Θέατρο, το οποίο δεν έχει συμβεί.

7. Αντικατάσταση του Διευθυντού του Εθνικού Θεάτρου (ή του Κ.Θ.Β.Ε. ή της Κ.Σ.Ο.Τ. κ.λπ.) χωρίς παραίτηση δεν μπορεί να γίνει κατά τη διάρκεια της θητείας του. Και τούτο διότι «ο επί θητεία υπάλληλος» κατά παγία νομολογία κατά την διάρκεια της θητείας του εξομοιούται με τον μόνιμο υπάλληλο σε όλα τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις συνέπειες. Απόλυση μπορεί να γίνει είτε με ειδικό νομοθέτημα, είτε βεβαίως με την χρονοβόρα διαδικασία της «πειθαρχικής δίωξης», εφόσον συντρέχουν σοβαρότατα πειθαρχικά παραπτώματα προσδιοριζόμενα από τον Υπαλληλικό Κώδικα, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τους μόνιμους υπαλλήλους και ούτε υπήρξε έγγραφο μου προς τον κ. Πολιτόπουλο για «συνέχιση της διευθυντικής θητείας», όπως αναφέρει η ερωτώσα κ. Βουλευτής.

8. Τέλος, το αιτούμενο εμπιστευτικό έγγραφο της τέως Υπουργού προς το Εθνικό Θέατρο με αριθ. 1/25-2-1988 καθώς και τα πρακτικά του Δ.Σ., για τις συζητήσεις που αφορούσαν την αγορά του REX, ζητήθηκαν ήδη από το Εθνικό Θέατρο και δεν έχουν ακόμη υποβληθεί.

Αθήνα 25-8-89

Ο Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ»

3. Στην με αριθμό 100/31/7/89 ερώτηση του Βουλευτή κ. Π.Βάλβη δόθηκε από τον Υπουργό Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με το νομοσχέδιο για την λήψη μέτρων για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας και ειδικότερα για το Νεώριο Σύρου σας πληροφορούμε τα εξής:

Η Κυβέρνηση έχοντας στόχο την αναδιάρθρωση και αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας της χώρας μας θα καταθέσει σε σύντομο χρόνο το σχετικό νομοσχέδιο στην Βουλή του οποίου η επεξεργασία έχει ήδη ολοκληρωθεί.

Όσον αφορά την σχετική με το Ναυπηγείο Νεώριου Σύρου τροπολογία αυτή θα εξετασθεί στα πλαίσια της περιφερειακής ανάπτυξης.

Ύστερα άλλωστε από όσα μας έθεσε υπόψη με έγγραφο της η ΕΤΒΑ σας πληροφορούμε ότι η πρωτοβουλία για την επίλυση των προβλημάτων του Νεωρίου ανήκει στην Εθνική Τράπεζα η οποία έχει και την ευθύνη του MANAGEMENT της επιχείρησης.

Η ΕΤΒΑ πάντως διαμόρφωσε στις αρχές του 1989 σχέδιο εξυγίανσης της εταιρίας το οποίο συζητήθηκε με τους λοιπούς μετόχους της Α.Ε. «Νεώριο-Ναυπηγεία Σύρου» χωρίς όμως να έχει υλοποιηθεί μέχρι σήμερα.

Όσον αφορά τέλος το αίτημα της διευθέτησης της εκκρεμότητας της Δεξαμενής «ΑΥΛΙΑΔΑ Ι» σας πληροφορούμε ότι αυτή δεν αποτελεί περουνιακό στοιχείο της ΕΤΒΑ αλλά της Α.Ε. «Νεώριο-Ναυπηγεία Σύρου».

Συνεπώς η Δεξαμενή αυτή δεν έχει μισθώσει στην ΕΠΕ «ΓΕΝΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ» στην οποία έχουν μισθωθεί από την ΕΤΒΑ οι υπολοίπες εγκαταστάσεις των Ναυπηγείων Χλκίδας.

Αθήνα 24-8-89

Ο Υπουργός

Μ.ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ»

4. Στην με αριθμό 107/31-7-89 ερώτηση του Βουλευτή κ.Χρ. Κατσιγιάννη δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«1. Για την διακρίβωση ύπαρξης τυχόν αμέλειας ή παραλείψεων που οδήγησαν σε αναζοπύρωση στις 25.7.89 της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε στις 23.7.89 σε δασική θέση στην περιοχή της Κοινότητας Φυλής του Δασαρχείου Πάρνηθας, διατάχθηκε και διενεργείται από ανώτατο δασικό υπάλληλο Ένορκη Διοικητική Εξέταση.

2. Κάθε χρόνο εκδίδεται από την Επιτροπή Τιμών και Εισοδημάτων απόφαση, οικονομικής ενίσχυσης των γεωργοκτηνοτρόφων, των οποίων οι εκμεταλλεύσεις ζημιώθηκαν από πυρκαϊές του προηγούμενου έτους. Στην απόφαση αυτή, περιλαμβάνονται και οι ρητινοσυλλέκτες της Χώρας, των οποίων τα πεύκα που ρητίνευαν κήκαν και απωλέσθηκε η παραγωγή της ρητίνης.

Φυσικά η ανωτέρω απόφαση, θα καλύπτει και τους πυροπαθείς ρητινοσυλλέκτες Κοινότητας Φυλής.

3. Σε ότι αφορά την αναδάσωση της έκτασης που κήκε στην Πάρνηθα θα γίνει άμεσα επέμβαση σε όσες τοποθεσίες διαπιστωθεί ότι

δεν θα αναπτυχθεί φυσική βλάστηση.

Οι εργασίες σύνταξης της μελέτης αυτής και η εκτέλεση των ανασωσών, θα γίνουν από την Δ/ση Ανασώσεων Αττικής, αρμόδιας υπηρεσίας για τις ανασώσεις του Λεκανοπεδίου Αττικής.

Αθήνα 25-8-89

Ο Υπουργός

ΣΤ.ΔΗΜΑΣ»

5. Στην με αριθμό 120/1-8-89 ερώτηση του Βουλευτή κ. ΑΛ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ δόθηκε από τον Υπουργό Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την Α.Ε. «Κλωστοϋφαντουργία Φιλιατών και ύστερα από όσα μας έθεσε υπόψη με έγγραφό της η ΕΤΒΑ σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Δ.Σ.της Τράπεζας στα πλαίσια της στήριξης του λειτουργικού προγράμματος της εταιρείας ενέκρινε πρόσφατα προς την εταιρεία την παροχή εγγυήσεως δρχ.100 εκατ για την εξεύρεση αναγκαίου κεφαλαίου κινήσεως από Εμπορικές Τράπεζες, παράλληλα με προσωπικές ενέργειες της Διοικήσεως σε άλλες Τράπεζες για τον ίδιο σκοπό.

Όσον αφορά το επενδυτικό πρόγραμμα για την αντικατάσταση του παλαιού μηχανολογικού εξοπλισμού του κλωστήριου στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού και της παραπέρα ανάπτυξης της εταιρείας, σας πληροφορούμε ότι το εν λόγω πρόγραμμα έχει ολοκληρωθεί, και η σχετική μελέτη πρόκειται να εκριθεί από το Δ.Σ. της ΕΤΒΑ και στην συνέχεια να υποβληθεί στο ΥΠΕΘΟ για την υπαγωγή του στον Ν.1262/82.

Ακόμη η ΕΤΒΑ πρόκειται να εξετάσει την δανειοδότηση του επενδυτικού αυτού προγράμματος της εταιρείας στα πλαίσια του Ν.1262/82.

Για τις προθέσεις της αυτές η ΕΤΒΑ έχει ενημέρωσει εγγράφως τόσο το σωματείο των εργαζομένων όσο και την Διοίκηση της Α.Ε Κλωστοϋφαντήρια Φιλιατών.

Αθήνα 24-8-89

Ο Υπουργός

Μ.ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ»

6. Στην με αριθμό 134/2-8-89 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μ.ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ δόθηκε από τον Υπουργό Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας η ακόλουθη απάντηση:

«Για τη ρύπανση της τάφρου 66 (παραποτάμου του Αλιάκμονα) από βιομηχανίες των Ν.Πέλλης και Ημαθίας σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με το ΠΔ 347/86 (ΦΕΚ 154/Α/6.10.86) η αρμοδιότητα για τον έλεγχο και την έγκριση λειτουργίας μηχανολογικών εγκαταστάσεων καθώς και για την χορήγηση πάσης φύσεως αδειών ανεξάρτητα από υποδύναμη, έχει μεταβιβασθεί στους Νομάρχες.

Από έγγραφο σχετικά με το θέμα των Νομαρχιών Πέλλης και Ημαθίας, διαφαίνεται ότι πράγματι υφίσταται από μακρόν πρόβλημα το οποίο η σημερινή διοίκηση το αντιμετωπίζει με ιδιαίτερη προσοχή.

Έτσι στις 22.8.89 έγινε επίσκεψη - αυτοψία του κ.Περιφερειάρχη Κ.Δ. Μακεδονίας κ.Βλάχου με την παρουσία των Νομαρχών Ν.Πέλλης και Ν.Ημαθίας και υπηρεσιακών παραγόντων στην Περιφερειακή Τάφρο «66» και στον ποταμό Λουδία με σκοπό τη λήψη μέτρων για την επίλυση του παραπάνω προβλήματος.

Ήδη συγκροτήθηκε η επιτροπή ΚΕΠΠ που προβλέπεται από τον Ν.1650/86 η οποία θα υποβάλλει εντός 7 ημερών πόρισμα αναλυτικά,προκειμένου να επιβληθούν οι νόμιμες κυρώσεις στις βιομηχανίες που ρυπαίνουν.

Αθήνα 24-8-89

Ο Υπουργός

Μ.ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ»

7. Στην με αριθμό 134/2-8-89 ερώτηση του Βουλευτή κ.Μ.ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ δόθηκε από τον Υπουργό Δικαιοσύνης η ακόλουθη απάντηση:

«Για τη μόλυνση του περιβάλλοντος του Νομού Ημαθίας από τις παρανομίες των βιομηχανών, όπως ισχυρίζεται ο ερωτών κ.βουλευτής, σας γνωρίζουμε ότι από πλευράς Εισαγγελικής αρχής Βέροιας έχει διαταχθεί προκαταρκτική εξέταση σε βάρος βιομηχανών της περιοχής, ύστερα από υποβολή μηνύσεων εκ μέρους του Τμήματος Υγείας

της Νομαρχίας Ημαθίας.

Η διαδικασία έχει προχωρήσει και εντός των προσεχών ημερών θα υποβληθούν στην Εισαγγελική αρχή Βέροιας οι σχετικές δικογραφίες για τις παραπέρα εκ μέρους της ενέργειες.

Σε κάθε περίπτωση το Υπουργείο Δικαιοσύνης εφ'όσον διαπιστώσει τυχόν παράλειψη στην άσκηση των καθηκόντων εκ μέρους των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών θα ενεργήσει σύμφωνα με το Νόμο.

Αθήνα 22-8-89

Ο Υπουργός

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ»

8. Στην με αριθμό 138/2-8-89 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων ΑΓΓ.ΜΠΡΑΤΑΚΟΥ και ΜΙΧ.ΛΙΑΠΗ δόθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση :

«Το θέμα της αποκατάστασης των πρώην Γενικών Διευθυντών που απελύθησαν με τις διατάξεις του ν.1232/1982 είναι υπόψη του Υπουργείου Οικονομικών και θα εξετασθεί μετά τη λήψη μέτρων για την Ιεραρχία της Δημόσιας Διοίκησης από το Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης και πάντως μετά την ισχύ οποιουδήποτε άλλου μισθολογίου για τους εν ενεργεία υπαλλήλους. Σύμφωνα με βασική αρχή της νομοθεσίας, η μισθολογική και συνταξιοδοτική κατάσταση των υπαλλήλων είναι απόρροια της υπερεσιακής τους κατάστασης και κατά συνέπεια η συνταξιοδοτική λύση στο θέμα θα πρέπει να δοθεί μετά την αντίστοιχη διοικητική, γιατί το ενδεχόμενο προώθησης λύσης μόνο για τους συνταξιούχους θα είχε ως συνέπεια την προνομιακή αντιμετώπισή τους έναντι των εν ενεργεία υπαλλήλων.

Αθήνα 10-8-89

Ο Υπουργός

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ»

9. Στην με αριθμό 138/2-8-89 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων ΑΓΓ.ΜΠΡΑΤΑΚΟΥ και ΜΙΧ. ΛΙΑΠΗ δόθηκε από τον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την αποκατάσταση των πρώην Γενικών Διευθυντών, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

Το θέμα των δίωξεων, καθώς και τα θέματα που αφορούν τη διάβρωση και λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, έχουν απασχολήσει την παρούσα Κυβέρνηση, μέσα στα πλαίσια της σαφώς καθορισμένης αποστολής της.

Μέσα σ'αυτά τα πλαίσια, έχουμε ζητήσει τη συμμόρφωση όλων των διοικήσεων των υπηρεσιών του δημοσίου και των υπηρεσιών του ευρύτερου δημοσίου τομέα, προς τις αποφάσεις που έχουν εκδόσει το Σ.τ.Ε. και τα Ακυρωτικά Διοικητικά Εφετεία.

Το θέμα των Γενικών Δ/ντών θα το εξετάσει η επόμενη Κυβέρνηση στο γενικότερο πλαίσιο της οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης.

Αθήνα 24-8-89

Ο Υπουργός

ΑΘ.ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ»

10. Στην με αριθμό 184/8/89 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Δ.ΣΩΤΗΡΑΗ, ΦΛ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ και ΜΙΧ.ΧΡΥΣΟΧΟΙΔΗ δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Η πρόωρη συνταξιοδότηση των αγροτών θεσπίστηκε με τον Κανονισμό 1096/88 της ΕΟΚ με τον οποίο οι κατά κύριο επάγγελμα γεωργοί, έχουν τη δυνατότητα να σταματήσουν αν θέλουν, τη δραστηριότητά τους για να «συνταξιοδοτηθούν» πρόωρα, εφόσον είναι ηλικίας 55 έως 65 ετών.

Επομένως δεν αποτελεί προϊόν ευαισθησίας του ΠΑΣΟΚ έναντι των αιτημάτων των αγροτικού κόσμου, ενώ απετέλεσε αντικείμενο προεκλογικής εκμετάλλευσης από την προηγούμενη Κυβέρνηση, με σκοπό τον κατάφορο επηρεασμό του εκλογικού φρονήματος των αγροτών.

Η Ν.Δ. έχει υποσχεθεί στους Έλληνες αγρότες ότι όταν θα έλθει στην Κυβέρνηση, θα εφαρμόσει το πρόγραμμα της, ενώ μεταξύ άλλων θα αναπροσαρμόσει την πρόωρη σύνταξη στις 48.000 δρχ.

Όπως όμως είναι γνωστό, σήμερα υπάρχει η Κυβέρνηση του

κ.Τζ.Τζανετάκη, που στηρίζεται από τη Ν.Δ. και το Συνασπισμό και επομένως δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί το πρόγραμμα της Ν.Δ.

Αθήνα 24-8-89

Ο Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ»

11. Στην με αριθμό 193/9-8-89 ερώτηση του Βουλευτή κ. Θ.ΠΑΓΚΑ-ΛΟΥ δόθηκε από τον Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«1. Πράγματι πρόκειται περί καθιερωμένου επισήμου προγεύματος ή γεύματος για τον αποχαιρετισμό αποχωρούντος Πρέσβευς.

2. Κατά παγίαν πρακτική δεν παρίσταται ο Πρωθυπουργός. Αναλόγως των περιστάσεων παρίσταται είτε ο Υπουργός Εξωτερικών είτε ένας εκ των Αναπληρωτών Υπουργών ή Υφυπουργών ή ακόμη και ο Γενικός Γραμματέας.

3. Στα προγεύματα δεν προβλέπεται συνήθως η συμμετοχή συζύγων εκτός εάν οι περιστάσεις επιβάλλουν. Αντίθετα σε γεύματα (βραδυνά) προβλέπεται κατά κανόνα η συμμετοχή συζύγων, τούτο δεν αποτελεί διεθνή εθιμοτυπική πρακτική, η οποία τείνει να επιβληθεί γενικά. Ειδικώς περί Αμερικανών και επί τη βάση της αρχής της αμοιβαιότητας δεν νοείται εξαίρεση της συζύγου από επίσημο γεύμα. Επιπροσθέτως επισημαίνεται ότι για τον Πρέσβη κ.Keelby, η μόνη προσφερόμενη ημερομηνία για την παράθεση του αποχαιρετιστηρίου γεύματος ήταν η εσπέρα του Σαββάτου 15 Ιουλίου 1989, διότι ο Keelby, αναχωρούσε την επομένη, ο δε Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών κ. Γ. Παπούλιας επέστρεψε το απόγευμα της ίδιας ημέρας από αποστολή στο εξωτερικό.

4. Στο εν λόγω γεύμα παρέστησαν, εκτός του τιμώμενου Πρέσβευς των ΗΠΑ και της συζύγου του οι :

Αναπληρωτής Υπουργός και Κυρία Γ.Παπούλια
Υπουργός Εσωτερικών και Κυρία Ν.Κωνσταντοπούλου
Υπουργός Πολιτισμού και Κυρία Γ.Μυλωνά
Υπουργός Αιγαίου κ.Μ.Κεφαλογιάννης
Πρέσβυς Σουηδίας Κύριος H.Collander
Πρέσβυς Γιουγκοσλαβίας Dr. VI. Sultanovic
Πρέσβυς Ο.Δ. Γερμανίας Κύριος W.GRAF von der Schulenburg
Πρέσβυς Ε.Σ.Σ.Δ. και Κυρία A.Sluser
Πρέσβυς Ιταλίας Κύριος M.Jacobucci
Πρέσβυς Μεγ.Βρετανίας και Lady Miers
Πρέσβυς Γαλλίας και Κυρία J.Thibau
Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Εξωτερικών Πρέσβυς Κύριος Κ.Γεωργίου
Πρέσβυς και Κυρία Α.Ραφαήλ
Πρέσβυς Κύριος Κ.Ηλιόπουλος
Πρέσβυς και Κυρία Α.Εξάρχου
Κυρία Cohen σύζυγος Πρεσβευτού-Συμβούλου Πρεσβείας ΗΠΑ
Ακόλουθος Κυρία Ε.Μιχαλοπούλου

Η επιλογή των ανωτέρω έγινε όπως συνηθίζεται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών, από την αρμόδια Πολιτική Διεύθυνση και τον αποχωρούντα Πρέσβη που ρωτήθηκε εξ αβροφροσύνης.

5. Στο αποχαιρετιστήριο γεύμα προς τιμή του κ. Keelby κανένας κομικογράφος δεν προσκλήθηκε ή παρευρέθηκε.

Αθήνα 21-8-89

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ»

12. Στην με αριθμό 195/9-8-89 ερώτηση του Βουλευτή κ. ΜΙΧ. ΧΡΥ-ΣΟΧΟΙΔΗ δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Η αξία των καπνών ποικιλίας Κατερίνη περιοχής Ν. Ημαθίας, που αγοράστηκαν από την ΑΓΡΕΞ, ή παραδόθηκαν στην Κοινοτική παρέμβαση έχει εξοφληθεί.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΣΤ.ΔΗΜΑΣ»

13. Στην με αριθμό 197/9-8-1989 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Ν.ΖΑΜΠΟΥΛΙΔΗ και ΑΠ. ΦΩΤΙΑΔΗ δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«1. Πράγματι, στην περιοχή Ορεστιάδας οι καλλιέργειες πεπονιών και καρπουζιών υπέστησαν ζημιά από τον ιδίο του μωσαϊκού του αγγουριού. Ο ιδίος αυτός, δεν μεταδίδεται με το σπόρο αλλά με άλλους τρόπους, κυρίως με αφίδες, από άλλους ξενιστές. Πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι ο ιδίος του μωσαϊκού της αγγουριάς δεν καταπολεμείται όταν εκδηλωθεί, για αυτό μόνο προληπτικά μέτρα αντιμετώπισης μπορούν να ληφθούν.

Για την επόμενη καλλιεργητική περίοδο θα γίνει πλήρης ενημέρωση των παραγωγών και θα δοθούν οι απαραίτητες τεχνικές οδηγίες για την προληπτική αντιμετώπιση της ασθένειας.

Σημειώνεται ότι για να είναι αποτελεσματικά τα προληπτικά μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται σχολαστικά και από όλους τους παραγωγούς μιας περιοχής.

2. Σχετικά με την αποζημίωση των ζημιωθέντων παραγωγών, σας πληροφορούμε ότι:

α. Το Υπουργείο μας, συγκεντρώνει τα απαραίτητα στοιχεία για τις ζημιές που προκλήθηκαν στις καλλιέργειες από ασθένειες έτους 1989, προκειμένου να εξετάσει τη δυνατότητα και αναγκαιότητα λήψης ειδικών μέτρων.

β. Οι παραγωγοί που καλλιέργησαν τους ζημιώθηκαν από ασθένειες, μπορούν να απευθυνθούν στην ΑΤΕ, για να τους παρασχεθούν οι απαραίτητες πιστωτικές διευκολύνσεις και δανειακές ενισχύσεις, που θα τους βοηθήσουν σε πρώτη φάση να αντιμετωπίσουν οικονομικές τους δυσχέρειες από τις ζημιές που έπαθαν και να συνεχίσουν ομαλά την παραγωγική τους δραστηριότητα.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΣΤ.ΔΗΜΑΣ»

14. Στην με αριθμό 200/9-8-1989 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Η.ΜΠΙΤΣΑΝΗ, ΣΠ.ΣΤΡΙΦΤΑΡΗ και Π.ΚΟΣΙΩΝΗ δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την απορρόφηση της πατάτας στο Νομό Αρκαδίας σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

Η πατάτα που παράγεται στο Νομό Αρκαδίας χαρακτηρίζεται σαν καλοκαιρινή πατάτα και η συγκομιδή της αρχίζει από τις αρχές Αυγούστου και ολοκληρώνεται στα μέσα Νοεμβρίου.

Η περιοχή της Αρκαδίας τροφοδοτεί σχεδόν κατ' αποκλειστικό τρόπο τα μεγάλα αστικά κέντρα της Νότιας Ελλάδας τους μήνες Αύγουστο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο.

Η φετινή παραγωγή καλοκαιρινής πατάτας εκτιμάται ότι θα φθάσει τους 450.000 τόννους έναντι 390.000 τόννων του 1988.

Ειδικότερα δε στην περιοχή του Νομού Αρκαδίας η εφετινή παραγωγή εκτιμάται γύρω στους 60.000 τόννους έναντι 56.000 τόννων του 1988.

Για την ομαλή απορρόφηση της πλεονασματικής παραγωγής, την αποσυμφόρηση της εσωτερικής αγοράς και τη συγκράτηση των τιμών στα χέρια παραγωγού σε ικανοποιητικά επίπεδα το Υπουργείο Γεωργίας, έλαβε τα αναγκαία μέτρα. Εκτιμάται ότι με την αποσυμφόρηση της εσωτερικής αγοράς από τα αποθέματα ανοιξιάτικης πατάτας, που ήδη έχουν εξαντληθεί, η καλοκαιρινή πατάτα θα απορροφηθεί κανονικά από την εξωτερική και εσωτερική αγορά.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΣΤ.ΔΗΜΑΣ»

15. Στην με αριθμό 203/9-8-1989 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Η.ΜΠΙΤΣΑΝΗ, ΣΠ.ΣΤΡΙΦΤΑΡΗ και Ν.ΓΑΛΑΝΟΥ δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Όπως μας ανέφερε τηλεφωνικά ο Δασάρχης Καλαμιάς, στην Υψηλότητα μας δεν έχει διατυπωθεί από το Εργατικό Κέντρο Καλαμάτας αίτημα παραχώρησης δημοσίας δασικής έκτασης για δημιουργία χώρου αναψυχής. Σε περίπτωση υποβολής σχετικού αιτήματος, θα το εξετάσουμε στα πλαίσια των ισχυουσών διατάξεων των Δασικών Νόμων.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΣΤ.ΔΗΜΑΣ»

16. Στην με αριθμό 209/9-8-1989 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων ΧΡ.ΠΑΧΤΑ και Μ.ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«1) Το Υπουργείο Γεωργίας συγκεντρώνει τα απαραίτητα στοιχεία για τις ζημιές που προκλήθηκαν στη σταφυλοπαραγωγή από βροχοπτώσεις, προκειμένου στη συνέχεια να εξετάσει τη δυνατότητα και αναγκαιότητα λήψης ειδικών μέτρων υπέρ των ζημιωθέντων παραγωγών.

2) Οι ζημιωθέντες σταφυλοπαραγωγοί από βροχοπτώσεις μπορούν να απευθυνθούν στην ΑΤΕ, για να τους χορηγηθούν οι απαραίτητες πιστωτικές διευκολύνσεις και δανειακές ενισχύσεις, που θα τους βοηθήσουν σε πρώτη φάση να αντιμετωπίσουν οικονομικές τους δυσχέρειες που προκλήθηκαν από τα εν λόγω αίτια.

3) Σχετικά με το θέμα της κάλυψης της γενομένης ζημιάς από τον Οργανισμό των ΕΛΓΑ, σας στέλνουμε φωτοαντίγραφο του αριθμ.6576/21.8.89 εγγράφου του, για ενημέρωσή σας.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΣΤ. ΔΗΜΑΣ

17. Στην με αριθμό 217/9-8-1989 ερώτηση του Βουλευτή κυρίου Ν.ΛΕΒΟΓΙΑΝΝΗ δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Η συνολική παραγωγή σ'ολόκληρη τη χώρα της ανοιξιότικης πατάτας φέτος έφθασε τους 370.000 τόννους, έναντι 300.000 τόννων το 1988.

Για την απορρόφηση της πλεονασματικής παραγωγής, την αποσυμφόρρηση της εσωτερικής αγοράς και την συγκράτηση των τιμών στα χέρια παραγωγού σε ικανοποιητικά επίπεδα, το Υπουργείο Γεωργίας έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα. Ήδη έχουν εξαχθεί 38.500 τόννοι πατάτας και με την αποσυμφόρρηση της αγοράς, οι τιμές διάθεσης βελτιώθηκαν σημαντικά.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΣΤ.ΔΗΜΑΣ

18. Στην με αριθμό 226/ΑΚΕ13/9-8-1989 ερώτηση του Βουλευτή κυρίου ΑΘ.ΛΕΒΕΝΤΗ δόθηκε από τον Υπουργό Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας η ακόλουθη απάντηση:

«α) Το θέμα του γενικότερου κινδύνου πυρκαϊάς στον ευρύτερο χώρο του Θριασίου Πεδίου αντιμετωπίζεται ήδη από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας με την επιβολή αυστηρών όρων και προδιαγραφών στις άδειες λειτουργίας των διαφόρων μονάδων που λειτουργούν στην περιοχή.

Μεταξύ των όρων αυτών είναι και η τήρηση όλων των μέτρων πυροπροστασίας που επιβάλλονται από τους εγκεκριμένους κανονισμούς πυροπροστασίας των αρμοδίων Πυροσβεστικών Υπηρεσιών και η προσκόμιση πιστοποιητικού πυρασφαλείας το οποίο εκδίδεται μετά από έλεγχο της τήρησης των μέσων και μέτρων πυροπροστασίας και της κατάστασης ετοιμότητάς τους.

β) Ο κίνδυνος από ατύχημα μεγάλης έκτασης λόγω συσσώρευσης επικινδύνων βιομηχανικών και αποθηκών ευφλέκτων και άλλων επικινδύνων υλικών στην περιοχή, μπορεί να αντιμετωπισθεί στα πλαίσια της συνημμένης Κοινής Υπουργικής Απόφασης 18187/88 για αντιμετώπιση ατυχημάτων μεγάλης έκτασης, με την επιβολή ακόμη και σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στις διατάξεις της ΚΥΑ, της υποχρέωσης για υποβολή του RISK ANALYSIS (Ανάλυση Ασφάλειας). Τούτο δικαιολογείται επειδή οι εγκαταστάσεις αυτές μαζί με τις γειτονικές τους, ως σύνολο πλέον υπάγονται στις διατάξεις του ΚΥΑ. Η σχετική ρύθμιση την οποία έχει προτείνει το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και έχει γίνει κατ'αρχήν αποδεκτή από το αρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, πρέπει να γίνει με την συμπλήρωση της ΚΥΑ 18187/88 από το Υπουργείο αυτό.

γ) Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται κατά την φορτοεκφόρτωση των δεξαμενοπλοίων καθορίζονται και ελέγχονται από το αρμόδιο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας. Τα μέτρα πυροπροστασίας των χερσαίων εγκαταστάσεων της προβλήτας (αντλιοστάσιο φορτοεκφόρτωσης, βραχίονες φόρτωσης κ.λπ.) καθορίζονται στους εγκεκριμένους κανονισμούς πυροπροστασίας και η τήρησή τους καθώς και η ετοιμότητά τους ελέγχεται από τις αρμόδιες Πυροσβεστικές Υπηρεσίες για

τη χορήγηση του πιστοποιητικού πυρασφαλείας.

Για την αιτούμενη κατάθεση της έκθεσης των ειδικών σχετικά με τη διαρροή των δεξαμενών και το διαποτισμό του υπεδάφους, η έκθεση αυτή θα υποβληθεί εμπρόθεσμα στη Βουλή, δηλαδή μέχρι τις 29.8.1989.

Αθήνα, 29 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

19. Στην με αριθμό 244/10-8-1989 ερώτηση της Βουλευτού κυρίας ΜΕΡ.ΚΑΛΔΗ δόθηκε από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με το αρδευτικό έργο Μπόιδα Μαυρή σας γνωστοποιούμε τα εξής:

1. Το αρδευτικό έργο Μπόιδα Μαυρή Ν. Πρεβέζης δημοπρατήθηκε με βάση μελέτη η οποία είχε εγκριθεί με την 122033/1673/17.7.81 απόφασή μας. Η υπόψη μελέτη προέβλεπε την κατασκευή δικτύου κλειστών αγωγών και άρδευση με τεχνητή βροχή για έκταση 11.000 στρεμμάτων και δικτύου ανοικτών διωρύγων για άρδευση επιφανειακή στο υπόλοιπο τμήμα έκτασης 12.000 στρεμμάτων.

Κατόπιν πιέσεων των παραγωγών, το Υπ. Γεωργίας με την 110743/26.1.84 απόφαση ανέθεσε σε Γραφείο Μελετών την Μελέτη τροποποίησης των δικτύων του τμήματος των ανοικτών διωρύγων σε δίκτυο κλειστών σωληνωτών αγωγών και άρδευση με τεχνητή βροχή. Η ανωτέρω μελέτη εγκρίθηκε με την 124050/15.11.85 απόφασή μας. Οι προαναφερόμενες μελέτες προέβλεπαν την κυρία υδροδότηση δικτύων από τις πηγές Πριάλας και συμπληρωματική υδροδότηση από την λίμνη Ζηρού. Κατά την θεμελίωση του αντλιοστασίου των πηγών Πριάλας προέκυψε ανάγκη εγκατάλειψης της θέσης που προεβλέπετο από τις αρχικές μελέτες (κίνδυνος διαταραχής της διαίτας των πηγών-επισφαλής η απασχόληση του εργατικού προσωπικού κατά την κατασκευή).

Η νέα θέση θεμελίωσης του αντλιοστασίου προέκυψε μετά σχετική μελέτη που εγκρίθηκε με την 132340/203/601/15.6.89 απόφασή μας.

Μετά από έντονες αντιδράσεις του Δήμου Φιλιππιάδος για την χρησιμοποίηση της λίμνης Ζηρού ως πηγή υδροδότησης των δικτύων του αρδευτικού έργου Μπόιδα Μαυρή, για περιβαλλοντικούς λόγους, αποφασίσθηκε ο αποκλεισμός της λίμνης Ζηρού ως συμπληρωματικής πηγής υδροδότησης των δικτύων και λήψη της απαιτούμενης ποσότητας του αρδευτικού νερού από τον ποταμό Λούρο με άντληση. Η σχετική μελέτη εκπονήθηκε από τον ανάδοχο του έργου, αδαπάνως για το Δημόσιο, έχει υποβληθεί στην υπηρεσία και επίκειται ο έλεγχος και η έγκρισή της.

2. Θα καταβληθεί προσπάθεια από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου ώστε κατασκευαστικά το έργο να έχει αποδοθεί πλήρως πριν από την έναρξη της αρδευτικής περιόδου του έτους 1990. Σημειώνεται ότι έχει ολοκληρωθεί, το στραγγιστικό, αποχετευτικό οδικό και αρδευτικό δίκτυο όλης της προς εξυπηρέτηση έκτασης των 23.000 στρεμμάτων, καθώς και τα αντλιοστάσια με τα οποία εξυπηρετούνται περιοχές των Κοινοτήτων Κρανιάς και Ριζοβουνίου.

3. Η τελική δαπάνη του έργου όπως αυτή εκτιμάται σήμερα θα ανέλθει συνολικά στο ύψος των 2.900.000 χιλ. δρχ. (2.410.000 χιλ. δρχ. κόστος κατασκευής όπως προκύπτει από τον υποβληθέντα προς έγκριση 7ο Συγκριτικό Πίνακα και 490.000 χιλ. δρχ. δαπάνες απαλλοτριώσεων, ηρτημένης εσοδείας, προμήθεια Κινητού Υλικού άρδευσης, ηλεκτροδότησης αντλιοστασίων, προμήθεια Μηχανικού εξοπλισμού συντήρησης των έργων κ.λπ.).

4. Η καθυστέρηση ολοκλήρωσης της κατασκευής του έργου οφείλεται κυρίως στις τροποποιήσεις της αρχικής μελέτης οι οποίες απαιτήθηκαν όπως στην παράγραφο 1 προαναφέραμε και στην καθυστέρηση συντέλεσης των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων. Για την καθυστέρηση της περάτωσης του όλου έργου την ευθύνη την έχει η προηγούμενη Κυβέρνηση.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΣΤ.ΔΗΜΑΣ

20. Στην με αριθμό 252/16-8-1989 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων ΣΠ.ΣΤΡΙΦΤΑΡΗ, Π.ΚΟΣΙΩΝΗ και Η.ΜΠΙΤΣΑΝΗ δόθηκε από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη α-

πάντηση:

«Όσον αφορά τη λειτουργία του Περιφερειακού Ιατρείου Τερψιθέας Αιτωλοακαρνανίας καθώς και των εξυπηρετούμενων απ' αυτό Κοινοτήτων, σας γνωρίζουμε ότι:

1. Το Περιφερειακό Ιατρείο Τερψιθέας υπάγεται στο Κέντρο Υγείας Άνω Χώρας στο οποίο έχει διορισθεί η γιατρός Μούρτου Ασπασία.
2. Η γιατρός εξυπηρετεί αφ' ενός την Κοινότητα -έδρα του Ιατρείου- και αφ' ετέρου επισκέπτεται, σύμφωνα με το πρόγραμμα του Κ.Υγείας, τις υπόλοιπες Κοινότητες της περιοχής ευθύνης του Ιατρείου της.
3. Επίσης σας γνωρίζουμε ότι για τα έκτακτα περιστατικά υπάρχει

ασθενοφόρο του Κ.Υγείας.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 1989

Ο Υπουργός

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΕΒΕΡΤ

(Στο σημείο αυτό εισέρχεται ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Ανδρέας Παπανδρέου. Όρθιοι οι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης). Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΠΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ενημέρωση της Βουλής, από τον κ. Πρωθυπουργό, για την οικονομική κατάσταση της Χώρας και διεξαγωγή συζήτησης, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής.

Έχω την τιμή να σας προτείνω την οργάνωση της συζήτησεως κατά τον εξής τρόπο: Θα μιλήσει πρώτος ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως, θα επακολουθήσει ο αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως, ο αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκης και ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φλωράκης.

Θα παρεμβληθούν ενδεχομένως Υπουργοί και θα μιλήσει ένας Βουλευτής ως εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Τσοβόλας για 30 λεπτά.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Συνεπώς, η Βουλή απεδέχθη.

Ο κ. Πρόεδρος της Κυβερνήσεως έχει το λόγο.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν πριν από δύο μήνες παρουσίασα στο Σώμα και στον ελληνικό Λαό, τις προγραμματικές δηλώσεις της νέας Κυβέρνησης, είχα δεσμευθεί ότι στην οικονομία πρώτο μέλημα θα είναι η απογραφή και η καταγραφή της σημερινής κατάστασης, για να μπορέσει να ακολουθήσει κατόπιν πλήρης ενημέρωση της Εθνικής Αντιπροσωπείας και του Λαού για την πραγματική κατάσταση της οικονομίας και τα προβλήματα που παραλαμβάνουμε.

Η σημερινή συζήτηση που γίνεται με πρωτοβουλία της Κυβερνήσεως εκπληρώνει αυτήν ακριβώς τη ρητή δέσμευση. Είναι δε πιστεύω ιδιαίτερα σημαντική για την πορεία των πολιτικών μας εξελίξεων, διότι όταν μετά από δύο περίπου μήνες ο ελληνικός Λαός θα κληθεί και πάλι, για να αποφασίσει για τη διακυβέρνηση της Χώρας, πρέπει να ξέρει ποια και πόσο σοβαρά είναι τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, ιδιαίτερα δε τα οικονομικά προβλήματα στον δημόσιο τομέα, όπου η απογραφή της κατάστασης από τη νέα Κυβέρνηση έφερε εκ των πραγμάτων νέα στοιχεία στη δημοσιότητα σε σχέση πάντα με αυτά που ο ελληνικός Λαός ήδη εγνώριζε, όταν στις 18 του περασμένου Ιουνίου αποφάσισε να απομακρύνει την προηγούμενη Κυβέρνηση από την εξουσία.

Η ενημέρωση του Λαού είναι μία από τις βασικές υποχρεώσεις κάθε κυβέρνησης, μία που η δημοκρατία στηρίζεται στη γνώση του Λαού, που με τις αποφάσεις του χαράζει ο ίδιος την πορεία της Χώρας. Και το κάνει αυτό με τη δική του σοφία και ωριμότητα, υπό την προϋπόθεση ότι γνωρίζει όλη την αλήθεια και ότι μπορεί να εκφραστεί ελεύθερα και ανεπηρέαστα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αλήθεια για την ελληνική οικονομία είναι δυσάρεστη. Δυστυχώς, περισσότερο δυσάρεστη απ' ό,τι περιμέναμε, όταν πριν από δύο μήνες ξεκίνησα την απογραφή της κατάστασης που παραλάβαμε από την προηγούμενη Κυβέρνηση.

Τα νέα στοιχεία και οι εκτιμήσεις τα οποία μας δίνουν οι αρμόδιες υπηρεσίες και τα οποία αποκαλύπτουν τι επιπτώσεις είχε στην οικονομία το εξάμηνο που προηγήθηκε των εκλογών, δείχνουν μία συνολική επιδείνωση των οικονομικών δεικτών. Ο ρυθμός αύξησης του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος μειώνεται από 3,9% σε 2,3%. Οι πληθωριστικές πιέσεις αυξάνονται. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφάνισε αυξημένο έλλειμμα κατά 12% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο. Οι ρυθμοί ανόδου των επενδύσεων και της βιομηχανικής παραγωγής επιβραδύνονται σημαντικά. Όλες αυτές οι εξελίξεις έρχονται να προστεθούν και στη συνολικά αρνητική πορεία της οικονομίας μας τα τελευταία χρόνια, που ήταν άλλωστε και ένας από τους καθοριστικούς παράγοντες για την ετυμηγορία που έδωσε ο Λαός τον περασμένο Ιούνιο.

Η οικονομία μας υποφέρει από μεγάλα μακροχρόνια προβλήματα, που υπονομεύουν την πορεία της Χώρας προς το μέλλον. Προβλήματα, όπως είναι πρώτα απ' όλα η αποεπένδυση. Το γεγονός, δηλαδή, ότι εδώ και 10 χρόνια οι επενδύσεις βρίσκονται σε πολύ χαμηλό επίπεδο και ότι ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού μας δυναμικού έχει μείνει απειληστικά πίσω. Προβλήματα, όπως είναι η παραοικονομία, που έχει πάρει τρομακτικές διαστάσεις και εμποδίζει και αυτή τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας μας. Προβλήματα, όπως το δημόσιο χρέος, το εξωτερικό χρέος και τα ελλείμματα των ασφαλιστικών ταμείων, που όλα έχουν φθάσει προ πολλού σε απαγορευτικά επίπεδα.

Απ' όλες, εν τούτοις, αυτές τις δυσμενείς εξελίξεις, από όλα τα μεγάλα μακροχρόνια προβλήματα, υπάρχει ένα που, κατά γενική ομολογία, ξεχωρίζει ως το σοβαρότερο. Πρόκειται για τα ελλείμματα του Δημοσίου, όπου δυστυχώς φέτος έχει παρατηρηθεί και η πιο σημαν-

τική επιδείνωση.

Ας δούμε λίγο τους αριθμούς. Το ακαθάριστο έλλειμμα του δημοσίου τομέως, κράτος και ΔΕΚΟ μαζί, θα φθάσει το 1989 τα 2,5 τρις δραχμές. Από αυτό το ποσό τα 1,9 τρις αφορούν το Κράτος, για το οποίο το έλλειμμα που είχε προβλεφθεί στον προϋπολογισμό ήταν 1,4 τρις. Μόνο από πλευράς κράτους, λοιπόν, έχουμε μία υπέρβαση του ελλείμματος κατά 500 δις, που θα προέλθει από υστέρηση στα έσοδα της τάξεως των 230 δις και μία ακόμα μεγαλύτερη υπέρβαση στις δαπάνες, που θα φθάσει στα 270 δις.

Την έκρηξη αυτή στα ελλείμματα και την υπέρβαση στις δαπάνες είχε προβλέψει άλλωστε και ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, ο κ. Χαλικιάς, στις 3 Ιουλίου 1989, στην έκθεση δηλαδή που υπέβαλε, μόλις ανέλαβε η νέα Κυβέρνηση.

Πόσο σοβαρές είναι οι επιπτώσεις στην πορεία της οικονομίας μας του ιλιγγιώδους αυτού ελλείμματος. Αντί να απαντήσω εγώ, θα σας υπενθυμίσω απλώς τί έλεγε η προηγούμενη κυβέρνηση, στο λόγο του κ. Παπανδρέου, που εκφώνησε ο κ. Ρουμελιώτης στην Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, πριν από έναν ακριβώς χρόνο.

Έλεγε, λοιπόν, εκεί, ότι «για ένα σύγχρονο κράτος και για μια δίκαιη κοινωνία είναι απαραίτητη η μείωση των ελλειμμάτων». Και έθετε ως στόχο για το 1989 τη μείωση του ελλείμματος κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος.

Μέσα σε δύο μήνες στον προϋπολογισμό ο στόχος αυτός ξεχάστηκε. Όμως, επανήλθε στον προεκλογικό αγώνα, όταν ο τέως Πρωθυπουργός δήλωνε, ότι πρώτος οικονομικός στόχος στην νέα 4ετία θα ήταν η μείωση των ελλειμμάτων.

Τον ίδιο στόχο έχουν άλλωστε εδώ και χρόνια και όλα τα άλλα Κόμματα. Συμφωνούσε, λοιπόν, και η προηγούμενη κυβέρνηση, ότι το κλειδί για την πορεία της οικονομίας ήταν η μείωση των ελλειμμάτων. Αντί, όμως να τα μειώσει, τα αύξησε, με αποτέλεσμα να φθάσουμε φέτος στο μεγαλύτερο έλλειμμα, που είχε παρατηρηθεί ποτέ.

Όμως, έλλειμμα -με δύο- τρεις απλές κουβέντες και για να τις καταλάβουν και οι απλοί πολίτες που μας παρακολουθούν- σημαίνει, ότι το Κράτος ξοδεύει περισσότερο απ' όσα εισπράττει και για να βρει λεφτά αναγκάζεται συνεχώς να δανειζεται και να χρεώνεται.

Το έλλειμμα έχει, δυστυχώς, άσχημες επιπτώσεις στο σύνολο της οικονομίας, την οποία αποσταθεροποιεί, ενθαρρύνοντας τον πληθωρισμό και το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Το έλλειμμα υπονομεύει, επίσης, τόσο την ανάπτυξη, όσο και την άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Την ανάπτυξη, γιατί το Δημόσιο απορροφά και τις καταναλωτικές του δαπάνες, μέρος της αποταμίευσης, περιορίζοντας έτσι ασφυκτικά τους πόρους για επένδυση, εμποδίζοντας έτσι και τον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού δυναμικού και τις υγιείς νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούν οι επενδύσεις. Ταυτόχρονα όμως, με ελλείμματα δεν μπορεί να γίνει ούτε κοινωνική πολιτική, γιατί τα ελλείμματα τα πληρώνουν οι αδύνατοι οικονομικά. Έτσι, τα ελλείμματα που δημιουργήθηκαν πριν τις εκλογές του 1985, για να εξαγοράσει η προηγούμενη κυβέρνηση τους ψηφοφόρους με δικά τους χρήματα, τα ακριβοπλήρωσαν για δύο χρόνια οι μισθωτοί, οι συνταξιούχοι και οι αγρότες, με το περιφημο πρόγραμμα λιτότητας που εφαρμόστηκε κατά κύριο λόγο εις βάρος των πιο αδυνάτων οικονομικά κοινωνικών ομάδων.

Οι καταστροφικές συνέπειες της αύξησης των ελλειμμάτων, είναι, τέλος, άμεσα συνδεδεμένες και με το τεράστιο ύψος του δημοσίου χρέους. Η συνέχιση των ελλειμμάτων απειλεί να τινάξει στον αέρα το ελληνικό Δημόσιο, λόγω των ολοένα υψηλότερων τοκοχρεωλυσίων που απαιτούνται.

Φέτος αναγκαζόμαστε, για να εξυπηρετήσουμε τα ελλείμματα των περασμένων χρόνων, να πληρώσουμε πάνω από 1 τρις δραχμές. Μας κοστίζουν, δηλαδή, φέτος τα ελλείμματα των περασμένων χρόνων, όσο οι μισθοί και οι συντάξεις όλων των δημοσίων υπαλλήλων. Ή για να το πούμε αλλιώς, οι μισοί φόροι που πληρώνει ο ελληνικός Λαός με βάση τον προϋπολογισμό του κ. Τσοβόλα, πάνε φέτος στους τόκους και τα χρέη των ελλειμμάτων.

Αν δε ακολουθήσουμε αυτήν την πορεία και τα επόμενα χρόνια, κρατώντας απλώς σταθερό το ύψος του ελλείμματος που μας παρέδωσε η προηγούμενη κυβέρνηση, τότε πολύ γρήγορα, το σύνολο των φορολογικών εσόδων, θα πηγαίνει για την εξυπηρέτηση των χρεών. Όλες του δηλαδή τις υποχρεώσεις το Κράτος θα αναγκάζεται να τις εκπληρώνει με δανεικά. Δανεικά οι μισθοί και οι συντάξεις. Δανεικά τα χρήματα για την υγεία και την παιδεία. Δανεικά ακόμη και τα χρήματα που πρέπει να πληρώνουμε για την εθνική άμυνα, για τη δημόσια τάξη και τη δικαιοσύνη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απομένει να απαντηθεί ένα ερώτημα: Γιατί η προηγούμενη κυβέρνηση, αντί να μειώσει τα ελλείμματα, τα τινάξε στον αέρα και μαζί με αυτά και ολόκληρη την ελληνική οι-

κονομία; Η απάντηση βρίσκεται βεβαίως στο δόγμα του προεκλογικού αγώνα της σημερινής Αντιπολίτευσης, το περίφημο «Τσοβόλα δώστα όλα». Δόγμα άμεσα συνδεδεμένο με το ήθος και το ύψος της διαχείρισης που επεκράτησε στο δημόσιο τομέα τα τελευταία χρόνια, το οποίο δημιούργησε τα ελλείμματα και εμπόδισε κάθε προσπάθεια περιορισμού τους.

Η προηγούμενη κυβέρνηση έβλεπε, δυστυχώς, το Κράτος, όχι σαν ένα όχημα κοινωνικής προόδου, αλλά ως δική της ιδιοκτησία και το χρησιμοποιούσε κατά βούληση για την καλοπέρασή της, για να τακτοποιεί και να πλουτίζει φίλους και γνωστούς και τέλος για να εξαγοράζει ή να αποσπά, κρύβοντας την αλήθεια, ψήφους κάθε φορά που ερχόντουσαν οι εκλογές.

Για να μη μείνουμε στη θεωρία, θα σας δώσω μία σειρά από συγκεκριμένα παραδείγματα του πνεύματος διαχείρισης που ανέφερα, που υπονόμωσαν και υπονομεύει ακόμα και αυτήν την ώρα που μιλάμε την ελληνική οικονομία.

Θα αρχίσω τα παραδείγματά μου με ένα θέμα που είναι άμεσα συνδεδεμένο, όχι μόνο με το πνεύμα της διαχείρισης που δημιουργεί τα δημόσια ελλείμματα, αλλά και με το παιχνίδι που μπορεί να παίζει κάθε εξουσία με την ανθρώπινη ανάγκη. Πρόκειται για το θέμα των διορισμών.

Σύμφωνα λοιπόν με έρευνα που έγινε επίσημα και υπεύθυνα από το Υπουργείο Προεδρίας από 1.1.1989 μέχρι 28.7.1989 προσελήφθησαν 96.801 άνθρωποι στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Δηλαδή μήπε με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στο Δημόσιο ένας αριθμός ανθρώπων που ισοδυναμεί με το 4% των ψηφοφόρων που πήρε το ΠΑΣΟΚ στις εκλογές του Ιουνίου.

(Θόρυβος από την Πλευρά του ΠΑΣΟΚ, κωδωνοκρουσίες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ ησυχία κύριοι συνάδελφοι!

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Από αυτούς, 36.377 ήταν κανονικοί υπάλληλοι, 31.924 ήταν άτομα εποχιακής απασχόλησης και 28.500 ήταν θέσεις εκτάκτων και περιορισμένης διάρκειας αναγκών, που κατανεμήθηκαν στο Υπουργείο Γεωργίας.

Από τους 36.377 υπαλλήλους, τώρα, οι 8.275 προσελήφθησαν τον τελευταίο μήνα πριν τις εκλογές, παρ' όλο που υποτίθεται ότι κατά τη χρονική αυτήν περίοδο απαγορεύονταν οι πάσης φύσεως προσλήψεις. Συνέχισαν δε οι πολιτικά επιλεγμένοι διοικητές επιχειρήσεων και οργανισμών να προσλαμβάνουν τόσο μετά τις εκλογές, 2.749 από τις 19 Ιουνίου ως τις 3 Ιουλίου, όσο και μετά την ορκομοσία της νέας Κυβέρνησης. Γι' αυτό και παρ' όλες τις ρητές εντολές μας, οι πολιτικά επιλεγμένοι από την προηγούμενη κυβέρνηση, πρόφτασαν πριν να απαλλαχθούν, να προσλάβουν άλλα 1.669 άτομα, από τις 3 έως τις 28 Ιουλίου του 1989.

Όσο για τον τρόπο που έγιναν οι προσλήψεις, τους λόγους που τις επέβαλαν και τον τρόπο που εξαργυρώθηκαν σε υπαρπαγή ψήφων, εγώ δε θα πω πολλά, είναι άλλωστε πράγματα γνωστά. Θα αρκεσθώ μόνο σ' ένα τυχαίο παράδειγμα, ενδεικτικό του παραλογισμού που επικράτησε.

Φέτος, στις μονάδες αυτεπιστασίας του ΕΟΤ, τα ξενοδοχεία, δηλαδή, που ο ίδιος διαχειρίζεται, είχαμε λόγω της πεσμένης τουριστικής κίνησης λιγότερους τουρίστες και λιγότερα έσοδα. Προσέλαβε παρ' όλα αυτά ο Ε.Ο.Τ. μέχρι τις 18 Ιουνίου 40% περισσότερους εποχιακούς υπαλλήλους από πέρυσι για να φροντίσουν τους λιγότερους τουρίστες!

Ας πάρουμε τώρα, κύριοι συνάδελφοι, σε ένα άλλο τομέα όπου υπάρχει δυστυχώς αφθονία χαρακτηριστικών περιπτώσεων στις οποίες διαφαίνεται καθαρά το πνεύμα διαχείρισης που επικράτησε στο δημόσιο τομέα και οδήγησε ευθέως και στην έκρηξη των ελλειμμάτων, τις κρατικές προμήθειες, δηλαδή.

Ας πάρουμε για παράδειγμα τον Ο.Τ.Ε. του κ. Θεοφάνη Τόμπρα. Εκεί από την 1 Ιανουαρίου του 1985 έως σήμερα, έγιναν 13 απ' ευθείας συμβάσεις χωρίς διαγωνισμό για προμήθειες αξίας 13.000.000.000 δραχμών. Την ίδια περίοδο είχαμε και 24 επεκτάσεις υφισταμένων συμβάσεων, πάλι χωρίς διαγωνισμό, με τις ίδιες πάντα εταιρείες, αξίας 12.000.000.000 δραχμών.

Επίσης, την περίοδο 1984-1988 έγιναν 48 συμβάσεις αξίας 46.000.000.000 όπου οι διαπραγματεύσεις ανετίθεντο στον κ. Τόμπρα και στους υφιστάμενους του και το θέμα δεν επανερχόταν ποτέ στο διοικητικό συμβούλιο του Ο.Τ.Ε. για επανέγκριση, διότι, όπως καταλαβαίνετε, η εμπιστοσύνη προς τον κ. Τόμπρα ήταν τυφλή!

Όμως, τα χειρότερα στον Ο.Τ.Ε. έγιναν τώρα στο τέλος. Είναι χαρακτηριστική η περιπέτεια της σύμβασης για ψηφιακά κυκλώματα και παροχές που τέθηκε σε ισχύ το 1988 και αφορούσε αρχικά προμήθειες υλικών δαπάνης 6,7 δισεκατομμυρίων. Απ' αυτή, λοιπόν, τη σύμβαση ξεκινώντας, επιχειρήθηκε τον Ιανουάριο του 1989 να δεσμευθεί ο ορ-

γανισμός για μελλοντικές προμήθειες ύψους 95.000.000.000, χωρίς βέβαια το απίστευτο αυτό ύψος να προβλέπεται στην αρχική διακήρυξη. Παρατηρήθηκε, δε το περίεργο φαινόμενο, προφανώς για να διευκολυνθούν οι αυξήσεις, ο προγραμματισμός του Ο.Τ.Ε. να αλλάζει και μέσα σε διάστημα λίγων μηνών οι ανάγκες του να εμφανίζονται τριπλάσιες και βάλε!

Υπάρχουν από κάθε τομέα πλήθος παραδείγματα που χαρακτηρίζουν το προκλητικό ύψος και ήθος της διαχείρισης της προηγούμενης κυβέρνησης. Οι συνάδελφοι Υπουργοί που θα μιλήσουν και σήμερα, αλλά και σε μελλοντικές ευκαιρίες, θα αναφερθούν αναλυτικά σε όλες τις συγκεκριμένες υποθέσεις.

Εγώ εδώ προτιμώ να περιοριστώ στην παρουσίαση επιλεκτικά ορισμένων περιπτώσεων κατασπατάλησης του δημοσίου χρήματος, που πολλές φορές δεν είναι μεγάλου οικονομικού ύψους αλλά είναι ενδεικτικές της νοοτροπίας με την οποία άσκησε την εξουσία η προηγούμενη κυβέρνηση.

Μια απ' αυτές είναι οι περίφημες φιλοξενίες. Όπως γνωρίζετε το Κράτος έχει ένα σημαντικό αριθμό δικών του ξενοδοχείων κατά κανόνα ζημιολόγων. Η «ΑΣΤΗΡ ΑΕ» για παράδειγμα διαθέτει 14 σύγχρονες μονάδες, σε μερικές από τις καλύτερες θέσεις που υπάρχουν στην Ελλάδα και έκανε από το 1986 μέχρι σήμερα ζημιές 1.200 εκ. δραχμών, ποσό, που για να έχουμε και μια αντίληψη των μεγεθών, έφτανε για τη χρηματοδότηση των έργων στο νοσοκομείο του Καρπενησίου, της φοιτητικής εστίας στη Χίο και στο Κέντρο Τεχνικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης στην Πτολεμαίδα. Αυτά τα έργα δεν τα αναφέρει τυχαία, γιατί πρόκειται για έργα που εντάχθηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων 1986-87 και δεν τους δόθηκε η παραμικρή χρηματοδότηση. Μέχρι τώρα δεν πήραν ούτε μία δραχμή.

Ο ζημιολόγος λοιπόν «ΑΣΤΗΡ» φιλοξενούσε, δηλαδή τάζε, πότιζε και κοίμιζε υπερπολυτελώς και εντελώς δωρεάν κάθε χρόνο εκατοντάδες στελέχη, φίλους και γνωστούς της προηγούμενης κυβέρνησης που έκαναν τις διακοπές τους. Η έρευνα δεν έχει ακόμα τελειώσει, αλλά από τα μέχρι τώρα στοιχεία...

(Θόρυβος από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ, ησυχία.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): ...μπορώ να πω, οι φιλοξενίες μόνο για γεύματα και για ένα μόνο χρόνο στη Βουλιαγμένη κόστισαν στον «ΑΣΤΗΡ» 56 εκατομμύρια δραχμές.

Θα μπορούσα να μιλάω ώρες για το ποιοι φιλοξενούντο, με παραδείγματα. Όμως θα περιοριστώ μόνο σε μερικά πολύ χαρακτηριστικά, έτσι για να σας δώσω απλώς το κλίμα. Πρώτο παράδειγμα, σύμβουλος υψηλότατα ισταμένου κυβερνητικού στελέχους, ο οποίος έμενε μονίμως πάνω από 2 χρόνια σε δωμάτιο του συγκροτήματος ΑΡΙΩΝ στον «ΑΣΤΗΡ» της Βουλιαγμένης, ποτέ δεν πλήρωσε τίποτα. Όπως τίποτε δεν πλήρωσε ένα άλλο κυβερνητικό στέλεχος που για ένα ολόκληρο καλοκαίρι έκλεισε για αποκλειστική του χρήση 6 καμπάνες στη Βουλιαγμένη που κόστιζαν ημερησίως 120.000 δραχμές. Άλλο παράδειγμα, στον «ΑΣΤΗΡ» Ελούντας της Κρήτης, απολάμβαναν δωρεάν διακοπές άνθρωποι της ασφαλείας υψηλότατα ισταμένου κυβερνητικού στελέχους με την παρέα τους. Περιττό να πούμε ότι το υψηλότατο ισταμένο κυβερνητικό στέλεχος έκανε εκείνη τη χρονιά αλλού τις διακοπές του.

Όμως τα παραδείγματα του πνεύματος διαχείρισης που παραλάβαμε στο περίφημο θέμα των φιλοξενιών δεν περιορίζεται μόνο στον «ΑΣΤΗΡ». Υπάρχουν ανάλογα φαινόμενα και σε άλλες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα στο ξενοδοχείο του ΕΟΤ στο Ναύπλιο που είχε 57 εκατομμύρια ζημιά το 1988 και αναμένεται να έχει κάπου 75 εκ. το 1989. Εκεί σε μια περίπτωση οι φιλοξενούμενοι ήταν τόσοι που δε χωράγαν στο ξενοδοχείο και αναγκάστηκε ο ΕΟΤ να πληρώσει και από πάνω για να νοικιάσει δωμάτια σε παρακείμενα ιδιωτικά ξενοδοχεία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο φάκελος αυτός ειδικά, περιέχει πάρα πολλά στοιχεία γνωστά ή άγνωστα για μικρούς και μεγάλους. Έχω αναλυτικά ονόματα, ημερομηνίες, αλλά δεν τα αναφέρω.

ΕΝΑΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ (Από τη Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ): Να τα αναφέρετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ κάνετε ησυχία.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Και δεν το κάνω γιατί σκοπός αυτής της ενημέρωσης δεν είναι η αντιπαράθεση, αλλά η ενημέρωση του ελληνικού λαού. Και το σημείο το οποίο θέλω να τονίσω εδώ πέρα από το σκανδαλώδες της υποθέσεως, είναι κυρίως ότι με αυτήν τη νοοτροπία δεν είναι δυνατόν να περιμένει κανείς μείωση των ελλειμμάτων. Όταν αυτό το ήθος και ύψος της διαχείρισης διαχέεται, με ευθύνη και πρωτοβουλία της πολιτικής ηγεσίας της σημερινής αντιπολίτευσης, σε ολόκληρο το δημόσιο τομέα, από κει και πέρα τι παράδειγμα και τι κίνητρο έχει για να λυπηθεί

απλώς υπάλληλος το χρήμα του φορολογούμενου;

Η προσπάθεια μείωσης των ελλειμμάτων πρέπει να ξεκινάει και στηρίζεται στους πολλούς και τους μικρούς. Είναι μια ενσυνείδητη συλλογική προσπάθεια, που δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να επιτύχει εάν δεν υπάρχει, πρώτον, η πολιτική βούληση και το παράδειγμα που θέτει τη συμπεριφορά της η πολιτική ηγεσία. Δεύτερον, μια γενικότερη κατανόηση και συναίνεση σε ολόκληρη την κοινωνία και ιδιαίτερα στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, από όπου πρέπει να περικοπούν οι κάθε είδους σπατάλες.

Όπως καταλαβαίνετε, η κατάσταση που παραλάβαμε, κάθε άλλο παρά ανταποκρίνεται σ' αυτές τις προϋποθέσεις.

Όμως δεν τελείωσα με τα χαρακτηριστικά παραδείγματα του ήθους και του ύψους διαχείρισης που κυριάρχησε στο δημόσιο τομέα.

Ας περάσουμε, λοιπόν, σε ένα άλλο κεφάλαιο που άνηθε ιδιαίτερα το τελευταίο προεκλογικό εξάμηνο, τις επιχορηγήσεις.

Μόνο στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, η προηγούμενη κυβέρνηση δημιούργησε με έκδοση αποφάσεων για επιχορηγήσεις σε διάφορους φορείς, ένα άνοιγμα για τη Γενική Γραμματεία και τον ΟΠΑΠ 17 δις δρχ., για το σύνολο του 1983. Ο δε προηγούμενος γενικός γραμματέας συνέχισε να υπογράφει τέτοιες επιχορηγήσεις αυξάνοντας το άνοιγμα μέχρι και τη 15η Ιουνίου, μέχρι και 2 μέρες, δηλαδή, πριν από τη διεξαγωγή των εκλογών.

Ανάλογα κινήθηκε και ο πολιτικός προϊστάμενος της Νέας Γενιάς της προηγούμενης κυβέρνησης, ο οποίος έφθασε να υπογράφει επιχορηγήσεις μέχρι και της 14ης Ιουνίου, 3 μέρες πριν από τις εκλογές. Υπάρχει δε μια απόφασή του στις 23 Μαΐου, στην οποία δίνει διάφορες επιχορηγήσεις σε 24 φορείς. Απ' αυτούς οι 15 δεν έχουν υποβάλει, όπως δηλώνουν με την υπογραφή τους από κάτω οι αρμόδιοι της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, ούτε καν κάποια μελέτη. Τα χρήματα τα πήρανε. Οι δε υπόλοιποι έχουν μεν υποβάλει μελέτες, οι οποίες όμως χαρακτηρίζονται υπηρεσιακά από υποτυπώδεις έως στοιχειώδεις.

Έχει, άραγε, κανείς από εσάς, κύριοι συνάδελφοι, αντίρρηση για τις σκοπιμότητες τέτοιου είδους αποφάσεων και τη συμβολή τους στα δημόσια ελλείμματα; Αλλά μια και οι τελευταίες επιχορηγήσεις που προανέφερα ήταν υποτίθεται δημόσιες επενδύσεις, ας δούμε τι πνεύμα διαχείρισης επικρατεί και εκεί, στον προϋπολογισμό δηλαδή, των δημοσίων επενδύσεων.

Πρώτη παρατήρηση που έχω να κάνω, είναι ότι οι φορείς της εκτέλεσης του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, ενώ δεν είχαν στις 31.12.88 εξασφαλίσει τις υποχρεώσεις τους, που ανέρχονται σε δεκάδες δισεκατομμύρια, π.χ. τα δημαρχιακά ταμεία, δεν προώθησαν την εξόφληση των υποχρεώσεών τους με το πρόγραμμα του 1989. Και αυτό παρ' όλη την υποχρέωση που είχαν, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας. Αντίθετα, για καθαρά προεκλογικούς λόγους, προχώρησαν στην ένταξη και χρηματοδότηση νέων δραστηριοτήτων. Έσπευσαν δηλαδή να αρχίσουν καινούργια έργα, χωρίς να κλείσουν τις υποχρεώσεις των παλιών, έτσι ώστε προεκλογικά μιν να φαίνεται ότι παράγουν έργο, μετεκλογικά δε να μην μπορούν να τελειώσουν, επειδή ξεδεύτηκαν τα χρήματα, ούτε τα καινούργια έργα, ούτε τα παλιά. Τακτική παλιά και γνωστή ήδη από το 1984-1985.

Από τότε, δεκάδες έργα με προϋπολογισμό δισεκατομμυρίων, εντάχθηκαν στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, χωρίς να απορροφήσουν έως τώρα ούτε μια δραχμή. Σας δίνω ενδεικτικά μερικές ονομασίες έργων και τα ποσά που προβλέπονται και ουδέποτε διατέθηκαν.

Για το Νοσοκομείο Κέρκυρας, 1,25 δις. Για το Νοσοκομείο Ρόδου, 4 δις. Για το Θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων Λάρισας, 1 δις. Για την αποχέτευση στη Ζάκυνθο, 600 εκατ. Για τα δίκτυα υπογείων υδάτων Θεσσαλίας 2,8 δις. Υπάρχουν όμως και άλλα έργα που άρχισαν, έπαιρναν μερικά λεφτά, έτσι για να μπει η ταμπέλα, και μετά τα ξεχνούσαν.

Έργα στο λιμάνι της Σούδας, στα ελικοδρόμια των νησιών, παρίνες στην Κρήτη και Κέρκυρα. Δεκάδες δημοτικά, γυμνάσια, παιδικά αρδευτικά έργα στην Κρήτη, στη Λακωνία, στη Μεσσηνία, στην Αχαΐα, Παντού η ίδια τακτική.

Ταυτόχρονα, υπάρχει σήμερα λόγω της πρόωρης διακοπής των έργων, ιδιαίτερη δυσκολία στη ροή χρηματοδότησης των επενδύσεων.

Όσο για το αποθεματικό του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, δηλαδή τις πιστώσεις που φυλάγονται για έκτακτες και επείγουσες ανάγκες, μέχρι τις 18 Ιουνίου, είχε εξαντισθεί. Είχαν δοθεί τα 10,4 δις από τα 11 δις, χωρίς τίποτα έκτακτο ή κατεπείγον να έχει συμβεί. Έτσι σήμερα δεν υπάρχει αποθεματικό.

Θα προχωρήσουμε τώρα σε ένα άλλο θέμα, αφορμή για το οποίο μου δίνει η Ολυμπιακή. Στην Ολυμπιακή λοιπόν, που θα έχει φέτος έλλειμμα 25 δις και ανάγκες δανεισμού 32 δις, έχουμε ανάμεσα στα

άλλα και την υπόθεση των εισιτηρίων. Η υπόθεση είναι ήδη γνωστή, στην οποία είχαμε προχθές και επόμενη του εισαγγελέα. Αυτό όμως που μου έκανε προσωπικά, τη μεγαλύτερη εντύπωση, δεν είναι το σκάνδαλο, αλλά η δικαιολογία που δόθηκε από τη σημερινή αντιπολίτευση, ότι δηλαδή ναι, ταξίδευαν τζάμπα στελέχη, φίλοι και γνωστοί της προηγούμενης Κυβέρνησης, αλλά στη λίστα υπάρχουν και άτομα που δεν ήταν φίλοι μας. Πολλοί δε ταξίδευαν και για λόγους «κοινωνικούς»! Αυτή ήταν η απάντηση!

Αυτή η εξήγηση δείχνει πώς ακριβώς χρησιμοποιούσε ως πρόσχημα την κοινωνική πολιτική η προηγούμενη κυβέρνηση, για να θολώσει τα νερά και να κάνει τη δουλειά της, δουλειά που τα κίνητρα και οι στόχοι της δεν ήταν βέβαια κοινωνικοί. Ιδιαίτερα, αν λάβουμε υπόψη μας, ότι την κοινωνική πολιτική την πλήρωναν οι πιο αδύνατοι οικονομικά, οι μισθωτοί και συνταξιούχοι. Ποιοι πλήρωναν άλλωστε και ακριβά μάλιστα, την κοινωνική πολιτική του 1985 με το πρόγραμμα λιτότητας που ακολούθησε μετά τις εκλογές; Ποιοι άλλοι από τους μισθωτούς, συνταξιούχους και αγρότες;

Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπου για την κακοδιαχείριση δεν υπάρχει ούτε καν η προκάλυψη της κοινωνικής πολιτικής. Παράδειγμα η περίπτωση της Ολύμπικ Κέτερινγκ, όπου έκανε από το 1985 μέχρι το 1988 ζημιές 5 δις, για να προσθέσει φέτος άλλα 2 δις και να φτάσει σε ένα σύνολο 7 δις.

Ποια δικαιολογία υπάρχει για να κάνει ζημιές μια τέτοιου είδους εταιρία, που μέχρι και το 1983 σημείωνε κέρδη; Απολύτως καμιά. Όσο για την αιτία των ζημιών, αρκεί να αναφέρω τον τριπλασιασμό του προσωπικού τα τελευταία 8 χρόνια. Τίποτα παραπάνω.

Στο πνεύμα της κακοδιαχείρισης, παραδείγματα της οποίας νομίζω σας έδωσα αρκετά, μπορεί κανείς να προσθέσει, ως οικονομικό μέγεθος, και τα σκάνδαλα, αυτά που διερευνά η Βουλή με τις Επιτροπές της, αλλά και άλλα πολλά. Το τελευταίο, άλλωστε, που έγινε με το διευθύνοντα σύμβουλο που είχε διορίσει η προηγούμενη Κυβέρνηση στην PROMET, που έφυγε μαζί με το ταμείο πριν προλάβουμε να τον αλλάξουμε, δεν έχει κλείσει ούτε μία εβδομάδα.

Μπορεί επίσης να προσθέσει κανείς ως οικονομικό μέγεθος και την κατάσταση στους συνεταιρισμούς. Διότι οι ακάλυπτες οφειλές των συνεταιριστικών οργανώσεων, που ήταν σχεδόν ανύπαρκτες πριν από μερικά χρόνια, έχουν ξεπεράσει ήδη τα 150 δις δραχμές.

Τόσο από τα γνωστά και βεβαιωμένα σκάνδαλα, όσο και από τους συνεταιρισμούς, θα μπορούσα να αναφέρω πλήθος όσες συγκεκριμένες περιπτώσεις του πνεύματος διαχείρισης, που χαρακτήριζε τη σημερινή αντιπολίτευση. Όπως, καινούργια παραδείγματα θα μπορούσα να προσθέσω από ένα σωρό θέματα, από την προεκλογική διαφήμιση των δημοσίων οργανισμών και των οικονομικών των αγώνων γραμμών, μέχρι την ΕΡΤ, τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης και τις προβληματικές. Υπάρχουν άλλωστε στοιχεία, που θα επέτρεπαν την αγόρευση όχι ωρών, αλλά ημερών. Και ασφαλώς, για όλα αυτά ισχύει και ο νόμος του παγόβουνου. Ότι δηλαδή, για κάθε μια περίπτωση που ανακαλύπτεται, η οποία επιβεβαιώνει το ήθος και το ύψος διαχείρισης της προηγούμενης κυβέρνησης, υπάρχουν άλλες 10, που μένουν κρυφές, είτε γιατί έγιναν πονηρά και λιγότερο προκλητικά, είτε γιατί υπήρξε προνοητικότητα, ώστε να εξαφανιστούν τα σχετικά στοιχεία.

Περισσότερες λεπτομέρειες και περιπτώσεις θα έχουν άλλωστε την ευκαιρία να παρουσιάσουν οι αρμόδιοι Υπουργοί οι οποίοι θα κάνουν μια πιο αναλυτική παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων.

Ο δικός μου κύριος στόχος δεν ήταν να παρουσιάσω τα πάντα, ήταν να σκιαγραφήσω απλώς την κατάσταση που καταγράψαμε στο δημόσιο τομέα και τις αιτίες που εμπόδιζαν να ξεκινήσει έστω μια προσπάθεια μείωσης των δημοσίων ελλειμμάτων. Δεν έχω αμφιβολία πως σε πολλές περιπτώσεις στο δημόσιο τομέα, παρ' όλο το γενικότερο κλίμα υπήρξε τα τελευταία χρόνια και έντιμη διαχείριση και χρηστή διοίκηση. Και αυτό που λέω αφορά και πολλούς από τους Υπουργούς της προηγούμενης κυβέρνησης. Οι περιπτώσεις αυτές δεν ήταν όμως δυστυχώς ο κανόνας, ήταν η εξαίρεση. Και όπου υπήρξαν οφείλονται στο χαρακτήρα και το προσωπικό ήθος των συγκεκριμένων ανθρώπων που βρέθηκαν εκεί και όχι στη γενικότερη πολιτική βούληση της προηγούμενης κυβέρνησης που εκινείτο δυστυχώς προς την ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση. Αν υπήρχε πολιτική βούληση από την προηγούμενη κυβέρνηση και τα ελλείμματα των τελευταίων χρόνων είχαν συγκρατηθεί, τότε η ελληνική οικονομία με όλα τα μεγάλα της και δύσκολα προβλήματα θα βρισκόταν σήμερα σε πολύ καλύτερη θέση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα σημερινά προβλήματα στην οικονομία δεν είναι τόσο θεωρητικά, είναι πρακτικά. Γι' αυτό και προτιμώ τα συγκεκριμένα παραδείγματα από τους οικονομικούς δείκτες. Γι' αυτό και όταν μιλώ για τα οικονομικά αποφεύγω τις οικονομικές θεωρίες. Γιατί βρίσκω ότι πολύ πιο χρήσιμες είναι μερικές απλές αλήθειες,

τις οποίες και βαθύτατα πιστεύω. Ποιες είναι αυτές; Ότι όταν το Κράτος είναι νοικοκυρεμένο, τότε και η οικονομία πηγαίνει μπροστά. Ότι όταν οι επικεφαλής δίνουν το καλό παράδειγμα, τότε όλοι ακολουθούν. Και τέλος ότι στην οικονομία σημασία δεν έχει τι λένε οι πολιτικοί, αλλά τι πράττουν. Όσα ωραία λόγια και αν πουν, όσο και αν παίξουν με τους αριθμούς, το αποτέλεσμα δεν αλλάζει, ούτε και οι ευθύνες τους όμως αλλάζουν.

Η Κυβέρνηση αυτή βρίσκεται, όπως γνωρίζετε, εδώ και ελάχιστο καιρό στην εξουσία και έχει συγκεκριμένη αποστολή. Από τη φύση της στο θέμα της οικονομίας δεν μπορεί πέραν της καθημερινής διαχείρισης, ούτε να προτείνει λύσεις ούτε να τις εφαρμόσει. Μπορεί μόνο να καταγράψει την κατάσταση και να ενημερώσει τον ελληνικό λαό, ώστε να μπορεί ο κάθε πολίτης, με τη σειρά του, να επιλέξει το πρόγραμμα και το κόμμα που πιστεύει ότι μπορεί καλύτερα να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της χώρας στις επερχόμενες εκλογές. Παρ' όλα αυτά, στο μικρό διάστημα που παραμένει στην εξουσία, έχει πιστεύω δυο ουσιαστικά πράγματα που προσφέρει στην οικονομία. Το πρώτο είναι η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης του πολίτη στο πολιτικό σύστημα και τη λειτουργία της δημοκρατίας.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΕΗΣ: Τώρα μάλιστα!

(Θόρυβος από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ κύριοι.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Και το δεύτερο είναι μια ευρύτερη συναίνεση για την ανάγκη να αντιμετωπιστούν από όλες τις Πτέρυγες, με ρεαλισμό και αυτοσυγκράτηση τα προβλήματα της οικονομίας. Γιατί σήμερα η οικονομία μας δεν είναι πρόβλημα κομματικό, είναι πρόβλημα εθνικό. Πρόκειται για εφόδια πολύτιμα για την επόμενη κυβέρνηση, η οποία θα χρειαστεί άλλωστε όλη τη δυνατή βοήθεια, μια που η κατάσταση της οικονομίας μας είναι πράγματι σοβαρή και ανησυχητική.

Ποιο είναι τέλος το δικό μου προσωπικό συμπέρασμα από όλη αυτήν την υπόθεση της απογραφής; Ότι καμιά προσπάθεια μείωσης των ελλειμμάτων δεν έχει ελπίδα να επιτύχει αν δεν αλλάξει πρώτα η νοοτροπία, το πνεύμα διαχείρισης που δημιουργήθηκε στο δημόσιο τομέα, αλλά και στην κοινωνία ολόκληρη, από το ήθος και το ύφος με το οποίο άσκησε την εξουσία η σημερινή Αντιπολίτευση. Αν το σκεφθείτε καλά νομίζω ότι θα συμφωνήσετε μαζί μου ότι το ήθος και το ύφος της εξουσίας έχει σε τελική ανάλυση και οικονομική διάσταση. Σ' αυτήν την οικονομική διάσταση προσπάθησε, προσπαθεί και θα προσπαθήσει να συμβάλει η σημερινή Κυβέρνηση, με τη συμπεριφορά και τις πράξεις της. Γιατί τον λογαριασμό στο τέλος δεν τον πληρώνουν δυστυχώς οι πολιτικοί, τον πληρώνουν οι πολίτες. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Ο Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ., και Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αρχηγός του ΠΑ.ΣΟ.Κ.): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις σημειώσεις στις οποίες είχα προετοιμάσει για τη σημερινή, συζήτηση στη Βουλή -που και που έχουμε και σημειώσεις- άρχιζα: «Χαίρομαι γιατί η συζήτηση η σημερινή ικανοποιεί, έστω και κάτω από την πίεση των πραγμάτων, το αίτημα που με επιμονή διετύπωνα στις εκλογικές μου ομιλίες. Να αφήσουν επιτέλους τα Κόμματα της τότε αντιπολίτευσης την εύκολη, την ανεύθυνη δημαγωγία, τον υστερικό αντιποσοκισμό, τη σκανδαλοθηρία και να ασχοληθούν κάποτε με τα μεγάλα, τα πραγματικά, τα επείγοντα θέματα του τόπου. Να επικρίνουν, όπως είναι φυσικό την Κυβέρνηση που έφυγε στις 18 Ιούνη, αλλά να πάρουν και αυτοί θέση».

Λυπούμαι ιδιαίτερα, διότι τιμώ τον κ. Τζαννετάκη. Λυπούμαι ιδιαίτερα γιατί έπεσε το επίθετο της συζήτησης από πρωθυπουργικά χείλη, ήδη στο ξεκίνημα, τόσο χαμηλά.

Εάν θέλατε να μιλήσετε για το ήθος και το ύφος της εξουσίας, πριν εσείς την αναλάβετε, αυτό είναι ένα θέμα. Αν θέλατε να μιλήσετε για την οικονομία, είναι άλλο. Για την οικονομία, κύριε Πρωθυπουργέ, δε μιλήσατε. Λυπούμαι πάρα πολύ.

Και λυπούμαι επίσης, διότι κρυπτόμενοι πίσω απ' αυτό το «δεν είμεθα εμείς κυβέρνηση η οποία μπορεί να πάρει αποφάσεις, τουλάχιστον για 2 μήνες», δεν έχετε τίποτα να προσφέρετε ως λύση στα μεγάλα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει ο λαός και η χώρα μας. Τίποτε απολύτως.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

(Θόρυβος από τη Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, παρακαλώ ησυχία.

ΕΝΑΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ (Από τη Νέα Δημοκρατία): Μα, προκαλείτε, κύριε Πρόεδρε του ΠΑΣΟΚ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Δεν προκαλώ. Είναι δυνατόν να σταματήσει η οικονομική ζωή του τόπου για ένα

4μηνο, επειδή έτσι θέλετε; Είναι δυνατόν να υπάρχει σήμερα Κυβέρνηση, η οποία να μην μπορεί να αντιμετωπίσει τα πράγματι ζωτικά οικονομικά προβλήματα του τόπου;

Είναι απαραίτητο, είναι καθήκον σας, όπως πλησιάζετε προς τις εκλογές, να μας πείτε τι μέτρα πρόκειται να πάρετε, μετά τις εκλογές, αν δεν μπορείτε τώρα, για τις αμοιβές, για την απασχόληση, για την κοινωνική ασφάλιση, για τους φόρους και για τα ελλείμματα.

Και απευθύνομαι ιδιαίτερα εδώ στη Νέα Δημοκρατία. Έχετε καθήκον κύριοι της Νέας Δημοκρατίας να πείτε στο λαό, ποιες θα είναι οι συνέπειες του μονεταριστικού φιλελευθερισμού για τον εργαζόμενο, τον παραγωγό, το δημόσιο υπάλληλο, τον ιδιωτικό υπάλληλο, τον αγρότη, το μικρομεσαίο επιχειρηματία, αλλά και για το συνταξιούχο, για τον άνεργο, το σπουδαστή, τον νέο.

Να τα πουν όλα αυτά με συγκεκριμένες δεσμεύσεις, έστω και αν εκ των πραγμάτων δε δύνανται σήμερα να το πράξουν. Μία περιεργή και απαράδεκτη προσφορά στο Έθνος αυτή η απραξία, αυτήν την κρίσιμη περίοδο για τη χώρα μας και το λαό μας.

Στο επίμονο ερώτημά μου, «εσείς τι θα κάνετε», η μόνη απάντηση που καταδέχθηκαν να δώσουν στους εκλογείς ήταν «θα κάνουμε απογραφή και μετά θα σας πούμε τι θα γίνει. Αφού πρώτα μας ψηφίσετε, θα σας πούμε τι κατά τη γνώμη μας σηκώνει η οικονομία. Ψηφίστε τώρα, πληρώστε το κόστος αργότερα». Η ώρα της πληρωμής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει έλθει. Έφθασε κάπως γρηγορότερα απ' ότι γίνεται συνήθως, γιατί η χώρα έχει περιπέσει σε μία κατάσταση πολιτικά ανώμαλη. Την κυβερνητική εξουσία κατέλαβε ένας ανομοιογενής συνεταιρισμός, ανίκανος από τη φύση του. Μας το λέει ο Πρωθυπουργός της χώρας ότι «δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε εμείς μέχρι μετά τις εκλογές». Ποιοι όμως θα το κάνουν τότε, μετά τις εκλογές; Άραγε η Νέα Δημοκρατία;

ΕΝΑΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ (Από τη Νέα Δημοκρατία): Ποιος άλλος;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, της Νέας Δημοκρατίας μη διακόπτετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Εσείς δίνετε αυτήν την απάντηση, ο λαός θα δώσει άλλη.

Και ενώ έχει σημάνει προ πολλού η ώρα των μέτρων, τώρα θυμηθήκατε την απογραφή. Ξεχάσατε βέβαια ότι μαζί με την απογραφή είχατε υποσχεθεί να παρουσιάσετε και πρόγραμμα με συγκεκριμένα μέτρα. Ερωτώ, λοιπόν, και πάλι και το ακούει ο ελληνικός λαός, τώρα που κάνατε την απογραφή με την οποία προσπαθείτε να φορτώσετε την ευθύνη της δικής σας αποτυχίας στους προκατόχους σας....

(Γέλωτες από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

....Τώρα που κάνατε έστω την απογραφή, πού είναι το πρόγραμμά σας, το πρόγραμμά της Νέας Δημοκρατίας, αν όχι του κ. Τζαννετάκη; Πού είναι το πρόγραμμά σας; Δεν περιμένω απάντηση, γιατί δεν έχετε απάντηση να δώσετε στον ελληνικό λαό. Δεν έχετε απάντηση.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Πρόγραμμα που να αντέχει σε δημόσια συζήτηση στο Κοινοβούλιο, δε διαθέτετε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κυβερνητικό σχήμα, συνεπές προς το προεκλογικό ή μάλλον τον εκλογομαγειρικό χαρακτήρα του, προσπαθεί να καλύψει την προγραμματική ανυπαρξία και τη διοικητική του ανικανότητα πίσω από μία εκστρατεία κατασκοπικής καιτησης του έργου της βέτιας του ΠΑΣΟΚ. Οι συνεργάτες μου και εγώ είμαστε περήφανοι για το έργο το κυβερνητικό στον τομέα ιδιαίτερα της οικονομίας.

(Θόρυβος από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής, μπορείτε να πειθαρχήσετε όσους θορυβούν και διακόπτουν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, να ακουστεί ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ με ησυχία.

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ.): Εγώ δεν επιτρέπω ούτε διακοπές, ούτε θόρυβο στην παράταξή μας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, μη διακόπτετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ.): Παρακαλώ να κάνετε και σεις το ίδιο. Όπως, θα ακούσουμε τη Νέα Δημοκρατία...

ΕΝΑΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ (Από την Παράταξη της Νέας Δημοκρατίας): Δεν την ακούσατε.

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ.): Θα την ακούσουμε, έτσι θα ακούσετε και σεις τις θέσεις του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος.

Είμαστε περήφανοι, ιδιαίτερα για τη δυναμική, την κυριολεκτικά ιστορική συμβολή μας στην ανάπτυξη και την εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας.

Παραλάβαμε μια πραγματικά άρρωστη οικονομία, επικίνδυνη απροσάρμοστη στο διεθνές περιβάλλον.

Ο πληθωρισμός κάλπαζε με ρυθμό 25%. Το μειώσαμε στο 13%. Οι ιδιωτικές επενδύσεις είχαν περιέλθει σε στασιμότητα για πάνω από 10 χρόνια. Τις παραδίδουμε να αυξάνονται με ρυθμό 10% το χρόνο.

Το ακαθάριστο εθνικό προϊόν είχε ρυθμό αύξησης το 1981 μηδέν, ακριβώς μηδέν. Το παραδίδουμε να αυξάνεται με ρυθμό 3,5% ετήσια.

Ειδικότερα ΟΟΣΑ σε κείμενο το οποίο δε θα καταθέσω, εκτός αν επιθυμείτε, αναγράφει ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στη Χώρα μας είναι 4,5% και όχι το 3,5% που εμείς αναφέρουμε στη Βουλή απόψε.

Η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής είχε πέσει σε αρνητικούς αριθμούς, πλην 2% το 1980-1981. Την παραδίδουμε με αύξηση 5% το χρόνο.

Στις τρέχουσες συναλλαγές με το εξωτερικό βρήκαμε έλλειμμα 2,5 δις δολάρια. Το μειώσαμε κάτω από το μισό στα 957 εκατομμύρια δολάρια το 1988. Το υπερκαλύψαμε με την εισροή ξένων κεφαλαίων πάνω από 2 δις δολάρια το 1988 έναντι 1 δις δολάρια το 1981.

Το 1987 και ξανά το 1988 η Χώρα για πρώτη φορά, μέσα σε 20 τουλάχιστον χρόνια, δεν χρειάστηκε να αυξήσει το εξωτερικό χρέος της. Τα συναλλαγματικά αποθέματα υπερτριπλασιάστηκαν από 1 δις δολάρια το 1981 σε 3,5 δις δολάρια τον Ιούνιο του 1989.

Το μέγα πρόβλημα των τρεχουσών συναλλαγών, το μέγα πρόβλημα του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών, το αντιμετωπίσαμε αποφασιστικά και καίρια. Αυτό παραδίδουμε στη νέα Κυβέρνηση.

Αυτή είναι η οικονομία που παραδώσαμε. Αυτή είναι η οικονομική καταστροφή, η καμμένη γη, τα άδεια ταμεία, αυτή είναι η γλώσσα, αυτή είναι η εικόνα με τη γλώσσα των αριθμών, που ούτε διαφεύδονται, ούτε είναι τυχαία. Είναι επίσημα στοιχεία του Κράτους.

Πετύχαμε τα αποτελέσματα αυτά, γιατί εμείς διαθέταμε από την πρώτη στιγμή προγραμματική σύλληψη σε αντιστοιχία με τις ανάγκες και τις προσδοκίες της ελληνικής κοινωνίας.

Η οικονομία δεν είναι κάτι που λειτουργεί έξω από τις κοινωνικές σχέσεις. Η οικονομία μας νοσούσε, γιατί έπασχε η ελληνική κοινωνία. Παραλάβαμε μία κοινωνία βαρύντα τραυματισμένη, από 40 χρόνια δεξιάς εξουσίας, με αποκορύφωμα την δικτατορία των συνταγματαρχών, που και αυτή η δεξιά εκείνης της εποχής, όχι όλη, είχε γεννήσει. Η κρατική αυθαιρεσία 40 χρόνια είχε αποξενώσει τους Έλληνες από την πατρίδα τους. Φυσικό ήταν στις συνθήκες εκείνες να σπεύδουν να διοχετεύουν στο εξωτερικό τις οικονομίες τους, προκαλώντας συνεχή συναλλαγματική κρίση.

Ο εθνικός διχασμός, ο χωρισμός σε πολίτες πρώτης και δεύτερης κατηγορίας, το αστυνομικό κράτος, το κυνηγητό του συνδικαλιστή, οι αλληλέγγυες και αδικαιολόγητες πολιτικές επιστρεφούσες, όλα αυτά δημιουργούσαν την αίσθηση μιας κοινωνικής έντασης, μιας κρίσης, που συνεχώς σωβούσε, κάτω από την επιφάνεια. Πώς να μη διατάζουν οι ιδιώτες να δεσμεύσουν κεφάλαια σε επενδύσεις;

Στον διεθνή χώρο η συνήθεια της πολιτικής ηγεσίας της δεξιάς να αποβλέπει στις δυτικές δυνάμεις, σαν επικυρίαρχους, σαν σωτήρες, όχι σαν ανταγωνιστές με ίσους όρους, εμπόδιζε τη Χώρα να επιχειρεί να συμβαδίζει με τον σύγχρονο κόσμο, είτε θεσμικά στις αναίμακτες επαναστάσεις, που δημιούργησαν το σύγχρονο Κράτος, είτε οικονομικά, στις δύσκολες αναπροσαρμογές, που κράτησαν τις χώρες της Ευρώπης συναγωνιστικές στο πρόσφατο παρελθόν.

Η προσαρμογή ιδιαίτερα στις συνθήκες της πετρελαιοκρίσης, που στις οικονομικά ανεπτυγμένες χώρες έγινε τη 10ετία του 1970, χρειάστηκε να περιμένει εδώ μέχρι το 1985 την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, για να την πραγματοποιήσει. Και βέβαια, με την αναβολή για το αύριο των αναγκαίων κοινωνικών, οικονομικών προσαρμογών, με το «απελθέτω απ' εμού το ποτήριό τούτο», με το αναπαυτικό βόλεμα των κρατούντων και τη στυγνή καταπίεση των μη προνομιούχων, συνέχισαν και μετά τη δικτατορία να ευημερούν ορισμένοι οικονομικοί δείκτες, να ευημερούν ορισμένοι αριθμοί, ενώ δυστυχούσαν πραγματικά πάρα πολλοί άνθρωποι.

Είχαν σταματήσει οι ιδιωτικές επενδύσεις, αλλά την άνοδο των δεικτών του εθνικού εισοδήματος συντηρούσαν οι δημόσιες δήμενες επενδύσεις, που στις περισσότερες περιπτώσεις σπαταλιώνταν αντιπαραγωγικά σε έργα επιδείξεως.

Θα μπορούσα να μιλήσω και για κάτι γέφυρες προεκλογικά. Δε θα μιλήσω. Συνέχιζε έτσι να αυξάνεται για ένα διάστημα τεχνητά το εθνικό εισόδημα, μέχρι που και αυτή η αύξηση επιβραδύνθηκε για να φθάσει στο μηδέν το 1981. Παράλληλα, όμως, υπονομευόταν η διεθνής ανταγωνιστική θέση της Χώρας. Εξανεμίζονταν τα συναλλαγματικά της αποθέματα. Άρχισε να διαγράφεται σαφώς η απειλή της παρέμβασης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, κρυφό ίσως όνειρο της ηγεσίας της δεξιάς, εθισμένης να προκαλεί παρεμβάσεις ξένων δυνάμεων, για να βγαίνει από το αδιέξοδο, που προκαλεί η εκάστοτε πολιτική της αντιδραστικότητα και η κοινωνική της αρπακτικότητα.

Την τρομακτική αυτή οικονομική, κοινωνική και εθνική κρίση, όπου βάδιζε τυφλά η Χώρα, ηλθε να αποτρέψει η ιστορική πολιτική αλλαγή του 1981. Την απέτρεψε με προσπάθειες και με θυσίες οικονομικές από το κοινωνικό σύνολο. Πρώτοι, δυστυχώς -πρέπει πάντοτε να τονίζεται αυτό- πρόσφεραν οι εργαζόμενοι. Αλλά και αποτελεί τούτο ιδιαίτερο τίτλο περηφάνειας για μας, η παρέμβαση για την αναγκαία σταθεροποιητική αναπροσαρμογή της οικονομίας. Δεν έγινε από μας με σκληρότητα ή αδιαφορία. Έγινε με έγνοια για τον μη προνομιούχο, για τον εργαζόμενο. Γιατί ταυτόχρονα χτίσαμε το κράτος πρόνοιας. Και είμαστε περήφανοι για το κράτος πρόνοιας που προσφέραμε στον ελληνικό λαό!

(Χειροκροτήματα από την Πλευρά του ΠΑΣΟΚ)

Από τους αριθμούς που ανέφερα νωρίτερα, οι οποίοι συνοψίζουν το έργο του ΠΑΣΟΚ παρέλειψα σκόπιμα έναν, που για μας αποτελεί ιδιαίτερο τίτλο τιμής. Τον αριθμό που λέει ότι ενώ η ανεργία στην Ισπανία έφτασε το 20%, στην Ιρλανδία το 18,7%, στην Ιταλία το 15%, στην Ελλάδα συγκρατήθηκε στο 7,5%. Συγκρατήθηκε κάτω από το μέσο ευρωπαϊκό όρο, γιατί υπήρχε εδώ κυβέρνηση που αντιστάθηκε στην παγκόσμια πίεση της Δεξιάς και της πολιτικής του νεοφιλελευθερισμού. Δεν έριξε όλο το βάρος της οικονομικής αναπροσαρμογής στην πλάτη των εργαζομένων. Και επειδή έτσι σταθήκαμε πλάι στον εργαζόμενο, τον παραγωγό, τον άνθρωπο του μόχθου, τον μη προνομιούχο, επειδή αντισταθήσαμε τις θυσίες τους με κοινωνικές παροχές -τον κοινωνικό μισθό- επειδή βγάλαμε τον χαμηλόμισθο, τον συνταξιούχο από τα επίπεδα πείνας που τον είχαν καθλώσει, επειδή δημιουργήσαμε με όλες του τις αδυναμίες για πρώτη φορά Εθνικό Σύστημα Υγείας, γι' αυτό χαλάρωσε η κοινωνική ένταση στον Τόπο μας.

(Χειροκροτήματα από την Πλευρά του ΠΑΣΟΚ)

Γι' αυτό αποκαταστάθηκε το μίνιμουμ εκείνο της κοινωνικής συνεργασίας, που χωρίς αυτό καμιά οικονομία δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει.

Αλλά και πέρα απ' αυτά επειδή διώξαμε από το Κράτος την αντιδραστική νοοτροπία, επειδή στρέψαμε την προσοχή της κοινωνίας μας στις προοδευτικές τάσεις του σύγχρονου κόσμου, άρχισαν να αλλάζουν οι αντιλήψεις ριζικά και μέσα στην οικονομία.

Οι επιχειρηματίες επενδύουν αποβλέποντας να εξασφαλίσουν τα κέρδη τους βέβαια, από τον εκσυγχρονισμό μάλλον παρά από την εκμετάλλευση. Οι αποταμιευτές επαναπατρίζουν τις οικονομίες τους, γιατί ο κόσμος έχει αρχίσει να πείθεται ότι η Ελλάδα έχει μέλλον, ότι μπορεί πια να κάνει τη ζωή του ο ξενιτεμένος στον Τόπο του. Γι' αυτό οι δείκτες σημειώνουν εισροή αντί για διαρροή συναλλάγματος. Γι' αυτό σημειώνουν αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων και των καταθέσεων. Γιατί η θετία του ΠΑΣΟΚ συμφιλώσε οριστικά την ελληνική κοινωνία, έκλεισε οριστικά την πόρτα προς το παρελθόν, άνοιξε για τον Τόπο τους ορίζοντες του μέλλοντος.

Βέβαια, ποτέ δεν ισχυριστήκαμε ότι λύσαμε όλα τα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα του Τόπου.

Και βέβαια, σοβαρότατο πρόβλημα παραμένει η κατάσταση που επικρατεί στα δημόσια οικονομικά της Χώρας μας. Ουδέποτε το αρνηθήκαμε. Ουδέποτε το αποκρύψαμε. Αντίθετα, τόσο οι αρμόδιοι υπουργοί του ΠΑΣΟΚ όσο και εγώ προσωπικά στις συζητήσεις του προϋπολογισμού, ενημερώναμε πάντοτε την Εθνική Αντιπροσωπεία.

Ειδικά εγώ, δεν αρκέστηκα σ' αυτό. Θεώρησα ότι το θέμα έπρεπε να τεθεί ευρύτερα στην κοινή γνώμη και έγραψα στην εφημερίδα «ΕΘΝΑ» στις 25 Οκτώβρη 1987, άρθρο για το συγκεκριμένο πρόβλημα, στο οποίο πρόβλεπα τότε ότι θα απαιτούσε 10 με 15 χρόνια η εξαφάνισή του.

Από τη δική μας πλευρά ουδέποτε υπήρξε η παραμικρή έλλειψη παρησίας. Σε κάθε προεκλογικό μου λόγο σχεδόν μιλούσα για το τεράστιο έλλειμμα του δημόσιου τομέα και για την προσπάθεια που έπρεπε να γίνει -γιγάντια προσπάθεια- για να το δαμάσουμε.

Ας μη φαντάζεται κανείς, στο σημερινό κυβερνητικό σχήμα ότι με τη σημερινή έντονη προβολή των ελλειμμάτων, μας λένε τίποτε νέο ή τίποτα περισσότερο. Αντίθετα, μας λένε κάτι λιγότερο γιατί απομονώνουν ορισμένα εντυπωσιακά στοιχεία από το γενικότερο οικονομικό τους πλαίσιο και σύμφωνα με το προσφιλές απογραφικό τους σύστημα το παρουσιάζουν χωρίς καμιά, μα καμιά, παραγραμματική αναφορά.

Τι ωραία να μη δεσμεύεσαι σε τίποτε και να μπορείς να ασκείς μόνο κριτική! Και τι! Όχι στην αντιπολίτευση, αλλά να είσαι κυβέρνηση! (Παρατεταμένα χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Νομίζω ότι έχετε χρέος να μας μιλήσετε για το δικό σας πρόγραμμα, για τις δικές σας λύσεις στο θέμα του μεγάλου ελλείμματος. Εμφανίζετε πράγματι εσείς εντυπωσιακούς αριθμούς ελλειμμάτων. Τους εκτιμήσατε μονόπλευρα, ανεξέλεγκτα, για λόγους προεκλογικού εντυπωσιασμού. Οι αριθμοί σας είναι τόσο αναξιόπιστοι, ώστε οδηγούν

εσάς τους ίδιους σε αντιφατικές δηλώσεις. Ακούσατε κύριοι: Άλλοτε επισείετε έλλειμμα 2,5 τρις άλλοτε το εκτιμάτε 1,9 τρις. Τι να πρωτοπιστέψι κανείς; Πάρτε απόφαση ποιος θέλει να μας πει υπεύθυνα από σας, ποιο επιτέλους είναι αυτό το έλλειμμα.

ΕΝΑΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ: Το είπε ο Πρωθυπουργός.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Επειδή το είπε ο Πρωθυπουργός, δεν αρκεί. Εξαρτάται από τι θα πουν και τα Κόμματα, τα οποία συμμετέχουν στην Κυβέρνηση.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κάτι δεν καταλάβατε, κύριε Πρόεδρε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Θέλω όμως πρώτα να επισημάνω την απόπειρα να εμφανισθεί ότι η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ είχε χάσει, είχε αφήσει να της ξεφύγει ο έλεγχος πάνω στις κρίσιμες μεταβλητές των ελλειμμάτων.

Δεν αρνούμαι ότι το έλλειμμα μεγάλωσε στην βετία μας, όπως μεγάλωνε συνεχώς και στην προηγούμενη από μας 7ετία της Νέας Δημοκρατίας. Είναι γεγονός ότι δεν μπορέσαμε να αντιστρέψουμε την πορεία που κληρονομήσαμε. Δεν είναι εύκολο να αντιστραφούν ορισμένες διαρθρωτικές βασικές τάσεις της οικονομίας. Ας πάρουμε παράδειγμα μια οικονομικά ισχυρότατη χώρα, τις ΗΠΑ. Το έλλειμμα του προϋπολογισμού των ΗΠΑ παραμένει κολοσσιαίο για πάνω από μία δεκαετία, παρά τις προσπάθειες και νομοθετικές ακόμη, του Αμερικανικού Κογκρέσσου να το ελέγξει.

Όταν μιλάμε για έλλειμμα -δυσόλογο, γιατί θα ξανάρθει το θέμα- έχουμε την πλευρά των δαπανών και την πλευρά των εσόδων.

Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες, είμαστε περίπου στα ευρωπαϊκά δυνάμεις. Και είμαστε περήφανοι πως οι δαπάνες αυτές έχουν κτίσει, έχουν δομήσει το κράτος πρόνοιας, τον κοινωνικό μισθό, την κοινωνική πολιτική, την εθνική μας άμυνα.

Υπάρχει και η άλλη πτυχή, τα έσοδα. Τα έσοδα εξαρτώνται βασικά από το φορολογικό σύστημα φυσικά, από την πάταξη της φοροδιαφυγής -κάτι πάρα πολύ δύσκολο, όταν έχει μπει μέσα στα γρανάζια και στους μηχανισμούς από χρόνια- και από τη φορολογική βάση, πόσο ευρεία είναι.

Και πράγματι, το πρόβλημα των ελλειμμάτων δεν είναι, για μας, πρόβλημα δαπανών τόσο, όσο είναι πρόβλημα εσόδων. Αυτό ήθελα απλώς να το πω σαν βάση για την οποία συζητήση.

Αν πάντως, θέλετε να μιλήσετε και να μιλήσουμε για απώλεια ελέγχου στις δικές μας τις ελληνικές συνθήκες, ας κοιτάξουμε, καλύτερα, την περίοδο 1980-1981, που ήταν περίοδος της Νέας Δημοκρατίας, όταν το έλλειμμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα ανέβηκε, -ακούσατε, κυρίες και κύριοι- σ' ένα χρόνο μέσα, από το 8,9% του Α.Ε.Π. στο 16,6%, το τονίζω, σ' ένα χρόνο μέσα! Αυτά, κατά πρόσφατη και καθόλου φιλική για μας εκτίμηση, που δημοσιεύθηκε τελευταία στον «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» και ανεξάρτητα από τον ευρύτατο ορισμό του ελλείμματος, που πάντως ο αρθρογράφος εφαρμόζει, με ίση συνέπεια, στη δική μας περίοδο και στην προηγούμενη της Νέας Δημοκρατίας. Έτσι, στην τελευταία διετία της Νέας Δημοκρατίας, το έλλειμμα σε πραγματικούς όρους περίπου διπλασιάστηκε.

Μάταια, θα ψάξετε, για τέτοιου μεγέθους εκρήξεις στο διάστημα της δικής μας διαχείρισης. Δεν επιτρέψαμε να σημειωθούν τέτοιοι ρυθμοί. Δεν κατορθώσαμε ν' αντιστρέψουμε την πορεία του ελλείμματος. Μπορέσαμε, όμως, να φρενάρουμε την επιτάχυνση της πορείας του. Βάλαμε σε έλεγχο την εκρηκτική κατάσταση, που είχε αρχίσει να διαμορφώνεται, όταν παραλάβαμε την κυβέρνηση. Αυτό το πετύχαμε, γιατί, παρ' όλες τις ανευθυνότητες, που λέγονται και διαδίδονται, η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. υπήρξε καλός διαχειριστής απέναντι στις ελαστικές δαπάνες του προϋπολογισμού.

Ο κ. Χαλικιάς, σε πρόσφατες ανακοινώσεις του λέγει ότι, για το πρώτο εξάμηνο του 1989, -ακριβώς πριν τις εκλογές, αυτό το εξάμηνο- ενώ είχαν προϋπολογισθεί δαπάνες 19% αύξηση, η πραγματική αύξηση ήταν 16%. Και αυτό από το στόμα του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Αλλά, όταν μιλάμε γι' αυτό το θηρίο, το τέρας, που του ονομάζουμε «κρατική μηχανή», το κράτος, είναι βέβαιο ότι στη δική μας Χώρα ο κρατισμός, το γιγάντωμα του κράτους δημιουργήθηκε στα 40 χρόνια της Δεξιάς.

(Γέλωτες από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Στη δική μας βετία το 90% των υπηρεσιών, όταν αναλάβαμε την κυβέρνηση, ήταν κρατικές. Στη δική μας βετία δέχτηκε για πρώτη φορά ο κρατισμός πλήγματα. Πρώτα απ' όλα το μεγάλο πρόγραμμα της αποκεντρώσης και της αυτοδιοίκησης.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Το μεγάλο πρόγραμμα αποκεντρώσης και αυτοδιοίκησης, για το οποίο είμαστε πραγματικά περήφανοι. Τη συμμετοχή του πολίτη στις

αποφάσεις που τον αφορούν, μια πορεία που θα ολοκληρώσουμε την επόμενη τετραετία.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Αλλά πέρα απ' αυτό, στις δικές μας μέρες εξαλειφθηκαν ουσιαστικά οι περιορισμοί στο εισαγωγικό και το εξαγωγικό εμπόριο. Εμείς και όχι η Δεξιά, καταργήσαμε τη φεουδαρχική σχεδόν νομοθεσία του χρηματιστηρίου. Το φέραμε στη σημερινή εποχή.

Εμείς και όχι η Δεξιά, καταργήσαμε το διοικητικό, έξω από τραπεζικά κριτήρια, καθορισμό των επιτοκίων. Αλλά για να γίνει αυτό, έπρεπε και το Δημόσιο να δανειζόταν με κανονικά επιτόκια.

Στις δεκαετίες της Δεξιάς, στην επταετία της Νέας Δημοκρατίας, ουδέποτε το Δημόσιο πλήρωσε κανονικό επιτόκιο. Δανειζόταν με προνομιακούς όρους. Αν λάβει κανείς υπόψη ότι οι τόκοι για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους, πλησιάζουν το 1989 το 1 τρις δηλαδή περίπου το μισό από το έλλειμμα -και σ' αυτό βοήθησε βεβαίως η έκρηξη των επιτοκίων διεθνώς- γίνεται φανερό πόσο πιο εύκολο θα ήταν για τη Νέα Δημοκρατία, να είχε αντιστρέψει την πορεία του ελλείμματος επί των ημερών της. Δεν το κατόρθωσε, έκανε τα πράγματα χειρότερα.

Ήταν άραγε σφάλμα η δική μας απόφαση να πληρώνει το δημόσιο κανονικά επιτόκια; Όχι μόνο δεν ήταν σφάλμα, ήταν μέρος της στρατηγικής των διαρθρωτικών συναλλαγών με στόχο τη δημοσιονομική εξυγίανση. Χωρίς υγιή χρηματοδότηση του δημοσίου, δεν είναι δυνατή η εξυγίανση της κεφαλαιαγοράς.

Στα πλαίσια της αποκρικοποίησης, αν θέλετε, της οικονομίας τηρήσαμε και την υπόσχεσή μας ότι θα μειώσουμε το ανώτατο κλιμάκιο του φόρου εισοδήματος κάτω από το 50%. Φυσικά, δεν αποσκοπούσαμε στη μείωση των κρατικών πόρων. Έγινε για να δοθούν κίνητρα στην παραγωγικότητα, τελικά ανταγωνιστικότητα, για να διευρυνθεί η φορολογική βάση. Προοπτικά και αυτά τα μέτρα οδηγούν σε μείωση των ελλειμμάτων, παροδικά στις πρώτες φάσεις επιβάρυναν τον προϋπολογισμό με σημαντική υστέρηση των εσόδων. Έπρεπε να μην είχαμε επιχειρήσει τη φορολογική μεταχείριση, για να αποφύγουμε την βραχυχρόνια επιβράδυνση;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζω ότι ο δογματισμός της Νέας Δημοκρατίας θα προτιμούσε να είχαμε ρίξει το βάρος της αναπροσαρμογής των δημοσίων οικονομικών αποκλειστικά στις πλάτες των εργαζομένων, να συντρίψουμε το μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων, να κλείσουμε τις προβληματικές εταιρείες, απολύοντας το προσωπικό τους, να ιδιωτικοποιήσουμε χωρίς περιορισμούς τις δημόσιες επιχειρήσεις, να ιδιωτικοποιήσουμε το Εθνικό Σύστημα Υγείας, να στραγγαλίσουμε τις συντάξεις. Αυτά αποτελούν το μη ομολογημένο πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας, που διαφαίνεται όμως σε πρόσφατη συνέντευξη στην «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Σουφλιά, αλλά και από όσα είπε ο κ. Μητσοτάκης ή έχει αφήσει να του διαφύγουν κατά καιρούς και πρόσφατα στον «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ».

Αυτό το πρόγραμμα η Νέα Δημοκρατία θα έπρεπε να είχε το θάρρος να το υιοθετήσει δημόσια, να το παρουσιάσει ανοιχτά στο Λαό, να εξηγήσει και τις συνέπειές του, τις άμεσες και έμμεσες συνέπειές του, στην αύξηση της ανεργίας και στη μείωση του εθνικού εισοδήματος. Εμείς πάντως δεν πρόκειται να το δεχθούμε. Την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών τη στηρίζαμε και την στηρίζουμε στην αύξηση, όχι στη μείωση, του πλούτου και της ευημερίας του ελληνικού Λαού. Σας προειδοποιώ βέβαια ότι ούτε και εσείς θα το εφαρμόσετε, γιατί οι ελπίδες σας δεν πρόκειται να δικαιωθούν εκλογικά.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Έρχομαι τώρα στο θέμα της οικονομικής συγκυρίας. Υποστηρίζετε ότι οι στατιστικές ενδείξεις παρουσιάζουν πρόσφατα σοβαρή επιδείνωση και υπάρχει σαφής η προσπάθεια να επιρριφθούν και γι' αυτό ευθύνες στη δική μας διαχείριση. Η δικαιολογία είναι, ότι τώρα εκδηλώνονται με κάποια χρονική υστέρηση τα αποτελέσματα των δικών μας χειρισμών.

Κατ' αρχήν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δε θα έκρινα ποτέ την πορεία μιας οικονομίας από τα στοιχεία ενός ή δύο μηνών. Στην προκειμένη όμως περίπτωση, τα στοιχεία έχουν τη σημασία τους, αν και όχι αυτή που επιχειρείται να τους αποδοθεί.

Ας δούμε όμως πρώτα ποια ακριβώς είναι τα στοιχεία. Για το Μάη του 1989, τον τελευταίο μήνα που λειτουργήσαμε με πλήρη κυβερνητική ευθύνη -τον Ιούνιο είμαστε ουσιαστικά υπηρεσιακή Κυβέρνηση- έχουμε τα εξής:

Ο δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε κατά 3,9%, έναντι 4,7% στο αντίστοιχο πεντάμηνο του 1988. Το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών με τα στοιχεία του Απριλίου, τα τελευταία διαθέσιμα τότε, ήταν 872 εκατ. δολάρια, έναντι 1.300 εκατ. δολάρια, το αντίστοιχο τετράμηνο του 1988.

Η πορεία των ιδιωτικών επενδύσεων και των καταθέσεων συνέχιζε να είναι ανοδική. Το ίδιο συνέβαινε και με τη βιομηχανική παραγωγή και με το εθνικό εισόδημα γενικότερα.

Αναμφισβήτητη επίσης μέχρι τότε παρέμενε η σταθερότητα της δραχμής. Αυτά ήταν τα αποτελέσματά της από μέρα σε μέρα της διαχείρισης, της οικονομίας από το ΠΑΣΟΚ.

Εναπόκειται στους αντικειμενικούς παρατηρητές να κρίνουν κατά πόσο ήταν καλή ή όχι. Από τον Ιούνιο του 1989, όμως η διαχείριση της οικονομίας αρχίζει να δέχεται πλήγμα. Το πρώτο -και λυπούμαι που το αναφέρω- ήταν η προεκλογική εκστρατεία της ηγεσίας της Νέας Δημοκρατίας εναντίον της δραχμής. Υπάρχουν οι δηλώσεις του κ. Μητσοτάκη.

Με υπεχρέωσαν κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου να διακηρύξω στις ομιλίες μου ότι κανείς αντικειμενικός λόγος δεν υπάρχει, με συναλλαγματικά αποθέματα 3,5 δις δολάρια, με μηδενικό καθαρό εξωτερικό δανεισμό για δυο κατά σειρά χρόνια, με τον πληθωρισμό σε καθοδική πορεία, για την υποτίμηση της δραχμής. Κατόρθωσα με τις αποφασιστικές εκείνες δηλώσεις μου να αποτρέψω το χειρότερο. Την αιφνίδια κατάρρευση της διεθνούς εμπιστοσύνης προς το νόμισμά μας.

Δεν κατόρθωσα να αποτρέψω το μικρότερο βραχυπρόθεσμο, αλλά εξαιρετικά επικίνδυνο μεσοπρόθεσμο κακό, την έρπουσα υπονόμευση του αισθήματος ασφαλείας του κοινού, που με τόσο κόπο είχε πετύχει να παγιώσει η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

Στο πρώτο αυτό πλήγμα ήρθε μετά τις εκλογές να προστεθεί και δεύτερο. Η επάνοδος στην κυβέρνηση της Δεξιάς στηριγμένης βέβαια στο Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου. Από τη στιγμή που εμφανίστηκε το ανομοιογενές -και γι' αυτό ανώμαλο σχήμα- έχουν σταματήσει, όπως δήλωσε και ο Πρωθυπουργός της Χώρας, οποιαδήποτε αποφάσεις, για την από μέρα σε μέρα διεύθυνση της οικονομίας. Γνωστή είναι η παράλυση στο θέμα των τιμολογίων των ΔΕΚΟ. Η προεκλογική σας αποχή από οποιαδήποτε προσαρμογή στα τιμολόγια των δημοσίων υπηρεσιών, δύσκολα συγκαλύπτει την πρόθεση της Νέας Δημοκρατίας να ισοφαρίσει αργότερα τη σημερινή της πολιτική με αυξήσεις πολύ μεγαλύτερες, αιφνιδιαστικές και δυσβάστακτες. «Ψηφίστε μας τώρα, πληρώνετε αργότερα». Με αυτά δεν πρόκειται να εξαπατήσετε τον ελληνικό Λαό.

Είναι γνωστό το θαλάσσωμα για την τιμή του ψωμιού, για τις εκπτώσεις. Δεν είναι καθόλου περίεργο ότι μέσα σ' αυτές τις συνθήκες έχουν αρχίσει να εμφανίζονται συμπτώματα κλονισμού της εμπιστοσύνης του κοινού. Οι συνέπειες μπορεί να είναι σοβαρές και για την εισροή κεφαλαίων από το εξωτερικό και για το επενδυσιακό κλίμα, ακόμα και για τα δημόσια έσοδα και για τον πληθωρισμό.

Βεβαίως και το κλίμα πανικού, που επιμένει να καλλιεργεί η Νέα Δημοκρατία, όταν αναφέρεται στην κατάσταση της οικονομίας μας, δεν είναι περίεργο ότι αποτρέπει το κοινό από την αγορά εντόκων γραμματίων του δημοσίου. Αποτέλεσμα η πρόσφατη αύξηση των επιτοκίων από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η αύξηση αυτή θα στοιχίσει άλλα 30 δις στον προϋπολογισμό. Δηλαδή, με 20 δις από την τιμή του ψωμιού, 30 δις από έντοκα γραμμάτια, 60 δις από τα τιμολόγια των ΔΕΚΟ και μερικά ακόμα μικροποσά, κάποιες επιδοτήσεις κ.λπ. έχετε επιβαρύνει το έλλειμμα σε 2 μόλις μήνες πάνω από 100 δις δραχμές.

Αν συνεχίσουμε έτσι μέχρι το τέλος του χρόνου θα έχει φτάσει τα 500 δις. Τι θα πείτε τότε; Θα πείτε ότι η υπέρβαση οφείλεται στο ΠΑΣΟΚ, όταν εσείς θα έχετε πάρει τις αποφάσεις; Ελέγχεσθε για ανειλικρίνεια και για διαχειριστική ανικανότητα. Αν έχετε αίσθημα ευθύνης απέναντι στην οικονομία, για την οποία τώρα δεν μπορείτε να πάρετε οιαδήποτε μέτρα, όπως ο Πρωθυπουργός λέει, απέναντι στην επιβίωση του Τόπου και των πολιτών, είναι ώρα να φύγετε!

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

(Θόρυβος από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ζήτημα αν στην πρόσφατη ιστορία του ελληνικού κοινοβουλευτισμού υπήρξε κατ' ανάγκη περισσότερο ανεύθυνο για την οικονομία κυβερνητικό σχήμα από το σημερινό!

Η Κυβέρνηση Τζαννετάκη με την ίδια την πράξη της συγκρότησής της, έθεσε εαυτήν μακράν των προβλημάτων της διακυβέρνησης της Χώρας. Προσδιόρισε αποκλειστική αποστολή της την λεγόμενη κάθαρση, την αποκομματικοποίηση του Κράτους και τις τίμιες εκλογές! Ωραία λόγια ή μάλλον ωραίοι ευφημισμοί. Θα μου επιτρέψετε να τους μεταφράσω σε μια κάπως πιο ωμή και ειλικρινή γλώσσα.

Κάθαρση, ίσον διωγμός της πολιτικής ηγεσίας των αντιπάλων!

Αποκομματικοποίηση του Κράτους, ίσον αποκατάσταση, παλινόρθωση του κομματικού κράτους της Δεξιάς!

Και τίμιες εκλογές... τις αναμένουμε!

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Χώρα μας βρίσκεται σε μια σκευεχική σήραγγα, σε μια αδιέξοδη πορεία.

(Θόρυβος από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, ησυχία.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Όσο πιο γρήγορα τερματίζει τον βίο της η συγκυβέρνηση της ακυβερνησίας, τόσο λιγότερες οι ζημιές για τη Χώρα και το Λαό μας! Ευτυχώς για τον Τόπο, αποτελείται μινι βραχύτατη παρένθεση στην πολιτική ζωή της Χώρας. Άλλωστε, το λέτε και οι ίδιοι. Το μέλλον της Χώρας ανήκει στις προοδευτικές, δημοκρατικές δυνάμεις που στηρίζονται σε μια πλατιά λαϊκή πλειοψηφία.

Το ΠΑΣΟΚ, με αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση, δίνει και θα συνεχίσει να δίνει τη μάχη μέσα και έξω από τη Βουλή για την κατοχύρωση μιας νικηφόρας πορείας του Λαού μας, για την εξασφάλιση της εθνικής ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας -και το τονίζω αυτό- της λαϊκής κυριαρχίας και του κοινωνικού μετασχηματισμού της μεγάλης αλλαγής!

(Όρθιοι οι Βουλευτές του ΠΑΣΟΚ, χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως έχει το λόγο.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Δεν είχα πρόθεση να πάρω το λόγο, αλλά δυστυχώς αναγκάζομαι γιατί κάποτε αυτός ο Λαός πρέπει να μαθαίνει την αλήθεια! Κάποτε πρέπει να πάψει να ακούει μόνο λόγια. Κάποτε πρέπει να σταματήσουν οι δημαγωγίες σ' αυτό τον Τόπο, κύριε Παπανδρέου!

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Πρώτα απ' όλα, μιλήσατε για δύο διαφορετικούς αριθμούς ότι ανέφερα εγώ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Όχι εσείς.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Μιλάμε για 2,5 και 1,9. Το 2,5 αναφέρεται στο σύνολο και το 1,9 για το κρατικό. (Θόρυβος από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ, ησυχία.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Μιλήσατε για ακυβερνησία της Κυβέρνησης. Ευτυχώς που κυβερνούσατε εσείς καλά τα 8 χρόνια, που ήσασταν στην εξουσία και περιμένετε από τους 2 μήνες που βρίσκεται η Κυβέρνηση στην εξουσία να κυβερνήσει και να λύσει τα μακροχρόνια προβλήματα του Τόπου, τα οποία εσείς τα είχατε λύσει, κύριε Παπανδρέου!

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Διαμαρτυρίες από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Εσείς ο ίδιος δηλώσατε ότι δεν μπορούσατε να αντιστρέψετε τα στοιχεία της οικονομίας, που παραλάβατε το 1981. Έπρεπε να τα αντιστρέψουμε εμείς σε 2 μήνες!

Εσείς είπατε και μας κατηγορήσατε γιατί κάνουμε απογραφή. Κάνουμε απογραφή, γιατί δεν υπήρχε συνέχεια στην κυβέρνηση, για την οποία δεν ευθυνόμαστε εμείς. Κάποιοι άλλοι ευθύνονται. Αυτοί οι οποίοι δεν παρέδωσαν. Γιατί εάν παρέδιδαν δε θα υπήρχε κανένας λόγος να γίνει απογραφή.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Όταν, λοιπόν, μπαίνουμε σε ένα κατάστημα κενό θα πρέπει να ψάξουμε εμείς τα ντουλάπια. Αυτό θα πει απογραφή.

Μιλήσατε ακόμα για την πολύ καλή οικονομία, η οποία υπήρχε επί των ημερών σας. Έχετε ξεχάσει ότι δεν είσθε κυβέρνηση και έχετε ξεχάσει ακόμη ότι ορισμένα από τα στοιχεία που είχατε και δεν τα ξέρουμε, τα ξέρουμε. Και έχουμε ορισμένα -όσα μπορούσαμε να πάρουμε- από τα πρακτικά του ΚΥΣΥΜ. Όσα μας δώσατε.

Θα ήθελα, λοιπόν -αν μου επιτρέψετε- να σας διαβάσω τι έλεγε στο ΚΥΣΥΜ στη συνεδρίαση της 8.12.1988 ο κ. Ρουμελιώτης. «Υπάρχει το θέμα ότι στην ομιλία του Πρωθυπουργού στην έκθεση της Θεσσαλονίκης δόθηκε η υπόσχεση ότι το έλλειμμα του δημοσίου τομέα θα μειωθεί κατά 2 μονάδες το 1989.

Αλλά το έλλειμμα του 1989 σε ταμειακή βάση, θα είναι μόνο 0,8% χαμηλότερο, ενώ σε δημοσιονομική βάση βρίσκεται μια μονάδα πάνω από εκείνη του 1988. Από 15,6% το 1988 το έλλειμμα, θα πάει στο 14,8% σε ταμειακή βάση.

Με τέτοιο έλλειμμα δεν μπορούμε να σταθούμε ούτε εσωτερικά, ούτε εξωτερικά. Οφείλουμε να ανασκουμπούμε όλοι για να το μειώσουμε περισσότερο κατά την πορεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Έχουμε λάβει επιστολή από τον Πρόεδρο της Νομισματικής Επιτροπής της Ε.Ο.Κ. που μας υπενθυμίζει ότι η Ελλάδα δεν πέτυχε να πραγματοποιήσει στο τέλος του 1988 το στόχο 10% του πληθωρισμού και 10% του ελλείμματος του δημοσίου τομέα, όπως είχε υποσχεθεί. Επομένως, είναι ουσιώδες, για τις σχέσεις μας

με την Κοινότητα, να πείσουμε ότι δε θα προχωρήσουμε με τόσο μεγάλο έλλειμμα. Πρέπει να αντιμετωπίσουμε πάλι το θέμα της κοινωνικής ασφάλισης, αλλιώς θα έχουμε να κάνουμε με ωρολογιακή βόμβα, έτοιμη κάθε στιγμή να εκραγεί».

Ο κ. Κακλαμάνης: «Ας έχουμε όμως, υπόψη, ότι ρεαλιστές, λίγο πριν από τις εκλογές δεν είναι δυνατόν να γίνουμε». Και επανέρχεται ο κ. Ρουμελιώτης: «Θα πρέπει επίσης να αναλάβουμε προσπάθεια για τη μείωση των δημοσίων επενδύσεων, να τις κατεβάσουμε κατά μία μονάδα του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος 80 δις. Αλλιώς αντιμετωπίζουμε τον κίνδυνο πληθωριστικής έκρηξης».

Και από τη συζήτηση στις 11-1-1989. Στη διάρκεια της συζήτησης έκανε παρέμβαση ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας Παναγιώτης Ρουμελιώτης, που τόνισε την απειλητική διόγκωση του ελλείμματος του δημοσίου τομέα. Δεκαέξι τοις εκατό κατά το χρηματοπιστωτικό πρόγραμμα της Τράπεζας της Ελλάδας και 20% κατά την εκτίμηση που προβλέπει ο Υπουργός ότι θα γράψει στην έκθεσή της η ομάδα του IMF μετά την προσεχή της επίσκεψη 18 του Γενάρη. Ο ίδιος θεωρεί ότι χωρίς μέτρα είναι βέβαιο ότι πάμε για έλλειμμα 18%. Δηλαδή για τσίναγμα της οικονομίας στον αέρα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Πήραμε μέτρα.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Τα προεκλογικά μέτρα που πήρατε, τα ακούσατε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Εσείς τι μας λέτε. Εμείς πήραμε μέτρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Κύριε Τσοβόλα, σας παρακαλώ!

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Και απάντηση πάνω στα μέτρα και στις παρατηρήσεις τις οποίες έκανα, για την κατασπατάληση στο δημόσιο τομέα σε διάφορους τομείς, δεν πήρα. Τίποτε άλλο δεν έχω να πω, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκης έχει το λόγο.

(Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκης ανέρχεται στο Βήμα χειροκροτούμενος από τους Βουλευτές του Κόμματός του)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): Είμαι βέβαιος για ένα πράγμα, αγαπητοί συνάδελφοι: Ότι όχι μόνο η Αίθουσα, αλλά και ο Λαός ολόκληρος, ο οποίος μας ακούει απόψε, από την ομιλία του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης απέκδοσε ένα ασφαλές συμπέρασμα: ότι δεν του αρέσει η απογραφή.

Πράγματι, κύριε Παπανδρέου, η σημερινή Κυβέρνηση κάνει απογραφή.

Κάνει μία τίμια απογραφή αυτού που εσείς αφήσατε. Και νομίζω ότι είναι χρέος σας -και δε θα το αποφύγετε εν πάση περιπτώσει- να ασχοληθείτε με τα στοιχεία, τα οποία σας έφερε και θα σας φέρει τις επόμενες εβδομάδες, για να μπορεί να υπάρξει ένας εποικοδομητικός πολιτικός διάλογος.

Ήλθατε εδώ και κατά τη συνήθειά σας, μας αναγνώσατε ένα κείμενο γραμμένο από πρωτότερα, που ένα στόχο είχε και μόνο, να αποπροσανατολίσει από το καίριο πρόβλημα.

Η απογραφή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι χρέος της Κυβέρνησης, είναι επαγγελία της στις προγραμματικές δηλώσεις, αλλά είναι και απαίτηση του ελληνικού Λαού. Επιτέλους, κυβερνήσατε 8 χρόνια και στα 8 αυτά χρόνια μόνο διαφάνεια δεν υπήρξε στη διακυβέρνηση της Χώρας. Μας αποκρύπτατε συστηματικά όλα τα στοιχεία. Ακόμα και τα οικονομικά στοιχεία τα είχατε καταστήσει απόρρητα και χρειάστηκε να έλθει η βραχύβια Κυβέρνηση του κ. Τζαννετάκη, για να επαναφέρει ο Υπουργός των Οικονομικών, κ. Αντώνης Σαμαράς, τη διαφάνεια στη δημόσια διαχείριση και να δίνει τα στοιχεία των εσόδων και εξόδων, τα οποία επί των ημερών σας ήταν εθνικό απόρρητο.

Και ακόμα, σωστά σας υπενθύμισε, κύριε Παπανδρέου, ο κ. Πρωθυπουργός, ότι η απογραφή είναι περισσότερο αναγκαία σήμερα, γιατί, δυστυχώς, δεν υπήρξε ομαλή συνέχεια.

Έχω και άλλοτε συζητήσει το θέμα -δεν ήσασταν παρών στην Αίθουσα αυτή, θα σας το πω, όμως, τώρα, ενώπιος ενώπιω: Ήταν απαράδεκτο αυτό το οποίο κάνατε, να φύγετε κρυφά από την εξουσία και να μην παραδώσετε τους φακέλους στους διαδόχους σας, παρά το γεγονός, ότι ο κ. Τσοχατζόπουλος πανηγυρικά, ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας ανέλαβε αυτήν την υποχρέωση. Επηκολούθησε, λέει, κοινοτική απόφαση -δεν ξέρω τίνος οργάνου- να μην παραδώσετε. Γιατί έγινε αυτό; Είναι προφανές, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι έγινε, γιατί είχατε πρόγματα να αποκρύψετε. Και ακόμα και σήμερα η Κυβέρνηση δεν έχει τα στοιχεία.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αρχίζοντας από τα μεγάλα εθνικά θέματα, στα οποία πήρατε τους φακέλους, σαν να ήταν ατομική σας ιδιοκτησία, ανάμεσα στην Εκάλυ

και στο Καστρί και τελειώνοντας στην πορεία της οικονομίας και στα υπόλοιπα κυβερνητικά θέματα.

Είναι, κατά συνέπεια, αναγκαίο να γίνει και θα γίνει αυτή η απογραφή, αγαπητοί συνάδελφοι, ενώπιον του ελληνικού Λαού, γιατί από εκεί πρέπει υποχρεωτικά να αρχίσουμε.

Εγώ δε θα κάνω απόψε γενική κριτική της οικονομικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ, ούτε γενική αναφορά στην πορεία της οικονομίας. Είχαμε την ευκαιρία πολλές φορές να μιλήσουμε γι' αυτά.

Εκείνο που με ενδιαφέρει, είναι να προσδιορίσουμε ορισμένα συγκεκριμένα σημερινά δεδομένα. Και αν θέλετε, επειδή μας προκάλεσε ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, θα απαντήσω και για το δίμηνο του βίου της Κυβερνήσεως Τζαννετάκη, πώς το βλέπω εγώ, από την δική μας την σκοπιά.

Νομίζω ότι ήταν τουλάχιστον πολιτικά απρεπές -θα τολμήσω να πω- να μιλήσει σήμερα ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ για την «ιστορική συμβολή» του ΠΑΣΟΚ στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας την δετία. Μα, ποια ανάπτυξη είχε η ελληνική οικονομία, όταν είμαστε σήμερα κάτω από τα μεγέθη του '81, κάτω από τα μεγέθη του '74 σε πολλές περιπτώσεις, κύριε Παπανδρέου;

(Θόρυβος, διαμαρτυρίες από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ -χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Θυμάστε να μας αναφέρετε ότι έχετε αύξηση από πέρυσι, αλλά δεν κοιτάτε, ο απόλυτος αριθμός σε συσχέτισμό με αυτό το οποίο κληρονομήσατε επιτέλους από την Νέα Δημοκρατία, πού βρίσκεται και τι μεγάλα αναπτυξιακά έργα εκτελέσατε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το μεγάλο πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας σήμερα είναι τα ελλείμματα. Αν υπάρχει κάτι στο οποίο οι πάντες συμφωνούν σ' αυτήν την Αίθουσα -πρώτος ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ- είναι η ομολογία ότι το πρόβλημά μας είναι τα ελλείμματα. Είναι άραγε, λεπτομέρεια το έλλειμμα και ο υπερδανεισμός, ο οποίος τον συνοδεύει; Είναι ένα θέμα δευτερεύον, το οποίο μπορούμε να το ξεχάσουμε, κύριε Παπανδρέου; Ήρθατε εδώ και μας κάνατε θεωρητικές αναλύσεις. Το έλλειμμα είναι η ουσία του προβλήματος του ελληνικού Λαού σήμερα και ας το προσδιορίσουμε και ας συγκρίνουμε τα ελλείμματα και το δανεισμό, την υπερχρέωση, για την οποία πολλές φορές, έχουμε μιλήσει.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το έλλειμμα σήμερα το ξέρουμε, δεν τολμά να το αμφισβητήσει ο κ. Παπανδρέου. Ήταν ατυχές, αδέξιο και ανάξιο Αρχηγού μεγάλου κόμματος αυτό που επιχείρησε πρωτίτερα να δημιουργήσει σύγχυση λέγοντας ότι δήθεν αναφέραμε δύο διαφορετικούς αριθμούς.

Μα, κύριε Παπανδρέου το ξέρετε καλά, 1,9 τρις είναι το έλλειμμα του γενικού κρατικού προϋπολογισμού και 2,5 τρις το λιγότερο είναι το έλλειμμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Και δεν είναι μόνο 2,5 τρις, γιατί σε αυτά πρέπει να προσθέσετε το έλλειμμα των προβληματικών και το έλλειμμα των συνεταιρισμών.

Εγώ προσωπικά ανησυχώ ότι θα πλησιάσουμε τα 3 τρις συνολικού ελλείμματος φέτος με την πολιτική, η οποία ασκήθηκε. Και το φετινό έλλειμμα, στο οποίο θα επανέλθω αμέσως μετά, συμπληρώνει το τεράστιο έλλειμμα το σωρευμένο έλλειμμα που αποτελεί το δημόσιο δανεισμό.

Ο ελληνικός Λαός πρέπει να καταλάβει ότι όταν μία κυβέρνηση 8 χρόνια ξοδεύει πάρα πάνω από αυτά που έχει, στην ουσία δανειζεται και επιβαρύνει τις επόμενες γενιές.

Όταν παρεδόθη η εξουσία από την Νέα Δημοκρατία, το συνολικό δημόσιο χρέος ήταν 671,8 δις. Σήμερα, κύριε Παπανδρέου, το συνολικό δημόσιο χρέος είναι 9 τρις, εσωτερικό και εξωτερικό. Και όταν εμείς παραδώσαμε την εξουσία, το εξωτερικό δημόσιο χρέος δεν ήταν ούτε καν 7 δις δολάρια. Σήμερα υπερβαίνει τα 20 δις.

Γνωρίζω ότι δεν έχετε καλές σχέσεις με τους αριθμούς και δε σας άρεσε ποτέ όλα αυτά τα χρόνια, που μιλούσα εγώ για το έλλειμμα εδώ, να μιλάτε με αριθμούς. Αλλά οι αριθμοί είναι αναπόφευκτοι.

Και τι σημαίνει αυτό το τεράστιο έλλειμμα. Αυτό το τεράστιο έλλειμμα κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ -αυτήν τη στιγμή απευθύνομαι σε σας- σημαίνει ότι κάθε παιδί που γεννιέται σ' αυτήν τη Χώρα επιβαρύνεται ευθύς με τη γέννησή του με 1 εκατ. δραχμές χρέος. Και το ερώτημα που γεννιέται το άμεσο ερώτημα, το απλό ερώτημα ήταν: Έχει μια οποιαδήποτε, συνήθης κυβέρνηση το δικαίωμα να κάνει μία τέτοια πολιτική; Είχατε το δικαίωμα να υπονομεύσετε το μέλλον των γενεών του έρχονται;

Ομολογώ ότι με διασκέδαζε που άκουσα σαν επιχείρημα, ότι ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου τον περασμένο Οκτώβριο δίνοντας μια συνέντευξη στο ΒΗΜΑ, είχε πει ότι θα χρειαστεί μια γιγαντιαία προσπάθεια 10 με 15 ετών για να εξαλειφθεί το έλλειμμα.

Δηλαδή, κύριοι συνάδελφοι, ούτε λίγο, ούτε πολύ, «εμείς θα σπαταλούμε και θα κλέβουμε και οι επόμενες γενιές θα χρειαστούν 15 χρό-

νια για να φτιάξουν αυτό που έγινε»!

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Αγαπητοί συνάδελφοι, το έλλειμμα συνδέεται και με τον τρόπο με τον οποίο ασκείται η εξουσία, με το ηθος και με το ύφος της εξουσίας.

Έχει απόλυτο δίκιο ο κ. Τζαννετάκης όταν αναφέρθηκε προηγουμένως, στη σύντομη εισαγωγική του ομιλία, σ' αυτό. Δεν πόνεσε ποτέ το ΠΑΣΟΚ τον ελληνικό λαό. Δε νοιάστηκε για το δημόσιο χρήμα. Το σπαταλούσε σα να κυβερνούσαν σουλτάνοι ή Τσάροι ή μεγιστάνες ή δικτάτορες της Λατινικής Αμερικής.

(Χειροκροτήματα από τη Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Εγώ από το βήμα αυτό, επανειλημμένως στα δύσκολα χρόνια της οκταετίας του ΠΑΣΟΚ, μίλησα για τη σπατάλη. Από τη θέση μου πολλές φορές είπα ότι «μοιράζετε τα εκατομμύρια σα να είναι στραγάλια, ότι δε σας νοιάζει το χρήμα του ελληνικού λαού». Σιγά-σιγά αποκτήσατε μια ψυχολογία όχι δημοκρατικών ηγετών.

Το παράδειγμα του ΑΣΤΕΡΑ, άσχετα με το οικονομικό του μέγεθος, είναι ενδεικτικό. Είπε προτούμεν Πρωθυπουργός ότι ο ΑΣΤΕΡΑΣ είχε έλλειμμα 1,3 δις. Έχω την εντύπωση ότι όταν ολοκληρωθεί ο έλεγχος που γίνεται, κύριε Παπανδρέου, θα αποδειχθεί ότι ολόκληρο το έλλειμμα αντιστοιχεί με αυτά που κατασπατάλησαν, χωρίς να δικαιούνται οι διάφοροι αξιωματούχοι πάσης φύσεως φίλοι του ΠΑΣΟΚ κατά τη διάρκεια της οκταετίας.

Στην Αίθουσα αυτήν είχα φέρει το θέμα, κύριε Παπανδρέου και σας είχα πει ότι «επιτέλους είναι δυνατόν να γίνεται αυτό το πράγμα»; Σας ανέφερα και τη προσωπική μου περιπέτεια που είχα κάποτε όταν πήγα στον ΑΣΤΕΡΑ και δε με άφησαν να πληρώσω. Και κάποιος κύριος, προφανώς κομματικός παράγοντας που διηύθυνε, μου είπε «μα επιτέλους θα σας προσφέρω εγώ το γεύμα». Και εγώ του είπα, «από πού και ως πού θα μου προσφέρετε το γεύμα; Δώς μου να πληρώσω να σηκωθώ να φύγω». Και δεν ξαναπάτησα στον ΑΣΤΕΡΑ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αλλά το πρόβλημα δεν είναι γιατί το κάνατε, κύριε Παπανδρέου, αλλά γιατί επιμένετε μέχρι τέλους, μέχρι την ώρα που φύγατε από τη κυβέρνηση να κάνετε την ίδια πολιτική. Γιατί αυτή η πρόκληση προς το δημόσιο αίσθημα;

Και δεν είναι η μόνη περίπτωση. Το ζήτημα του δημοσίου χρέους σε συνδυασμό με το έλλειμμα είναι αυτό που δημιουργεί αυτήν την ώρα τα μεγάλα προβλήματα της οικονομίας. Διότι από κει και πέρα υπάρχει το πρόβλημα πώς αντιμετωπίζεται. Και τα περιθώρια της αντιμετώπισης είναι περιορισμένα.

Εγώ συνεζήτησα τον τελευταίο καιρό και με Υπουργούς της Κυβέρνησης το πρόβλημα. Πώς θα παρουσιάσουμε στη συζήτηση που γίνεται την πορεία της οικονομίας.

Με κατηγόρησε ο κ. Παπανδρέου, ότι στις παραμονές των εκλογών επιχείρησα να υπονομεύσω το εθνικό μας νόμισμα. Συνέβη ακριβώς το αντίθετο, κύριε Παπανδρέου. Εγώ δήλωσα πάντοτε, ότι δε θα γίνει υποτίμηση της δραχμής. Και μετά την εκλογική νίκη της Νέας Δημοκρατίας επανέλαβα τη δήλωση σε ό,τι αφορούσε σε μένα. Αλλά δε φθάνουν οι δηλώσεις. Κανένας δεν ξεγελιέται σ' αυτόν τον κόσμο, ούτε οι Έλληνες, ούτε οι ξένοι. Ο απλός Έλληνας πολίτης μπορεί να γελαστεί, αλλά και αυτός για λίγο χρόνο, από μια Κυβέρνηση που δημοσκοπεί ασύστολα και λέει ψέματα στον ελληνικό λαό. Αλλά οι αδότες, οι άνθρωποι που ασχολούνται με την οικονομία και που ζουν την οικονομία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό δεν ξεγελούνται.

Και τα οικονομικά μεγέθη είναι δυστυχώς γνωστά.

Τι έγινε στη διάρκεια των δύο μηνών; Αγαπητοί συνάδελφοι πολιτικά θα μιλήσω στο τέλος, για να συμπεράνω. Θα σταθώ μόνο στους οικονομικούς χειρισμούς της Κυβέρνησης Τζαννετάκη. Η Κυβέρνηση Τζαννετάκη εδύλωσε ότι δεν θα αναλάβει καμία δαπάνη, δε θα κάνει κανένα διορισμό, αλλά δε θα απολύσει και κανένα. Ότι δε θα υπογράψει καμία σύμβαση, αλλά δε θα κάνει καμία δαπάνη, που να επαυξάνει κατά οποιοδήποτε τρόπο το έλλειμμα. Και το επέτυχε. Αναφέρατε το ότι κρατήσαμε σταθερή την τιμή του ψωμιού κύριε Παπανδρέου. Ναι, την κρατήσαμε σε συμφωνία και με τον Συνασπισμό της Αριστεράς, με ένα κόστος, μπορούσατε να το πληροφορηθείτε, για να μη το παρουσιάσετε περίπου 8 φορές παραπάνω από ό,τι ήταν. Αν εξαιρέσετε μερικές τέτοιες ασημαντές συνολικά δαπάνες, η Κυβέρνηση Τζαννετάκη επέβαλε εις εαυτήν τη λιτότητα, την οποία είχατε χρέος εσείς πρώτοι να εφαρμόσετε.

Κύριοι συνάδελφοι, όταν εγώ είχα θέσει θέμα εκλογών πριν από 1,5 χρόνο, στις αρχές του περασμένου χρόνου, είχα επισημάνει ότι η μακρά προεκλογική περίοδος στην οποία μπαίναμε, θα είχε τραγικές και πάντως δυσάρεστες συνέπειες για την οικονομία. Γιατί επιτέλους μέχρι ενός σημείου είναι ανθρώπινο να παρασύρονται κόμματα στην εξουσία από την επιθυμία να κερδίσουν τις εκλογές. Αλλά αυτό που συνέβη ξεπέρασε κάθε πρόβλεψη. Το «Τσοβόλα δώσα όλα» θα

καταδώκει κύριε Παπανδρέου και μετά θάνατον και θα παραμείνει σήμα κατατεθέν της ΠΑΣΟΚικής ανευθυνότητας.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Εσάς καταδώκει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας):

Τι έγινε με τους διορισμούς; Ο κ. Κανελλόπουλος έκανε μία επιμελή προσπάθεια να διαπιστώσει πόσοι διορίστηκαν μετά την 1η Ιανουαρίου. Ανακάλυψε 96.000, είμαι βέβαιος ότι θα είναι πολλοί περισσότεροι. Αλλά όταν διορίζετε 96.000 κύριε Παπανδρέου σε ένα προεκλογικό δημόσιο, δεν τινάζετε την οικονομία στον αέρα και δε δημιουργείτε ένα βαρύτατο κοινωνικό πρόβλημα, το οποίο κληρονομείτε στους διαδόχους σας; Το κληρονομείτε στις κυβερνήσεις που θα επακολουθήσουν. Υπήρξε πλήρης ανευθυνότης κύριοι συνάδελφοι. Η αγωνία να κερδιθεί η εκλογή αντί πάσης θυσίας, η αγωνία αυτών που ανησυχούσαν για την κάθαρση, για την ποινή που ήρχετο. Είχατε τη βεβαιότητα ότι μία πλειοψηφία μη ΠΑΣΟΚική θα κινούσε τη διαδικασία της κάθαρσης και θα οδηγούσε τους υπεύθυνους στη δικαιοσύνη. Και η αγωνία αυτή σας οδήγησε στο να αποβάλλετε και τα τελευταία κατάλοιπα υπευθυνότητας και να χειριστείτε το Κράτος με μία ανευθυνότητα η οποία εκπλήσσει. Αντιμετωπίσατε αποκλειστικά και μόνο το κομματικό και το προσωπικό σας πρόβλημα και αγνοήσατε το τι αφήνατε πίσω σας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, για μένα αυτό αποτελεί το πρόβλημα. Ο κ. Παπανδρέου θέλησε να μεταθέσει τη συζήτηση στις προτάσεις που θα κάνουν τα κόμματα. Δεν είναι του παρόντος κύριε Πρόεδρε του ΠΑΣΟΚ η συζήτηση αυτή. Θα γίνει και αυτή, αλλά θα γίνει στην ώρα της. Για να γίνει πολιτική πρέπει πρώτα απ' όλα να συμφωνήσουμε στο τι υπάρχει σήμερα. Και το ποιες είναι οι ευθύνες έρχεται για μένα δεύτερο. Ας ξέρουμε τι γίνεται σήμερα με την οικονομία μας. Και εγώ αυτό που θέλω να ξέρουμε είναι πόσο είναι το έλλειμμα, πόσος είναι ο εξωτερικός και ο εσωτερικός δανεισμός, ποια είναι η πιθανή πορεία του πληθωρισμού, ο οποίος αφεύκτως επηρεάζεται από τα ελλείμματα. Ποια είναι η γενικότερη πορεία της οικονομίας.

Εγώ πάνω στα υπόλοιπα θέματα, πέραν του ελλείματος, θα ασχοληθώ ελάχιστα. Θα πω, όμως, γιατί με προκαλέσατε, μερικά σε ό,τι αφορά συγκεκριμένες πλευρές της οικονομίας.

Άκουσα με έκπληξη ότι εγνοιαστήκατε για τους εργαζόμενους. Ήθελα πολύ να ξέρω, πώς εκφράστηκε αυτή η έγνοια για τους εργαζόμενους. Εκφράστηκε μήπως με την πολιτική που ακολουθήσατε στον συνδικαλισμό, ίσα με περίπου τις παραμονές των εκλογών; Με τις κατελθμένες, διορισμένες συνδικαλιστικές ηγεσίες τις οποίες επιβάλατε; Εκφράστηκε μήπως με νομοθετική παρέμβαση ωμή στην απαγόρευση της απεργίας ή μήπως εκφράστηκε με την πολιτική της μονόπλευρης λιτότητας την οποία εφαρμόσατε μετά το 1985 και η οποία στοίχισε ένα 15% του εισοδήματος στους Έλληνες εργαζόμενους;

Έχω μπροστά μου μία πρόσφατη στατιστική η οποία βγαίνει από τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, από την οποία προκύπτει ότι οι ωριαίες αποδοχές των εργατών στην θετία 1975-1981, αυξάνονταν κατά 6% σε σταθερές τιμές και επί των ημερών του ΠΑΣΟΚ, στη δική σας θετία, εμειώνοντο κατά 0,8%. Αυτή ήταν η στοργή την οποία επιδείξατε, ή μήπως στοργή έναντι των εργαζομένων αποτελεί το γεγονός ότι πετύχατε να υπονομεύσετε, να τινάξετε στον αέρα και να χρεωκοπήσετε ουσιαστικά όλα τα ασφαλιστικά ταμεία, αρχίζοντας από το ΙΚΑ, το μεγάλο ασφαλιστικό ταμείο από το οποίο εξαρτώνται εκατομμύρια Ελλήνων εργαζόμενοι και οι οικογένειές των και τελειώνοντας, αν θέλετε, στο Ναυτικό Απομαχηκό Ταμείο, που σας το παραδώσαμε με πλεόνασμα περίπου 250 εκατ. δολαρίων και σήμερα απαιτεί καθημερινώς από τον Υπουργό των Οικονομικών, για να πληρώσει τις συντάξεις των απομώχων της θάλασσας;

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Ακόμα, κύριοι συνάδελφοι, και κάτι άλλο. Για να συμπληρώσω και το θέμα των εργατών, χαρακτηριστικός είναι και ένας άλλος δείκτης που βεβαιώνει, δεν τον έχετε ποτέ σας δει, κύριε Παπανδρέου, διότι δε νομίζω ότι σας απασχολούν πάρα πολύ τα θέματα που αφορούν τους εργάτες.

Οι απεργίες. Στο διάστημα 1975-1981, είχαμε από απεργίες συνολικά χαμένες ώρες εργασίας 192,6 εκατ. και στην ίδια περίοδο ανάμεσα στο 1982-1988, τα 192 εκατ. έγιναν 261 εκατ. ώρες εργασίας. Είχαμε και απεργιακές κινητοποιήσεις, ιδιαίτερα στη διετία της λιτότητας, κατά τρόπο αναπόφευκτο. Έπρεπε να αναμένετε πολύ μεγαλύτερες απ' αυτές τις οποίες είχαμε στην περίοδο της Νέας Δημοκρατίας.

Και ακόμα θα ήθελα απλώς να πω, για να τα ακούσει ο ελληνικός λαός, για ένα τελευταίο δείκτη τον οποίο δημοσίευσε η Γουώλ Στρίτ Τζόρνταλ, ένα έγκριτο οικονομικό και πολιτικό φύλλο των Ηνωμένων Πολιτειών και ο οποίος προέρχεται από τον Οργανισμό του Νταβός, όπου επήγε ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου και που καθορίζει τη σειρά των

διαφόρων χωρών από πλευράς ανταγωνιστικότητας. Σε 22 χώρες του κόσμου, η Ελλάδα, είναι τελευταία, είναι 22α, κάτω από τη Πορτογαλία που είναι 21η και την Τουρκία, που είναι 20ή. Ανταγωνιστικότητα που πέφτει, τεράστια ελλείμματα, πληθωρισμός ο οποίος σε κάθε περίπτωση είναι τριπλάσιος από το μέσο της ΕΟΚ. Αυτά είναι τα βασικά στοιχεία τα οποία κληρονομεί η οποία κυβέρνηση έρθει στις επόμενες εκλογές, μετά την Κυβέρνηση του κ.Τζαννετάκη, κύριοι συνάδελφοι.

Και θα πω ακόμα και κάτι άλλο, που συνδέεται με τα ελλείμματα. Πρέπει να τα ακούσει η Εθνική Αντιπροσωπεία και η ελληνική Βουλή. Τα ελλείμματα αυτά, κύριοι συνάδελφοι, είναι σχεδόν στο σύνολό τους καταναλωτικά ελλείμματα. Συνήθως τα κράτη δανειζονται για να κάνουν έργα δημοσίων επενδύσεων. Και τότε ο δανεισμός πολλές φορές είναι επιβεβλημένος και ωφέλιμος. Άλλοτε στην Ελλάδα, πριν περάσει η λαιλαπα του ΠΑΣΟΚ, την καλή εποχή, μιλούσαμε πάντοτε για επενδύσεις που εχρηματοδοτούντο από τους τρέχοντες πόρους του προϋπολογισμού κατά ένα ποσοστό και δανειζόμαστε από το εξωτερικό και από το εσωτερικό για το υπόλοιπο. Μάλιστα παλιά στην Ελλάδα, σε καμία περίπτωση δε γινόταν δάνειο σε συνάλλαγμα, ούτε για επένδυση, εάν η επένδυση δεν ήταν συναλλαγματοφόρα. Και εκείνη την εποχή, ακόμα και στην περίοδο της Ένωσης Κέντρου και στην περίοδο της ΕΡΕ, απορρίπταμε προσφορές σε ξένο συνάλλαγμα, μεγάλες προσφορές για μεγάλα δημόσια έργα, διότι μας ζητούσαν να αναλάβουμε υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα.

Τι γίνεται σήμερα, κύριοι συνάδελφοι; Ο ελληνικός λαός πρέπει να μάθει ότι δανειζόμαστε σε συνάλλαγμα, για να πληρώσουμε τις σπατάλες και τις κλειψίες που γίνονται. Αυτό είναι η πραγματικότητα.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και είμαστε η μόνη Χώρα του κόσμου, η οποία έχει αυτό το θλιβερό προνόμιο. Πριν από 10 μέρες ήμουν στη γειτονική Τουρκία. Είχα την ευκαιρία να δω και να ακούσω -κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, αναφέρομαι ιδιαίτερα σε σας- ρώτησα πόσος είναι ο εξωτερικός δανεισμός της Τουρκίας. Μου είπαν ότι είναι 36 δις. Ο ελληνικός, χωρίς να υπολογίσουμε τα χέρη για την άμυνα και χωρίς να υπολογίσουμε τα χρέη των ιδιωτών, είναι 18 δις δολάρια αυτήν την ώρα. Αν υπολογίσετε και τα άλλα είναι πολύ-πολύ περισσότερο. Στην Τουρκία όμως διεπίστωσα και ζηλέψα ότι γίνονται πολύ μεγάλα έργα, φράγματα, οδικές αρτηρίες, γέφυρες στο Βόσπορο. Αγοράζει κατά δεκάδες η τουρκική εταιρία που έχει αναλάβει τις αερομεταφορές, αεροπλάνα σύγχρονα. Γίνονται επενδύσεις.

Στην Ελλάδα, αυτό το τεράστιο έλλειμμα δεν πηγαίνει ούτε κατά ποσοστό σε κανένα μεγάλο αναπτυξιακό έργο. Να τα θυμίσω πάλι στη σειρά; Να σας πω ότι το Μετρό το γυρίσατε πίσω πολλά χρόνια και δεν άρχισε ακόμη; Να σας πω ότι το αεροδρόμιο των Σπάτων δεν έγινε; Να σας πω ότι η ηλεκτροκίνηση και ο εκσυγχρονισμός των σιδηροδρόμων μας δεν έχει ακόμη αρχίσει; Να σας πω ότι έχουμε την αθλιότητα των τηλεπικοινωνιών, το χειρότερο τηλεπικοινωνιακό σύστημα του κόσμου; Την εποχή κατά την οποία επί των ημερών των προηγούμενων κυβερνήσεων είχαμε φτάσει σε ευρωπαϊκά επίπεδα, καμία απολύτως επένδυση δεν έγινε.

Θα σας πω και κάτι άλλο, για να έχει μια τάξη μεγέθους ο ελληνικός λαός, διότι εδώ με τα δισεκατομμύρια, αρχίζουμε πλέον να χάνουμε και την εικόνα της πραγματικότητας: Έλλειμμα 2,5 τρις, να μην πάω στις προβληματικές, να μην πάω στους συνεταιρισμούς, ας αρκεθώ σ' αυτό. Ένα έλλειμμα το οποίο δυσκολευόμαστε να καλύψουμε νομισματικά. Δυσκολευόμαστε να βρούμε τα λεφτά. Διότι φυσικά δεν πρόκειται να τυπώσουμε χαρτονόμισμα, για να καλύψουμε αυτό το έλλειμμα. Και με όλη την προσπάθεια που γίνεται, πολύ φοβούμαι ότι θα δυσκολευτούμε μέχρι τέλους να καλύψουμε -η Κυβέρνηση η οποία θα προέλθει από τις επόμενες εκλογές- τη διαφορά. Και θα απομείνουν προς κάλυψη με εξωτερικό δανεισμό -τον οποίο ευτυχώς άνετα μπορούμε, κύριε Παπανδρέου, να πετύχουμε- θα απομείνουν μερικές εκατοντάδες δις. Τι σημαίνουν όμως αυτές οι εκατοντάδες δισεκατομμυρίων;

Σκεφθήκατε ποτέ, κύριε Παπανδρέου, πόσο στοιχίζει το μετρό; Σκεφθήκατε ότι το έλλειμμα του ενός έτους, το 2,5 τρις, φθάει για 30 μετρό και για παραπάνω για να τα ολοκληρώσει; Όλα αυτά τα μεγάλα έργα θα μπορούσαν να είχαν γίνει με λιγάκι περισσότερη νοικοκυροσύνη και μεγάλη πρόνοια και φειδώ στην διαχείριση του δημοσίου χρήματος.

Αυτό θα πει πολιτική και αυτό είναι το πρόβλημα της Ελλάδος το οικονομικό σήμερα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, ο απολογισμός θα γίνει σε όλους τους τομείς. Θα δυσκολευθεί η Κυβέρνηση, διότι είναι βέβαιο ότι η Αξιοματική Αντιπολίτευση θα κάνει ό,τι μπορεί για να παρεμποδίσει αυτό το έργο. Είναι σαφές ότι θα προσπαθήσει να δημιουργήσει εντυπώσεις, θα προσπαθήσει να ανακατέψει διαφορετικά θέματα, θα προσπαθή-

σει να δημιουργήσει την εντύπωση ότι η Κυβέρνηση επιχειρεί να κατασκευάσει στοιχεία.

Νομίζω ότι έχει χρέος η Κυβέρνηση -και χαίρομαι γιατί το κάνει και εμείς θα το στηρίξουμε- ότι πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τι παραλαμβάνει αυτήν την ώρα.

Την ιστορία επιτέλους του ΠΑΣΟΚ να την γράψουμε από κοινού, κύριε Ανδρέα Παπανδρέου. Και ακόμα να ζητήσουμε και να δεχθούμε -ούτως ή άλλως αυτό γίνεται και δε θέλω σήμερα να αναφερθώ στις ανησυχίες που εκφράζονται από την πλευρά της Κοινότητας- να ζητήσουμε και από τους ξένους ετέρους μας στην Κοινότητα στην οποία ανήκουμε, στην ενωμένη Ευρώπη προς την οποία βαδίζουμε, να βάλουν και αυτοί την δική τους σφραγίδα στην απογραφή.

Και ακόμα θα ήθελα να προσθέσω ότι έχει χρέος η Κυβέρνηση να επιμείνει, στοιχεία τα οποία θα βοηθήσουν στην δημιουργία της εικόνας και τα οποία αποκρύπτονται σήμερα, να δοθούν κύριε Ανδρέα Παπανδρέου, σε όλους τους τομείς, όχι μόνο στον οικονομικό τομέα, στον ευρύτερο Κυβερνητικών τομέα, διότι στο τέλος-τέλος χρέος σας είναι να παραδώσετε σε μια νόμιμη κυβέρνηση. Όπως σας παραδώσαμε εμείς, χρέος σας είναι να παραδώσετε. Και χρέος σας είναι να φέρετε τα στοιχεία και αν τα στοιχεία αυτά διαψεύδουν αυτά τα οποία εμείς λέμε, τόσο το καλύτερο για σας. Αλλά όσο αποκρύπτετε τα στοιχεία, τόσο βαρύνετε την δική σας θέση.

Κύριοι συνάδελφοι, θα τελειώσω με μερικά πολιτικά συμπεράσματα. Η σημερινή Κυβέρνηση δεν μπορεί να κάνει οικονομική πολιτική. Με το Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου έχουμε συμφωνήσει σε ορισμένες βασικές θέσεις. Δε θα διορίσουμε κανέναν, δε θα απολύσουμε κανένα. Δεν θα κλείσουμε καμία προβληματική. Δε θα στερήσουμε από τον Έλληνα εργαζόμενο το εισόδημα το οποίο βρήκαμε την ώρα που ήρθαμε στην εξουσία. Και θα δώσουμε πλήρη και απλόχερη την ΑΤΑ για το διάστημα για το οποίο εμείς θα έχουμε την ευθύνη. Από και πέρα θα κάνουμε μια νοικοκυρεμένη διαχείριση.

Για τις προβληματικές δε θέλω αυτήν την ώρα να σας μιλήσω. Θα σας πω μόνο ότι όταν εμείς τις παραλάβαμε χρωστούσαν 140 δις. Σήμερα χρωστούν 1 τρις οι προβληματικές. Θα σας πω μόνο ότι ο κάθε εργαζόμενος στις προβληματικές κατά μέσο όρο στοιχίζει 6 εκατ., ενώ η κανονική του αμοιβή, με όλες τις κοινωνικές παροχές, είναι 2 εκατ. Αυτή είναι η κατ' ευφημισμόν εξυγίανση την οποία εκάνε. Πάντως η Κυβέρνηση Τζαννετάκη δεν πρόκειται καμμία προβληματική να κλείσει. Δεν πρόκειται κανέναν εργαζόμενο να απολύσει και εναπόκειται στην κυβέρνηση η οποία θα έρθει μετά τις εκλογές για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα.

Εκείνο, όμως, το οποίο κάνει η Κυβέρνηση -και είχε χρέος να το κάνει- είναι να αλλάξει τις διοικήσεις όσο μπορεί πιο γρήγορα, με εμπειρους ανθρώπους οι οποίοι προέρχονται κατά κύριο λόγο από τις ίδιες τις επιχειρήσεις σε συνεννόηση με τους εργαζόμενους, με τις συνδικαλιστικές κινήσεις που υπάρχουν, με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις που υπάρχουν, για να πάρουν επιτέλους αυτοί οι οποίοι διοικούν τις προβληματικές να σπαταλούν και να κλέβουν.

Η Κυβέρνηση Τζαννετάκη θα εγγυηθεί, ότι από δω και πέρα θα υπάξει σε όλες και τις προβληματικές και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα νοικοκυρεμένη και τίμια διαχείριση και τίποτα παραπάνω.

Είναι κομικό να βγαίνει το ΠΑΣΟΚ και να ισχυρίζεται ότι κάνοντας αυτήν την πολιτική οδηγεί την οικονομία στην καταστροφή. Μα σεις, εθύσατε και απολύσατε. Φτάσατε στο σημείο να μη γνωρίζετε πόσους διορίζετε. Φτάσατε στο σημείο να διαπληκτίζονται μεταξύ των οι Υπουργοί. Άκουσα διασκεδαστικά πράγματα που συνέβησαν με τους διορισμούς. Κατηγορούσε ο ένας τον άλλον για τους διορισμούς τους οποίους έκανε. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η Βόρειος Ελλάδα που άκουσα τα παράπονα των υπολοίπων εναντίον ενός επιφανούς Υπουργού της Κυβερνήσεως διότι μόνος αυτός διόρισε, δεν ξέρω πόσες χιλιάδες και οι άλλοι μερικές εκατοντάδες. Και σας πειράζει η Κυβέρνηση Τζαννετάκη το 2μηνιο που θα μείνει στην εξουσία;

Αγαπητοί συνάδελφοι, είναι ανάγκη να γίνει απογραφή, για να μπορέσει ο ελληνικός λαός ψύχραιμα και νηφάλια να αποφασίσει. Τα Κόμματα, πρέπει να παρουσιάσουν τα προβλήματά τους εν όψει των πραγματικών δεδομένων. Αυτό είναι κέρδος του δημόσιου βίου, κανένας δεν μπορεί να το αρνηθεί. Και εγώ, σε ό,τι αφορά εμάς τη Νέα Δημοκρατία, δεν έχω καμία δυσκολία να πω ότι βλέποντας τα πράγματα από μέσα, τα βρίσκουμε ακόμα χειρότερα απ' ό,τι τα νομίζαμε όταν είμαστε στην Αντιπολίτευση. Πολλές φορές με είχατε κατηγορήσει για κινδυνολογία, με είχατε κατηγορήσει ότι υπερβάλλω. Δυστυχώς, όχι μόνο δεν υπερέβαλα, έλεγα λιγότερα απ' ό,τι στην πραγματικότητα συνέβαινε. Είναι κατά συνέπεια ανάγκη και η Νέα Δημοκρατία, το πρόγραμμα το οποίο θα παρουσιάσει να το αναπροσαρμόσει με τα σημερινά δεδομένα και θα το πράξει. Τα Κόμματα, πρέπει να παρουσιάσουν τις προτάσεις τους στις επόμενες εκλογές, εν όψει

της δεδομένης πραγματικότητας στην Ελλάδα και ιδιαίτερα την οικονομική πολιτική που έχει ιδιαίτερο βάρος και ιδιαίτερη σημασία. Γιατί στην επόμενη εκλογή, είμαι βέβαιος ότι το οικονομικό πρόβλημα θα παίξει πολύ μεγαλύτερο ρόλο απ' ό,τι θα παίξουν όλα τα προβλήματα. Είναι ανάγκη να το παρουσιάσει εν όψει της πραγματικότητας και με ένα λαό ενήμερο της πραγματικότητας. Αυτό το σκοπό υπηρετεί αγαπητοί συνάδελφοι η σημερινή συζήτηση.

Σε ό,τι αφορά εμάς, είμαστε έτοιμοι να προχωρήσουμε αυτό το διάλογο και θα τον προχωρήσουμε, με όλα τα Κόμματα. Έχουμε τη δική μας πολιτική πρόταση γενικότερα και ιδιαίτερα στην οικονομία. Θα την κρίνει ο Λαός, δεν θα κρίνει ο ένας τον άλλον εδώ μέσα. Και ούτε πιστεύω ότι αυτήν την ώρα η Αίθουσα αυτή είναι το καλύτερο βήμα. Θα περάσουμε κύριε Παπανδρέου γρήγορα στην προεκλογική εκστρατεία. Διότι μπορεί να είστε βέβαιοι εσείς του ΠΑΣΟΚ, ότι εκλογές θα γίνουν μέσα στην προθεσμία την οποία η Κυβέρνηση Τζαννετάκη εγγυήθηκε.

(Ζωηρά χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Τέλη Οκτωβρίου, ή το αργότερο 5 Νοεμβρίου. Πρέπει να προετοιμασθείτε για τις εκλογές. Δεν σας αρέσει το πικρό ποτήριο. Θα το πιείτε.

(Χειροκροτήματα από τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας)

Στο Λαό θα παρουσιαστούμε, τα προγράμματά μας θα τα παρουσιάσουμε και ο ελληνικός Λαός θα πάρει την απόφαση.

Εμείς, αγαπητοί συνάδελφοι πιστεύουμε, ότι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας γενικότερα, αλλά ιδιαίτερα η πρότασή μας για την οικονομία, είναι αυτή η οποία ανοίγει διεξόδους και δίνει ελπίδα. Διότι αυτό είναι ακριβώς το πρόβλημα της σημερινής ώρας. Κατρακυλίσουμε στο βάθος του κρημνού. Είναι βέβαιο. Φορτωθήκαμε δυσβάστακτα βάρη. Είναι απελπιστική η θέση της Ελλάδας; Δεν υπάρχει ελπίδα; Εμείς πιστεύουμε ότι υπάρχει, αλλά είναι ανάγκη να αλλάξει η πολιτική, να αλλάξει το ύψος και το ήθος της εξουσίας. Είναι ανάγκη να κινητοποιήσουμε τον ελληνικό Λαό ολόκληρο, να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες του Έλληνα για να κάνουμε μια κοινή προσπάθεια μέσα σε πλαίσια φιλελεύθερα, για να μπορέσουμε σταδιακά να ανακάμψουμε. Δεν ξέρω ποιά είναι η πολιτική την οποία τελικά θα υποστηρίξει το ΠΑΣΟΚ. Τα έχω χαμένα, κύριε Παπανδρέου.

Σήμερα σας άκουσα να υπερηφανεύεστε για μέτρα, τα οποία πήρατε και τα οποία ήταν σωστά προς τη δική μας κατεύθυνση.

Υπερηφανευθήκατε, γιατί επί των ημερών σας καθιερώσατε κάτι που εμείς δεν το είχαμε κάνει. Είναι αληθές ότι το κράτος θα δανειζεται επί ίσους όρους με τους ιδιώτες. Ναι, είναι σωστό. Είναι μέτρο, το οποίο θα κινείται προς τη δική μας κατεύθυνση.

Υπερηφανευθήκατε, γιατί ο κ. Τσοβόλας κατέβασε το ανώτατο όριο του φόρου κάτω από το 50%. Ο κ. Τσοχατζόπουλος συγκατανέβει και επιχαίρει.

Αλλά, κύριε Τσοχατζόπουλε, δε θυμάστε ότι το 1985, όταν εγώ το επρότεινα σαν πολιτική της Νέας Δημοκρατίας, με υβρίσατε χυδαίωτα, λέγοντας ότι αγωνίζομαι για τους πλουσίους;

Έτσι κατά συνέπεια θα δούμε ποιά πολιτική το κάθε κόμμα θα προτείνει και η Νέα Δημοκρατία θα προτείνει ό,τι μπορεί να πετύχει και κινητοποίηση των δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας, αλλά και ξένη βοήθεια, η οποία ασφαλώς θα έλθει όταν αποκατασταθεί το κύρος της Χώρας μας με μία κυβέρνηση φερέγγυα, την οποία να εμπιστεύονται, η οποία να έχει μία ξεκάθαρη πολιτική, για να αρχίσει με παραγωγικές επενδύσεις με τη βοήθεια της ΕΟΚ και γενικότερα της διεθνούς Κοινότητας προς όλες τις κατευθύνσεις, γιατί πολιτική μας είναι προς όλες τις κατευθύνσεις. Και άδικα ήθελε να διαφοροποιηθεί πριν ο κ. Παπανδρέου, μιλώντας για τις οικονομικές μας σχέσεις με τις σοσιαλιστικές χώρες.

Μα, κύριε Παπανδρέου, δεν το έχετε καταλάβει ότι επί των ημερών σας οπισθοδρομήσαν τραγικά οι εμπορικές σχέσεις με όλες τις σοσιαλιστικές χώρες; Δεν το έχετε μάθει; Δεν σας το είπαν οι Υπουργοί σας; Αν δεν σας το είπαν, σας το λέω εγώ.

Η Νέα Δημοκρατία θα προχωρήσει προς όλες τις κατευθύνσεις μια πολιτική, η οποία θα ξαναγεννήσει την ελπίδα και θα επιτρέψει στην Ελλάδα σταδιακά να ανορθωθεί και οικονομικά. Είναι βαρύ το φορτίο που θα κληρονομήσουμε, αλλά είμαι βέβαιος ότι υπάρχει λύση. Και η λύση είναι η Νέα Δημοκρατία και η ισχυρά κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας!

(Όρθιοι οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Ο κ. Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ): Παρακαλώ τον κ. Φλωράκη να με συγχωρήσει και παρέχω τη διαβεβαίωση ότι θα είμαι βραχύλογος.

Ως συνήθως, και το έχω πει πολλές φορές στη Βουλή, ο κ. Μητσotάκης έβγαλε έναν ανερμάτιστο λόγο χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο. Και πάντοτε του είχα συστήσει να συνεργάζεται με τους καλούς του συνεργάτες, ώστε επιτέλους να υπάρχει ένα ολοκληρωμένο σχήμα. Υπήρξαν ρητορικές αποστροφές και μερικές βαρύτατες, στις οποίες θα έλθω λίγο αργότερα.

Σε ό,τι αφορά την παράδοση φακέλων, δεν υπάρχει telex προσωπικό μου, δεν υπάρχει σημείωμα προσωπικό μου, δεν υπάρχει γράμμα δικό μου που να μην έχει δοθεί στην κυβέρνηση. Όταν εμείς γίναμε κυβέρνηση ουδέποτε σκεφθήκαμε ότι έχουμε εχθρούς της Χώρας, οι οποίοι έπρεπε να ερευνηθούν και όλα τα ντοκουμέντα να έλθουν στο φως. Το παν εδώσαμε. Δεν έχω πραγματικά ούτε μία επιστολή προς Πρωθυπουργό, η οποία να μην είναι στα χέρια σας.

Αυτό πραγματικά το θεωρώ απαράδεκτο.

Ο κ. Πρωθυπουργός διάβασε ένα διάλογο από το ΚΥΣΥΜ. Αυτόν το διάλογο δεν ξέρω αν έπρεπε να τον έχετε διαβάσει ή όχι. Αυτό κρίνετε εσείς. Αλλά εν πάση περιπτώσει τον είχατε. Ανάλογα εγώ, ως Πρωθυπουργός δεν είχα, κύριε Τζαννετάκη.

(Χειροκροτήματα από την Πλευρά του ΠΑΣΟΚ).

Μιλήσατε για την απουσία μεγάλων έργων, αλλά και πάλι θα σας προκαλέσω να μας πείτε ποιά είναι σήμερα η ελληνική ύπαιθρος το 1989 σε σχέση με την ύπαιθρο που παραλάβαμε το 1981.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Έργα. Έργα, όχι επιφάνειες και λούστρο. Έργα, τα οποία έχουν αποδώσει πραγματικά και έχουν ανεβάσει το επίπεδο του Έλληνα αργόρθε, του Έλληνα της επαρχίας, σημαντικότερα. Έχει επέλθει επιτέλους κάποια εξίσωση μεταξύ της πόλης και της υπαίθρου. Και είμαστε γι' αυτό περήφανοι.

Μιλάτε για τα ελλείμματα των ασφαλιστικών ταμείων. Και βέβαια! Αλλά, εμείς δώσαμε άλλες συντάξεις, κύριε Μητσotάκη, από εκείνες που έδινε η Νέα Δημοκρατία. Εμείς προσφέραμε το Εθνικό Σύστημα Υγείας, τη δωρεά υγείας στον ελληνικό Λαό.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Γι' αυτό υπάρχουν τα ελλείμματα. Αλλά σεβόμαστε τον Έλληνα πολίτη, τον μη προνομιούχο Έλληνα.

Και σε ό,τι αφορά τις εκλογές τις αναμένουμε. Τώρα σας έχει δει και ως κυβέρνηση, κύριε Μητσotάκη, ο Λαός. Σας έχει δει και ως κυβέρνηση και θα μπορέσει να κρίνει ασφαλέστερα. Γι' αυτό είμαστε βέβαιοι, για μια περίτρανη νίκη των δημοκρατικών προσδοκειών των δυνάμεων της Χώρας.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Λυπούμαι ότι σε ορισμένες αποστροφές του λόγου σας ξαναβρήκατε τον παλιό σας εαυτό και κατεβάσατε το επίπεδο του διαλόγου. Το εσύριτε εις το κατώτατο δυνατό επίπεδο.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): Κύριε Πρόεδρε, δύο φράσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ, κύριε Μητσotάκη!

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Κύριε Πρόεδρε της Κυβέρνησεως, ο κ. Φλωράκης περιμένει να μιλήσει.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Ένα λεπτό, με συγχωρείτε, δύο κουβέντες, κύριε Αρχηγέ της Αριστεράς και της Προόδου.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Σας παρακαλώ, κύριοι.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε της Κυβερνήσεως.

ΤΖΑΝΝΗΣ ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κύριε Αρχηγέ της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης σας διαβάζω: «Στην Αθήνα σήμερα 24 Ιουλίου 1989 και ώρα 12 το μεσημέρι, στο πολιτικό γραφείο του Πρωθυπουργού ο κ. Γεώργιος Κατηφόρης» κ.λπ. κ.λπ. παρέδωσε. Σημειώνεται ότι κατά τη δήλωση του κ. Κατηφόρη παρεδόθησαν τα αρχεία από το '87 και ως το '89 και όσα ελάχιστα υπήρχαν πρωτότερα, σποραδικά.

Δεν αμφιβάλλω, ότι δεν έχετε, ούτε είπα ότι έχετε, στο γραφείο σας ή οπουδήποτε αλλού, χαρτί εσείς. Δεν είπα για σας ότι έχετε χαρτιά και τα κρύβετε. Είπα ότι δεν παρεδόθησαν τα αρχεία.

Σήμερα, για να σας δείξω πώς δουλεύει η Κυβέρνηση, κάνω μια συζήτηση με ένα διπλωματικό, με έναν ξένο πρέσβη και εδώ τηρούνται πρακτικά τα οποία στέλνω στο Υπουργείο Εξωτερικών για να ξέρουν ο Πρωθυπουργός τι είπε και σε τι σημεία δεσμεύθηκε. Αυτό το αρχείο το οποίο αποτελεί συνέχεια, δεν παρελήφθη. Ίσως δεν το ξέρετε, λυπάμαι. Και ίσως καμιά φορά δε ξέρετε πολλά πράγματα που έγιναν, λυπάμαι και γι' αυτό!

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Ο κ. Μητσοτάκης έχει το λόγο.
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κύριε Πρόεδρε αρχίσουμε πάλι το παιχνίδι των δύο μονομάχων!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): Μια φράση, κύριε Φλωράκη, αν μου επιτρέπεται.
 (Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Παρακαλώ, παρακαλώ!

Ορίστε, κύριε Μητσοτάκη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): Αμέσως, κύριε Φλωράκη.

Το θέμα των αρχείων, κύριε Παπανδρέου, δεν μπορείτε να το αποφύγετε με κορώνες. Στο Υπουργείο των εξωτερικών δεν υπάρχει ούτε ένα φύλλο χαρτί που να αναφέρεται στη συμφωνία των βάσεων που υπογράψατε το 1983. Ούτε ένα φύλλο χαρτί. Για το Νταβός δεν υπάρχει περίπου τίποτα. Τι πρέπει να υποθέσουμε, ότι εκάνατε με την επιφώτιση του Αγίου Πνεύματος διεθνείς διαπραγματεύσεις; Εκάνατε εξωτερική πολιτική προσωπική πάνω από το Υπουργείο; Αλλά τουλάχιστον τους φακέλους παραδώσατέ τους στο Υπουργείο, αυτούς που έχετε. Και αυτά που παραδώσατε, τα παραδώσατε εκ των υστέρων και υπό πίεση και δεν είναι πλήρη, όπως προκύπτει από την επιθεώρηση η οποία έγινε στο Υπουργείο των Εξωτερικών. Αλλά αυτό είναι παρένθετο θέμα, κύριε Πρόεδρε.

Εκείνο το οποίο εγώ θέλω να σημειώσω στον κ. Παπανδρέου, είναι ότι εδώ έγινε μία συζήτηση για αριθμούς. Και για αριθμούς μίλησα και σε αριθμούς αναφέρθηκα. Και οι χαρακτηρισμοί, τους οποίους έκανα, ήταν ιδιαίτερα ήπιοι κι προσεκτικοί. Οι αριθμοί ήταν καταλυτικοί. Εάν, σε κάτι το οποίο εγώ είπα, ή ο κ. Τζαννετάκης είπε, έχετε αντίρρηση, κύριε Παπανδρέου, θα το πείτε εδώ.

Το έλλειμμα είναι εδώ και αναμένει τη λύση του το πρόβλημα, ποιος και πότε θα το αντιμετωπίσει.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Αθανάσιος Τσαλδάρης): Ο κ. Φλωράκης, Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, έχει το λόγο.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω τη γνώμη ότι η συζήτηση περισσότερο πήρε χαρακτήρα αντιπαράθεσης αριθμών και αν θέλετε και κάποια μορφή διαμάχης ανάμεσα στον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας και στον Πρόεδρο του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και θα έλεγα, ακόμη και πολλή παρελθοντολογία.

Ο κ. Πρόεδρος του Π.Α.Σ.Ο.Κ., στην αρχή της ομιλίας του, κατηγόρησε συλλήβδην την Αντιπολίτευση για δημαγωγία, τόσο προεκλογικά, όσο και μετεκλογικά.

Θα ήθελα να πω ότι το θέμα αυτό, εμάς τουλάχιστον, δεν μας αφορά, ούτε μας απασχολεί.

Ο ελληνικός λαός κρίνει τον καθένα μας: Ποιο κόμμα δημαγωγεί, ποιο υπόσχεται, τι πραγματοποιεί από εκείνα που υπόσχεται.

Και μέχρι σήμερα τουλάχιστον, τόσο το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, όσο και ο Συνασπισμός των δυνάμεων της Αριστεράς και της Προόδου, μονάχα για δημαγωγία δεν κατηγορήθηκε, αντίθετα, υπήρξε συνέπεια λόγων και πράξεων.

Επανερχομαι στους αριθμούς και στα μεγέθη. Με αυτό που είπα στην αρχή, ότι η συζήτηση περιορίσθηκε στην αντιπαράθεση των αριθμών, δεν ισχυρίζομαι ότι δε χρειάζονται οι αριθμοί. Αντίθετα, οι αριθμοί χρειάζονται και μάλιστα, πρέπει να είναι και ακριβείς.

Εμείς προτεínουμε αυτή η καταγραφή, η απογραφή, -όπως λέγεται- να γίνει από διακομματική επιτροπή, ούτως ώστε να μην έρθουμε εδώ και να διαμφισβητούνται οι αριθμοί και τα μεγέθη της οικονομίας μας.

Τι θα ήθελα, όμως, να υπογραμμίσω; Τους αριθμούς αυτούς δε θέλουμε να τους ακούσουμε είτε για να ικανοποιηθούμε, είτε για να στενοχωρηθούμε. Θέλουμε, ακριβώς, να εντοπίσουμε τα προβλήματα και μάλιστα, να δούμε, τι συγκεκριμένα προβλήματα υπάρχουν, να δούμε τις αιτίες και να προτείνουμε και τις λύσεις, οι οποίες χρειάζονται.

Εδώ, έγινε απόψε πολύς λόγος για το ζήτημα των ελλειμμάτων του δημόσιου τομέα. Μάλιστα, ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας το χαρακτήρισε σαν μεγάλο πρόβλημα της εθνικής οικονομίας. Και πραγματικά, είναι ένα πάρα πολύ σοβαρό πρόβλημα. Και ο κ. Πρωθυπουργός, στην ομιλία του, το ξεχώρισε αυτό το ζήτημα των ελλειμμάτων του δημόσιου τομέα.

Έχω, όμως, τη γνώμη ότι το θέμα αυτό εξετάσθηκε και από τη Νέα Δημοκρατία και από το Π.Α.Σ.Ο.Κ. κάπως αποκομμένα, ξεκομμένα από το σύνολο της οικονομίας. Και θα πρόσθετα, ακόμη, ότι το πρόβλημα αυτό των ελλειμμάτων του δημόσιου τομέα, η ηγεσία του Π.Α.Σ.Ο.Κ. το βλέπει σαν να έχουμε έναν άρρωστο δημόσιο τομέα, μέσα σε μια υγιή εθνική οικονομία.

Θυμάμαι ότι, πριν από κάμποσο καιρό, -αλλά και με άλλα λόγια α-

πόψε το επανέλαβε- ο κ. Πρόεδρος του Π.Α.Σ.Ο.Κ. ισχυρίσθηκε ότι, στα χρόνια που κυβέρνησε το Π.Α.Σ.Ο.Κ., αντιμετώπισε λίγο-πολύ όλα τα προβλήματα της οικονομίας και μόνο, κατά κάποιο τρόπο, ξέφυγε από την κυβέρνηση το θέμα των ελλειμμάτων.

Κατά τη δική μας εκτίμηση η αλήθεια είναι εντελώς διαφορετική. Το ΠΑΣΟΚ με την πολιτική την οποία εφάρμοσε τα χρόνια αυτά δεν κατάφερε, και δεν μπορούσε φυσικά να καταφέρει με αυτή την πολιτική, να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της οικονομίας. Εκτός αν εννοεί αντιμετώπιση το γεγονός ότι μετέφερε ένα μέρος απ' αυτά τα προβλήματα της οικονομίας στο δημόσιο τομέα. Και για να αναφέρω ένα συγκεκριμένο παράδειγμα, είναι το γεγονός ότι στο δημόσιο τομέα μεταφέρθηκαν -και εκεί τελικά κατέληξαν- όλα εκείνα τα θαλασσοδάνεια των λεγόμενων προβληματικών επιχειρήσεων και εκείνων που κληρονόμησε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ από τις προηγούμενες κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας μα και εκείνων που δημιούργησε η ίδια με τη δική της πολιτική. Αλλά αυτή η μεταφορά των προβληματικών στο δημόσιο τομέα δεν ήταν αντιμετώπιση, αλλά όπως απέδειξε η ίδια η ζωή ήταν η επιδείνωση του δημόσιου ελλείμματος.

Η δική μας άποψη είναι, ότι στα ελλείμματα του δημόσιου τομέα φαίνονται τόσο τα χάλια του δημόσιου τομέα, όσο και τα χάλια του ιδιωτικού τομέα και γενικότερα τα χάλια της οικονομίας του τόπου μας. Γι' αυτό έχει εξαιρετική σημασία νομίζω, αν θέλετε για να φωτίσουμε και το πρόβλημα των ελλειμμάτων να κάνουμε εκτίμηση της συνολικής κατάστασης της οικονομίας του τόπου μας.

Το ΠΑΣΟΚ ισχυρίζονταν τότε ότι παρέλαβε καμμένη γη και τώρα λίγο πολύ μας είπε και απόψε με άλλα λόγια ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ ότι παρέδωσε μια υγιή και λίγο πολύ, δυναμική οικονομία. Δεν ξέρω αν υπάρχει κανένας που να πιστεύει ένα παρόμοιο ισχυρισμό, τουλάχιστο όσον αφορά τη σημερινή κατάσταση της οικονομίας, ότι έχουμε μία υγιή και δυναμική οικονομία. Ή αν θέλετε ότι ήταν υγιής και δυναμική οικονομία και τώρα στους δύο μήνες διακυβέρνησής του κ. Τζαννετάκη, αρρώστησε και έφθασε σ' αυτό το άσχημο επίπεδο. Για ποιο δυναμισμό και υγεία μπορεί να γίνεται λόγος, όταν είναι γνωστό ότι όλα αυτά τα χρόνια η οποία ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας μας που πραγματοποιείται εδώ και χρόνια -και πριν το 1981 και μετά- ήταν ελλειμματική και υπερχρεωμένη στο ξένο κεφάλαιο. Και αυτό σημαίνει -άλλωστε όλοι το καταλαβαίνουμε αυτό- πως μεγάλο μέρος του πλούτου που παράγεται στη χώρα μας, δίνεται στην εξυπηρέτηση των δανειστών και των ντόπιων και των ξένων. Και δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι το εξωτερικό χρέος της χώρας μας ανέβηκε πάνω από 21 δις δολάρια το 1988. Και δεν υπολογίζουμε και κάτι άλλα δισεκατομμύρια που αφορούν νομίζω τις ένοπλες δυνάμεις. Και για ποιο δύναμωμα της οικονομίας μπορούμε να μιλάμε όταν τα ελλείμματα αυξάνουν χρόνο με το χρόνο, όταν ο πληθωρισμός παραμένει σε υψηλά επίπεδα, όταν οι επενδύσεις παραμένουν κάτω από το επίπεδο του 1973 και η βιομηχανική παραγωγή βρίσκεται στα επίπεδα του 1980, όταν σήμερα -και αυτό είναι γεγονός αναμφισβήτητο- και έχουμε την τελευταία θέση στην κοινότητα. Μας ξεπέρασε και η Πορτογαλία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κα **Μαρία Δαμανάκη**).

Κύριοι συνάδελφοι, για μας υπάρχει η οικονομική κρίση στον τόπο μας. Και η οικονομική κρίση αυτή δεν άρχισε το 1981, όπως τείνει να υποστηρίξει η Νέα Δημοκρατία, ούτε φυσικά τελείωσε το 1981, όπως υποστηρίζει το ΠΑΣΟΚ.

Η κρίση που ζούμε έχει βαθιές ρίζες, που βρίσκονται μέσα στη λειτουργία του ίδιου του κοινωνικού συστήματος και έρχεται από μακριά. Ανοιχτά, θα έλεγα, ότι ξέσπασε στις αρχές της δεκαετίας του 1970 και αυτή η κρίση δεν αντιμετωπίστηκε ούτε με την πολιτική των κυβερνήσεων της Νέας Δημοκρατίας, ούτε φυσικά με την πολιτική της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Η κρίση εξακολουθεί να υπάρχει, συνεχίζεται σήμερα και με παλιές και με νέες μορφές. Και αυτό είναι φυσικό, αφού όλα αυτά τα χρόνια οι κυβερνήσεις φυσικά άλλαξαν, αλλά η πολιτική όσον αφορά τα ουσιαστικά της στοιχεία παρέμεινε η ίδια.

Είναι μία πολιτική συντηρητική, αυτό που ο λαός μας αποκαλεί δεξιά πολιτική, μία συντηρητική πολιτική που άλλοτε παίρνει πιο ήπιες και άλλοτε πιο βίαιες μορφές. Αλλά πάντα μένει προσανατολισμένη στο πώς να ρίξει τα βάρος στους εργαζομένους, πώς να διαωνίσει ένα σύστημα, και ένα τύπο ανάπτυξης που έχει προ πολλού ξεπεραστεί από τις ίδιες τις εξελίξεις. Αυτή είναι κατά τη γνώμη τη δική μας, η αλήθεια.

Κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, παραλάβετε «καμμένη γη» και νομίζουμε ότι παραδώσατε όχι μονάχα «καμμένη γη», αλλά και γεμάτη από διάφορα αγκάθια.

Κατά τη δική μας εκτίμηση τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα είναι έκφραση ακριβώς αυτής της γενικότερης κρίσης και ένα χαρακτη-

ριστικό σημάδι της πορείας της. Το πρόβλημα των ελλειμμάτων φυσικά δεν είναι καινούριο. Αναφέρθηκε και από προηγούμενους ομιλητές. Αλλά τα ελλείμματα άρχισαν να φουσκώνουν από το 1973-1974 και συνεχίστηκε η διόγκωσή τους ως το 1981.

Η κατάσταση αυτή στη συνέχεια δε βελτιώθηκε. Αντίθετα τα τελευταία χρόνια επιδεινώθηκε, ιδιαίτερα μετά το 1985, που το ΠΑΣΟΚ εφαρμόσε τη γνωστή σε όλους μας, μονόπλευρη λιτότητα. Και είχαμε σαν αποτέλεσμα την διόγκωση των κερδών, ιδιαίτερα των πιο κερδοσκοπικών κυκλωμάτων, από τη μία, και τη διόγκωση των ελλειμμάτων από την άλλη. Και σα να μην έφθαναν όλα αυτά, είχαμε και τη γνωστή προεκλογική - και να με συγχωρέσετε για τον χαρακτηρισμό - κραιπάλη, που ολοκλήρωσε το κακό. Σήμερα το ύψος των ελλειμμάτων ξεπέρασε κατά γενική ομολογία κάθε πρόβλεψη.

Αυτή είναι η κατάσταση και νομίζουμε ότι αυτό έπρεπε να αναμένεται. Είναι άλλωστε το φυσικό αποτέλεσμα της πολιτικής και της πρακτικής που εφαρμόστηκε αυτά τα χρόνια. Το βασικό όμως, κατά τη δική μας γνώμη, είναι να δούμε συγκεκριμένα τι έφταιξε και τι φταίει γι' αυτήν την κατάσταση.

Λίγο-πολύ εδώ άφησε να εννοηθεί, ότι έχει τη συμμετοχή του στο φταίξιμο και το κράτος-πρόνοιας, όπως το απεκάλεσε ο κ. Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, δηλαδή και η κοινωνική πολιτική, η οποία εφαρμόστηκε από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, που είχε τις συνέπειες και την επιβάρυνση του προϋπολογισμού, την επιβάρυνση στα έσοδα της Χώρας και τη διόγκωση των ελλειμμάτων.

Πρόσθεσε μάλιστα ότι η οικονομική πολιτική του ΠΑΣΟΚ ήταν τέτοια που δεν έριξε όλο το βάρος στους εργαζόμενους. Αλλά ποια είναι όμως τα πραγματικά γεγονότα;

Θα σας αναφέρω ορισμένα και θα πάω και εγώ, κύριε Πρόεδρε του ΠΑΣΟΚ, σε νούμερα. Την περίοδο της διακυβέρνησης της Χώρας από το ΠΑΣΟΚ από το 1982 μέχρι το 1988 οι μισθοί μειώθηκαν κατά 15%. Ειδικότερα υπολογίζεται ότι κάθε τριμελής οικογένεια την περίοδο του σταθεροποιητικού προγράμματος έχασε 48.900 δραχμές. Η συμμετοχή των μισθών στο εθνικό εισόδημα μειώθηκε από 43,4% το 1985, σε 40,8% το 1988, πράγμα που λέει ότι έπαιρναν λιγότερα.

Τι έγινε με την κατανομή των φόρων; Οι έμμεσοι φόροι το 1981 ήταν 68,2% του συνόλου των φόρων και το 1988 ήταν 71,2%. Αυξήθηκε η φορολογική επιβάρυνση των εργαζομένων από 20,9% που ήταν το 1981, σε 28,1% το 1988.

Οι βιομήχανοι, οι έμποροι, οι εισοδηματίες, πλήρωναν το 1981 το 33,8% της φορολογίας των φυσικών προσώπων, ενώ το 1986 πλήρωναν το 27,4%. Αυτή ήταν η πολιτική που εφαρμόζονταν, και αν δει κάποιος αυτά τα νούμερα μπορεί να καταλάβει στις πλάτες τίνος έπεσαν τα βάρη. Οι μισθωτοί, οι συνταξιούχοι, οι αγρότες, οι επαγγελματίες, πλήρωναν αντίστοιχα το 66,2% και το 72%.

Δεν ξέρω τώρα, τι νόημα είχε αυτή η σύγκριση της ανεργίας στη Χώρα μας με την ανεργία στην Ισπανία και την Πορτογαλία. Και δε βλέπουμε ποια ήταν η πορεία της ανεργίας στη δική μας Χώρα. Και τα στοιχεία λένε ότι αυξήθηκε από τις 144.500 που ήταν το 1981, σε 286.200 το 1987. Γιατί, αν πάρουμε να κάνουμε τέτοιες συγκρίσεις με τις άλλες χώρες δεν μπορούμε να κάνουμε μια τέτοια απόλυτη γενική σύγκριση. Πρέπει να πάρουμε και τους άλλους παράγοντες. Σε ποιο επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης βρίσκονται, τι πληθυσμό έχουν, τι ασφάλειες έχουν και άλλα πολλά. Και αυτά τα στοιχεία τα οποία ανέφερα, είναι με τα επίσημα στοιχεία, που όλοι ξέρουμε ότι δεν έχουν μεγάλη σχέση με την πραγματικότητα.

Όπως βλέπουμε λοιπόν, η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική από εκείνη που ισχυρίστηκε ο κ. Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Το πρόβλημα για μας δεν είναι ότι γίνονται δαπάνες. Δαπάνες γίνονται και θα γίνονται. Αλλά, με τι κριτήρια γίνονται αυτές οι δαπάνες και τι υπηρετούν. Και εδώ έχουμε δαπάνες για τις οποίες, βοά πια όλος ο κόσμος, ότι έγιναν με κριτήρια καθαρά εκλογικά, κριτήρια κομματικά.

Και νομίζουμε, ότι υπάρχει ένα τεράστιο πρόβλημα οργάνωσης των δαπανών. Η Νέα Δημοκρατία το πρόβλημα της αύξησης των ελλειμμάτων το αποδίδει ουσιαστικά στην κακή διαχείριση του δημοσίου χρήματος από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ. Τουλάχιστον, αυτό ακούσαμε απόψε. Και πραγματικά, ήρθαν έτσι τα πράγματα που ό,τι και αν πεί κανένας γύρω απ' αυτό το θέμα είναι λίγο, μπροστά στον σκανδαλώδη πράγματι τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ διαχειρίστηκε ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια το δημόσιο χρήμα.

Τι να πεί τώρα κάποιος για τη διασπάθιση του δημοσίου χρήματος στις προεκλογικές περιόδους του 1985 και του 1989; Ταυτόχρονα όμως, πρέπει να σημειώσουμε ότι σε όλα αυτά τα οποία πολύ σωστά καταμαρτυρεί η Νέα Δημοκρατία σε βάρος του ΠΑΣΟΚ, δεν είναι ξένα και γι' αυτή.

Θα έλεγα μάλιστα ότι είναι οι πρώτοι διδάξαντες, μόνο που οι μαθητές, μου φαίνεται, ξεπέρασαν τους δασκάλους! Γιατί πρέπει και η

Νέα Δημοκρατία να θυμηθεί τα ελλείμματα του 1981, που είχαν τινάχτει πραγματικά στον αέρα. Άλλο ζήτημα είναι τώρα, αν το ΠΑΣΟΚ και στο θέμα αυτό ξεπέρασε κάθε όριο. Είναι και ζητήματα πείρας, βλέπετε! Σημασία, όμως, έχει ότι ο τρόπος διακυβέρνησης, η αναζήτηση ψήφων πολιτικής επιρροής και δύναμης μέσα από τα δημόσια ταμεία, αποτελεί μία σοβαρή πηγή διόγκωσης των ελλειμμάτων και συνεπώς η αντιμετώπιση των ελλειμμάτων, ο περιορισμός τους, έστω, δεν είναι ένα στενό οικονομικό ζήτημα. Κατά τη δική μας εκτίμηση, το πρόβλημα αυτό συνδέεται άμεσα με τον εκδημοκρατισμό της δημόσιας ζωής.

Όλα αυτά βέβαια, εξηγούν την υπέρβαση των ελλειμμάτων, αλλά όχι και τα ίδια τα ελλείμματα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο δημόσιος τομέας έχει σοβαρά προβλήματα, γιατί πριν απ' όλα - και μου φαίνεται ότι αυτό ομολογείται από όλες τις πλευρές - είναι γραφειοκρατικός.

Ακόμα, γιατί λειτουργεί με πλήρη αδιαφάνεια. Λειτουργεί μακριά από κάθε κοινωνικό έλεγχο. Υφίσταται ο τομέας αυτός καθημερινές παρεμβάσεις των κυβερνήσεων, που δεν αποβλέπουν στη βελτίωση της λειτουργίας, αλλά στην εξυπηρέτηση μικροκομματικών σκοπιμοτήτων.

Ακόμα, ο δημόσιος τομέας διαπερνάται από κυκλώματα που πλουτίζουν με παρασιτικό τρόπο, με μίζες και κομπίνες.

Και όσον αφορά την εξέλιξη και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, επικρατεί πλήρης ευνοιοκρατία. Επικρατούν κομματικά κριτήρια στη στελέχυσή του.

Συνεπώς, η αντιμετώπιση και των ελλειμμάτων, απαιτεί μια ριζική δημοκρατική τομή στη λειτουργία του δημοσίου τομέα.

Σ' αυτό, κατά τη δική μας γνώμη, βρίσκεται η διέξοδος και όχι σε νέες εκδόσεις, μονόπλευρης λιτότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλά μπορούν να γίνουν στην κατεύθυνση της επενεργήρησης των δημόσιων δαπανών και της δημοκρατικής μεταρρύθμισης του φορολογικού συστήματος. Και όσον αφορά τις δαπάνες, υπάρχουν δυνατότητες μείωσης. Αλλά, τα περιθώρια και οι δυνατότητες της μείωσης είναι περιορισμένες, εάν εξακολουθήσουμε να θεωρούμε ταμπό τις στρατιωτικές δαπάνες. Κατά τη γνώμη μας, μπορούν να μειωθούν, χωρίς να μειωθεί, χωρίς να θιγεί η αμυντική ικανότητα της Χώρας.

Είμαστε η μοναδική Χώρα στην Ευρώπη, σε σχέση με τις χώρες Δυτικής Ευρώπης, που δε μειώσαμε τις στρατιωτικές δαπάνες και κατέχουμε την πρώτη θέση στις δαπάνες και φυσικά την τελευταία θέση στην προσπάθεια που γίνεται στο γενικό πνεύμα της ύφεσης, να μειώσουμε τους εξοπλισμούς μας.

Σε ό,τι αφορά τα έσοδα, πιστεύουμε ότι μπορούν να διευρυνθούν στα πλαίσια μιας ριζικής φορολογικής μεταρρύθμισης, που όμως θα αρχίζει και θα έχει κεντρικό στόχο της την πάταξη της φοροδιαφυγής σε όλες τις μορφές της. Αναμφίβολα υπάρχουν πολλές τεχνικές λύσεις και μέτρα που αφορούν όλες τις πτυχές της δημοσιονομικής διαχείρισης. Σημασία, όμως, έχει η κατεύθυνση, το κοινωνικό και αναπτυξιακό κριτήριο, και τα ποια μέτρα υπηρετούν.

Πρέπει να διδαχτούμε από το παρελθόν. Και κυρίως πρέπει να πάρουμε σοβαρά υπόψη μας το γεγονός ότι οι αντιλαϊκές πολιτικές, που στηρίχτηκαν στη μείωση των λαϊκών εισοδημάτων, στις περικοπές των επενδύσεων, στην ανεξέλεγκτη και κερδοσκοπική διείσδυση του ξένου κεφαλαίου, στο δανεισμό, στην αύξηση της φορολογίας σε βάρος των λαϊκών στρωμάτων, αποδείχτηκε ότι δεν είχαν καμία απολύτως επιτυχία.

Μπορεί να είχαν κάποια προσωρινά ταμειακά αποτελέσματα όμως ταυτόχρονα προκάλεσαν και προκαλούν όξυνση των γενικότερων οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων.

Ο Συνασπισμός θα είναι κατηγορηματικά αντίθετος σε μία τέτοιου είδους πολιτική.

Κατά καιρούς διατυπώθηκαν απόψεις πως το πρόβλημα των ελλειμμάτων οφείλεται και στο μέγεθος του δημοσίου τομέα και άρα μία μείωση του δημοσίου τομέα θα αποτελούσε λύση. Λες και η αρρώστεια περιορίζεται μόνο στον δημόσιο τομέα και ο ιδιωτικός είναι μια χαρά.

Για μας το θέμα δεν είναι να πάμε από τον Άννα στον Καϊάφα. Το θέμα είναι ότι και ο δημόσιος αλλά και ο ιδιωτικός τομέας χρειάζονται επιχειρηματικά πλαίσια.

Ειδικότερα για τον δημόσιο τομέα το φάρμακο βρίσκεται στο ότι αυτός πρέπει να αναπροσαρμόσει την δράση και τη λειτουργία του με νέα φιλολαϊκά και αναπτυξιακά κριτήρια, να αυξήσει την παραγωγικότητά του και να εκσυγχρονιστεί, να διευρύνει τη δραστηριότητά του σε νέους τομείς της οικονομίας.

Θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα ακόμα ζήτημα: Στις σχέσεις του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα. Γιατί από τα διάφορα σκάνδαλα, που περίσσεψαν στον Τόπο μας, αποκαλύπτεται ότι γύρω από τις κρατικές προμήθειες, τις στρατιωτικές προμήθειες, τα δημόσια έργα κλπ. υπάρ-

χει ένα ολόκληρο πλέγμα που υπηρετεί συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα. Συμφέροντα που συνδέονται και με ορισμένα τμήματα των διοικήσεων των δημόσιων επιχειρήσεων και των κρατικών τραπεζών.

Επίσης, είναι γνωστό πως ο δημόσιος τομέας μια ζωή καλύπτει και εξακολουθεί να καλύπτει τις ζημιές του ιδιωτικού τομέα ή λειτουργεί στην κατεύθυνση της αύξησης των κερδών με χαριστικά δάνεια, επιδοτήσεις, δωρεάν επιχορηγήσεις, προνομιακές τιμές, ρυθμίσεις χρεών και άλλα.

Αυτό το περιεχόμενο λειτουργίας του δημόσιου τομέα και αυτού του τύπου η σχέση του με τον ιδιωτικό τομέα είναι το κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο που εκτρέφει και τα σκάνδαλα και τροφοδοτεί και τα ελλείμματα.

Πώς να μην έχουμε ελλείμματα, όταν δίνονται δάνεια και κανένας δε γνωρίζει την τελική τους κατάληξη; Όταν στην οικονομία επικρατεί ένα καθεστώς ασυνδοσίας και κερδοσκοπίας; Όταν δίνονται επιχορηγήσεις από το κράτος σε ιδιώτες χωρίς να ξέρουμε αν χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό που δόθηκαν; Ή μάλλον ξέρουμε πού πήγαν. Μονάχα στην ελληνική οικονομία δεν πήγαν.

Γνωστή είναι η κατάσταση με τη φοροδιαφυγή, τις υπερτιμολογήσεις και τις υποτιμολογήσεις.

Εμείς, κύριοι συνάδελφοι, δε θεωρούμε ότι η κατάσταση αυτή είναι μοιραία. Για μας υπάρχουν λύσεις. Βέβαια, οι λύσεις αυτές δεν είναι εύκολες πολύ περισσότερο που θίγουν συμφέροντα ισχυρών. Ακόμα αυτές οι λύσεις δεν είναι και ταξικά ουδέτερες.

Οι λύσεις αυτές συνδέονται με ριζικότερες και γενικότερες αλλαγές στην οικονομία και σ' όλο το σύστημα της πολιτικής εξουσίας και διακυβέρνησης. Λύσεις, που απαιτούν ένα γενικότερο σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης.

Νομίζω ότι πρέπει να καταλήξουμε σε ορισμένα βασικά συμπεράσματα. Εμείς δε θεωρούμε ότι με τη σημερινή συζήτηση εξαντλείται το θέμα της αντιμετώπισης των δημοσίων ελλειμμάτων. Άλλωστε, και ο κ. Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας είπε ότι ο κύριος σκοπός της σημερινής συζήτησης είναι μια καταγραφή της οικονομίας, του θέματος της διάρθρωσης εσόδων και εξόδων, επίσης του θέματος του φορολογικού συστήματος και μια σειρά άλλα. Ωστόσο και από αυτήν τη συζήτηση νομίζω ότι βγαίνουν ορισμένα βασικά συμπεράσματα. Και το πρώτο συμπέρασμα είναι πως εδώ δεν πρόκειται για πρόβλημα καλύτερης ή χειρότερης διαχείρισης. Το κύριο πρόβλημα βρίσκεται αλλού. Βρίσκεται κυρίως στο πώς και για ποιον τελικά δουλεύει η ελληνική οικονομία.

Έχουμε μια οικονομία που λειτουργεί με ένα τρόπο που δημιουργεί ελλείμματα. Και τα ελλείμματα αυτά καλύπτονται με δάνεια, με έντοκα γραμμάτια, με αύξηση των επιτοκίων και μια σειρά άλλα μέσα. Στη συνέχεια τώρα, η εξυπηρέτηση αυτών των δανείων γίνεται με τη σειρά της μια πηγή διόγκωσης των ελλειμμάτων. Δηλαδή, βρισκόμαστε, με άλλα λόγια, μπροστά σε ένα φαύλο κύκλο. Αν σε αυτό προστεθεί και η γνωστή ψηφοθηρική πρακτική, τότε, αναμφίβολα, φθάνουμε στη σημερινή κατάσταση.

Και θα ήθελα να προσθέσω πως η προσπάθεια ορισμένων συναδέλφων να αποδώσουν την κατάσταση, τη διόγκωση του ελλείμματος, στη δήθεν ακυβερνησία, είναι προσπάθεια συγκάλυψης των πραγματικών προβλημάτων, των αιτιών τους και των συγκεκριμένων ευθυνών του ΠΑΣΟΚ.

Το δεύτερο συμπέρασμα είναι ότι οι εκτιμήσεις του Συνασπισμού είναι αντίθετες τόσο με αυτές της Νέας Δημοκρατίας όσο και με εκείνες του ΠΑΣΟΚ. Αντίθετες και όσον αφορά τη φύση του προβλήματος και τις αιτίες που το προκαλούν, αντίθετες ακόμα και σε ό,τι αφορά τους τρόπους αντιμετώπισής τους. Το κοινό σημείο μαζί σας περιορίζεται μόνο στη διαπίστωση του προβλήματος. Τίποτε άλλο.

Κύριοι συνάδελφοι, το πρωτοφανές ύψος στο οποίο έχουν φθάσει τα ελλείμματα, αποκαλύπτει και τη χρεωκοπία της ως τώρα πολιτικής που ακολουθήθηκε όλα αυτά τα χρόνια. Και εκείνης που εφάρμοσε στο παρελθόν η Νέα Δημοκρατία, και εκείνης που εφάρμοσε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Παράλληλα, όμως, υπογραμμίζουμε την ανάγκη για μια άλλη νέα πολιτική. Μια πολιτική, που θα στηρίζεται στη σωστή αντίληψη για τη φύση και για τις ρίζες του προβλήματος των ελλειμμάτων, καθώς και τις αιτίες που το προκαλούν.

Ένα ερώτημα πριν τελειώσω την ομιλία μου: Τι μπορεί να γίνει άμεσα μέσα σ' αυτούς τους 2 μήνες; Θα θέλαμε να απαντήσουμε με σαφήνεια σε τούτο το ερώτημα. Τούτη η Κυβέρνηση δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά, παρά να συνεχίζει τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, μέσα στα πλαίσια της πολιτικής που είχαν διαμορφωθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση, από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Τον ίδιο προϋπολογισμό που κατέθεσε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, πραγματοποιεί και η Κυβέρνηση Τζαννετάκη. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, της ίδιας οικονομικής πολιτικής, συνεχίζει τη δράση της.

Μήπως αυτό το γεγονός επιβάλλει την ανάγκη πρόωγου τερματισμού της ζωής αυτής της Κυβέρνησης; Το λέω γιατί ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ είπε, ότι πρέπει να φύγει η Κυβέρνηση αμέσως. Μήπως η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί επιβάλλει τη λήψη κάποιων εκτάκτων μέτρων από τούτη την Κυβέρνηση;

Στα ερωτήματα αυτά, θέλουμε να δώσουμε μια συγκεκριμένη απάντηση. Όμως, πριν δώσουμε την απάντηση, θα ήθελα να πω δύο λόγια γι' αυτά που είπε προηγούμενα ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Είπε ότι αυτή η Κυβέρνηση δεν κάνει τίποτα, δεν εφαρμόζει οικονομική πολιτική. Εγώ επανέλαβα, ότι αυτή η Κυβέρνηση συνεχίζει την οικονομική πολιτική της προηγούμενης, γιατί μέσα στα πλαίσια αυτά κινείται. Δεν καθόρισε δική της πολιτική. Τώρα, αν δεν αύξησε τα τιμολόγια των ΔΕΚΟ που είχε προγραμματίσει η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αυτήν την ευθύνη ασ την πάρει ο κ. Τζαννετάκης. Τώρα το τι έκανε και το τι ελπίζουμε να κάνει μέχρι τέλους, νομίζω αυτό θα φανεί σύντομα και θα το εκτιμήσει αντίστοιχα ο ελληνικός λαός. Πάντως, πρόκειται να κάνει και ελπίζουμε θα κάνει ό,τι έπρεπε να κάνει το ΠΑΣΟΚ στα 8 χρόνια που πέρασαν.

Έρχομαι τώρα να απαντήσω στο προηγούμενο ερώτημα.

(Θόρυβος από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Κύριε Πρόεδρε του ΠΑΣΟΚ, είπατε προηγούμενα ότι στην Παράταξή σας δεν επιτρέπεται να κάνουν φασαρία.

Πάντως, αν υπάρχει μια πολιτική δύναμη που διαφωνεί κατηγορηματικά με τα διαμορφωμένα πλαίσια διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, αυτή η δύναμη είναι ο Συνασπισμός. Άρα εμείς είμαστε αυτοί που θέλουμε να τελειώνουμε μια ώρα αρχύτερα με την πολιτική αυτή. Όμως αυτό, σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να γίνει σε βάρος του έργου που έχει αναλάβει η Κυβέρνηση Τζαννετάκη, ούτε σε βάρος των προγραμματικών δεσμεύσεων απέναντι στον ελληνικό λαό.

Αν υπάρχουν μέτρα, κύριοι Βουλευτές, που θα μπορούσαν να παρθούν άμεσα, ο Συνασπισμός είναι έτοιμος να τα συζητήσει, και το λέμε αυτό με επίγνωση των μεγάλων προγραμματικών διαφορών που μας χωρίζουν και με τη Νέα Δημοκρατία και με το ΠΑΣΟΚ.

Και θα ήθελα να ρωτήσω ευθέως τον κ. Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ και τον παρακαλώ να μας πει αν το ΠΑΣΟΚ κέρδιζε τις εκλογές του Ιουνίου, τι πολιτική θα εφαρμόζατε για τα δημόσια ελλείμματα; Κάνω αυτήν την ερώτηση, γιατί εμείς πιστεύουμε ότι η πολιτική που εφαρμόζεται και τώρα, είναι η δική σας πολιτική, χωρίς βέβαια τη σπατάλη και την ασυνδοσία που είχε πάρει μεγάλες διαστάσεις την τελευταία καιρό. Μήπως είχατε κατά νου να εφαρμόσετε κάποια άλλη πολιτική; Θα είμαστε ευτυχισμένοι να ακούσουμε αυτήν την άλλη πολιτική και να τη συζητήσουμε.

Ανάλογο ερώτημα θα ήθελα να υποβάλω και στον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας. Ας υποθέσουμε, κύριε Πρόεδρε, πως παίρνατε αυτοδυναμία στις τελευταίες εκλογές. Ποια συγκεκριμένα μέτρα θα παίρνατε για τη μείωση των ελλειμμάτων; Αν εννοείτε ιδιωτικοποιήσεις ή μονομερείς αυξήσεις των τιμολογίων, φυσικά γνωρίζετε ότι εμείς δε συμφωνούμε.

Εμείς το θέμα αυτό το βλέπουμε εντελώς διαφορετικά. Εμείς θεωρούμε ότι αφού το πρόβλημα αυτό των ελλειμμάτων αποτελεί ένα μακρόχρονο διαρθρωτικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας, αυτό επίσης σε μακροχρόνια βάση μπορεί να αντιμετωπισθεί.

Άρα, εδώ νομίζω ότι δεν έχουν θέση αυτές οι υπέρμετρες δραματοποιήσεις ή καταστροφολογικές θεωρίες ή ότι με τις εκλογές θαλυθεί το πρόβλημα των ελλειμμάτων, λες ότι οι εκλογές αυτές καθ' αυτές διαθέτουν κάποιο μαγικό τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Το δεύτερο που έχουμε να πούμε είναι τούτο. Λέγεται, ότι τούτη η Κυβέρνηση δεν μπορεί να πάρει αποφάσεις. Αυτό δεν είναι σωστό. Εκείνο που δεν μπορεί να πάρει τούτη η Κυβέρνηση, είναι αντιλαϊκές αποφάσεις. Και νομίζουμε ότι η μέχρι τώρα πολιτική της και πρακτική δράση αυτό το έδειξε.

Τι μπορεί να κάνει τούτη η Κυβέρνηση; Τούτη η Κυβέρνηση μπορεί να συνεισφέρει στην αντιμετώπιση του ελλείμματος, θεσπίζοντας ορισμένα δημοκρατικά μέτρα, που έχουν σχέση με τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος. Τέτοια θεσμικά, δημοκρατικά μέτρα, νομίζουμε ότι πρέπει να είναι: πρώτον, η κατάργηση του φορολογικού και τραπεζικού απόρρητου, απέναντι στις ελεγκτικές αρχές της Τράπεζας της Ελλάδας, της Βουλής, τις φορολογικές αρχές και τους εκπροσώπους των εργαζομένων.

Να εφαρμοσθεί η αρχή του «πόθεν έσχες», για την προέλευση των κεφαλαίων.

Να κατοχυρωθεί η ανεξαρτησία του Ελεγκτικού Συνεδρίου από το Υπουργείο Οικονομικών και η ετήσια έκθεσή του να συζητιέται ουσιαστικά στο Εθνικό Κοινοβούλιο.

Να ενεργοποιηθεί άμεσα το Συμβούλιο Ελέγχου Τιμών, για τον έλεγχο των υπερτιμολογήσεων και υποτιμολογήσεων.

Να φτιαχτεί ειδική διακομματική επιτροπή στη Βουλή που θα εποπτεύει τις ΔΕΚΟ και τις κρατικές Τράπεζες, το διορισμό και τον έλεγχο των διοικήσεών τους, καθώς και τις διαδικασίες διενέργειας σημαντικών κρατικών προμηθειών.

Να κατοχυρωθεί επιτέλους, η διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής ζωής και να ισχύσει η συμμετοχή και ο έλεγχος των εργαζομένων στη λήψη και την εφαρμογή των αποφάσεων.

Πιστεύουμε, πως δε θα βρεθεί λογικός άνθρωπος να κατηγορήσει τούτη την Κυβέρνηση για την αδυναμία της να αντιμετωπίσει τα ελλείμματα. Θα βρεθούν όμως πολλοί και θα έλεγα δίκαια, να την κατηγορήσουν, -και θα την κατηγορήσουν- εάν δεν προωθήσει τέτοια ώριμα δημοκρατικά αιτήματα, σαν τα παραπάνω που ανέφερα.

Εάν δεν κλείσει -όχι το οικονομικό έλλειμμα- το δημοκρατικό έλλειμμα, το έλλειμμα σε μέτρα διαφάνειας, αξιοκρατίας και δημοκρατικών θεσμών. Ανάμεσα σ' αυτούς, κύριε Πρωθυπουργέ, που θα σας ψέξουν, που θα σας κατηγορήσουν, πρώτοι θα είμαστε εμείς. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ). Κυρία Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Δαμανάκη). Ορίστε, κύριε Παπανδρέου, έχετε το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ). Θα ήθελα να πω μόνο μερικά λόγια, αλλά τα οποία νομίζω ότι συνιστούν εν μέρει απάντηση στα ερωτήματα που έθεσε ο κ. Φλωράκης.

Νομίζω ότι αγνόησε, στην παρουσίαση της οικονομικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ στα τελευταία χρόνια, αυτό που εμείς ονομάζουμε κοινωνικό μισθό.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες πάσης μορφής και φύσεως κατά τη διάρκεια της θητείας πράγματι μεγεθύνθηκαν εντυπωσιακά. Ο κ. Τσοβόλας αυτήν τη στιγμή μου λέει ότι ήταν βπλασιασμός. Θα έχει και άλλα να πει πιο συγκεκριμένα όταν πάρει το λόγο. Αλλά νομίζω ότι δεν μπορεί να κρίνει κανείς συνολικά την οικονομική πολιτική του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αν αγνοήσει αυτήν την πτυχή, την πάρα πολύ σημαντική. Επιτέλους θεωρούμε ότι είναι μία από τις μεγάλες προσφορές του Κινήματός μας.

Δεν αμφισβητώ ότι πραγματικά τα δύο χρόνια λιτότητας έπληξαν τους εργαζομένους. Είναι κάτι που είπα πριν καν το αναφέρει ο κ. Φλωράκης. Είναι κάτι που πασχίσαμε να διορθώσουμε και στην πορεία μας το διορθώσαμε.

Έθεσε πέραν αυτού και μερικά άλλα ερωτήματα δύσκολα, που θα πρέπει να συζητηθούν, αν και πιστεύω ότι ο χρόνος και ο χώρος αυτήν τη στιγμή, δε δίνει τις δυνατότητες. Ρώτησε ο κ. Φλωράκης και εμένα ως Πρόεδρο του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά και τον κ. Μηταράκη ως Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας τι θα κάναμε εμείς για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων. Ολοκληρωμένη απάντηση απόψε ελπίζω ότι δεν αναμένει ούτε ο κ. Φλωράκης. Δύο λόγια μπορεί να πει κανείς.

Ρυθμοί αύξησης του εθνικού εισοδήματος. Είναι εδώ το πρώτο κλειδί διότι διευρύνουν τη φορολογική βάση, δεδομένου του όποιου φορολογικού συστήματος και καθιστούν δυνατή την αύξηση των εσόδων που είναι για μας το κύριο πρόβλημα για να καλυφθούν οι δημόσιες δαπάνες.

Βέβαια κάτι τέτοιο απαιτείται γενικότερα για την οικονομία και δεν αμφισβητώ ότι το γεγονός, ότι υπάρχει πρόβλημα στο δημόσιο τομέα επηρεάζει την όλη εικόνα της οικονομίας. Αλλά είναι σαφές το πως αυτή η οικονομία πρέπει να γίνει πιο ανταγωνιστική. Αλλοιώς το 1992 θα μας επιφυλάξει πικρότατες εμπειρίες.

Έθεσε ένα θέμα ο κ. Φλωράκης: ιδιωτικοποίηση ή κρατισμός. Για μας η απάντηση είναι: κοινωνικοποίηση. Κάναμε κάποια μικρά, πολύ μικρά βήματα σε αυτήν την κατεύθυνση, αλλά πιστεύω ειλικρινά ότι σε ό,τι αφορά τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, τις ΔΕΚΟ, η λύση είναι: όχι η ιδιωτικοποίηση τους -ασφαλώς όχι- αλλά και όχι συνέχιση του σημερινού καθεστώτος. Θα πρέπει οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικοί φορείς -δε μιλάω με λεπτομέρειες- να αναλάβουν κάθε δημόσια επιχείρηση και οργανισμό, να λειτουργήσουν με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, με την έννοια της ελαχιστοποίησης του κόστους.

Αν η πολιτεία αναθέσει στη Δ.Ε.Η. την ηλεκτροδότηση δωρεάν μιας περιοχής της Χώρας, μπορεί να το αποφασίσει, τότε η πολιτεία θα πρέπει να καλύψει το έλλειμμα της Δ.Ε.Η.

Αλλά υπάρχει ο δρόμος της κοινωνικοποίησης, τον οποίο δεν πρέπει να αγνοήσουμε. Κι αν με ρωτήσει κανείς, τι ήταν εκείνο που κυρίως θα θέλατε να είχατε και δεν κάνατε, είναι ακριβώς αυτό.

Ο κ. Φλωράκης έκανε και διάφορες συγκεκριμένες προτάσεις. Νομίζω, ότι αυτές οι προτάσεις είναι ευρύτατα αποδεκτές. Δε νομίζω, ότι πράγματι μπορεί να υπάρξει διαφωνία σε αποτελεσματικότερους ελέγχους και σε αλλαγή κλίματος. Αλλά, για να λέμε και «του στραβού το δίκιο», στη Χώρα μας, ο πτυχιούχος, ο απόφοιτος του λυκείου

σήμερα προσβλέπει κυρίως σε μία θέση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, που παρέχει ορισμένες εγγυήσεις και σχετικά καλό εισόδημα.

Εάν βαθύτερα δεν προσανατολισθούμε σε πιο ανταγωνιστικούς τρόπους διεκδίκησης του εισοδήματός μας και αυτό δεν είναι σε βάρος, αλλά σε όφελος της εργατικής τάξης, τότε θα αντιμετωπίσουμε πραγματικά, τέτοια επίπεδα ανταγωνιστικότητας, τα οποία θα εγγυηθούν την υπονόμευση του εθνικού μας βίου, της οικονομίας μας στα πλαίσια της Κοινότητας.

Αυτά, νομίζω, αρκούν σαν μια γενική απάντηση, με μία εξαίρεση: Δε δεχόμεθα και δεν πρόκειται ποτέ να δεχθούμε, ότι η πολιτική μας είναι δεξιά. Αυτό το χάρισμα το έχουν άλλοι.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Δαμανάκη): Ο κ. Μητσotάκης, Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): Κυρία Πρόεδρε, καίτοι ομολογώ δυσκολεύθηκα να παρακολουθήσω τους συλλογισμούς του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ...

(Θόρυβος από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Δαμανάκη): Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν ένα καλό κλίμα στην Αίθουσα, γιατί θέλετε να το χαλάσουμε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): ...αισθάνομαι την ανάγκη να κάνω μερικές παρατηρήσεις για τον κοινωνικό μισθό. Δεν είναι η πρώτη φορά που ομιλεί γι' αυτόν ο κ. Παπανδρέου. Έθεσα και από του Βήματος το ερώτημα: Η πολιτική του ΠΑΣΟΚ, που οδήγησε την οικονομία στα χάλια που πρωτίστως εκθέσαμε, στον υπερδανεισμό και στα τρομακτικά ελλείμματα, ποιον επίτελους εβοήθησε; Εβοήθησε τον Έλληνα εργαζόμενο; Σ' αυτό υποθέτω συμφωνεί και ο ίδιος, ότι το εισόδημα του Έλληνα εργαζομένου, σε σταθερές δραχμές εμειώθη. Σε τι ποσό εμειώθη, ας το συζητήσουμε, αν θέλετε. Εγώ υπήρξα πιο μετριοπαθής από τον κ. Φλωράκη, είπα ότι στη 2ετία της μονόπλευρης λιτότητας, εμειώθη 15%, δεν είπα, όμως, ότι εμειώθη στην δετία 15%. Βέβαιον πάντως είναι ότι εμειώθη. Οι μεν ανήκοντες στα λεγόμενα, κατ' ευφημισμό, ανώτερα κλιμάκια -προ πολλού έχουν πάψει να είναι ανώτερα τα κλιμάκια των 80.000 και των 100.000-είχαν μια ουσιαστική, αισθητή μείωση, αλλά και τα κατώτατα ημερομίσθια -και σ' αυτό θα επιμείνω ιδιαίτερα, διότι πολλές φορές κουβεντιάσαμε γι' αυτά στην Αίθουσα αυτήν- τελικά κατέληξε να είναι μικρότερα στο τέρμα της δετίας, απ' ό,τι ήταν πριν.

Και το ερώτημα είναι: Καλά, έχασαν από εισόδημα οι εργαζόμενοι, από τι ωφεληθήκανε; Από την περίφημη κοινωνική πολιτική του ΠΑΣΟΚ, από το ΕΣΥ, από την κοινωνική πρόνοια, από την παιδεία, που τα χάλια της τα είδαμε;

Αγαπητοί συνάδελφοι, κυρία Πρόεδρε, είναι βέβαιο ότι εξημιώθησαν και οι Έλληνες εργαζόμενοι. Κατάφερε το ΠΑΣΟΚ με την πολιτική του να μην ωφελήσει κανέναν, παρά μόνο τη στενότερη κομματική του νομεκλατούρα. Εδημιούργησε όντως ένα καινούριο κόσμο, μια καινούργια ιθύνουσα τάξη. Λές και ήταν καθεστώς. Επεξέτεινε τραγικά το δημόσιο τομέα. Είναι και αυτό μιά εμπειρία την οποία αποκτήσαμε, μετά την ήττα του ΠΑΣΟΚ στις εκλογές, όταν σχηματίστηκε η κυβέρνηση του κ. Τζαννετάκη.

Είπα πρωτίστως ότι δεν εφантаζόμουν τα χάλια της οικονομίας, όπως τα είδαμε από μέσα. Δεν εφантаζόμουν και την έκταση του δημόσιου τομέα τόσο μεγάλη, έως όπου εσχηματίστηκε μιά άλλη κυβέρνηση. Είναι υπέρμετρα διογκωμένος ο δημόσιος τομέας. Και όταν μιλάω για δημόσιο τομέα δεν αναφέρομαι στενότερα στις ΔΕΚΟ. Αναφέρομαι και στις προβληματικές, πολλές των οποίων τις έκανε προβληματικές συνειδητά και ηθελημένα το ΠΑΣΟΚ. Αναφέρομαι, όμως, και στους άπειρους, στους πολλούς, εν πάση περιπτώσει, παρεμβατικούς οργανισμούς που είναι εκτροφεύα σκανδάλων και σπαταλών.

Αυτόν τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, πράγματι τον είδαμε να ανθεί. Και υπάρχουν χιλιάδες άνθρωποι, κατά προέκταση, οι οποίοι ζούν και εξαρτώνται από το δημόσιο τομέα. Υπάρχουν λυμμένες του δημοσίου χρήματος με την κυριολεξία. Και με αυτό βεβαίως, δεν αναφέρομαι στους έντιμους εργαζόμενους, οι οποίοι δικαιολογημένα ζητούν να κρατήσουν τη δουλειά τους. Και είναι χρέος όλων μας να μην κλείσουν οι επιχειρήσεις, όσες μπορούμε να μην κλείσουμε.

Αναφέρομαι σ' αυτούς, οι οποίοι παίζουν αυτήν την ώρα κάποιο ρόλο διευσθευνόντων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, σ' αυτόν το χώρο στον οποίο πρωτίστως αναφέρθηκα.

Ακόμα ήθελα, κυρία Πρόεδρε, να πω και κάτι άλλο: Από τη συζήτηση που έγινε ένα πράγμα δεν αμφισβητήθηκε. Το μέγεθος του ελλείμματος. Και το μέγεθος του ελλείμματος, κύριοι συνάδελφοι -εγώ δε θα κουραστώ να το λέω να το ακούει ο ελληνικός λαός- είναι τραγικό, είναι απαράδεκτο. Τα δισεκατομμύρια μπορεί να μη σας λένε τίποτα ή τα τρισεκατομμύρια. Μετρήστε τα, όμως, και συγκρίνετέ τα με

τα παραγωγικά έργα, με τις δημόσιες επενδύσεις.

Ένα νοσοκομείο με το κλειδί στο χέρι εστοίχισε στην Νέα Δημοκρατία, όταν το αποφάσισε, 7 δις. Θέλετε να στοιχίζει 10 δις τώρα; Η Δυτική Αθήνα χρειάζεται ένα νοσοκομείο. Είναι 10 δισεκατομμύρια. Συγκρίνετέ το με τα 2,5 τρισεκατομμύρια.

Μίλησα πρωτίτερα και για περαιτέρω αφανή ελλείμματα. Οι προβληματικές δημιουργούν τεράστια καθημερινά ελλείμματα. Και δημιουργούν ελλείμματα χωρίς λόγο, απλούστατα από κακοδιαχείριση. Οι μεγαλύτεροι μισθοί και τα μεγαλύτερα σκάνδαλα γίνονται στις προβληματικές.

Η κυβέρνηση του κ. Τζαννετάκη -το είπα και πρωτίτερα εν συντομία- έκανε κάτι πολύ σωστό. Εξυγίανε όσο μπορούσε αμέσως, τις προβληματικές για να σταματήσει επιτέλους αυτή η διαρροή του χρήματος, που δεν ξέρουμε πού πηγαίνει... Εδώ γίνονταν επενδύσεις για τις προμήθειες. Εδώ δισεκατομμύρια εσπαταλούντο, αλλού έλλειπαν για ένα νοσοκομείο. Τα νοσοκομεία δεν έχουν να πληρώσουν σήμερα και δεν είχαν και επί των ημερών του ΠΑΣΟΚ κατεξοχήν να πληρώσουν τους προμηθευτές. Δεν είχαν φάρμακα, δεν είχαν βαμβάκι. Και εν τω μεταξύ, έρρεε το χρήμα σε δισεκατομμύρια, σε αυτές τις απίθανες περιπτώσεις ανάμεσα στους ημετέρους. Θα αναζητούνται τα σκάνδαλα και θα βρίσκονται και θα επισημαίνονται επί μήνες, πολλούς μήνες, χρόνια από την ώρα που φεύγει το ΠΑΣΟΚ από την εξουσία.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Αλλά άσχετα με την ηθική πλευρά του προβλήματος, απλούστατα, στενά οικονομικά, πόσο αντέχεται ένα τέτοιο έλλειμμα;

Και με τον κ. Φλωράκη διαφωνώ στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Δεν είναι, κύριε Φλωράκη, ένα τρέχον θέμα που θα το περάσουμε έτσι. Διότι το έλλειμμα των 2,5 τρισεκατομμυρίων -που δεν είναι 2,5 τρις, είναι παραπάνω, αν προσθέσετε και τις προβληματικές και τους συνεταρισμούς- έρχεται και σωρεύεται σ' ένα άλλο έλλειμμα το οποίο έχει δημιουργηθεί όλα αυτά τα χρόνια.

Σας είπα πόσο ήταν το δημόσιο χρέος, δηλαδή το συσσωρευμένο δημόσιο έλλειμμα. Από τότε που η Ελλάδα απελευθερώθηκε από τους Τούρκους ίσαμε το 1981 δεν έφθανε το 1 δις. Σήμερα είναι 9 τρις -10 τρις. Οποιαδήποτε αναγωγή και αν κάνετε πολλαπλασιάστηκε. Ξοδύψαμε λεφτά, που δεν είχαμε. Και φέτος έχουμε ένα έλλειμμα που θα περάσει τα 2,5 τρις. Δεν έχουμε καν τον τρόπο να το χρηματοδοτήσουμε. Κινδυνεύει αύριο το κράτος να μη μπορεί να καλύψει στοιχειώδεις δαπάνες. Είναι ένα πρόβλημα, το οποίο ο ελληνικός λαός πρέπει να δει.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Πού διαφωνείτε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): Εγώ, κύριε Φλωράκη, δε διαφωνώ. Διαφωνώ στη σημασία που έχει το έλλειμμα. Δηλαδή είναι ένα πρόβλημα, το οποίος βεβαίως θα χρειαστεί χρόνια για να αντιμετωπισθεί, αλλά πρέπει να του δώσουμε όλη τη σημασία, την οποία έχει και από καιρό και πέρα να προτείνουμε λύσεις.

Το κόμμα μας δε θα προτείνει σήμερα -δεν το έκανε και ο κ. Παπανδρέου και δικαιολογημένα- την οικονομική λύση που προτείνει. Δε γίνεται εν συντομία και επ' ευκαιρία αυτή η κουβέντα. Εγώ, όμως, αποδιώχνω πρωτεύουσα σημασία στο να καταλάβουμε που βρισκόμαστε και από και πέρα ας έλθουν οι προτάσεις.

Ο κ. Παπανδρέου είπε ότι δεν είναι, ούτε υπέρ του κρατισμού, ούτε υπέρ της ιδιωτικής επιχειρήσεως, αλλά είναι υπέρ της κοινωνικοποίησης. Όποιος μπορεί ας καταλάβει τι εννοεί. Ας πάει στην Πυθία των Δελφών να καταλάβει ο Έλληνας τι σημαίνει κοινωνικοποίηση.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Εγώ δεν καταλαβαίνω τίποτε απ' όλα αυτά. Εγώ ξέρω πως κοινωνικοποίηση για την ώρα του ΠΑΣΟΚ, σημαίνει σπατάλη και σκάνδαλα, κύριε Παπανδρέου. Ίσαμε τώρα δεν έχω δει άλλο συμπέρασμα από την κοινωνικοποίηση.

Είναι ανάγκη, κύριοι συνάδελφοι, να δούμε το πρόβλημα κατά πρόσωπον. Ακόμα, όμως, θα κάνω και μία σημαντική παρατήρηση, κατά τη γνώμη μου.

Ο κ. Παπανδρέου, ενώ εγώ απλώς ανέφερα, εμνημόνευσα την χρεωκοπία των κοινωνικών ταμείων -προφανώς διότι ο ίδιος αισθάνεται την ενοχή του- απήντησε σε μία απλή νύξη δική μου δια μακρών και απήντησε έντονα και αρκετά εξαντλητικά λέγοντας ότι «έπρεπε επιτέλους να κάνουμε κοινωνική πολιτική».

Εδώ, κύριοι συνάδελφοι, θα γίνω δυσάρεστος. Δυσάρεστος, ενδεχομένως, και στους Έλληνες που μας ακούνε. Κοινωνική πολιτική κάνεις με λεφτά που έχεις. Όταν κάνεις κοινωνική πολιτική με λεφτά που δεν έχεις, είσαι απλώς πολιτικός απατεών, δεν είσαι πολιτικός.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Εγώ από το Βήμα αυτό επανειλημμένως είχα την ευκαιρία να τονίσω και να γίνω αντιδημοτικός και πήρα το κόστος της αντιδημοτικότητας και θα το ξαναπάρω πάλι ενώπιον του ελληνικού Λαού ότι δεν

μπορούμε να υποσχόμαστε πράγματα που δε γίνονται. Δεν μπορούμε να λέμε ψέματα. Άλλωστε το ψέμα έχει και ένα τέρμα. Και έφθασε η δημοκρατία στο τέρμα της. Έφθασε το ψέμα στο τέρμα του. Τι θα πούμε σήμερα; Από πού θα χρηματοδοτήσουμε πλέον τα ελλείμματα είτε αυτά για τα οποία μίλησα είτε τα ελλείμματα, των κοινωνικών ταμείων τα οποία επίσης είναι ιλιγγιώδη;

Και σ' όλη αυτή την ανάλυση, την οποία εκάναμε δεν ανέφερα και ένα άλλο στοιχείο, ίσως θα το αναφέρει και ο Υπουργός των Οικονομικών αναλυτικότερα. Τις περίφημες εγγυήσεις που δίνει το Κράτος, που έδωσε το κράτος του ΠΑΣΟΚ με περισσή ευκολία προς όλες τις κατευθύνσεις.

Ερώτησα επανειλημμένως τον τελευταίο καιρό -και προσπάθησα να μάθω- τον επιμελή Υπουργό τον κ. Αντ. Σαμαρά: «Μπορείς να μου βρεις πόσες είναι οι εγγυήσεις που έχει δώσει το Κράτος»; Να το ακούσει ο κ. Παπανδρέου γιατί είμαι βέβαιος ότι δεν το ξέρει. Αρχικώς μου είπε ότι είναι ένα τρις οι εγγυήσεις αυτές. Στη συνέχεια, νομίζω, καταλήγει ότι πλησιάζουν τα δύο τρις.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Τα 2,6.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ (Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας): Τα 2,6; Ακόμη χειρότερο.

Δηλαδή, κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε ενώπιον μιας καταστάσεως τραγικής και οι εγγυήσεις καταπίπτουν. Φέτος ήδη στο έλλειμμα των 2,5 τρις δεν έχουμε υπολογίσει τις εγγυήσεις που θα καταπέσουν και που δεν ξέρουμε πόσες είναι. Διότι υπογράφαμε εγγυήσεις. Κοντά στο «Τσοβόλα δώσα όλα» ήταν και «Τσοβόλα υπογράψε όλα». Αυτά είναι υπογραφές όμως.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Το Κράτος θα πληρώσει μια μέρα. Τα παιδιά και τα εγγόνια μας θα πληρώσουν.

Αυτά, κύρια Πρόεδρος, θεώρησα αναγκαία να πω αυτήν την ώρα για να τονίσω τη σημασία του προβλήματος. Χαίρομαι, γιατί μπαίνουμε πλέον σε μια πιο ουσιαστική κουβέντα και δηλώνω ότι είμαι έτοιμος, αν το φέρει η περίπτωση και μέσα στην Αίθουσα και πάντως στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, η Νέα Δημοκρατία είναι αποφασισμένη, να μιλήσει με ειλικρίνεια και εντιμότητα και να προτείνει τη μόνη πολιτική, η οποία νομίζουμε ότι μπορεί να σώσει την Ελλάδα. Και η μόνη πολιτική που μπορεί να σώσει την Ελλάδα κύριοι συνάδελφοι, είναι η πολιτική η οποία θα κινητοποιήσει τον Έλληνα, η πολιτική η οποία θα στηριχθεί στην πρωτοβουλία του Έλληνα. Αρκετά ζήτησε το ΠΑΣΟΚικό κράτος, το διεφθαρμένο και το σπάταλο. (Ζωηρά χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και είναι ανάγκη ακόμα να αποκαταστήσουμε τη διεθνή εμπιστοσύνη και να αποκαταστήσουμε την ανταγωνιστικότητα. Είναι ίσως από τα λίγα σημεία στα οποία συμφωνώ με τον κ. Παπανδρέου. Δεν ξέρω αν συμφωνούμε με τα λόγια ή συμφωνούμε με τα έργα. Γιατί, αν πράγματι ο κ. Παπανδρέου φρόντιζε για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, δεν θα επετύγχανε μετά από 8 χρόνια διακυβέρνηση να φέρει την Ελλάδα, όπως σας εξήγησα πρωτίτερα, τελευταία στη λίστα όλων των χωρών από πλευράς ανταγωνιστικότητας. Ούτε θα πετύχαινε το αξιοθαύμαστο κατόρθωμά να είμαστε μέσα στην ενωμένη Ευρώπη η τελευταία από απόψεως εθνικού εισοδήματος. Μας έφαγε η Πορτογαλία, μας έφαγε η Ιρλανδία, τώρα μας τρώει και η Τουρκία. Κατακυλούμε ολοταχώς προς το βάραθρο. Ευτυχώς, όμως, έπεσε το ΠΑΣΟΚ. Υπάρχει ελπίς στον ορίζοντα.

(Ζωηρά χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Δαμανάκη): Ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Παπανδρέου έχει τον λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αρχηγός του ΠΑΣΟΚ): Ο κ. Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας δεν απάντησε στον κ. Φλωράκη, επανήλθε στις θέσεις του ΠΑΣΟΚ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Πρέπει να σας πω ότι υπάρχει ένα πάρα πολύ σημαντικό σημείο. Όταν εγώ μιλώ για την κοινωνικοποίηση των ΔΕΚΟ, λέει ο κ. Μητσotάκης ότι δεν μπορεί να καταλάβει τι σημαίνει αυτό. Δεν με εκπλήσσει. Δεν είναι η πρώτη φορά που δεν μπορείτε να καταλάβετε τίποτα. (Ζωηρά χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Δαμανάκη): Ο κ. Φλωράκης έχει το λόγο.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Μια διευκρίνιση ήθελα να δώσω. Πρώτα, κάθε άλλο παρά μείζον υποτιμούμε τη σημασία των ελλειμμάτων και μάλιστα όταν έχουν φθάσει σ' αυτό το φοβερό ύψος. Εκεί που διαφωνούμε είναι ότι το πρόβλημα του ελλείμματος του δημόσιου τομέα το αντιμετωπίζουμε κάπως ξεκομμένα από την γενική κατάσταση της οικονομίας. Και αυτό είναι φοβερό λάθος. Αν δε δούμε σε ποια κατάσταση είναι η οικονομία και τι μέτρα πρέπει να παρθούν, δε θα

μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε και τα ελλείμματα. Ούτε νομίζω ότι μπορούμε να δικαιολογήσουμε τα ελλείμματα ή το σημερινό βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων με τον κοινωνικό μισθό, κύριε Πρόεδρε του ΠΑΣΟΚ.

Εμείς όταν μιλάμε για το βιοτικό επίπεδο και ποια είναι η κατάσταση, παίρνουμε υπόψη μας και τον κοινωνικό μισθό.

ΕΝΑΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ (Από το ΠΑΣΟΚ): Για το ψωμί.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ (Πρόεδρος του Συνσπασμού της Αριστεράς και της Προόδου): Θα σας πω και για το ψωμί.

Και δεν ξέρω αν εσείς είσατε ικανοποιημένοι από την ποιότητα των υπηρεσιών της Παιδείας, της Υγείας και μην το συγχέουμε με το ΕΣΥ, το οποίο, όπως ξέρετε, το υπερασπιστήκαμε. Άλλο τώρα πια το θέμα ποιος ήταν ο πόρος του ΕΣΥ. Εμείς σαν σύλληψη, σαν ιδέα, το υπερασπιστήκαμε και το υπερασπίζουμε.

Ποια είναι η κατάσταση, η ποιότητα της οικονομίας; Εκείνο που βελτιώθηκε πραγματικά είναι κάποια εισοδήματα, κάποιες καταναλωτικές δαπάνες.

Η δεύτερη διευκρίνιση, αφορά τη σχέση της κρατικοποίησης και ιδιωτικοποίησης.

Εγώ δεν έβαλα δίλημμα: τι προτιμάτε, την κρατικοποίηση ή την ιδιωτικοποίηση. Εγώ μίλησα για τη σχέση που έχουν αυτοί οι δύο τομείς ότι είναι και οι δυο άρρωστοι και είπα ότι δεν βλέπουμε σαν λύση ορισμένες κρατικές επιχειρήσεις να περάσουν στους ιδιώτες. Και αν θέλετε την αντίθετη ροπή έχουμε. Να παίρνουμε από τους ιδιώτες, να φορτωνόμαστε τις λοβιτούρες τους και «τα θαλασσοδανεία τους», να τα παίρνει το Κράτος και αυτό να το ονομάζουμε και «κοινωνικοποίηση». Όχι, δεν είμαστε υπέρ αυτής της τακτικής. Αντίθετα, νομίζουμε ότι πρέπει να εξυγιανθούν οι κρατικές επιχειρήσεις, για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στον προορισμό τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Μαρία Δαμανάκη): Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Σουφλιάς, έχει το λόγο.

Κύριε Σουφλιά, θα σας βάλω το όριο των 60 λεπτών, που προβλέπει ο Κανονισμός, αλλά επιζώ για μην το εξαντλήσετε, γιατί έχουμε και άλλους ομιλητές. Είναι ο κ. Τσοβόλας, ο κ. Σαμαράς, ο κ. Παπακωνσταντίνου και ο κ. Παπαμάργαρας.

Παρακαλώ να μην εξαντλήσετε το όριο των 60 λεπτών.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ**)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ (Υπ. Εθνικής Οικονομίας): «Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η οικονομία έχει εισέλθει σε μια περίοδο, που αν τα χρόνια δημοσιονομικά προβλήματα δεν ελεγχθούν έγκαιρα, μπορούν να οδηγήσουν σε απρόβλεπτες εξελίξεις. Το καθαρό έλλειμμα του δημόσιου τομέα εκτιμάται ότι ακόμα και με την υιοθέτηση των περιοριστικών μέτρων, μετά τις επόμενες εκλογές, θα διαμορφωθεί σε υψηλότερο επίπεδο από εκείνο του 1985. Οι προοπτικές στο μέτωπο του πληθωρισμού δεν είναι καθόλου καλές. Παράλληλα το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών εμφανίζει σημεία κόπωσης. Η οικονομία έχει εισέλθει σε μία κρίσιμη περίοδο, κατά την οποία δεν πρέπει να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο μιάς σταδιακής επιδείνωσης των μακροοικονομικών δεικτών. Οι μεγάλες μακροοικονομικές ανισορροπίες που παρατηρούνται στην Ελλάδα, μας θέτουν ντεφάκτο στο περιθώριο των διαδικασιών της ενωμένης Ευρώπης. Αν δεν ληφθούν μέτρα, τότε οι καθαρές δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα υπολογίζονται να ανέλθουν το 1995 στο 32% του ΑΕΠ, περίπου με τις πληρωμές τόκων να απορροφούν 27 μονάδες του ΑΕΠ. Παράλληλα το δημόσιο χρέος θα ανέλθει στο 122% του ΑΕΠ. Ο πληθωρισμός μπορεί να συγκρατηθεί και σε χαμηλότερα επίπεδα, υπό την προϋπόθεση ότι τα πραγματικά επιτόκια θα ανέβουν σημαντικά, πράγμα που θα οδηγήσει σε συγκράτηση ή και αναστολή των ιδιωτικών επενδύσεων και άνοδο της ανεργίας».

Αυτές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι απόψεις δεν είναι δικές μου. Είναι απόψεις του εγκυρότερου κυβερνητικού οργάνου, για τη μελέτη των οικονομικών προβλημάτων και χάραξη της οικονομικής πολιτικής, του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων, που είχε η Κυβέρνηση και περιέχονται σε έκθεση την οποία παρέλαβα στις 13 Ιουλίου 1989.

Θα σας διαβάσω και κάτι άλλο: «Ο πληθωρισμός εμφανίζεται σε ανοδική πορεία, οι δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα θα υπερβούν τον αρχικό στόχο, που ήδη ήταν υπερβολικά υψηλός. Και ο ρυθμός αύξησης των πιστωτικών και νομισματικών μεγεθών είναι ταχύτατος. Ενώ βαρύνει παραμένει το βάρος που σηκώνει η νομισματική πολιτική.

Οι κίνδυνοι αυτή τη στιγμή είναι εμφανείς. Το δημόσιο χρέος ακολουθεί πορεία που δεν μπορεί να κρατηθεί».

Και αυτή η αναφορά δεν είναι δική μου. Περιέχεται στην εμπιστευτική έκθεση της Επιτροπής της ΕΟΚ, της 5.7.89, που συζητήθηκε στη συνεδρίαση του Ιουλίου της νομισματικής επιτροπής των Ευρωπαϊκών

Κοινοτήτων.

Προτίμησα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό τον πρόλογο για την ομιλία μου, σαν επιβεβαίωση όλων αυτών που ελέγχθησαν για τη δεινή κατάσταση, στην οποία βρίσκεται η οικονομία μας. Η σημερινή Κυβέρνηση, όπως είναι γνωστό, είναι μια Κυβέρνηση περιορισμένης χρονικής περιόδου και έχει συγκεκριμένη αποστολή: Την κάθαρση της πολιτικής και οικονομικής ζωής, τον εκδημοκρατισμό των θεσμών, τη διάφανη και συνετή διαχείριση του δημόσιου χρήματος.

Κατά την παρουσίαση των προγραμματικών μας δηλώσεων είχαμε δεσμευθεί ότι: Πρώτον, θα προχωρήσουμε σε μια πλήρη απογραφή της οικονομικής καταστάσεως που κληρονομήσαμε, την οποία η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ βεβαίως φρόντισε συστηματικά να την εξωραΐζει για να παραπλανά τον ελληνικό λαό. Δεύτερον, ότι θα ενημερώνουμε υπεύθυνα και σε βάθος τον λαό για τα μεγάλα οικονομικά προβλήματα.

Η σημερινή συζήτηση έρχεται ακριβώς για να δώσει τα πρώτα στοιχεία της απογραφής και να ενημερώσει τον ελληνικό λαό για την πορεία της οικονομίας. Μια πορεία που επί 8 χρόνια δυναμίτιζε συνεχώς η έλλειψη κανόνων ο λαϊκισμός, ο κομματικός κρατισμός, η αναξιοκρατία και η φιλοσοφία του βολέματος.

Σπεύδω εξ' αρχής να δηλώσω ότι η οικονομία έχει φθάσει στο απροχώρητο, στα μη περαιτέρω. Και δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο αυτή η πορεία. Υπάρχει βέβαια το εύλογο ερώτημα: Τώρα τι γίνεται; Και σπεύδω επίσης να πω ότι πιστεύω ότι υπάρχει καιρός η πορεία της οικονομίας να αναστραφεί. Είναι αναστρέψιμη η πορεία της οικονομίας, αρκεί να δημιουργηθούν οι κατάλληλες πολιτικές συνθήκες για την εφαρμογή μιας σωστής υπεύθυνης και ολοκληρωμένης πολιτικής. Η σημερινή βραχύβια Κυβέρνηση κάνει διαχείριση και φυσικά το έχουμε δηλώσει - και απαντώ σε αυτά που είπε ο κ. Παπανδρέου - ότι δεν εφαρμόζει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα και πολιτική. Κάνει διαχείριση της υπάρχουσας κατάστασης και προσπαθεί, όπως είπα, να κάνει συνετή και διάφανη διαχείριση. Και την κάνει.

Επίσης εργάζεται σκληρά για να προετοιμάσει κατάλληλα το έδαφος, ώστε η επόμενη Κυβέρνηση που θα αναδειχθεί από τις εκλογές να εφαρμόσει, άμεσα και ανεμπόδιστα το πρόγραμμά της και να ξαναδώσει έτσι στη χώρα τον χαμένο δυναμισμό εν όψει της πορείας της Ευρώπης προς το 1992. Δυναμισμό, που δεν είναι νοητός και εφικτός χωρίς τον ανθρώπινο παράγοντα τον οποίον συστηματικά έφθειρε το ΠΑΣΟΚ αυτά τα χρόνια.

Σήμερα το πιο πιεστικό, το πιο ακανθώδες θα έλεγα πρόβλημα είναι η χρηματοδότηση των τεράστιων δημοσιονομικών ελλειμμάτων που μας κληροδότησε το ΠΑΣΟΚ. Το φετινό ακαθάριστο έλλειμμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα είναι 2,5 τρις, με αποτέλεσμα οι καθαρές δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα να φθάνουν το 1 τρις 900 δις. Αυτό που είπε ο κ. Παπανδρέου να ξεκαθαρίσουμε, ξεκαθαρίζεται. Το ακαθάριστο έλλειμμα είναι 2,5 τρις, 1 τρις 900 δις είναι οι καθαρές δανειακές ανάγκες.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Αναλύστε το αυτό.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ (Υπ. Εθνικής Οικονομίας): Κύριε Τσοβόλα μη βιάζεσθε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Θα μιλήσετε αμέσως, μετά κύριε Τσοβόλα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ (Υπ. Εθνικής Οικονομίας): Και βεβαίως οι καθαρές δανειακές ανάγκες φθάνουν στο 22% του ΑΕΠ, ένα τρομακτικό ποσοστό. Αρκεί να φανταστείτε ότι είναι 6 με 7 φορές μεγαλύτερο από το μέσο όρο των χωρών της ΕΟΚ. Και επειδή επικαλέσθη ο κ. Παπανδρέου την έκθεση Χαλικιά που δόθηκε στην Κυβέρνηση και την οποία παρέλαβα στις 5 Ιουλίου, σημειώνω ότι ο ίδιος ο κ. Χαλικιάς λέει ότι οι καθαρές δανειακές ανάγκες αν δεν υπερβούν, οπωσδήποτε θα φθάσουν το 20% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

Θα πρέπει εδώ να θυμίσω ότι πέρσι, όταν καταρτιζέτο ο προϋπολογισμός κύριε Τσοβόλα, του 1989 το καθαρό έλλειμμα υπολογίζονταν στο 16%. Από αρκετές πλευρές της τότε αντιπολίτευσεως είχε υποστηριχθεί ότι είναι ανειλικρινές αυτό το ποσοστό και βέβαια δεν μπορεί να δικαιολογηθεί αυτή η μεγάλη απόκλιση από το 16% που προεβλέπετο στο 22% μόνο με παραποίηση και με μαγειρέματα αριθμών, στα οποία είχε καλή επίδοση η προηγούμενη κυβέρνηση.

Πολλά πράγματα ανατράπηκαν καθοριστικά στο πρώτο 6μηνο φέτος όταν το ΠΑΣΟΚ υιοθέτησε το καταστροφικό σλόγκαν «Τσοβόλα δώστα όλα» με ό,τι αυτό σήμαινε για τον τόπο. Στο 1 τρις 392 δις δρχ. προϋπολογιζόταν για το κράτος το ακαθάριστο έλλειμμα το 1989. Τελικώς θα φθάσει στο 1 τρις 900 δις και αν προσθέσουμε και τα 600 δις του ελλείμματος των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών τότε φθάνουμε στα 2,5 τρις δρχ., θλιβερό ρεκόρ για όλες τις εποχές για τη χώρα μας.

Τα αίτια, για τη σημερινή έκρηξη των ελλειμμάτων, θα πρέπει ασφα-

λώς ν' αναζητηθούν στην πολιτική που ακολουθήθηκε στην τελευταία δετία. Πραγματικά, όλα αυτά τα χρόνια το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε υιοθετήσει μια έντονα επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, στα πλαίσια αντιλήψεων του για το κομματικό κράτος. Και μεγαλούργησε όλα αυτά τα χρόνια ο κρατισμός και ο λαϊκισμός, που έδινε στον Έλληνα τη νοοτροπία της ελάχιστης προσπάθειας, να κερδίζει χωρίς να εργάζεται, ν' αποκτά χωρίς να πληρώνει φόρους. Και βεβαίως, του ενεφύσησε τη μεταφυσική αντίληψη, ότι το Κράτος μπορεί να τα λύσει όλα.

Και σαν επιστέγασμα, είχαμε αυτό που και σήμερα ανέφερε ο κ. Παπανδρέου, τις νεφελώδεις απόψεις περί κοινωνικοποιήσεων. Ποιες κοινωνικοποιήσεις;

Μήπως τα εποπτικά συμβούλια; Εφαρμόσθηκε πουθενά ο θεσμός των εποπτικών συμβουλίων;

Μήπως οι ΑΣΚΕ; Δεν μας ξεκαθάρισε, απόψε, ο κ. Παπανδρέου, τι εννοούσε ακριβώς. Οι ΑΣΚΕ εφαρμόστηκαν; Το 1987, με νομοσχέδιο, αφαιρέθηκαν όλες οι αρμοδιότητες των ΑΣΚΕ σε όσες δημόσιες επιχειρήσεις υπήρχαν στα χαρτιά.

Ποιου είδους και ποια μορφή κοινωνικοποίηση εννοούσε το ΠΑ.ΣΟ.Κ.;

Και βεβαίως, δεν την αντιλαμβανόμαστε την κοινωνικοποίηση, όπως δεν την αντίληφθηκε και ο εργαζόμενος τόσα χρόνια.

Η πολιτική αυτή είχε τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Πρώτον, αύξησε κατακόρυφα το ποσοστό των δημοσίων δαπανών στο Α.Ε.Π. από 38% το 1980, σε 50% το 1989, και έτσι δεν μπορεί να ισχυρίζεται ο κ. Παπανδρέου ότι εμείς, ως κυβέρνηση, αυξήσαμε πάρα πολύ τον δημόσιο τομέα. Το μεγαλύτερο αυτό, βέβαια, αποτελεί πρωτιά σε όλη την Ευρώπη και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Δεύτερον, η ταχεία διόγκωση των δημοσίων δαπανών, συνδυάστηκε με μία χειροτέρευση στη σύνθεσή τους. Έτσι, πέφτει συνεχώς η συμμετοχή των επενδύσεων και μεγαλώνει, αντίθετα, η συμμετοχή των καταναλωτικών δαπανών.

Τρίτον, το ποσοστό των φορολογικών εσόδων στο Α.Ε.Π., κύριε Τσοβόλα, αυξήθηκε κατά 6 ποσοστιαίες μονάδες, περίπου, στο διάστημα 1980-1988, αντανάκλωντας την ολόένα και μεγαλύτερη φορολογική επιβάρυνση της οικονομίας. Όμως, η σχέση μεταξύ αμέσων και εμμέσων φόρων δεν βελτιώθηκε, αλλά χειροτέρευσε.

Τέταρτον, το ποσοστό το καθαρού ελλείμματος του ευρύτερου δημόσιου τομέα διατηρήθηκε συνέχεια σε υψηλά επίπεδα και από 8,8% που ήταν το 1980, θα φθάσει 22% το 1989.

Πέμπτον, η ανεξέλεγκτη αύξηση των ελλειμμάτων για πολλά χρόνια είχε διογκώσει επικίνδυνα το δημόσιο χρέος της Χώρας και από 47% που ήταν το 1981 σαν ποσοστό του Α.Ε.Π., φθάνει το 1989 σε 105%, ξεπερνά δηλαδή το Α.Ε.Π., υποθηκεύοντας έτσι το μέλλον. Σε απόλυτους αριθμούς το δημόσιο χρέος είναι πάνω από 9 τρισεκατομμύρια δραχμές.

Σήμερα, οι δαπάνες εξυπηρέτησης αυτού του δημόσιου χρέους υπερβαίνουν το 1/5 του Α.Ε.Π., ενώ το 1980 ήταν κάτω από το 1/20.

Όσο για την εισοδηματική πολιτική, αρκεί να σημειώσω ότι, ενώ οι πραγματικές ωριαίες αμοιβές των εργαζομένων στη βιομηχανία αυξάνονταν, κατά μέσο όρο 5,4% το χρόνο κατά την περίοδο 1975-1981, το ποσοστό πέφτει σε 0,8% στην περίοδο 1981-1988, οι δε μισθοί των υπαλλήλων της βιομηχανίας και της βιοτεχνίας, ενώ αυξάνονταν την περίοδο 1975-1981 κατά 2,9% το χρόνο, την δετία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχαν μείωση, περίπου 7%. Αυτή ήταν η προσφορά, στην οποία αναφέρθηκε ο κ. Παπανδρέου, για τους πεινασμένους εργαζόμενους.

Αξίζει, κύριοι συνάδελφοι, εδώ, ιδιαίτερα να σημειώσω το φαινόμενο της ανατροφοδότησης, που παρατηρείται, πλέον, στο δημόσιο τομέα. Φαινόμενο, που οδηγεί σ' ένα επικίνδυνο φαύλο κύκλο και θεωρώ ότι είναι το μεγαλύτερο διαρθρωτικό πρόβλημα της οικονομίας. Τα μεγάλα ελλείμματα αυξάνουν το δημόσιο χρέος, το δημόσιο χρέος αυξάνει τις δαπάνες για την εξυπηρέτησή του και αυτές, με τη σειρά τους, αυξάνουν τα δημόσια ελλείμματα. Και ούτω καθ' εξής.

Σ' αυτό το φαύλο κύκλο έχει μπει δυστυχώς η ελληνική οικονομία.

Πρέπει να μάθει ο ελληνικός λαός ότι από τους φόρους που πληρώνει σήμερα το μισό πηγαίνει για πληρωμή του χρέους του Κράτους. Και αν αφήσουμε την κατάσταση και συνεχίσει έτσι, σε 3-4 χρόνια το 80% με 85% των φορολογικών εσόδων, θα πηγαίνει για τοκοχρεωλύσια. Και θα πρέπει τότε να δανειζόμαστε και να πληρώνουμε ακόμα και τους μισθούς των υπαλλήλων.

Τα στοιχεία βέβαια που ανέφερα καλύπτουν το δημόσιο τομέα στην εθνικολογιστική του έννοια. Δηλαδή αφορούν το Κράτος, την κοινωνική ασφάλιση και την τοπική αυτοδιοίκηση. Όμως το ΠΑΣΟΚ δεν περιορίστηκε μόνο σ' αυτόν τον τομέα. Θέλησε ακόμα, και σε μεγάλο βαθμό το κατάφερε, να ποδηγετήσει ολόκληρη την οικονομία της Χώρας. Έτσι τα πλοκάμια ενός σπάταλου, διεφθαρμένου και αδηφάγου κομματικού κράτους απλώθηκαν επικίνδυνα. Εκατοντάδες δισεκατομ-

μύρια δραχμές χάθηκαν σε κάθε είδους σκάνδαλα που άνθισαν με πρωταγωνιστές μέλη και φίλους της ΠΑΣΟΚικής νομενκλατούρας. Με εκατοντάδες δισεκατομμύρια δραχμές επιχορήγησε ο Κρατικός Προϋπολογισμός, δηλαδή ο Έλληνας πολίτης, αυτές τις σκοτεινές δραστηριότητες, μέσα σε συνθήκες παντελούς αδιαφάνειας οι υπό κομματικό έλεγχο μονάδες μετατράπηκαν σε φωλιές σήψης και διαφθοράς.

Το ΠΑΣΟΚ, δυστυχώς, ποτέ δεν προσπάθησε να πείσει τον ελληνικό λαό ότι αποτελεί μέρος της κοινοτικής και παγκόσμιας οικονομίας, και άρα ότι ήταν ανάγκη να προσαρμοστεί η ελληνική οικονομία προς τις απαιτήσεις αυτής της παγκόσμιας και κοινοτικής οικονομίας. Απεναντίας το ΠΑΣΟΚ προσπάθησε να πείσει το λαό ότι η διεθνής οικονομία θα κοπεί στα μέτρα μας. Και με το απαράδεκτο αυτό και απατηλό σύνθημα παρέλυσσε τα αντανάκλαστα του λαού, παράλυση που θα πληρωθεί ακριβά και για πολλά χρόνια όπως πιστεύουμε.

Και όλα αυτά συνέβαιναν, κύριοι συνάδελφοι, όταν τα ρεύματα των καιρών σε Ανατολή και Δύση, κατεύθυναν τις οικονομίες προς ακόμα περισσότερη φιλελευθεροποίηση, προς μεγαλύτερο άνοιγμα στις δημιουργικές δυνάμεις της αγοράς, όταν η χώρα ανήκει οργανικά πλέον στην ΕΟΚ, που επιτάχυνε το βηματισμό της ενόψει του 1992 προς την οικονομική και νομισματική ένωση. Στο διάστημα αυτό η Ελλάδα παλλινδρομούσε μεταξύ τριτοκοσμικών πειραμάτων και καιροσκοπικών φιλοεοικικών ανοιγμάτων του ΠΑΣΟΚ, χωρίς ξεκαθαρισμένες αντιλήψεις, χωρίς συγκεκριμένη στρατηγική, χωρίς πολιτική, και έτσι χάθηκε πολύτιμος χρόνος.

Το 1960 το κατά κεφαλήν εισόδημα της Ελλάδος, ήταν το 39% του μέσου όρου της ΕΟΚ. Το 1970 -αναφέρομαι σε 10ετίες- ανέβηκε στο 52% και το 1980 στο 58,5%. Έτσι σταδιακά το όραμα της σύγκλισης γίνονταν μέχρι τότε χειροπιαστή πραγματικότητα για τον Έλληνα. Από το 1980 όμως και μετά η ελληνική οικονομία βυθίζεται στο στάσιμο πληθωρισμό και τα πράγματα αναποδογυρίζουν. Σήμερα το κατά κεφαλήν εισόδημα της Χώρας έχει ξανακατέβει στο 51% του μέσου όρου της κοινότητας, ήτοι στα επίπεδα του 1970, δηλαδή γυρίσαμε 20 χρόνια πίσω. Αυτές ήταν οι επιτεύξεις της Κυβερνήσεως του ΠΑΣΟΚ που θέλησε να παρουσιάσει ο κ. Παπανδρέου απόψε. Και αυτό σε μία περίοδο, ξέρετε, που τα πάντα ήταν ευνοϊκά. Σημαντικότατοι πόροι εισέρχονταν από την ΕΟΚ. Περίπου υπολογίζονται 8 δισεκατομμύρια δολάρια. Οι τιμές των πετρελαίων, των καυσίμων έπεφταν και τα επίτοκια διεθνώς έπεφταν επίσης.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό, κύριοι συνάδελφοι, να μνημονεύσω ενδεικτικά μερικά χρήσιμα μεγέθη που δείχνουν καθαρά την οπισθοδρόμηση που συνετελέστηκε σ' αυτήν την δετία.

Η συζήτηση πιστεύω διευκολύνεται με την παράλληλη αναφορά στις αντίστοιχες εξελίξεις στην ΕΟΚ. Ας δούμε λοιπόν κάποιους χαρακτηριστικούς αριθμούς.

Πρώτον, στην περίοδο 1974-1981 παρά τις δύο πετρελαϊκές κρίσεις το εισόδημα της Ελλάδος αυξανόταν ετησίως με ποσοστό 3,3% έναντι 1,9% της Κοινότητας. Στην περίοδο 1981-1988 τα ποσοστά γίνονταν 1,6% για την Ελλάδα και 2,3% για την Κοινότητα, και αυτό σαν απάντηση στα συγκριτικά στοιχεία του κ. Παπανδρέου. Άρα χάνουμε έδαφος σε σχέση με την Ευρώπη. Και γινόμαστε συνεχώς πιο φτωχοί.

Δεύτερον, στη περίοδο 1974-81 ο δείκτης τιμών καταναλωτού αυξανόταν ετησίως κατά 17,1% στην Ελλάδα, έναντι 11,2% κατά μέσον όρον στην ΕΟΚ. Ούτε καν διπλάσιος δεν ήταν ο πληθωρισμός. Σήμερα τι έχουμε; Κατά μέσο όρον το 1981-1988 αυξήθηκε στο 18,2% έναντι 5,8% του μέσου όρου της ΕΟΚ, δηλαδή είναι πάνω από τριπλάσιος. Και εκείνο που έχει σημασία για μία οικονομία, είναι ο συγκριτικός πληθωρισμός και όχι ο απόλυτος πληθωρισμός.

Βέβαια ο κ. Παπανδρέου χρησιμοποίησε απόψε νούμερα ανάλογα με τη χρονιά που βόλευε και μεμονωμένα. Αναφέρθηκε στο νούμερο του πληθωρισμού μόνον του 1981. Εγώ σας αναφέρω το μέσο όρο και αυτό έχει σημασία. Υπερτριπλάσιος και πάνω, λοιπόν, τα χρόνια του ΠΑΣΟΚ ο πληθωρισμός.

Τρίτον, το ποσοστό των συνολικών επενδύσεων στα ΑΕΠ ήταν στα χρόνια 1974-1981, 23% και κατέβηκε στο 18,9% την περίοδο 1981-1988. Επιπρόσθετα πέραν αυτής της μείωσης είχαμε μία ποιοτική χειροτέρευση, που αντανάκλαται βέβαια στη μεγάλη πτώση των ιδιωτικών επενδύσεων και των επενδύσεων εξοπλισμού. Η ποιοτική και ποσοτική αυτή υποβάθμιση του υλικού κεφαλαίου της Χώρας στο διάστημα αυτό, επηρέασε πάρα πολύ αρνητικά την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα για την οποία τόσοσ λόγος έγινε και απόψε, αλλά και που βεβαίως γίνεται πάντα.

Και εδώ αξίζει να σημειωθεί κάτι που ξέρουμε όλοι μας. Κανένα μεγάλο έργο ή επένδυση δεν έγινε αυτά τα χρόνια, παρά την εισροή σημαντικών κεφαλαίων από την ΕΟΚ και παρά την υπερχρέωση της Χώρας. Το εξωτερικό χρέος είναι 18 δις δολάρια. Μόνον έργα βιτρίνας και μερικά χιλιόμετρα ασφάλτου -και το γνωρίζουν όλοι- έγιναν

στην ύπαιθρο.

Όσο για την ανεργία, από 147.000 το 1981, ξεπερνούν τις 350.000 οι άνεργοι σήμερα. Το ΠΑΣΟΚ παραπαίοντας μεταξύ θεωρίας και πράξης και εφαρμόζοντας το χειρότερο δυνατό κρατικό κομματικό παρεμβατισμό, οδήγησε την οικονομία στον κατήφορο. Τον κατήφορο αυτό διαπίστωσε έντρομη η Κυβέρνηση τότε και αναγκάστηκε το 1985 να εφαρμόσει το πρόγραμμα λιτότητας τη διετία 1986-1987, αφού βέβαια εξασφάλισε την εκλογική νίκη το 1985, και εξαπατώντας το λαό για καλύτερες μέρες.

Τα αποτελέσματα όμως του προγράμματος αυτού ήταν συνολικώς πενιχρά, παρά τις σκληρές θυσίες των εργαζομένων, αφού μειώθηκε το εισόδημά τους κατά 14%. Η αποτυχία του προγράμματος αυτού θα μπορούσε βεβαίως να αποδοθεί ουσιαστικά σε δύο παράγοντες.

Πρώτον, στο ότι το πρόγραμμα εστερείτο εντελώς αναπτυξιακού προσανατολισμού και δεύτερον, στο ότι υπήρξε πλήρης αδυναμία να χαλιναγωγηθούν τα δημοσιονομικά μεγέθη. Δηλαδή τη λιτότητα που η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ επέβαλε στους εργαζομένους, δεν την εφήρμοσε στον εαυτό της, όπου κυρίως χρειαζόταν το νοικοκύρεμα.

Είπε ο κ. Παπανδρέου: «Για μας το πρόβλημα των ελλειμμάτων είναι κυρίως θέμα εσόδων και όχι δαπανών». Μα, το έλλειμμα αποτελείται από δύο σκέλη, από τις δαπάνες και από τα έσοδα. Όση σημασία έχουν οι δαπάνες, άλλη τόσο έχουν και τα έσοδα. Μα, είναι δυνατόν να μειώσεις κανείς το έλλειμμα, όταν αυξάνει συνεχώς τις δαπάνες; Θα πρέπει οπωσδήποτε να νοικοκυρέψει κανείς τις δαπάνες και βεβαίως να αυξήσει και τα έσοδα.

Εδώ όμως προβάλλουν μία δικαιολογία. «Δεν φταίμε εμείς για το έλλειμμα», λένε, αφού κάναμε δαπάνες για κοινωνική πολιτική αλλά φταίει οι Έλληνες, γιατί είναι μειωμένα τα έσοδα. Εγώ λέω και τα στοιχεία δείχνουν ότι φταίει η ξεχαρβαλωμένη κρατική μηχανή, όπως την είχατε καταντήσει και βεβαίως αυτός ο απαράδεκτος, όπως είπα, διεφθαρμένος και αδηφάγος κρατικός τομέας που δημιουργήσατε.

Ο κομματικός δογματισμός είχε διαλύσει τα πάντα. Και η κρατικοκομματική επέκταση είχε φθείρει και τις δομές, αλλά και τις προοπτικές. Συνήθιζε η προηγούμενη κυβέρνηση να καυχάται, ότι ο πληθωρισμός έπεφτε κατά το, λεγόμενο, σταθεροποιητικό πρόγραμμα. Όμως ο συγκριτικός πληθωρισμός δεν έπεφτε. Το 1985 δηλαδή προ της εφαρμογής του προγράμματος ήταν 3,3 φορές μεγαλύτερος, από το μέσο όρο της ΕΟΚ και έγινε 3,8 φορές μεγαλύτερος το 1988, μετά το σταθεροποιητικό πρόγραμμα.

Κάποια πλασματική βελτίωση φάνηκε πάλι να σημειώνεται στον τομέα του ισοζυγίου πληρωμών. Όμως εδώ η μείωση του ελλείμματος οφειλόταν σε μεγάλο βαθμό στις αθρόες εισροές από την ΕΟΚ, 8 δις δολάρια σας είπα προηγουμένως, και από την ευνοϊκή εξέλιξη στις τιμές του πετρελαίου, αλλά και από την πτώση των επιτοκίων.

Ένας άλλος πάλι τομέας στον οποίο η Κυβέρνηση επεκαλείτο τον τελευταίο καιρό επιτυχίες, ήταν οι επενδύσεις -και αναφέρθηκε σε αυτό ο κ. Παπανδρέου- τομέας εξαιρετικά κρίσιμος αφού επηρεάζει καθοριστικά την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, δηλαδή, δύο μεγέθη κλειδιά, για την πορεία της οικονομίας μας. Οι συνολικές επενδύσεις αυξήθηκαν πράγματι το 1988 κατά 10% όπως είπε ο κ. Παπανδρέου. Όμως, παρέλειψε να μας πει ότι το σημεινικό ύψος των επενδύσεων βρίσκεται ακόμη στα επίπεδα του 1976. Το σύνολο των επενδύσεων σε σταθερές τιμές του 1970, ήταν 82,6 δις δραχμές το 1988, ενώ το 1987 ήταν 86 δις δραχμές.

Αυτά, λοιπόν, όλα τα χρόνια δημιουργήθηκε ένα πολύ αρνητικό κλίμα για παραγωγικές επενδύσεις, οδηγώντας σε μία γενικότερη τεχνολογική απαξίωση του υλικού κεφαλαίου της Χώρας.

Ας δούμε, τι έγινε τώρα στις δημόσιες επενδύσεις. Το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων όλα αυτά τα χρόνια ήταν ένα συνοθύλευμα έργων βιτρίνας, στην πλειοψηφία τους. Τα μεγάλα έργα που κατά κόρον προπαγανδίστηκαν από το ΠΑ.ΣΟ.Κ., είτε δεν έχουν αρχίσει ακόμη είτε χρηματοδοτήθηκαν με ελάχιστα ψίχουλα. Π.χ. τα 85 σημαντικότερα έργα που προέβλεπε το 5ετές πρόγραμμα '83-'87 χρηματοδοτήθηκαν μόνο με το 13%. Αυτό σημαίνει ότι θα χρειαζόντουσαν 8 ολόκληρες δετίες, για να τελειώσουν αυτά τα 85 μεγάλα έργα για τα οποία τόσο εκαυχάτο το ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Για το μετρό π.χ. ενώ προβλεπόταν στο 5ετές πρόγραμμα 12.000.000 δόθηκαν 200.000.000, δηλαδή 1,7% των προβλεφθέντων. Για τον εκσυγχρονισμό της εναέριας κυκλοφορίας, ενώ υπήρχε ο προϋπολογισμός για 5,6 δις δόθηκαν μόνο 250.000.000, δηλαδή 4,4%. Για τον Αχελώο, ας μη συζητάμε. Η εκτροπή είναι εντροπή. Και βεβαίως θα επαναλάβω ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εξόδευσε 290.000.000 δραχμές για φυλλάδια, για προπαγανδιστικό υλικό, από τις δημόσιες επενδύσεις. Και πολλά άλλα παραδείγματα θα μπορούσε να φέρει κανένας, για το ύφος και το ήθος της εξουσίας του ΠΑΣΟΚ. Προέκυψε όμως ανάγλυφα από την ομιλία του Πρωθυπουργού κ. Τζανετάκη.

Μέσα σε αυτό το βαρύ κλίμα πορεύθηκε μέχρι και τον περασμένο Ιούνιο η οικονομία μας. Μέχρι και την τελευταία ημέρα που η προηγούμενη κυβέρνηση βρισκόταν στο ηθόλιο εβεβαίωνε ψευδέστατα το λαό ότι όλα πάνε καλά. Η αλήθεια βεβαίως, ήταν εντελώς διαφορετική. Για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. όμως, εκείνο που προείχε ήταν να εξαργυρώσει την λαϊκίστικη καταστροφική πολιτική «Τσοβόλα δώσα όλα» με ψήφους.

Και το λάμπα σήμερα, επιτρέψτε μου να πω, η ηγεσία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. να κάνει λόγο για καλό επενδυτικό κλίμα το οποίο είχε διαμορφωθεί και το οποίο δήθεν κινδυνεύει από τη σημερινή Συγκυβέρνηση. Ο λαός τα βλέπει και μπορεί να κρίνει.

Όταν ανέλαβε η σημερινή Κυβέρνηση σας είπα, ότι η διοίκηση της Τραπεζής Ελλάδος υπέβαλε μία έκθεση στην οποία καταγράφονταν οι τελευταίες εξελίξεις. Βέβαια, η βραχύβια σημερινή Κυβέρνηση δεν σκοπεύει να διακηρύξει ότι διαθέτει μαγικούς τρόπους για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα αυτού του οικονομικού χάους. Δημιουργεί, όμως, και σφυρηλατεί τις αναγκαίες συγκλίσεις για μεγαλύτερες δυνατές κοινωνικές συναινέσεις. Με διάσπαρτες παραγωγικές δυνάμεις η μάχη του 1992 δεν κερδίζεται.

Κύριοι συνάδελφοι, τα δημοσιονομικά αποτελούν το υπ' αριθμό ένα πρόβλημα της οικονομίας, γιατί επηρεάζουν αρνητικά σχεδόν όλους τους δείκτες της οικονομίας, τον πληθωρισμό, το δημόσιο χρέος, το ισοζύγιο πληρωμών, την παραγωγικότητα, τις επενδύσεις. Η ρήση ότι «ναι, τα άλλα τα είχαμε καλά, αλλά μόνο στο έλλειμμα δεν πήγαμε καλά» είναι κουβέντα κούφια, αφού τα πάντα επηρεάζονται από το δημοσιονομικό έλλειμμα.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία της Τραπεζής Ελλάδος οι καθαρές δανειακές ανάγκες του κράτους ήταν στο πρώτο εξάμηνο του 1989 αυξημένες κατά 53%, έναντι του πρώτου εξαμήνου του 1988. Και δεν μπορεί φυσικά να λέγεται από το ΠΑΣΟΚ ότι δήθεν χειροτέρευσαν από τη δική μας διακυβέρνηση.

Το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται στη σημαντική στέρωση των εσόδων, ενώ η επίδραση από την πλευρά των δαπανών να κορυφωθεί, όπως γίνεται πάντα, τους τελευταίους μήνες του έτους. Άλλωστε οι προεκλογικές προσλήψεις και οι λαϊκίστικες παροχές, ταμειακά, θα φανούν το δεύτερο εξάμηνο. Είναι, επομένως, υποκρισία να στηρίζονται συλλογισμοί στις δαπάνες του πρώτου εξαμήνου. Και το λέω αυτό, γιατί ο κ. πρώην Πρωθυπουργός, -και κακή υπηρεσία του προσφέρουν οι σύμβουλοί του- ισχυρίστηκε ότι, δήθεν, ο κ. Χαλικιάς στην έκθεσή του λέει ότι οι δαπάνες πήγαν καλά το πρώτο εξάμηνο, οπότε, είναι σαν να λέει ο Χαλικιάς, ότι γίνεται από δω και πέρα φταίει η καινούργια Κυβέρνηση.

Κύριοι συνάδελφοι, ο κ. Χαλικιάς αναφέρει καθαρά και λέει: βεβαίως, οι δαπάνες το πρώτο εξάμηνο είναι 16% και κάτι, ενώ προβλεπόταν για τον χρόνο ολόκληρο 18%, αλλά σαφώς στο σύνολο του χρόνου θα υπερβούν το προβλεπόμενο ποσό. Το λέει στην έκθεσή του ο κ. Χαλικιάς. Κάνει την αναφορά και επομένως, δεν είναι σωστοί οι συλλογισμοί και προσφέρουν κακή υπηρεσία, όπως είπα, στον κ. Παπανδρέου οι σύμβουλοί του, όταν του δίνουν τέτοια στοιχεία.

Όπως έχω ήδη αναφέρει, οι καθαρές δανειακές ανάγκες θα φθάσουν το 1989, στο αστρονομικό ποσό των 1.900 δις δραχμών, που προέρχονται κατά 1.680 δις από το Κράτος και κατά 220 δις από τις ΔΕΚΟ. Ετέθη εδώ απόψε επί τάπητος, πώς θα αντιμετωπισθούν αυτά τα ελλείμματα και ποια είναι τα προγράμματα και μάλιστα, ο κ. Παπανδρέου ανέφερε μία συνέντευξή μου, που είχα δώσει στην ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ. Εδώ πρέπει να σημειώσω μία αντίφαση του κ. Παπανδρέου. Στην αρχή είπε, ότι η Νέα Δημοκρατία δεν έχει πρόγραμμα και μετά είπε «δεν θα σας δοθεί η ευκαιρία να εφαρμόσετε το πρόγραμμά σας». Η Νέα Δημοκρατία έχει πρόγραμμα -και μιλάω ως Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας αυτή τη στιγμή, επιτρέψτε μου, επειδή αυτή την αναφορά έκανε ο κ. Παπανδρέου- πρόγραμμα που κυκλοφόρησε και σε εκλαϊκευμένα φυλλάδια και το γνωρίζει ο ελληνικός λαός.

Εγώ, βεβαίως, στην συνέντευξή μου στην ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ είπα και τόνισα, ότι σαφώς δεν μπορεί να μειωθεί το έλλειμμα του δημόσιου τομέα, εάν δεν εξετάσουμε όλες τις δαπάνες του δημόσιου τομέα με μηδενική βάση, ανάλογα με την κοινωνική τους αποδοτικότητα, εάν δεν κόψουμε τις αποφύσεις του δημόσιου τομέα, όλες αυτές τις παρεμβατικές εταιρείες και οργανισμούς, που είναι άντρα σκανδάλων και βεβαίως, δημιουργίας ελλειμμάτων. Αλλά όλα αυτά υπό την έννοια ότι οι εργαζόμενοι δεν θα χάσουν τη δουλειά τους.

Θα σας αναφέρω τώρα, τα δεδομένα των προβληματικών επιχειρήσεων. Δεκατέσσερα δις δραχμές ήταν οι σωρρευμένες ζημιές του 1982, των 27 προβληματικών επιχειρήσεων. Το 1988 φθάνουν στα 141 δις και αυτό, παρ' όλο που έγινε μετοχοποίηση των ζημιών. Αν δεν γινόταν, τότε οι ζημιές θα έφθαναν τα 247 δις Δηλαδή, 14 με 15 φορές με-

γαλύτερη ζημιά, από εκείνη του 1982.

Ακούσατε από τον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας, ότι το κόστος για κάθε εργαζόμενο στις προβληματικές επιχειρήσεις, είναι 6 εκατ., όταν κατά μέσο όρο το πραγματικό κόστος είναι 2 εκατ. Στοιχίζει, δηλαδή, παραπάνω ο κάθε εργαζόμενος 4 εκατ. Δηλαδή, δεν πρέπει να εξετασθεί το πρόβλημα των προβληματικών επιχειρήσεων; Ναι, κι εγώ δήλωσα, ότι πρέπει να πάνε με διαφανή τρόπο στον ιδιωτικό τομέα και αυτό πιστεύω.

Με τα δεδομένα αυτά, που σας ανέφερα παραπάνω, το δημόσιο χρέος 6.900 δις για το Κράτος και 1.900 δις για τις ΔΕΚΟ, θα ξεπεράσει φέτος, για πρώτη φορά το ΑΕΠ, πράγμα που φορτώνει οφειλές στις πλάτες μιας μέσης ελληνικής οικογένειας, πάνω από 3,5 εκατ. δραχμές. Ας δούμε από μια άλλη σκοπιά, τι σημαίνει αυτό το χρέος. Σημαίνει, ότι θα έπρεπε να δουλεύει ολόκληρος ο παραγωγικός μηχανισμός της Χώρας για 14 περίπου μήνες, χωρίς να αμειβεται κανένας, προκειμένου να εξοφληθεί το χρέος.

Και δεν μπορεί εδώ κανένας να μην επισημάνει, ότι τα ογκώδη ελλείμματα και αυτό το τεράστιο χρέος, που σωρευθήκαν από την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, δεν έγιναν για επενδύσεις, αλλά για κατανάλωση, δηλαδή για μη παραγωγικούς σκοπούς.

Και θα ήθελα, με την ευκαιρία, να ξεκαθαρίσω με πολύ απλές κουβέντες, γιατί τα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα αποτελούν πράγματι πληγή, για ολόκληρη την οικονομία.

Θα μπορούσα εδώ να φέρω ένα απλό παράδειγμα: Μιά οικογένεια που συνεχώς ξοδεύει πολύ περισσότερα από αυτά που είναι το εισόδημά της. Εισπράττει -ας πούμε- 5.000 δρχ. ημερησίως και ξοδεύει χονδρικά 10.000 δραχμές. Ζει δηλαδή με δανεικά. Μέχρι τότε; Τι θα έλεγε κανένας γι' αυτήν την οικογένεια, ότι κάνει καλή διαχείριση; Ότι κάνει καλό κουμάντο; Ότι έχει ρόδινο μέλλον; Όχι, βέβαια.

Όμως, αυτό ακριβώς κάνει εδώ και πολλά χρόνια το κράτος. Βάζει δηλαδή καθημερινά γραμμάτια που αύριο κάποιοι δανειστές από το εσωτερικό ή από το εξωτερικό θα προσκομίσουν για να εισπράξουν μαζί με τους τόκους και φυσικά θα πληρώσουν οι Έλληνες πολίτες.

Τι σημαίνουν όμως όλα αυτά, κύριοι συνάδελφοι. Σημαίνουν δυστυχώς ότι, πρώτον, αφού δανειζόμαστε για κατανάλωση και όχι για επενδύσεις, στηρίζουμε ένα ψεύτικο επίπεδο ευημερίας σήμερα θυσιάζοντας το αύριο, το μέλλον δηλαδή των παιδιών μας και το δικό μας.

Δεύτερον, το χρέον που δημιουργούμε θα είναι δύσκολο να το ξεπληρώσουμε αύριο, αφού το αύριο δεν θα είναι καλύτερο από το σήμερα, αφού δεν υπάρχει ανάπτυξη, αφού δεν γίνονται επενδύσεις. Και ένα μεγάλο μέρος από αυτά τα δανεικά θα είναι σε συνάλλαγμα, και συνάλλαγμα μπορούμε να αποκτήσουμε μόνο με αυξημένες εξαγωγές και βελτιωμένη ανταγωνιστικότητα. Καλύτερη ανταγωνιστικότητα, όμως, σημαίνει περισσότερες επενδύσεις.

Τρίτον, τα μεγάλα ελλείμματα δημιουργούν μεν χρηματικά εισοδήματα, όχι όμως παραγωγή. Άρα, οδηγούν μοιραία στον πληθωρισμό πολύ περισσότερο μάλιστα όταν χρηματοδοτούνται με πληθωριστικό χρήμα.

Τέταρτον, πρέπει να γνωρίζουμε -και δεν πρέπει να μας ξεφεύγει- ότι ο πληθωρισμός είναι μία μορφή έμμεσης φορολογίας, η χειρότερη που πλήττει τις ασθενέστερες εισοδηματικές τάξεις. Άρα τα ελλείμματα οδηγούν σε κοινωνικές αδικίες και όχι σε κοινωνική πολιτική, όπως υποστήριξε προηγουμένως ο κ. Παπανδρέου.

Πέμπτον, για να μπορέσουν να χρηματοδοτηθούν τα μεγάλα ελλείμματα του Δημοσίου θα πρέπει άλλες υγιείς δραστηριότητες στον ιδιωτικό τομέα να μένουν χωρίς χρήματα. Ή η εξεύρεση αυτών των χρημάτων να είναι πολύ δαπανηρή.

Πώς θα μπορέσουν όμως οι ιδιώτες να προχωρήσουν σε επενδύσεις χωρίς χρήμα ή με ακριβό χρήμα; Και αυτό ακριβώς γίνεται δυστυχώς σήμερα που ο ευρύτερος δημόσιος τομέας απορροφά το 80% περίπου των διαθέσιμων πόρων και τα επιτόκια φυσικά πιέζονται προς τα πάνω.

Δεν θα ήθελα, κύριοι συνάδελφοι, να σας κουράσω περισσότερο. Πιστεύω όμως ότι θα πρέπει να γνωρίζει το πρόβλημα ο λαός, διότι αν δεν το γνωρίζει η κατάσταση ποτέ δεν μπορεί να γίνει αναστρέψιμη. Ερήμην του Λαού τίποτα δεν μπορεί να γίνει.

Μιλώντας όμως για τα ελλείμματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα θα ήθελα να σταθώ για λίγο στην κατάσταση που κληρονομήσαμε, στην κοινωνική ασφάλιση -στις προβληματικές επιχειρήσεις αναφέρθηκε προηγουμένως- και στους συνεταιρισμούς. Αξιοθρήνητη είναι η πορεία και στους ευαίσθητους αυτούς χώρους.

Κοινωνική ασφάλιση: Χωρίς αμφιβολία η κοινωνική ασφάλιση αποτελεί μία επικίνδυνη νάρκη για ολόκληρη την ελληνική οικονομία. Το είχε επισημάνει πρόπερσι στην συζήτηση του προϋπολογισμού ο κ. Αρσένης από ό,τι θυμάμαι. Όχι, βέβαια, ότι δεν υπήρχαν προβλήμα-

τα και προ του 1981.

Από το 1981 όμως και μετά τα προβλήματα της κοινωνικής ασφάλισης γίνονται εκρηκτικά. Ο κύριος λόγος για τη ραγδαία χειροτέρευση τους είναι η δήθεν κοινωνική πολιτική του ΠΑΣΟΚ, που αναφέρθηκε προηγουμένως, που χρηματοδοτήθηκε όμως με δανεικά και σωρεύει χρέη.

Το ΙΚΑ που είναι η ραχοκοκαλιά του ασφαλιστικού μας συστήματος, έχει σήμερα χρέος γύρω στα 450 δις δραχμές. Η εξυπηρέτηση αυτού του χρέους απαιτεί κάθε χρόνο εκατοντάδες δις δραχμές. Το 1989 οι δαπάνες για τοκοχρεωλύσια ξεπερνούν τα 240 δις δρχ. όταν οι εισπράξεις από εισφορές του ΙΚΑ είναι 450 δις. Εάν αφήσουμε τα πράγματα να πάνε έτσι καταλαβαίνετε, χωρίς να γελιόμαστε, ότι το ΙΚΑ θα καταρρεύσει κάτω από το βάρος των χρεών του.

Αυτή ήταν η κοινωνική πολιτική που άσκησε το ΠΑΣΟΚ. Και βεβαίως αυτά τα τρομακτικά προβλήματα, που είπα ότι υπάρχουν στο ΙΚΑ, υπάρχουν και σε άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Το ΝΑΤ π.χ που ήταν υγιέστατο ταμείο, σήμερα φτάνει να χρωστάει 210 δις δραχμές. Αυτή δεν είναι κοινωνική πολιτική. Αυτή είναι αντικοινωνική πολιτική και ό,τι θέλει ας λέει ο κ. Παπανδρέου και αυτό το καταλαβαίνει ο καθένας.

Και για να μη μένουν αμφιβολίες για το έργο που προσφέρεται, αναφέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Οι γιατροί του ΙΚΑ ήταν 7.735 το 1984 και κατέβηκαν στους 6.287 το 1988, παρά την τεράστια αύξηση του χρέους του.

Αυξήθηκε όμως το διοικητικό προσωπικό δηλαδή οι ρουσφετολογικές και προεκλογικές προσλήψεις.

Τώρα, όσον αφορά τους συνεταιρισμούς η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ που δήθεν κοπτόταν για το συνεταιριστικό κίνημα, πέτυχε να αφήσει τους συνεταιρισμούς με ακάλυπτες οφειλές, με χρηματοδοτικά ανοίγματα, τα οποία φθάνουν τα 150 δις δραχμές. Στο χάλι αυτό περιήλθαν οι συνεταιρισμοί αφού η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ τους μετέτρεψε σε όργανα ρουσφετολογίας, κομματικοποιώντας πλήρως τις διοικήσεις τους και φυσικά υπό συνθήκες αδιαφάνειας στους συνεταιρισμούς οι πόροι κατασπαταλήθηκαν.

Η σύντομη αναφορά που θα επιχειρήσω τώρα στην πορεία των κύριων οικονομικών μεγεθών δείχνει την καθοριστική επιρροή των δημόσιων ελλειμμάτων. Αρχίζω από τις εξελίξεις στον τομέα της νομισματοπιστωτικής πολιτικής. Μέχρι σήμερα, η νομισματοπιστωτική πολιτική προσαρμόζονταν κατ' ανάγκη παθητικά στις δημοσιονομικές εξελίξεις. Το μείζον πρόβλημα αυτή τη στιγμή είναι η ανεπάρκεια των εγχώριων πόρων να καλύψουν τις τεράστιες δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα, αφήνοντας και κάποια ανεκτά περιθώρια για τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα, δηλαδή του βιοτέχνη, του εμπόρου, του γεωργού, ή αυτών που θέλουν να αποκτήσουν δική τους στέγη και άλλα πράγματα που ανέφερε προηγουμένως ο κ. Παπανδρέου.

Για να καλυφθούν οι πρόσθετες δανειακές ανάγκες -και τις ανέφερα είναι τεράστιες- δύο λύσεις αναγκαστικά υπάρχουν: Ο εσωτερικός και ο εξωτερικός δανεισμός. Για τον εσωτερικό δανεισμό ήδη έχουμε προχωρήσει τις διαδικασίες με την αύξηση του επιτοκίου αναγκαστικά, για την έκδοση ομολογιακών δανείων, το ένα σε ρήτρα ECU. Είμαι υποχρεωμένος να πω ότι τελικά η Χώρα δεν θα αποφύγει τον εξωτερικό δανεισμό για την κάλυψη των ελλειμμάτων αυτών που δημιουργήσε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

Κύριοι συνάδελφοι, ας μου επιτραπεί να παραλληλίσω τα δημοσιονομικά ελλείμματα με ένα είδος δραστηριότητας που ντοπάρει βραχυχρόνια την οικονομία, ενώ μακροπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα την φθείρει, τη γονατίζει. Αυτό συνέβη και το 1988 που σημειώθηκε μια πλασματική ανάκαμψη και τα στοιχεία που χρησιμοποίησε ο κ. Παπανδρέου, ήταν μόνο από το 1988. Εγώ σας έδωσα μέσο όρο της δετίας. Η υπερθέρμανση όμως της οικονομίας από την πλευρά κυρίως των ελλειμμάτων έχει ήδη αναζωπυρώσει και τις πληθωριστικές πιέσεις και έχει αρχίσει να επηρεάζει αρνητικά το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών. Η αναζωπύρωση των πληθωριστικών πιέσεων καταγράφηκε ήδη στο δείκτη τιμών χονδρικής που είναι ο προπομπός του δείκτη τιμών λιανικής. Η υπερθέρμανση όμως της οικονομίας από τα ιλιγγιώδη δημοσιονομικά ελλείμματα, έχει ήδη εκδηλωθεί και στο ισοζύγιο πληρωμών. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το πρώτο εξάμηνο του 1989 αυξήθηκε κατά 11,7% και έφθασαν τα 1.540 εκατ. δολάρια, όταν στο ίδιο διάστημα πέρσι είχε σημειωθεί μείωση του ελλείμματος.

Κύριε Τσοβόλα, επειδή βλέπω εσάς εδώ, μετά λύπης άκουσα τον κ. Παπανδρέου να αναφέρεται στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών του περασμένου Απριλίου. Γιατί αλήθεια του δίνετε τέτοια στοιχεία; Για να υποστηρίξει μια άποψη ότι πήγαινε καλά το ισοζύγιο; Τον περασμένο Ιούνιο ήταν κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, και το ισοζύγιο τρεχού-

σών συναλλαγών του πρώτου εξαμήνου, μέχρι τον Ιούνιο, λέει καθαρά πως χειροτέρεψε κατά πολύ η κατάσταση στο ισοζύγιο και ότι έχουμε μια αύξηση 11,7% στο έλλειμμα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Σε απόλυτους αριθμούς πέστε μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ (γπ.Εθνικής Οικονομίας): Να σας πω. Το 1988 λοιπόν το έλλειμμα ήταν 1.378 εκατ. δολάρια και τον Ιούνιο του 1989 ήταν 1.540 εκατ. δολάρια. Ο κ.Παπανδρέου είπε με το ισοζύγιο του περασμένου Απριλίου έχουμε μείωση από πέρσι ενώ έχουμε αύξηση. Γιατί του δίνετε τέτοια στοιχεία λοιπόν; Μπορεί και ο ίδιος να κάνει μια τέτοια επιλογή, που όμως δεν θα ήθελα να το πιστέψω.

Θα καταθέσω σχετικό πίνακα για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο κ.Υπουργός καταθέτει στα Πρακτικά τον παραπάνω πίνακα, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο της στενογραφικής υπηρεσίας και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου).

Θα ήθελα ακόμα να σημειώσω, ότι η αύξηση του ισοζυγίου των α-δύλων πόρων, ήταν φέτος, το πρώτο εξάμηνο, πολύ περιορισμένη και έφτασε μόλις το 3,9%, όταν πέρσι ήταν 28,3%. Αυτό οφείλεται στη μεγάλη κάμψη του τουριστικού και του μεταναστευτικού συναλλαγματός.

Είναι ακόμα αξιοσημείωτο ότι στο τέλος Ιουνίου φέτος τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Χώρας, χωρίς χρυσό, ανέρχονταν σε 2.100.000.000 δολάρια και ήταν μειωμένα κατά 1.100.000.000 δολάρια, σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 1988.

Και ανέφερε ο κ.Πρωθυπουργός ότι τα διαθέσιμα της Χώρας τον Ιούνιο του '89 έφταναν τα 3,5 δις δολάρια. Αυτό ήταν το νούμερο που ανέφερε. Πού το βρήκατε αλήθεια; Υπάρχει η έκθεση του Διοικητού της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Χαλικιά της 5ης Ιουλίου, όπου αναφέρει ότι στο τέλος Ιουνίου είχαμε μείωση κατά 1.100.000.000 δολάρια στα συναλλαγματικά διαθέσιμα έναντι του Δεκεμβρίου του 1988.

(Στο σημείο αυτό ο κ.Υπουργός καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα έκθεση η οποία βρίσκεται στο αρχείο της στενογραφικής υπηρεσίας και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου).

Βεβαίως, βολέει η διαστρέβλωση των αριθμών, για να φανεί ότι όλα έγιναν μετά.

Η ελλειμματικότητα του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών ανέβασε το δημόσιο και εγγυημένο από το Δημόσιο, εξωτερικό χρέος της Χώρας -χωρίς να περιλαμβάνεται το ιδιωτικό χρέος και οι σε συνάλλαγμα υποχρεώσεις των Ενόπλων Δυνάμεων -το 1988, για φέτος δεν έχουμε στοιχεία, σε 18 δις δολάρια, όταν μέχρι το 1981, κύριοι συνάδελφοι, δηλαδή 160 χρόνια περίπου της ζωής του νεώτερου ελληνικού Κράτους, είχε φτάσει μόλις τα 5,5 δις δολάρια. Και για να εξυπηρετούμε αυτό το χρέος, θα χρειαζόμαστε πάνω από 4 δις δολάρια το χρόνο. Δηλαδή, θα ξοδεύουμε για το σκοπό αυτό σχεδόν το 70% των εισπράξεών μας από εξαγωγές.

Εύκολα αντιλαμβάνεται κανένας πόσο μεγαλύτερο θα ήταν σήμερα το εξωτερικό μας χρέος, αν δεν υπήρχε η ΕΟΚ και τα 8 δις δολάρια, που ανέφερα προηγουμένως, που πήραμε την εξαετία '82-'88.

Κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ, ότι η απογραφή της οικονομικής πραγματικότητας, η προσεκτική καταγραφή των προβλημάτων και η υπεύθυνη ενημέρωση του Λαού, αποτελούν ένα πολύ σημαντικό έργο. Και δικαιώνουν, κατά την άποψή μου και μόνο γι' αυτό τη σημερινή βραχύβια Κυβέρνηση σε ό,τι αφορά τον οικονομικό τομέα, που η σημερινή Αντιπολίτευση του ΠΑΣΟΚ με μεγάλη υποκρισία, αλλά και με θάρρος μέμφεται, ότι δήθεν δεν λύνει αυτά τα προβλήματα, προβλήματα που γεννήθηκαν και πήραν τρομακτικές διαστάσεις μέσα στη δική της οκταετία και με τη δική της αποκλειστική ευθύνη.

Θα ήθελα ακόμη να ξεκαθαρίσω ένα θέμα που τίθεται από ορισμένες πλευρές και που τέθηκε και απόψε. Αφορά τη θέση της δραχμής.

Έχω επανειλημμένα τονίσει, ότι υποτίμηση του εθνικού μας νομίσματος δεν πρόκειται να γίνει. Η υποτίμηση έγινε δύο φορές επί ΠΑΣΟΚ, το 1983 και το 1985. Χωρίς επιτυχία και τις δύο φορές. Η εμπειρία είναι διδακτική. Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα μακράς πνοής, με αναπτυξιακό προσανατολισμό, που θα αντιμετωπίζει τα προβλήματα στη ρίζα τους και δεν θα καταφεύγει σε από μηχανής Θεούς, δηλαδή σε περιστασιακές συναλλαγματικές διορθώσεις εκ των υστέρων.

Ορισμένοι πάλι, κάνουν σκοπίμως λόγο για επικείμενα σταθεροποιητικά προγράμματα και λιτότητες. Ο Τόπος, κατά την άποψή μου, δεν χρειάζεται προγράμματα λιτότητας, όπως αυτό που εφήρμοσε το ΠΑΣΟΚ. Γιατί τι πέτυχε εκείνο το πρόγραμμα, αφού σήμερα η οικονομία βρίσκεται σε ένα σημείο όμοιο ή και χειρότερο από εκείνο το 1985;

Ο τόπος έχει ανάγκη από ένα μακρόπνοο πρόγραμμα οικονομικής και κοινωνικής ανόρθωσης, που θα συνδυάζει αρμονικά την ταχύρρυθμη ανάπτυξη, την εξυγίανση των θεσμών, τον εκσυγχρονισμό των δομών προς την κατεύθυνση της Ενωμένης Ευρώπης του 1992. Και με δεδομένο ότι ο μεγάλος ασθενής είναι τα δημόσια οικονομικά, χρειά-

ζεται να μπει σε εφαρμογή ένα δυναμικό, ριζοσπαστικό θα έλεγα, πρόγραμμα νοικοκυρέματος του ευρύτερου δημόσιου τομέα, που θα επέμβει και στις δαπάνες και στα έσοδα και όχι μόνο στα έσοδα, όπως είπε ο κ. Παπανδρέου.

Στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας καταρτίζεται ένα μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα μειώσεως των ελλειμμάτων και εξυγίανσης της δημοσιονομικής διαχείρισης, για να το βρει η επόμενη κυβέρνηση μετά τις εκλογές.

Αναμφισβήτητο, η Χώρα θα πρέπει να επιταχύνει το βήμα της στην πορεία της Ευρώπης του 1992, καλύπτοντας όσο γίνεται πιο γρήγορα το χαμένο έδαφος. Βέβαια, όλα αυτά προϋποθέτουν τη συνεργασία όλων των Πλευρών, τον υπεύθυνο δημοκρατικό διάλογο, σύνεση και αυτοπειθαρχία, τόλμη και πρωτοβουλίες και θα δημιουργικά να ξεχάσουμε την έννοια του πολιτικού κόστους, η οποία βάρυνε απόψε από πλευράς ΠΑΣΟΚ στην όλη συζήτηση. Γιατί πάνω από το κομματικό συμφέρον βρίσκεται το μακροπρόθεσμο συμφέρον της Χώρας.

Ο ελληνικός λαός, πιστεύω, ύστερα από τις πρόσφατες οδυνηρές εμπειρίες του θα ανταποκριθεί υπεύθυνα, ώριμα και δημιουργικά στο κάλεσμα των καιρών. Και σε καμία περίπτωση δεν θα επιλέξει τον μοναχικό δρόμο της περιθωριοποίησης του στην ευμερούσα δημοκρατική Ευρώπη του 1992. Ήδη έχουμε ενδείξεις ότι το κλίμα στην αγορά βελτιώνεται. Εκδηλώνεται ενδιαφέρον για νέες ιδιωτικές επενδύσεις και τις πρώτες εβδομάδες του Αυγούστου έχουμε μια αύξηση της εισροής ιδιωτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό. Ξένοι επιχειρηματικοί όμιλοι εκδηλώνουν ενδιαφέρον για συνεργασία με ελληνικές επιχειρήσεις και το χρηματιστήριο ζωηρεύει. Όλα αυτά είναι θετικά μηνύματα και είναι αποτέλεσμα της εμπιστοσύνης που εμπνέει η παρουσία μας στην Κυβέρνηση και της απομάκρυνσης του ΠΑΣΟΚ. Είναι όμως ανάγκη όλα αυτά να εμπεδωθούν.

Κύριοι συνάδελφοι, τελειώνοντας επαναλαμβάνω ότι η εθνική οικονομία έδειξε σημάδια μεγάλης αντοχής στις δοκιμασίες που πέρασε όλα αυτά τα χρόνια. Θα επαναλάβω την πεποίθησή μου, ότι η πορεία της οικονομίας είναι αναστρέψιμη αρκεί να υπάρχουν κατάλληλες πολιτικές συνθήκες για την εφαρμογή μιας σωστής υπεύθυνης και ολοκληρωμένης πολιτικής. Και αυτό γιατί το οικονομικό πρόβλημα που είναι το μεγαλύτερο κατά τη γνώμη μου σήμερα πρόβλημα της Χώρας είναι κατ' εξοχήν πολιτικό πρόβλημα.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Ο κ.Τσοβόλας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχήν πρέπει να επισημάνω και προς το Σώμα αλλά και προς τον ελληνικό Λαό που μας παρακολουθεί αυτή τη στιγμή και περιμένει να ακούσει υπεύθυνες απόψεις και προτάσεις στην αντιμετώπιση των ζητημάτων της οικονομίας της Χώρας, ότι με τη μεθόδευση που γίνεται απόψε, ενώ το ΠΑΣΟΚ είναι η μόνη Αξιωματική Αντιπολίτευση στην Αίθουσα αυτή, πέρα από τον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ κ.Ανδρέα Παπανδρέου η δυνατότητα να μιλήσει για τα ζητήματα αυτά δόθηκε μόνο στον υποφαινόμενο και επί 30 μόνο λεπτά, όταν θα παραλάσουν από το Βήμα αυτό 3 Υπουργοί που θα μπορούν να μιλήσουν επί 60 λεπτά πέρα από τους Αρχηγούς των Κομμάτων που αποτελούν τα κόμματα που είναι συμπολιτευόμενα γιατί υποστηρίζουν την Κυβέρνηση.

Κατά συνέπεια, είναι φανερό ότι μέσα στο περιθώριο των 30 λεπτών ένα στέλεχος της προηγούμενης κυβέρνησης στον οικονομικό τομέα δεν είναι δυνατόν με υπευθυνότητα να εκφράσει συνολικές τις απόψεις για να αντικρούσει αυτά που τελείως αβασάνιστα και ανεύθυνα ακούστηκαν από την πλευρά της Κυβέρνησης και από την πλευρά του Αρχηγού της Νέας Δημοκρατίας κ.Μητσοτάκη.

Ειλικρινά πιστέψαμε σαν ΠΑΣΟΚ, ότι η σημερινή Κυβέρνηση και τα Κόμματα που τη στηρίζουν θα ήθελαν μετά από παροδο 2 ετών σκανδαλογίας και χυδαιολογίας να ασχοληθούν κάποτε και με τα προβλήματα της οικονομίας της Χώρας και του ελληνικού Λαού.

Αυτό το τονίζουμε ιδιαίτερα, γιατί θυμίζω προς το Σώμα και τον ελληνικό Λαό, ότι τον Δεκέμβριο του 1988, όταν ο Υπουργός Οικονομικών της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής, έφερε τον προϋπολογισμό του έτους 1989 για συζήτηση στη Βουλή, για πρώτη φορά με ταυτόσημη αιτιολογία και το ΚΚΕ τότε, αλλά και η Νέα Δημοκρατία την τρίτη ημέρα συζήτησης στη Βουλή, απέσχον από τη συζήτηση, λέγοντας ότι το κλίμα είναι βαρύ από τα σκάνδαλα κ.λπ.

Όμως και σήμερα είδαμε, ότι η συγκυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας και Συνασπισμού, δεν απέφυγε τον πειρασμό να μετατρέψει τελικά και στη σημερινή συζήτηση σε ανεύθυνη και πάλι σκανδαλογία και ουσιαστικά να μην μπει με υπευθυνότητα στα προβλήματα της οικονομίας και στα προβλήματα του ελληνικού Λαού, που έχουν άμεση σχέση με την οικονομία. Το μόνο που έκανε σήμερα -και σ' αυτό είναι

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Κύριε Τσοβόλα, όταν μιλάτε φαίνεται ότι ανεβαίνει ο πυρετός στην Αίθουσα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Ε, τι να κάνω; Δεν εννοούν να ακούσουν αντίλογο και επικαλούνται οι κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας διαρκώς την αναβάθμιση του Κοινοβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Κάνω έκκληση στους συναδέλφους να είναι ηρεμότεροι. Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, να μη διακόπτετε τον κ. Τσοβόλα.

Ορίστε, κύριε Τσοβόλα, συνεχίστε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Από την πρώτη στιγμή κάναμε προσπάθεια, από το 1982 να περιορίσουμε το έλλειμμα του δημόσιου τομέα. Εδώ πρέπει να επισημάνω ότι το 1981 οι καθαρές δανειακές ανάγκες της Χώρας σε ταμειακή βάση ήταν 14,7% σαν ποσοστό στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν. Δηλαδή, το καθαρό έλλειμμα ήταν 14,7% σαν ποσοστό στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν. Παρ' ότι η Νέα Δημοκρατία μέχρι το 1981 εφήρμοζε περιορισμένο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, εφήρμοζε περιορισμένο πρόγραμμα κοινωνικής πολιτικής, παρ' ότι εφήρμοζε εισοδηματική πολιτική λιτότητας για τους εργαζόμενους και ερωτώμε. Αφού τα χρήματα δεν τα δίνετε στα πλατιά λαϊκά στρώματα, τότε μπορείτε να μας εξηγήσετε το εξής: Σκάνδαλα δεν είχατε, σπατάλες δεν κάνατε, πώς δικαιολογείται το 1981 να έχετε 14,7% έλλειμμα σαν ποσοστό στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν;

Εμείς κάναμε μία προσπάθεια όλα τα χρόνια και το 1987 μετά από 6 χρόνια διακυβέρνησης, παρ' όλο ότι καθιερώσαμε την Α.Τ.Α., δώσαμε διορθωτικά ποσά, παρ' ότι αυξήσαμε σημαντικά το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, για να γίνει η αναμόρφωση στα χωριά και τις πόλεις, στην ξεχασμένη επαρχία που έγινε ένα σκέτο εργοτάξιο - και το γνωρίζει πολύ καλά ο αγρότης και ο δημότης της επαρχίας όση προσπάθεια και αν κάνετε εσείς να υποβαθμίσετε αυτό το έργο - παρ' ότι εμείς αυξήσαμε σημαντικά τον κοινωνικό μισθό, τις δαπάνες για υγεία, πρόνοια, κοινωνική ασφάλιση και παιδεία που θα τα πω πιο κάτω με συγκεκριμένα νούμερα, εν τούτοις τέλος του 1987 το καθαρό έλλειμμα του δημόσιου τομέα, σαν ποσοστό στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, κατέβηκε σε σχέση με το 1987 στα 14,2%. Κατέβηκε κατά 0,5%, παρ' ότι εμείς δώσαμε σημαντικά χρηματικά ποσά για να βελτιώσουμε τη θέση των πλατιών λαϊκών στρωμάτων για να γίνουν έργα υποδομής στην επαρχία - σχολιά, πλατείες, δρόμοι, που δεν υπήρχαν στην ξεχασμένη αυτή Ελλάδα - και παρ' ότι αυξήσαμε, πενταπλασιάσαμε τα κατώτατα όρια των συντάξεων και του Ι.Κ.Α. και του Ν.Α.Τ. και όλων των άλλων ασφαλιστικών ταμείων.

Στη συνέχεια ερχόμαστε στο 1988. Για να δείτε πόσο αξιόπιστοι είστε και πόσο θέλετε καλό διάλογο, μας λέγατε όταν συζητούσαμε τον προϋπολογισμό του 1988, ότι είναι πλασματικές οι δαπάνες που γράφει ο Τσοβόλας στον προϋπολογισμό. Θα έλθει στο Βήμα μετά από μένα ο σημερινός Υπουργός Οικονομικών. Είναι αλήθεια ή δεν είναι ότι οι δαπάνες του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους του 1988 που κλείσαμε, διότι κλείνουν τον Ιούνιο με Ιούλιο, είναι και λιγότερες 5 δις από αυτές που είχαμε γράψει στον προϋπολογισμό και λιγότερες κατά 30 δις από τις εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων που παρουσιάσαμε στην έκθεση προϋπολογισμού 1989;

Αυτό τι δείχνει; Αυτό δείχνει ότι αυτά που λέτε περί σπατάλης, αυτά που λέτε περί προεκλογικών παροχών είναι τελείως αντίθετα από την πραγματικότητα, όπως αυτό προκύπτει από τα αδιάσειστα απολογιστικά στοιχεία που έχει το Υπουργείο Οικονομικών.

Βέβαια, το 1988 είχαμε κάποια υστέρηση σε σχέση με τις προβλέψεις στα έσοδα τα φορολογικά. Αλλά ξεκαθαρίστε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας. Εσείς μας λέγατε κάθε χρόνο, και προεκλογικά υποσχόσασταν στο Λαό, αν θα βγαίνατε κυβέρνηση, ότι υπερφορολογήσαμε το λαό ότι ασκήσαμε φορομνηστική πολιτική. Τώρα που κάναμε ριζικές αλλαγές στο φορολογικό σύστημα προκειμένου ακριβώς να το προσεγγίσουμε στα σημερινά δεδομένα και ειδικά εν όψει του 1992, όταν πλέον είδαμε το φορολογικό σύστημα όχι σαν έναν ταμειακό μηχανισμό, αλλά σαν ένα μηχανισμό που πρέπει να συμβάλει στην ανάπτυξη της Χώρας, που πρέπει να βελτιώσετε την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα, είναι φυσικό στα πρώτα χρόνια εφαρμογής που δεν μπορεί να λειτουργήσει στην εντέλεια, έχει και ελλείδη εσόδων.

Τώρα, τι μας λέτε; Έχετε λιγότερα φορολογικά έσοδα. Αλλά δεν μπορούμε να συζητήσουμε υπεύθυνα έτσι, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας. Αυτή είναι ανεύθυνη η πολιτική που ακολουθείτε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ: Και είναι υπεύθυνη η δική σου πολιτική; «Τσοβόλα πάρτα όλα», «Τσοβόλα δώστα όλα». Ρουλέτα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Ερχόμαστε τώρα σ' αυτές τις φορολογικές ελαφρύνσεις πριν μπω στην εκτέλεση του προϋπολογισμού του 1989. Τι λέγατε στο Λαό κύριοι της Νέας Δημοκρατίας προεκλογικά, αλλά και εδώ στη Βουλή όταν συζητήσαμε το 1988 το νόμο για την αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος; Λέγατε, φορομνηστικός

ο νόμος. Λέγατε επίσης προεκλογικά ότι ο Τσοβόλας καθυστερεί να στείλει στο Λαό τα εκκαθαριστικά σημειώματα που είναι επιβαρυντικά για το Λαό. Και βέβαια, παρ' ότι οδηγήσατε σε απεργία εκδομή, όπως το είχα καταγγείλει έγκαιρα, τους εργαζόμενους που ελέγχατε στο Μηχανογραφικό Κέντρο, ο Λαός διαπίστωσε, ότι και αυτές οι εκκαθαρίσεις χιλιάδες των εκκαθαριστικών που πήγαν μετά τις εκλογές είναι όλα θετικά και από κει κατάλαβε την αξιοπιστία σας ο Λαός, απέναντι σε όλα αυτά που του λέγατε και που άκουσε σήμερα.

Μπαίνουμε στο 1989. Κύριοι σταματήστε τις ανευθυνότητες. Βέβαια είναι τιμή σε κάθε συζήτηση ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας να μιλάει για το «Τσοβόλα δώστα όλα». Θα το εξηγήσουμε τι σημαίνει αυτό. Αυτό ήταν μια απαίτηση του Λαού και ήταν μια δέσμευση του ΠΑΣΟΚ απέναντι στο Λαό, όταν τον Οκτώβριο του 1985 εφαρμόσαμε το σταθεροποιητικό πρόγραμμα. Είπαμε τότε στον εργαζόμενο Λαό που πήρε ένα μεγάλο μέρος του βάρους του σταθεροποιητικού προγράμματος ότι μετά τη λήξη του 1987 με τη βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών, τα περιθώρια της οικονομίας θα τα εξαντλήσουμε και θα τα δώσουμε υπέρ αυτών των πλατιών στρωμάτων. Και αυτό πράγματι δόθηκε στην περίοδο του εξαμήνου πριν τις εκλογές και το αποδεικνύω και πάλι με στοιχεία γιατί δε συνηθίζω να λέω κουβέντες χωρίς να στηρίζομαι σε στοιχεία. Πρώτον, προκύπτει ότι οι δαπάνες του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους, διότι εκεί εκφράζεται εάν το «Τσοβόλα δώστα όλα» σήμαινε καμένη γη για να παραδώσει καμένη γη το ΠΑΣΟΚ.

Στις δαπάνες θα έβγαине αυτό το πρώτου εξαμήνου.

Και το Α' 6μηνο, όπως προκύπτει από τα αδιάσειστα στοιχεία, γιατί ήμουν Υπουργός και τα έχω στα χέρια μου, ενώ ο προϋπολογισμός, που ψηφίσαμε στη Βουλή, προέβλεπε για το 1989 αύξηση δαπανών σε σχέση με το 1988, 18%, οι δαπάνες το Α' 6μηνο, που ήμασταν εμείς Κυβέρνηση το 1989, αυξήθηκαν μόνο με ρυθμό 16%.

Άλλο στοιχείο, που αποδεικνύει ότι είναι τελείως ανακριβή αυτά που λέτε, γιατί το ΠΑΣΟΚ δεν έκανε ποτέ προεκλογική μικροκομματική πολιτική...

(Θόρυβος, διαμαρτυρίες από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

...όπως είχε και το θάρρος, για να αντιμετωπίσει πραγματικά τα προβλήματα της οικονομίας και πήρε το κόστος, τον Οκτώβριο του 1985 και εφάρμοσε σταθεροποιητικό πρόγραμμα, παρ' ό,τι γνωρίζε ότι το σταθεροποιητικό πρόγραμμα θα είχε προσωρινό πολιτικό κόστος για το ΠΑΣΟΚ, το αποδέχθηκε χάριν του εθνικού συμφέροντος και του συμφέροντος του Λαού το κόστος αυτό. Και πράγματι, με το σταθεροποιητικό πρόγραμμα της 2ετίας, έβγαλε τη Χώρα από τα οικονομικά αδιέξοδα, στα οποία είχε περιέλθει από την πολιτική της Δεξιάς επί 10ετίες και μέχρι το 1981.

Προκύπτει, επιπλέον, από τα εξής αδιάσειστα στοιχεία ότι στο 6μηνο του 1989, που είχαμε εμείς την ευθύνη, ενώ το αποθεματικό του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους που ψηφίστηκε από τη Βουλή, προβλέπεται 50 δις σε όλο το 6μηνο, που σημαίνει ότι στο μισό χρόνο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού διατέθηκαν από το αποθεματικό μόνο 13,5 δις δραχμές, να σας πω τι κάνατε εσείς, η σημερινή συγκυβέρνηση; Χάριν προεκλογικών και μόνο κομματικών σκοπιμοτήτων, μέσα σε 2 μήνες, διαθέσατε από το αποθεματικό, κάνοντας καταστροφική πολιτική για την οικονομία, παρ' ό,τι μιλάτε για ελλείμματα, 15 δις και πλέον δραχμές.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΤΣΑΣ: Δεν κάναμε 56.000 διορισμούς.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ: Εμείς δεν διορίσαμε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Χωρίς να βάζω σ' αυτά, τα 3,5 δις, κύριοι της συγκυβέρνησης, που δώσατε σε μετρημένες στα δάχτυλα των δύο χεριών μεγάλες αλευροβιομηχανίες. Από πού τα βρήκατε; Πώς μιλάτε για ελλείμματα; Για ελλείμματα για τα πλατιά λαϊκά στρώματα και τα 3,5 δις τα δώσατε σε πέντε - δέκα μεγάλες αλευροβιομηχανίες της Χώρας.

Τρίτον, που προκύπτει από αδιάσειστα στοιχεία ότι σε αντίθεση με εμάς, που και την προεκλογική περίοδο δεν κάναμε καμία πολιτική υπέρβασης του προϋπολογισμού, καταθέτω τις αποφάσεις που υπέγραψε ο υποφαινόμενος, σαν Υπουργός Οικονομικών, μέχρι 30 Ιουνίου, από τις οποίες αποδεικνύεται για τρίτη φορά ότι είναι τελείως ανακριβή αυτά που λέτε.

Όπως ξέρετε, ο προϋπολογισμός, σύμφωνα με το νόμο και το Σύστημα, εκτελείται, δίνοντας ο Υπουργός Οικονομικών ανά 3μηνο, το ποσοστό διάθεσης των πιστώσεων, που είναι γραμμένο στους προϋπολογισμούς, που έχει ψηφίσει η Βουλή.

Εμείς και το Α' 3μηνο του 1989 και το Β' 3μηνο του 1989, δώσαμε ποσοστό διάθεσης στους υπουργούς και νομάρχες των πιστώσεων που ψήφισε ο προϋπολογισμός στις ελαστικές δαπάνες 30%, το πολύ μέχρι 45%. Αυτό σημαίνει ότι συγκρατήσαμε, παρά την προεκλογική περίοδο και παρ' ότι είχε κομματικό κόστος για μας - γιατί

αντιμετωπίζαμε υπεύθυνα το θέμα της οικονομίας- και δώσαμε ποσοστό διάθεσης, πολύ κάτω από τον ρυθμό που θα δινόταν σε άλλα χρόνια, που δεν ήταν εκλογές.

Καταθέτω για τα Πρακτικά και την τελευταία απόφαση που υπέγραψα πριν φύγω από το Υπουργείο Οικονομικών στις 28 Ιουνίου, για το ποσοστό διάθεσης του Γ' 3μηνου, δηλαδή μέχρι Σεπτεμβρίου 1989. Οι πιστώσεις αυτές δεν φθάνουν και η εντολή που δίνουμε, είναι, να μην δοθούν πιστώσεις πάνω από 45% και σε άλλες κατηγορίες πάνω από 65%.

Για όποιον ξέρει εκτέλεση του προϋπολογισμού και για όποιον έχει ασχοληθεί ελάχιστα, αυτά τα τρία στοιχεία αποδεικνύουν ότι είναι τελείως αποπροσανατολιστικά αυτά που λέτε. Και αντίθετα εμείς, το αποδεικνύουμε με συγκεκριμένα στοιχεία.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Τσοβόλας καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες αποφάσεις οι οποίες βρίσκονται στο αρχείο της στενογραφικής υπηρεσίας και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου)

Εμείς και παρότι ήταν και προεκλογική περίοδος περιορίσαμε τις δαπάνες. Ακόμη πρέπει να πω και κάτι άλλο. Ποιες αποφάσεις πήραμε στο πρώτο πεντάμηνο του '89 για να δικαιολογείται αυτό που σκόπιμα λέτε προς τον ελληνικό λαό, πως τάχα εμείς κάναμε προεκλογικές παροχές.

Δώσαμε το εξής: Αυξήσαμε τη σύνταξη στους αναπήρους και στα θύματα πολέμου και στους αναπήρους και στα θύματα Εθνικής Αντίστασης. Δεύτερον, ρυθμίσαμε σε 24 δόσεις τα χρέη μέχρι 5 εκατ. και όχι όπως έκανε ο σημερινός Υπουργός των Οικονομικών που σε 5 νομούς της Χώρας, ανεξάρτητα ύψους χρέους, ρύθμισε για 60 μηνιαίες δόσεις απαλλάσσοντας 100% από προσαυξήσεις και πρόστιμα και η πρώτη δόση καταβάλεται τέλος Δεκεμβρίου του 89. Δηλαδή, ενώ μιλάει ότι έχει πρόβλημα με τα ελλείμματα....

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Είναι σεισμόπληκτοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Θα απαντήσετε, κύριε Σαμαρά, θα απαντήσετε αμέσως σε ό,τι αφορά τις σεισμόπληκτες περιοχές.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ:.... Από την άλλη μεριά συνεχώς παίρνει αποφάσεις που αναστέλει την πληρωμή εσόδων, παίρνει συνεχώς αποφάσεις που επιβαρύνουν συνεχώς το έλλειμμα του δημόσιου τομέα.

Και κάτι άλλο θέλω να πω. Το πόσο συνετή πολιτική, το πόσο -αντίθετα, όχι σπάταλη- νοικοκυρεμένη πολιτική κάναμε εμείς προκύπτει από κάτι άλλο στις λοιπές δαπάνες του προϋπολογισμού του 1988. Αυτές που καταναλώθηκαν το 88 είναι λιγότερες κατά 23% απ' αυτές που είχαν γραφεί στον προϋπολογισμό. Ενώ είχαν γραφεί στον προϋπολογισμό σαν ελαστικές δαπάνες με την ένδειξη λοιπές -και όποιος θέλει να πάρει τον προϋπολογισμό να το δει- 201 δις δρχ. τελικά έληξε το '88 και αντί για 201 δώσαμε μόνο 150 δις δραχμές. Εδώ στις ανελαστικές δαπάνες φαίνεται αν κάνεις νοικοκυρεμένη πολιτική.

Και αυτά, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας και της συγκυβέρνησης αφήστε τα αν θέλετε καποτε να ενδιαφερθείτε για το καλό αυτού του τόπου, αυτού του λαού. Αλλά τι κάνετε; Και εδώ αποδεικνύει και την ιδεολογία σας αλλά αποδεικνύει και την πολιτική σας την οποία θα κάνετε εάν ειδικά πέρνατε αυτοδυναμία στην κυβέρνηση.

Δημιουργήσατε ένα άσχημο ψυχολογικό κλίμα για την ελληνική οικονομία, τορπιλλίσατε το κλίμα εμπιστοσύνης που με χίλιες δυο προσπάθειες κατόρθωσε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ προς την διεθνή οικονομική κοινή γνώμη απέναντι στην ελληνική οικονομία. Και τι κάνετε; Με όλα αυτά που λέτε σκόπιμα να διογκώνετε αυθαίρετα και με νούμερα ψεύτικα τα ελλείμματα, τορπιλλίζετε συνεχώς την ελληνική οικονομία και φθάσατε στο σημείο να αυξήσετε τα επιτόκια πριν λίγες μέρες των εντόκων γραμματίων, γιατί το ψυχολογικό κλίμα που δημιουργήσατε και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό οδήγησε το λαό να παίρνει τις καταθέσεις του, γι' αυτό έχετε και μείωση καταθέσεων, να μη δεσμεύει χρήματα με προθεσμία όπως είναι και τα έντοκα που είναι τρίμηνα εξάμηνα για να έχει δυνατότητα με αυτό το κλίμα και της υποτίμησης, που χωρίς να υπάρχει λόγος, προώθησε στο τέλος του Μάη στην Πάτρα που το αρνήθηκε ο κ. Μητσotάκης απόψε, λες και ο λαός δεν άκουσε και πράγματι αναγκαστήκατε χάρις την πολιτική τη δική σας και από υπαιτιότητα δική σας να αυξήσετε το επιτόκιο των εντόκων γραμματίων. Ξέρετε τι σημαίνει αυτό, πέρα από την αύξηση του ελλείμματος γιατί αυτό έχει δαπάνες στον κρατικό προϋπολογισμό διογκώνεται η εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους, αλλά έχει επιπτώσεις σημαντικές στον μικρομεσαίο επαγγελματία, έχει επιπτώσεις σημαντικές στον εργάτη. Γιατί ήδη αναγκαστήκατε -και ήταν φυσικό και αναγκαίο επακόλουθο- και η Κτηματική Τράπεζα εξήγγειλε την αύξηση του επιτοκίου των στεγαστικών δανείων, όπως θα αυξηθούν αντίστοιχα και τα επιτόκια των δανείων που χορηγούνται στους μικρομεσαίους επαγγελματίες τους εμπόρους κλπ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Τελειώνετε, κύριε

Τσοβόλα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ : Τελειώσα.

Ακόμα η αύξηση που κάνατε

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Θα πρέπει να υπενθυμίσω, κύριε Τσοβόλα ότι ο χρόνος πέρασε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν φτάνει που μιλάει ένας ομιλητής του ΠΑΣΟΚ 30 λεπτά, δεν υπάρχει ούτε σ' αυτό το σημείο κάποια ανοχή;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΤΣΑΣ: «Δώστου τα όλα» του Τσοβόλα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Κύριε Τσοβόλα, με συγχωρείτε, θα σας τα δώσω τα δύο λεπτά αλλά γνωρίζετε ότι σε προημερησίας διατάξεως συζήτηση πρώτη φορά ομιλεί Βουλευτής Αντιπολιτεύσεως;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Όχι όταν είμαστε εμείς μιλούσε πάντα ο κ. Αβέρωφ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Πώς ομιλούσε, κύριε Τσοβόλα; Οι συζητήσεις εγένοντο πάντα σε επίπεδο Αρχηγών και υπουργών. Κατά πλήρη παραχώρηση ομιλείτε απόψε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Το άλλο που κάνατε επίσης ήταν η αύξηση στην τιμή του ψωμιού και άλλων ειδών φανερός και κρυφός αυξήσεις, οι οποίες ασκούν τεράστιες πληθωριστικές πιέσεις και αυτό θα οδηγήσει οπωσδήποτε σε περαιτέρω αύξηση των δαπανών του Δημοσίου και επομένως και του ελλείμματος από αποκλειστική δική σας υπαιτιότητα.

Οι αυξήσεις, που αυτή τη στιγμή στην αγορά είναι στα βασικά είδη και οι οποίες δεν ανακοινώνονται καν, είναι πάρα πολύ σημαντικές, όπως είναι στα λαχανικά και σε άλλα πολλά, τα οποία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Τελειώνετε, κύριε Τσοβόλα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: ...έχουν πάρει σημαντικές αυξήσεις, που δεν ανταποκρίνονται στις αυξήσεις, που δόθηκαν προς τον παραγωγό. Αυξήσεις, τεράστια σημαντικές, σε σχέση με τις αυξήσεις των παραγωγών.

Ήθελα επίσης, κύριε Πρόεδρε, κλείνοντας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Θα σας παρακαλούσα να μη συνεχίσετε, κύριε Τσοβόλα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: ...να πω για τη μέση φορολογική επιβάρυνση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Μην αρχίζετε τώρα καινούργιο κεφάλαιο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Έγινε σκόπιμα μια προσπάθεια -και πάλι αντίθετα με την πραγματικότητα- να εμφανιστεί ότι, τάχα, η μέση φορολογική επιβάρυνση, στην επταετία της Νέας Δημοκρατίας, μειώθηκε, ενώ, επί ΠΑΣΟΚ, αυξήθηκε. Είναι, κύριοι συνάδελφοι, το τελείως αντίθετο. Γιατί, ενώ το 1975 η μέση φορολογική επιβάρυνση του πολίτη ήταν 6%, το 1981 αυξήθηκε και πήγε στο 10%, δηλαδή αυξήθηκε 66%. Και μάλιστα η μείωση ήταν πολύ πιο μεγάλη στους μισθωτούς και συνταξιούχους στην επταετία τη δική μας και ειδικά, μετά τις τελευταίες φορολογικές ελαφρύνσεις. Από 10% η μέση φορολογική επιβάρυνση μειώθηκε κάτω από τα 7%. Και δεν χρειάζεται να το πείτε εσείς, το ζει ο κάθε Έλληνας φορολογούμενος από όποια πηγή και αν προέρχεται το εισόδημά του.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΤΣΑΣ: Γι' αυτό και σας ψήφισαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Τελειώνετε, κύριε Τσοβόλα, σας παρακαλώ πάρα πολύ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Μετά από όλα αυτά, κύριοι συνάδελφοι, είναι φανερό ότι η σημερινή συζήτηση πήρε απλά τη μορφή επερώτησης από την πλευρά της συγκυβέρνησης και των κομμάτων που τη στηρίζουν, γιατί, προφανώς, πιστεύουν ότι κυβέρνηση είναι το ΠΑΣΟΚ. Και θα είναι το ΠΑΣΟΚ και πάλι κυβέρνηση, μετά τις επόμενες εκλογές. (Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Ο Υπουργός των Οικονομικών κ. Σαμαράς έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Ακούγοντας απόψε τον κ. Παπανδρέου και τον κ. Τσοβόλα να υπερασπίζονται την οκτάχρονη διαχείρισή τους στην οικονομία, μια διαχείριση θύελλα πειραμάτων και μια καταιγίδα διαφθοράς, μένει ο καθένας από εμάς άναυδος, μπροστά σε μια τέτοια έλλειψη πολιτικής ευθύνης, αλλά και μπροστά σε μια τόσο μεγάλη απουσία πολιτικής αρετής, του να πούνε, έστω και μια αλήθεια, έτσι για τη τιμή των όπλων.

Θα πω τουλάχιστον ότι, μέχρι τώρα, γνωρίζαμε ότι ο κ. Παπανδρέου σαν Πρωθυπουργός είχε δηλώσει ότι απλώς προεδρεύει. Σαν Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως απέδειξε σήμερα, ότι απλώς κατοικεί στον Τόπο, χωρίς, όμως, να βρίσκεται σ' αυτόν. Γιατί έχει ξεχάσει ότι είναι το δικό του το ΠΑΣΟΚ...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ-ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Επί της ουσίας να

μιλήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος): Μη διακόπτετε, κύριε Τσοχατζόπουλε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών): Θα μπω επί της ουσίας, κύριε Τσοχατζόπουλε. Θα τα ακούσετε όλα. Και σε ένα-ένα τα θέματα που έθιξε ο Αρχηγός σας και ο κ.Τσοβόλας, με αποδείξεις, θα απαντήσω, αρκεί να μη βιάζεστε.

(Θόρυβος από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Ξέχασε, λοιπόν, ο κ.Παπανδρέου, ότι το δικό του το ΠΑΣΟΚ ήταν αυτό το οποίο ίδρυσε, σε παγκόσμια αποκλειστικότητα, αυτή τη σχολή των σκανδάλων, άλλοτε με τη μορφή του «πάρτα όλα» και άλλοτε με τη μορφή του «δώστα όλα». Ξέχασε ότι ήταν αυτό το ΠΑΣΟΚ που ίδρυσε τη σχολή με τη διπλή γλώσσα της παραπλάνησης πάνω σε κάθε οικονομικό θέμα. Και θυμήθηκε εμάς, που κληρονομούμε το δικό του το χάος, να μας επιπλήξει για δύο μήνες θητεία.

Μέχρι και για επενδύσεις μίλησε ο κ.Παπανδρέου. Απαντώ αμέσως: Επενδύσεις 1988, ΠΑΣΟΚ 82,6 δις, κάτω του επιπέδου του 1977. Και επειδή μας ακούει ο κόσμος της αγροτιάς, οι επενδύσεις στη γεωργία το 1988 ήταν κάτω του επιπέδου του 1960, παρακαλώ.

Ιδιαίτερα, όμως, στο χώρο της οικονομίας χρειαζόμαστε ευσέβεια και όχι ασέβεια στην αξιοπιστία του πολιτικού λόγου, περιφρούρηση και όχι περιφρόνηση στην ποιότητα του πολιτικού επιχειρήματος.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Στοιχεία να δώσετε.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΣΤΡΑΚΟΣ: Φαίνεται ότι εσείς δεν κατοικείτε. Εσείς πού κατοικείτε;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών): Όμως, μια και απόψε ο κ.Παπανδρέου με τον κ.Τσοβόλα αποκάλυψαν τους δικούς τους θριάμβους στην οικονομία, θα απαντήσω στον κ.Παπανδρέου με τα λόγια του δικού του πατέρα στο θέμα της βασικής αρχής, που διέπει σήμερα την άποψη Μητσοτάκη, την άποψη της Νέας Δημοκρατίας.

Έλεγε ο Γεώργιος Παπανδρέου: «Στην οικονομία ο κύριος σκοπός είναι η αύξηση του εθνικού εισοδήματος. Εάν αυτός ο σκοπός δεν επιτευχθεί όλοι οι άλλοι γίνονται μάταιοι, διότι πρώτον πρέπει να έχουμε και κατοπιν να μοιράζωμεν. Η εφαρμογή της κοινωνικής δικαιοσύνης, χωρίς παράλληλον αύξησην του εθνικού εισοδήματος, αποτελεί βεβαίως ικανοποίησην εθνικού αιτήματος, οδηγεί όμως όχι σε εξίψωσιν της ευημερίας, αλλά εις εξίσωσιν της αθλιότητος».

Ερωτώ πόσο αυξήθηκε το εθνικό εισόδημα στις μέρες του ΠΑΣΟΚ; Είχαμε εξίψωση ευημερίας, είχαμε ευημερία, ή είχαμε αυτήν την εξίσωση αθλιότητας του λαού μας; Την εποχή του ΠΑΣΟΚ ανέβηκε με 1,6% το χρόνο η πίτα, ενώ μεταξύ 1974 και 1981 με 3,8% ναι ή όχι για πρώτη φορά πέσαμε κάτω από το μέσο όρο των χωρών της ΕΟΚ; Είναι ή δεν είναι δικό σας κύριοι το έλλειμμα που θα φθάσει φέτος τα 2,5 τρις που πράγματι είναι αριθμός, όπως τον είπε ο κ.Μητσοτάκης, πάρα πολύ χαμηλός. Δεν σας τον ανέφεραν ολόκληρο.

Εγώ είμαι υποχρεωμένος, ακτινογραφώντας με λεπτομέρεια τα γεγονότα, να πω ότι πέραν από εκείνα που είπε ο κ.Μητσοτάκης, υπάρχουν και οι καταπτώσεις των εγγυήσεων του Δημοσίου. Πράγματι υπάρχουν υποχρεώσεις των Υπουργών της κυβερνήσεως Παπανδρέου, που έχουν αναλάβει στον ελληνικό λαό, που ξεπερνούν τα 128 δις δραχμές. Και έχει αναλάβει βεβαίως υποχρεώσεις η προηγούμενη κυβέρνηση που εμείς σήμερα τις τιμούμε. Διότι αυτά που έχει υποσχεθεί κάποιος στο λαό υπάρχει συνέχεια στην κυβέρνησή και είμαστε υποχρεωμένοι να τα τηρήσουμε.

Επομένως το νούμερο 2,5 τρις επιτρέψτε μου την πρόβλεψη ότι θα είναι 2,9 τρις και θα σας πω ότι αυτό το 2,9 απλά και μόνο σημαίνει το 33% του εθνικού προϊόντος. Αλλά προηγουμένως για το 1,9 άκουσα ότι υπήρχε αντίρρηση από πλευράς του κ.Τσοβόλα, ότι ούτε δήθεν υφίσταται καν. Και θα ήθελα να του θυμίσω την αγαπητή του Διεύθυνση την 20ή -του προϋπολογισμού- στο Υπουργείο Οικονομικών, που είναι η ίδια ακριβώς σήμερα όπως ήταν επί των ημερών του. Και έχω από το διευθυντή της 20ής Διεύθυνσης σημείωμα υπόψη κ. Υπουργού Οικονομικών, πορεία εκτέλεσης προϋπολογισμού οικονομικού έτους 1989 και γράφει ο κ.Δρίτσας 1.894.400 . Ας μου επιτραπεί να προσθέσω και εγώ 6 να πάνε 1.900.000. Να λοιπόν η διαφορά μας....

Επομένως, το γράφει ο ίδιος ο κ.Δρίτσας. Και το λέω αυτό γιατί όταν στον προϋπολογισμό έγραφε το ΠΑΣΟΚ κάποτε -επί Σημίτη υπήρχε το περίφημο 16% έλλειμμα και όταν τότε επί Σημίτη δηλώνετε στην ΕΟΚ το 16% για να πάρετε βέβαια το δάνειο από τους ευρωπαίους, και ότι θα βάλατε το λαό στη λιτότητα και ότι θα καταφέρνατε να φθάσετε το έλλειμμα στο 9% το γνωρίζατε και τότε και το γνωρίζετε και σήμερα, ότι και τότε λέγατε ψέμματα και στους μέσα και στους έξω. Και τελικά πήγε στράφι και το δάνειο πήγε στράφι και η λιτότητα του κ. Σημίτη και ας βάλατε εν τω μεταξύ στην πρέσα το λαό και ας πέσατε στο κενό οι θυσιές του. Από ένα κράτος βέβαια που είχε για επίσημη γλώσσα το ψέμα.

Αλλά είπε ο κ.Τσοβόλας σήμερα και ο κ. Παπανδρέου φέρνοντας μάλιστα σαν αποδεικτικό στοιχείο την έκθεση Χαλικιά, δεν την έχει διαβάσει ολόκληρη φαίνεται, ότι στις δαπάνες του πρώτου εξαμήνου του 1989 ήταν δήθεν 16% η αύξηση των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού στο πρώτο εξάμηνο. Διαβάζω του κ.Τσοβόλα και πάλι από την 20ή Διεύθυνση του προϋπολογισμού, εκτός αν μας πείτε κύριε Τσοβόλα, ότι έχω αλλάξει κάποιον άνθρωπο σ' αυτήν τη Διεύθυνση, ή εκτός αν μας πείτε, ότι ο κ.Δρίτσας δεν ήταν ο πρώτος συνεργάτης σας, το δεξί σας χέρι. Σας διαβάζω τι λέει ο κ.Δρίτσας, και αν θέλετε το καταθέτω: «Τακτικός προϋπολογισμός. Μεταβολή κατά το εξάμηνο του έτους 1989». Προέβλεπε ο προϋπολογισμός σας θυμίζω: 19,2%. Δρίτσας: 22,2 το πρώτο εξάμηνο. Πού είναι το 16%. Και με πόση ευκολία δίνετε αυτό το 16 και στον Αρχηγό σας που ασφαλώς δεν ξέρει να παρακολουθεί αυτές τις λεπτομέρειες για να τις λέει έτσι μ' αυτήν τη φοβερή ευκολία στον ελληνικό λαό;

(Στο σημείο αυτό, την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ)

Επομένως, μιλάω μόνο με ντοκουμέντα από τους δικούς σας μάλιστα ανθρώπους. Αλλά είπατε αμέσως τώρα, και μάλιστα κατεβαίνοντας από το βήμα, θέλοντας να το προλάβετε αυτό, ότι εμείς πρόκειται να χάσουμε λεφτά από τα καινούργια επιτόκια.

Σας φέρνω λοιπόν από μία άλλη διεύθυνση στο θέμα των εντόκων γραμματίων, την 23η διεύθυνση, του δημοσίου χρέους, όπως την είχατε αφήσει, ίδιοι και απαράλλαχτοι οι υπάλληλοι. Είπατε 30 δις, είπε και ο κ. Παπανδρέου 30 δις και τον άκουσε ολόκληρος ο λαός. Και γράφει η διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών: Τέσσερα δις και όχι 30 δις. Και αν θέλετε, αυτό μπορώ να το καταθέσω. Αλλά αν σας θυμίζει τίποτα το νούμερο 30, θα σας θυμίσω εγώ: 34 δις. Τόσα είναι μόνο, κύριε Τσοβόλα, όσα χάσατε, όταν εκτιμήσατε το δολάριο ότι θα ήταν στις 150 δρχ., φτιάχνοντας τον προϋπολογισμό. Και όταν το δολάριο ανέβηκε εκεί που είναι σήμερα, μόνο από τις συναλλαγματικές διαφορές χάσατε 34 δις. Για να μιλάμε, λοιπόν, τη γλώσσα της πραγματικότητας.

Αλλά βγήκατε και είπατε παράλληλα, ότι εσείς φροντίσατε τα πάντα, με φαρμακευτική ακρίβεια αυτά που είχατε προϋπολογίσει, αυτά δήθεν έγιναν.

Σας διαβάζω λοιπόν: Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργού των Οικονομικών: Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα του ταμείου, που εγκρίθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος για το 1989, για όλες τις κατηγορίες δανείων, στεγαστικών κ.λπ., ήταν 4,250 δις. Στο πρώτο εξάμηνο του 1989, όταν για όλο το χρόνο ήταν 4,250 δις, δόθηκαν 6,6 δις! Υπέρβαση 2,3 δις, ήδη από το πρώτο εξάμηνο. Δεν έχουμε τίποτα να δώσουμε στο δεύτερο. Αν αυτό δεν λέγεται «Τσοβόλα δώστα όλα», τότε τί λέγεται;

Θα ήθελα επιπλέον να πω, επειδή αναφέρθηκε στο θέμα των δαπανών, για το 1988 θα ήθελα να διαβάσω πάλι από διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών ότι προκύπτει να έχουμε 25,6 δις, που αφορά εξόφληση εντόκων γραμματίων του ιδιωτικού τομέα, που δεν περιλαμβάνονται στους πίνακες που διάβασε ο κ. Τσοβόλας, διότι για πρώτη φορά ήταν η υψηλότερη εξόφληση των παλαιών γραμματίων που έπρεπε να πουλήσουμε από τα καινούργια που πουλήσαμε.

Επιπλέον, μου γράφει ο κ. Δρίτσας σε άλλο ιδιαίτερο σημείωμά του: «Όπως προκύπτει από τους πίνακες αυτούς, το σύνολο των δαπανών του οικονομικού έτους ή και παλαιότερων, που θα μεταφερθεί στο 1989 ή και σε επόμενα έτη, θα ανέρχεται στο ποσόν των 75,4 δις». Και με τεράστια ευκολία εσείς απόψε τα ισοσκελίσατε όλα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Επιτρέπετε μία διακοπή, κύριε Υπουργέ;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Επ' αυτού;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Μάλιστα.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών): Παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κατ' αρχήν δεν επιτρέπεται διακοπή, κύριε Γεννηματά, σε αυτή τη συζήτηση.

Κύριε Σαμαρά, συνεχίστε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Αν υπάρχει μια ροή πραγμάτων, θα τα συζητήσουμε όλα, θα τα πούμε όλα και μετά θα μιλήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Θα ήθελα να κάνω μόνο μία ερώτηση.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Θα δεχόμουν τη διακοπή επ' αυτού όμως.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Ναι, επ' αυτού, γι' αυτά που σας είπε ο κ. Δρίτσας.

Έχω εδώ την έκθεση του κ. Χαλικιά προς τον κ. Σουφλιά, τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας.

Λέει λοιπόν: «Σχετικά με τις δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού, παρατηρείται ότι η αύξηση που σημειώθηκε στους πρώτους 5 μήνες του έτους, ήταν 16% και ήταν χαμηλότερη από την πρόβλεψη του προϋ-

πολογισμού -19,1%».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ (Υπ. Εθνικής Οικονομίας): Διαβάστε παρακάτω.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Συνεχίζω. «Για ολόκληρο όμως το έτος οι δαπάνες φαίνεται ότι θα υπερβούν τις προβλέψεις του προϋπολογισμού».

(Θόρυβος από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Τελειώσατε, κύριε Γεννημάτα, σας παρακαλώ. Παρέμβαση θα κάνετε;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Με όσα είπατε δεν προσφέρατε τίποτα το καινούργιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Επιτρέψτε μου να συνεχίσω. Το θέμα είναι σαφές. Κατ' αρχήν...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Επιτρέψτε μου να διατυπώσω το ερώτημά μου. Η έκθεση του κ.Χαλικιά...

(Διαμαρτυρίες από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Βλέπετε, είναι εκτός Κανονισμού το να σας επιτρέπω να μιλάτε. Τι να κάνω, κύριε Γεννημάτα;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Εγώ θυμάμαι πόσες φορές εδώ κάναμε διάλογο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Ξέρετε όμως πότε το θυμάστε; Όταν μιλούσαμε για την Καλαμάτα. Και σήμερα αφήσατε τον κ.Τσοβόλα να κατακρίνει τον Υπουργό Οικονομικών που έκανε 60 δόσεις για την σεξισοπληκτική Καλαμάτα. Και είσθε Καλαματιανός!

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Το ερώτημά μου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Τελειώσατε, κύριε Γεννημάτα. Συνεχίστε, κύριε Σαμαρά.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Απλώς θα σας θυμίσω, ότι εσείς ο ίδιος είπατε ότι για 5 μήνες είπε ο κ.Χαλικιάς και ο Πρωθυπουργός είπε για 6, χωρίς μάλιστα να διαβάσει την επόμενη παράγραφο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ: Είναι ακριβής η έκθεση Χαλικιά ή όχι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ, κύριε Γεννημάτα, τελειώσατε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Εν πάση περιπτώσει. Ελέχθη τώρα στο τέλος, για το θέμα του αποθεματικού ότι ήρθαμε εμείς και ξαφνικά δώσαμε το αποθεματικό. Και θέλω να ρωτήσω τον κ.Τσοβόλα, διότι προφανώς έχει πάρει την ίδια έκθεση που έχω και εγώ, να μου πει μια δραχμή από αυτά τα οποία δώσαμε για το αποθεματικό και τα οποία αυτός δεν θα τα έδινε. πχ. επιχορηγήσεις ΟΤΑ για σχολικές εφορίες 2,3 δις Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων -τις ανακοινώσεις που κάναμε με τον Πρωθυπουργό-, 6,98 δις, εκλογική αποζημίωση αστυνομικών οργάνων και πυροσβεστικού σώματος περίπου 1 δις, δαπάνες προμηθειών παρελθόντων ετών που έπρεπε κάποιος να τις πληρώσει στο Υπουργείο Οικονομικών 800 εκατ., επιχορήγηση υπαλλήλων για το ΤΑΥΟΥ 500 εκατ., Υπουργείο Γεωργίας δαπάνες αντιπυρικής προστασίας, και άλλα.

Όλα αυτά τα θέματα, ήταν τα κτηνοτροφικά κ.λπ., για τα οποία εμείς δεν θα έπρεπε να έχουμε πληρώσει; Είχε δώσει ο κ.Τσοβόλας μια δραχμή μέχρι τις εκλογές για τα θέματα της παιδείας; Πχ. δεν έπρεπε να ανοίξουν τα σχολεία;

Έστω, ότι τα χρέη μας τελικά από το έλλειμμα του 1989 θα είναι 2,5 τρις. Δεν πάω στο 2,9 τρις. Τι σημαίνει 2,5 τρις δρχ.; Σημαίνει 7 δις την ημέρα. Δηλαδή, αν κάποιος θα πρέπει να τα καλύψει φανταστείτε τι σημαίνει 7 δις την ημέρα. Δηλαδή, για να έκαμπε το έλλειμμα κάθε ένας από τα 2,5 εκατομμύρια των Ελλήνων φορολογουμένων θα έπρεπε να χρωστάει 3.000 την ημέρα, όταν το μεροκάματο είναι 2.500. Αυτό βέβαια η Τράπεζα της Ελλάδος προσπαθεί να το καλύψει με δανεισμούς.

Εξετάζω όμως, πιο αναλυτικά αυτό που είπε ο κ.Μητσοτάκης, ότι για πρώτη φορά στην ιστορία του Τόπου μας είναι τόσα πολλά τα λεφτά που χρωστάμε από αυτό το συγκεκριμένο έλλειμμα της χρονιάς. Τα 7 δις την ημέρα. Και τον περασμένο Ιούλιο δεν βρέθηκαν 40 δις δρχ. Και μέχρι το τέλος του χρόνου θα μας λείψουν 10 φορές τόσα επιπλέον.

Δηλαδή, όχι απλά πλέον το έλλειμμα πήρε γιγαντιαία διάσταση, αλλά μας είναι και δύσκολο να το χρηματοδοτήσουμε. Μέχρι τώρα πληρώναμε τα σπασμένα του χρέος δεσμεύοντας με ελλείμματα το αύριο. Σήμερα δεν έχουμε καν χρήματα για να πληρώσουμε τα σπασμένα του χρέος.

Να, λοιπόν ο πρώτος φαύλος κύκλος της οικονομίας. Παραλαμβάνεις μεγάλο έλλειμμα, κάνεις μεγάλο δανεισμό. Κάνοντας μεγάλο δανεισμό, πληρώνεις μεγάλα τοκοχρεωλύσια. Άρα αυξάνεις τις δαπάνες σου, άρα ξαναμεγαλώνει το αρχικό σου έλλειμμα. Είναι η λερναία ύ-

δρα της οικονομίας που αναπαράγεται. Και σήμερα φθάσαμε, έλλειμμα στο έλλειμμα, να έχουμε δημόσιο χρέος πάνω από 10 τρις δρχ. το οποίο είναι το 117% του εθνικού προϊόντος. Τι σημαίνει δημόσιο χρέος 117% του εθνικού προϊόντος απλά για τον κόσμο που ακούει;

Σημαίνει ότι θα πρέπει όλοι οι Έλληνες να δουλεύουν κάθε μέρα τζάμπα, χωρίς να παίρνουν δραχμή για παραπάνω από ένα χρόνο για να μπορέσουμε να ξεφλήσουμε αυτό το έλλειμμα. Σήμερα -εάν θέλετε- το δούμε και από κάποια άλλη οπτική γωνία. Πείτε ότι το Κράτος έχει μαζέψει από το σύνολο των φόρων που μαζεύει ένα κράτος -ας πούμε- 100 δραχμές. Μόνο και μόνο το δικό μας κράτος, η Ελλάδα, για να πληρώσει σήμερα τους μισθούς του δημοσίου, τους συνταξιούχους, τους τόκους και τα χρεωλύσια από τα δάνεια που έχει πάρει πρέπει να πληρώσει -από τις 100 δραχμές που έχει εισπράξει στην στέπη του από τους φόρους- 114 δραχμές. Δηλαδή, μόνο για μισθούς και συντάξεις και την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους θα πρέπει να δανειστεί το Κράτος 14 δραχμές παραπάνω. Αφήστε παιδεία, νοσοκομεία, σχολεία, άμυνα που φωνάζουν και δικαιούνται δαπάνες. Είναι ανελαστικές οι δαπάνες και αυτό το ξέρει πάρα πολύ καλά ο κ. Τσοβόλας. Το λέει ο Υπουργός του «94% και πάνω είναι η ανελαστικότητα των δαπανών».

Επομένως, αναγκαστικά οι κοινωνικοί πόροι μπαίνουν σε δεύτερη μοίρα. Αυτός είναι ο δεύτερος φαύλος κύκλος της οικονομίας. Το Κράτος για να συντηρηθεί με δάνεια πτωχαίνει τον ίδιο του τον εαυτό. Διώχνει τις άλλες του υποχρεώσεις από τις σάρκες του. Και αν προχωράγαμε με τον ίδιο ρυθμό το 1992 από τις 100 δραχμές εισπράξεις στο κράτος οι 167 δραχμές θα πήγαιναν μόνο και μόνο για μισθούς, συντάξεις και για τα χρέη του.

Αλλά ας πάρουμε -εάν θέλετε- και μία άλλη γεύση του ίδιου προβλήματος. Τα μεγάλα ελλείμματα που δεν αντικρίζονται από έργα, όπως έλεγε και ο κ. Μητσοτάκης, αλλά από σπατάλες του δημοσίου είναι γνωστό ότι δημιουργούν πληθωρισμό. Ο πληθωρισμός δημιουργεί μεγαλύτερα επιτόκια στην αγορά. Το κράτος μπορεί να αγοράζει ακριβό χρήμα, αλλά ο ιδιώτης, όμως, όχι. Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι τα υψηλά επιτόκια προσφέρονται μόνο στο πλούσιο κράτος. Παραγκωνισμός του ιδιώτη. Το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό.

Είναι ο τρίτος φαύλος κύκλος της οικονομίας. Είναι ο χορός του θανάτου του ιδιώτη. Και αυτό είναι ίσως το χειρότερο απ' όλα γιατί αυτός ο νέος φαύλος κύκλος δεν σταματάει εδώ πέρα.

Παραγκωνισμός του ιδιώτη σημαίνει και πτώση των επενδύσεων, πτώση της παραγωγής. Τι σημαίνει «πέφτει η παραγωγή»; Σημαίνει ότι πέφτουν τα εισοδήματα και άρα θα πέσουν και οι εισπράξεις φόρων. Άρα θα έχεις πάλι ελλείμματα και άρα ξαναμπαίνεις στον ίδιο χορό μια που και το έλλειμμα θα ξαναφουσκώσει.

Ας πάμε τώρα ένα σκαλοπάτι ακόμα πιό βαθειά στο πρόβλημα που απλά το ακούσαμε ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας και ας δούμε μία όψη που είναι τελείως άγνωστη στον ελληνικό λαό. Ελλείμματα ρεκόρ, κρατικοί οργανισμοί και επιχειρήσεις που χάνουν λεφτά. Λεφτά από τους φορολογούμενους πια άλλα δεν υπάρχουν. Είπαμε ότι από δανεισμό του δημοσίου δεν υπάρχουν άλλα. Τι έκανε το Π.Α.ΣΟ.Κ.; Παρέπεμψε τα πάντα στο επόμενο θύμα, το τραπεζικό σύστημα.

«Εγώ δεν έχω λεφτά να σας δώσω» -έλεγε ο κ. Τσοβόλας- «πάρτε δάνεια». «Μα, δεν μας δίνουν δάνεια, κύριε Τσοβόλα» του έλεγαν οι ελλειμματικοί οργανισμοί του δημοσίου που χάνουν συνέχεια, «διότι οι τράπεζες ξέρουν, ότι είμαστε στο μέλλον». «Δεν πειράζει» τους καθυσόχαζε ο κ. Τσοβόλας «θα σας δώσω εγώ την εγγύηση του δημοσίου. Πάρτε δάνειο». Και αυτό γινόταν.

Ακούστε, λοιπόν, με επίσημα στοιχεία μέχρι τον Ιούνιο του 1989, σωρευτικά: Τετρακόσια οκτώ δισεκατομμύρια τέτοια δάνεια με εγγύηση την υπογραφή του δημοσίου έχει πάρει η Δ.Ε.Η. Εξακόσια είκοσι δύο δισεκατομμύρια έχουν πάρει τα ασφαλιστικά ταμεία. Εννιακόσια τριάντα δισεκατομμύρια έχουν πάρει οι ασφαλιστικοί οργανισμοί, οι δημόσιες επιχειρήσεις και οι οργανισμοί. Θέλετε το σύνολο των δανείων στα οποία το Κράτος δάνεισε την υπογραφή του; Δύο κόμμα εξακόσια τέσσερα τρισεκατομμύρια, δηλαδή, δύο χιλιάδες εξακόσια είκοσι τέσσερα δισεκατομμύρια.

Αυτή, κυρίες και κύριοι, είναι η πλέον αφανής και άγνωστη στο λαό πλευρά του προβλήματος. Αλλά είναι και η πιο επικίνδυνη ωρολογιακή, -πυρηνική, θα έλεγα- βόμβα, που απειλεί το αύριο της οικονομίας μας, γιατί ήδη το 1989 είχαμε πάνω από 110 δις καταπτώσεις.

Και για να μην καταπέσουν οι εγγυήσεις, έρχονται αυτές οι επιχειρήσεις που έχουν χάσει τα πάντα και σου λένε «δώστε μας νέο δάνειο για τα δάνεια που δεν μπορούμε να ξεφλήσουμε». Ο πέμπτος φαύλος κύκλος της ελληνικής οικονομίας! Αναγκάζει να δώσεις το νέο δάνειο, μεγαλώνει το σύνολο της δανειακής υποχρέωσης και από και και πέρα για να τα βρεις αυτά τα χρήματα «ρεφάρ» σαν «φουγάρι» από την αγορά, από τις συναλλαγές, ότι χρήμα υπάρχει. Και ποιός μένει

πάλι απέξω; Ο ιδιώτης.

Θα ήθελα να πω, ότι στο ΙΚΑ, στην Ολυμπιακή Αεροπορία, στη ΛΑΡ-ΚΟ, στην ΠΥΡΚΑΛ, στην ΕΑΒ, στην ΕΥΔΑΠ, στον ΟΣΕ, στον ΟΑΣ, στον ΟΑΕ έχουν ήδη καταπέσει οι εγγυήσεις. Σε επτά ξένες τράπεζες χρώσταγε ο ΟΑΣ όταν κατέπεσαν οι εγγυήσεις του. Με την «καλημέρα» που μπήκα στο Υπουργείο έπρεπε να πληρώσω 5 δις. Και άλλα 10,5 μέχρι τέτοια εποχή του χρόνου θα πρέπει να πληρώσουμε γιατί είναι ξένες οι Τράπεζες, γιατί δεν δέχονται αυτές νέο δάνειο και γιατί δεν είναι δυνατόν στο εξωτερικό να εκτεθεί σαν κράτος, ότι δεν σέβεται την υπογραφή σου.

Αλλά, θα σας πω κάτι άλλο, το οποίο για μένα «φωτογραφίζει» στο σύνολό του πια την αποθώωση του προβλήματος σήμερα που υπάρχει στον τόπο. Πάρτε την περίπτωση του περίφημου Οργανισμού Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων. Ιδέα Αρσένη!

Έβαλαν την Εθνική, η οποία είχε τον έλεγχο στις μετοχές των περισσότερων προβληματικών εταιριών και πούλησε στον ΟΑΕ τις προβληματικές επιχειρήσεις. Πώς πλήρωσε ο ΟΑΕ την Εθνική γι' αυτές τις επιχειρήσεις; Της έδωσε ομόλογα. Τι διάρκεια είχαν αυτά τα ομόλογα; Είχαν δύο ετών διάρκεια. Προσμένανε το θάυμα! Προσμένανε ότι σε δύο χρόνια θα έχουν ανασυγκροτηθεί αυτές οι επιχειρήσεις! Πέρασαν δύο χρόνια, τα ομόλογα έληξαν, η Τράπεζα η Εθνική ακόμα να πληρωθεί από τον ΟΑΕ και τώρα ακούστε. Από τη μία η Εθνική μηνύει τον ΟΑΕ -κράτος εναντίον κράτους- που δεν την πληρώνει και από την άλλη η ίδια η εθνική υπερήφανα στο ενεργητικό της παρουσιάζει περίπου 70 δις αξίας ομόλογα τα οποία έχουν καταπέσει!

Επομένως, θέλω να πω, κυρίες και κύριοι, ότι φτιάξαμε μία τελειώς ψεύτικη οικονομία, ένα «χάρτινο πύργο» και μέσα στην ψευτιά αυτή έχουμε βάλει και το τραπεζικό σύστημα! Κατοικεί και αυτό μέσα σ' αυτό το «χάρτινο πύργο»! Και η ελάχιστη έστω πολιτική έντιμη συναίνεση μεταξύ των κομμάτων πέρα και πάνω από ιδεολογικά «συρματοπλέγματα» είναι να πούμε αυτές τις αλήθειες, να πούμε στο Λαό την αλήθεια, να πούμε ότι έριξαν έξω ακόμα και το ΠΡΟ-ΠΟ. Υπογράφουμε εγγυήσεις 12 δις για να πάρει ο ΟΠΑΠ δάνειο. Το μεγάλο «πέναλτυ» του κ. Παπανδρέου! Τρέλανε και το 1-2-Χ ακόμα!

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Χειροκροτάτε, αλλά μόνον τα λαχεία δεν έπσαν έξω επί ΠΑΣΟΚ!

Και θα πρέπει σ' αυτό το σημείο να πω ότι την ίδια αυτή στιγμή που έπεσε το Κράτος έξω, στο πρώτο εξάμηνο 6.326 υπάλληλοι διορίστηκαν στα νοσοκομεία, για να πληρώσουν οι φορολογούμενοι άλλα 21 δις.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ. Το 85% είναι νοσηλευτικό προσωπικό, κύριε Σαμαρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός). Σας παρακαλώ, κύριε Κακλαμάνη, δεν έχετε το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ. Να διορθώσετε, κύριε Σαμαρά. Μιλήσατε για υπαλλήλους. Το 85% είναι νοσηλευτικό προσωπικό, είναι γιατροί και νοσοκόμοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός). Σας παρακαλώ πολύ, κύριε Υπουργέ, μην απαντάτε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ. Λυπάμαι γιατί από το Βήμα, κύριε Υπουργέ, δεν λέτε αλήθεια στη Βουλή! Οφείλετε να πείτε την αλήθεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κρητικός). Κύριε Κακλαμάνη, σεβασθείτε το Κοινοβούλιο επιτέλους!

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών). Αν λυπάσθε σεις, κύριε Κακλαμάνη, έχω να σας πω, ότι και εγώ λυπάμαι. Γιατί φαίνεται ότι από τότε που έχει διακοπή η ισοβιότητα ορισμένων Υπουργών στο ΠΑΣΟΚ έχουν πάθει μία νευρική κατάσταση μεγάλη! Δεν ήταν κανένας ιόβιος υπουργός, κύριε Κακλαμάνη, και θα πρέπει και εσείς να το συνηθίσετε! Δεν είναι δύσκολο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ. Οφείλετε να πείτε την αλήθεια. Δεν μπορούμε να μιλήσουμε εμείς. Είναι κρίμα ότι εκμεταλλεύεσθε αυτό το γεγονός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός). Σας παρακαλώ, κύριε Κακλαμάνη, καταργήσατε τα πάντα εδώ μέσα!

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών). Θα ήθελα να πω ορισμένα θέματα, κύριοι συνάδελφοι, τα οποία επίσης δείχνουν τη νοοτροπία η οποία υπήρχε σε σχέση με τα θέματα του προϋπολογισμού, για τον οποίον τόση συζήτηση έγινε.

Ειπώθηκε, ότι άρχισαν να πέφτουν τα έσοδα, μόνον αφ' ης στιγμής ανέλαβε η Κυβέρνηση Τζαννετάκη.

Διαβάζω μία έκθεση την οποία επίτηδες δεν έδωσα στη δημοσιότητα, αλλά θα πρέπει να τη δώσω, έκθεση επί της πορείας της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, την οποία μου έδωσε ο κ. Δρίτσας με το που μπήκα στο Υπουργείο. Λέει, λοιπόν: «Οι λόγοι που φαίνεται ότι συνέβαλαν αποφασιστικά στην αρνητική αυτή απόκλιση των εσόδων, δαπανών κ.λπ., είναι: Πρώτον, στην επί νέας βάσεως λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών του Υπουργείου, με τον νέο οργανισμό και

στην έλλειψη υποδομής και προσωπικού που αντιμετωπίζουμε».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Άρα σεις λέτε, γιατί παίρναμε προσωπικό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών): Υποδομή και προσωπικό μετά από 8 χρόνια υπουργίας σας στο Υπουργείο Οικονομικών, λέει ο διευθυντής σας, ότι δεν έχετε ούτε υποδομή, ούτε προσωπικό. Και λέει παρακάτω: «Αλλά και στη χαλάρωση της δημόσιας διοίκησης και στη χαλάρωση της έντασης των προσπαθειών για είσπραξη των δημοσίων εσόδων, πάταξη της φοροδιαφυγής κ.λπ.».

Αλλά, θέλετε να ακούσετε και κάτι άλλο, το οποίο λέει στη σελίδα 14 ο κ. Δρίτσας; Λέει: «Οι πιστώσεις που γράφτηκαν στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων» -και θα ήθελα να το προσέξετε όλοι αυτό, κύριοι συνάδελφοι- «για πληρωμή τόκων και χρεωλυσίων δανείων ανάπτυξης, μεταφέρθηκαν σε άλλους κωδικούς αριθμούς, με αποτέλεσμα το βάρος της αποπληρωμής των δαπανών αυτών, να αναλάβει ο τακτικός προϋπολογισμός». Δηλαδή το απέναντι Υπουργείο, των Οικονομικών. Αυτό και μόνο πιστεύω, δείχνει τη νοοτροπία με την οποία έπαιζε το ΠΑΣΟΚ, με το θέμα των δαπανών και των εισπράξεων μεταξύ των Υπουργείων. Μπαλάκι ήταν.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Σοβαρά το λέτε και είστε Υπουργός Οικονομικών; Αυτό είναι θετικό ή αρνητικό;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Θέλω να πω, τι παρέλαβα. Δεν έβλα να μιλήσω για πολλά πράγματα, κύριε Τσοβόλα, που συκρατούμαι και δεν μιλάω.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Τι να πείτε; Δώσατε από το αποθεματικό 15 δις σε δύο μήνες.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών): Είπατε προηγουμένως, ότι υπάρχει ζήτημα στη φορολογική επιβάρυνση. Και παλιότερα, όπως ξέρετε, υπήρχε ζήτημα μεταξύ κ. Παπανδρέου και κ. Μητσοτάκη. Και πρέπει να ξέρετε, κύριε Τσοβόλα, φορολογική επιβάρυνση είναι το σύνολο των φόρων δια του ακαθαρίστου εγχωρίου προϊόντος σε αγοραίες τιμές.

Θα ήθελα να καταθέσω αυτόν τον πίνακα από το 1980 μέχρι το 1989. Το 1981 ήταν 18,4. Σας αρέσει και παίρνετε πάντα το 1981, που ήταν ένας ανορθόδοξος χρόνος. Βέβαια, το 1989 ήταν 25,2%. Στοιχεία που προκύπτουν από τις σχετικές εκθέσεις του προϋπολογισμού.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Και τι σημαίνει αυτό; Η πάταξη της φοροδιαφυγής είναι κακό;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών): Άρα η φορολογική επιβάρυνση ήταν χειρότερη σε όλη την περίοδο του ΠΑΣΟΚ.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Οικονομικών κ. Α. Σαμαράς καταθέτει τον προαναφερθέντα πίνακα, ο οποίος έχει ως εξής:

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΣ (Σύνολο φόρων / Ακαθ. Εγγ. Προϊόν σε τρέχουσες Αγοραίες τιμές) %											
1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989		
	18,7%	18,4%	20,8%	21,8%	22,3%	22,4%	24,8%	25,2%	24,5%	25,2%	
Φόροι	330 δις	389	547	678	848	1025	1358	1596	1817	2148	
ΑΕΠ	1768 δις	2109	2632	3108	3807	4583	5475	6326	7416	8524	

Για το έτος 1988 και 1989 τα ποσά προκύπτουν από την εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού οικ. έτους 1989»

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ.Οικονομικών): Κύριε Τσοβόλα, δεν ξέρω, αν αντιληφθήκατε τί έγινε με το ΜΗΚΥΟ. Το ΠΑΣΟΚ σε μια πρωτοφανή αντισυνταγματική και αντεργατική κίνηση, ανέθεσε, προφορικά παρακαλώ, σε ιδιωτική επιχείρηση την εισαγωγή σε μαγνητικές ταινίες 41.600 φορολογικών δηλώσεων, κύριοι συνάδελφοι, αδιαφορώντας για την ολοφάνερη παραβίαση του φορολογικού απόρρητου. Και βέβαια, όταν η εταιρεία σας έφερε το συμβόλαιο, σεις δεν το υπογράψατε και με τη σειρά της αυτή κράτησε 10.000 τέτοιες δηλώσεις, σαν ενέχυρο και αναγκάσθηκα στις 20 Ιουλίου να πάρω πίσω τις δηλώσεις με την απειλή του εισαγγελέα.

Θα ήθελα να μου πείτε, αν ο ελληνικός Λαός πρέπει να γνωρίζει ότι 41.600 φορολογούμενοι ...

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Δυστυχώς, δεν έχω δικαίωμα να απαντήσω.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Είπατε προηγουμένως, ότι θα ασκήσουμε εμείς, δήθεν, πιέσεις πάνω στους εθνικούς λογαριασμούς και ότι ετοιμάζεται ο κ. Σουφλιάς να δώσει μυστήριες εντολές για να αλλάξουμε τα στοιχεία κ.λπ.

Όπως ξέρετε, κύριε Τσοβόλα, το Σύνταγμα προβλέπει ότι όλα τα έσοδα και τα έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό. Όμως το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους δεν ανέγραψε στον προϋπολογισμό και απολογισμό του '88 ολόκληρο το ποσό του 1,07 τρις που εισέπραξε με έντοκα γραμμάτια

του ιδιωτικού τομέα το 88. Αλλά αντίθετα τι έγινε: Το Γενικό Λογιστήριο προέβη σε παράνομο συμψηφισμό δια της Τραπεζής της Ελλάδος. Πλήρωσε 503 δις από τις εισπράξεις αυτές για την εξόφληση προηγούμενων εντόκων γραμματίων, που είχαν λήξει και εμφάνισε μόνο τη διαφορά των 571 δις στους πίνακες εσόδου. Έτσι τα 503 δις που πλήρωσαν παλιές οφειλές, δεν εμφανίστηκαν ως δάνεια πουθενά, ενώ τα είχαν πάρει με τη μορφή των εντόκων γραμματίων, ενώ αντικατόπτριζαν επιπλέον έλλειμμα, που τελικά δεν φάνηκε και αυτό το έλλειμμα πουθενά. Ταυτόχρονα, από τα 503 δις δεν εμφανίστηκε τίποτα, ότι πληρώθηκαν δηλαδή παλαιά χρέη. Και έτσι το έλλειμμα φάντασμα των 503 δις, που συνελήφθη από το Ελεγκτικό Συνέδριο έπαιξε το ρόλο να μειώσει και τα δάνεια του δημοσίου και να μειώσει και τις δαπάνες για αποπληρωμή.

Θα ήθελα να σας δώσω και τα φύλλα. Και μάλιστα δεν έχω πρόβλημα να σας πω ότι τηλεφώνησα και στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος είπε με την έγκριση βέβαια του Υπουργού των Οικονομικών, ότι ο ίδιος δεν διατίθεται να εκτελέσει τα φύλλα αυτά μεταβολών και λήψεων στο Ελεγκτικό Συνέδριο και ότι η Ολομέλεια στο Ελεγκτικό Συνέδριο, εάν κάτι τέτοιο τελικά γίνει, θα αναγκαστεί να απορρίψει ολόκληρο τον απολογισμό του έτους 1988.

Είναι τα φύλλα αυτά, μεταβολών και λήψεων. Το πρώτο από αυτά τα φύλλα κύριε Τσοβόλα σας είχε εγχειρηθεί στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους τον Απρίλιο, όταν είσατε ακόμα Υπουργός. Θα ήθελα να το δώσω, λείπει ένα του Δεκεμβρίου. Και τα υπόλοιπα θα είναι όλα έτοιμα.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Υπουργός καταθέτει τα προαναφερθέντα φύλλα τα οποία έχουν ως εξής:

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ 7η
ΤΜΗΜΑ Α'

Φ Υ Λ Λ Ο
ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ
Αριθ. 1

Π ρ ο ς
Τον υπόλογο Γ. ΦΕΡΤΑΚΗ

Σύμφωνα με τα άρθρα 22 παρ. 4 του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Π.Δ. 774/1980) και 154 του Π.Δ. 1225/1981 «περί εκτελέσεως» παρακαλούμε για την εκτέλεση του φύλλου τούτου και την επιστροφή του σε μας μέσα σε 15 μέρες από τη λήψη του.

Προσδιορισμός ζητούμενης πληροφορίας έλλειψης ή μεταβολής
Κατά τον έλεγχο των λογιστικών στοιχείων του μηνός Ιουλίου του οικον. έτους 1988, διαπιστώθηκε μη νόμιμη εμφάνιση των εσόδων και εξόδων, η οποία αναλυτικότερα έχει ως εξής:

Με βάση τις διατάξεις του Ν.Δ. 3745/57 «περί εκδόσεως εντόκων γραμματίων» όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 4 του Ν.1266/1982 και την 37401/1223/9-4-1985 «Όροι και τύπος εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό φορέα» κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, εκδόθηκαν οι 20814/658/29-2-1988, 28466/911/23-3-1988 και 39520/1263/22-4-1988 κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με τις οποίες αποφασίστηκε η έκδοση εντόκων γραμματίων για τον Ιδιωτικό φορέα συνολικού ποσού 264.700.000.000 (50.200.000.000 + 106.000.000.000 + 108.500.000.000) δρχ. και με ημεροχρονολογίες εκδόσεως τις 31-1-1988, 29-2-1988 και 31-3-1988 αντίστοιχα, για την κάλυψη δαπανών του Δημοσίου.

Ο Υπουργός των Οικονομικών με την 2332/92/12-1-1988 πράξη του (άρθρο 53 του Ν.Δ. 321/1969), συνέστησε τον προσωρινό λογ/σμό του Δημοσίου στην Τράπεζα της Ελλάδας, για την παρακολούθηση της κινήσεως των εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό φορέα «Ε.Δ.»

Λογαριασμοί υπό διακανονισμό -με τίτλο «Εισπράξεις και πληρωμές από έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου για τον ιδιωτικό τομέα» και όρισε ότι ο λογ/σμός αυτός θα χρεώνεται με τις εξοφλήσεις των εντόκων γραμματίων και θα πιστώνεται με το προϊόν της εκδόσεως των εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό τομέα. Στο τέλος δε κάθε μήνα θα συμψηφίζονται οι χρεωστικές με τις πιστωτικές εγγραφές που έγιναν και η διαφορά του συμψηφισμού θα μεταφέρεται ανάλογα σε χρέωση ή πίστωση του λογ/σμού «Ε.Δ. Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών».

Με βάση την πράξη αυτή του Υπουργού η 5η Δ/ση του Δημοσίου Χρέους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με τα με αριθ. 21427/699/14-6-1988, 31694/1051/30-6-1988 και 40941/1325/19-7-1986 έγγραφα της έδωσε εντολή στην μεν Τράπεζα της Ελλάδας να χρεώσει κατά τις παραπάνω ημεροχρονολογίες και αξία 31-1-1988, 29-2-1988 και 31-3-1988 αντίστοιχα, του πιο πάνω προσωρινού λογ/σμού με τα ποσά των 11.500.500.000, 53.925.200.000 και 50.226.200.000 δρχ. που

αφορούν εξοφλήσεις εντόκων γραμματίων μηνών Φεβρουαρίου, Μαρτίου και Απριλίου, οικον. έτους 1988 και να πιστώσει εν συνεχεία το λογ/σμό «Ε.Δ. Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών», μετά εναπομείναντα μετά το συμψηφισμό (έσοδα - έξοδα) ποσά, ήτοι 38.699.500.000 (50.200.000.000 - 11.500.500.000), 52.074.800.000 (106.000.000.000 - 53.925.200.000) και 58.273.800.000 (108.500.000.000 - 50.226.200.000) δρχ., τα οποία (εναπομείναντα ποσά) να εμφανιστούν στη συνέχεια στα έσοδα προϋπολογισμού από τον Υπόλογο Συμψηφισμών.

Πράγματι ο Υπόλογος Συμψηφισμών με βάση τις εντολές αυτές και τις αναγγελίες της Τράπεζας της Ελλάδας εμφάνισε τα ποσά αυτά στα έσοδα του προϋπολογισμού (σελίδες ημερολογίου 1063 και 1064/6-7-1988).

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω ο Υπουργός των Οικονομικών εξουσιοδότησε την Τράπεζα της Ελλάδας να εισπράττει έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού από τη διάθεση εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό φορέα, από τα έσοδα αυτά να πληρώνει τις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις των εντόκων γραμματίων, να χρεωπιστώνει με τις διαχειριστικές αυτές πράξεις λογ/σμό εκτός δημοσίας ληψοδοσίας και να εμφανίζει στη δημόσια ληψοδοσία (έσοδα προϋπολογισμού) μέσω του Υπολόγου Συμψηφισμών μόνο το εναπομείναν, μετά το συμψηφισμό, ποσό.

Τούτο όμως αντίκειται στη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 79 του Συντάγματος, η οποία ορίζει ότι «πάντα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται εις τον ετήσιον προϋπολογισμόν και απολογισμόν καθ' όσον με τους παραπάνω εκτός δημοσίας ληψοδοσίας συμψηφισμούς των εισπραττομένων εσόδων και των πληρωμών των χρεών (δαπανών) του δημοσίου, ευθέως παραβιάζεται η συνταγματική αυτή διάταξη και αλλοιώνονται τα μεγέθη του Απολογισμού και Ισολογισμού».

Επίσης αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 10,13 και 28 του Ν.Δ. 321/69 «περί Κωδικός Δημοσίου Λογιστικού».

Αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών είναι να μην εμφανίζεται το πραγματικό ύψος των εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού και Απολογισμού καθώς και του Δημοσίου Χρέους, με συνέπεια να εμφανίζονται εικονικά ο απολογισμός και ισολογισμός του Κράτους.

Ύστερα από τα παραπάνω, παρακαλούμε, κατά την εκτέλεση του φύλλου αυτού να προβείτε στην εμφάνιση στα έσοδα και έξοδα του προϋπολογισμού του συνολικού ποσού των 115.651.900.000 (11.500.500.000 + 53.925.200.000 + 50.226.200.000) δρχ., υποβάλλοντας και σε μας τα συμπληρωματικά στοιχεία των σχετικών εγγράφων. 6-4-1989

Κατά τον έλεγχο των λογιστικών στοιχείων του μηνός Σεπτεμβρίου του οικον. έτους 1988, διαπιστώθηκε μη νόμιμη εμφάνιση των εσόδων και εξόδων, η οποία αναλυτικότερα έχει ως εξής:

Με βάση τις διατάξεις του Ν.Δ.3745/57 «περί εκδόσεως εντόκων γραμματίων» όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 4 του Ν.1266/1982 και την 37401/1223/9-4-1985 «Όροι και τύπος εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό φορέα» κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, εκδόθηκαν οι 50202/1589/26-5-1988 και 62005/1921/28-6-1988 κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, με τις οποίες αποφασίστηκε η έκδοση εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό τομέα συνολικού ποσού 150.000.000.000 (70.000.000.000 + 80.000.000.000) δρχ. και με ημεροχρονολογία εκδόσεως τις 30-4-1988 και 31-5-1988 αντίστοιχα, για την κάλυψη δαπανών του Δημοσίου.

Ο Υπουργός των Οικονομικών, με την 2332/92/12-1-1988 πράξη του (άρθρο 53 του Ν.Δ. 321/1969), συνέστησε τον προσωρινό λογ/σμό του Δημοσίου στην Τράπεζα της Ελλάδας, για την παρακολούθηση της κινήσεως των εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό φορέα «Ε.Δ. Λογαριασμοί υπό διακανονισμό- με τίτλο «Εισπράξεις και πληρωμές από έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου για τον ιδιωτικό τομέα» και όρισε ότι ο λογ/σμός αυτός θα χρεώνεται με τις εξοφλήσεις των εντόκων γραμματίων και θα πιστώνεται με το προϊόν της εκδόσεως των εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό τομέα. Στο τέλος δε κάθε μήνα θα συμψηφίζονται οι χρεωστικές με τις πιστωτικές εγγραφές που έγιναν και η διαφορά του συμψηφισμού θα μεταφέρεται ανάλογα σε χρέωση ή πίστωση του λογ/σμού «Ε.Δ. Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών».

Με βάση την πράξη αυτή του Υπουργού, η 5η Δ/ση του Δημοσίου Χρέους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με τα με αριθ. 52518/1674/10-8-1988 και 62044/1928/15-9-1988 έγγραφα της έδωσε εντολή στην μεν Τράπεζα της Ελλάδας να χρεώσει κατά τις παραπάνω ημεροχρονολογίες και αξία 30-4-1988 και 31-5-1988 αντίστοιχα, τον πιο πάνω προσωρινό λογ/σμό με τα ποσά των 20.468.300.000 και 39.175.800.000 δρχ., που αφορούν εξοφλήσεις εντόκων γραμματίων

μηνών Μαΐου και Ιουνίου, οικον, έτους 1988 και να πιστώσει εν συνεχεία το λογ/σμό «Ε.Δ. Συγκέντρωση Εισπράξεων και πληρωμών» με τα εναπομείναντα μετά το συμψηφισμό (έσοδα-έξοδα) ποσά, ήτοι 49.531.700.000 (70.000.000.000 - 20.468.300.000) και 40.824.200.000 (80.000.000.000 - 39.175.800.000) δρχ., τα οποία (εναπομείναντα ποσά) να εμφανιστούν στη συνέχεια στα έσοδα προϋπολογισμού από τον Υπόλογο Συμψηφισμών.

Πράγματι ο Υπόλογος Συμψηφισμών με βάση τις εντολές αυτές και τις αναγγελίες της Τράπεζας Ελλάδας εμφάνισε τα ποσά αυτά στα έσοδα του προϋπολογισμού (σελίδα ημερολογίου 1255/1-9-1988). Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, ο Υπουργός των Οικονομικών εξουσιοδότησε την Τράπεζα της Ελλάδας να εισπράττει έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού από τη διάθεση εντόκων γραμματίων για τον ιδιωτικό φορέα, από τα έσοδα αυτά να πληρώνει τις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις των εντόκων γραμματίων, να χρεωπιστώνει με τις διαχειριστικές αυτές πράξεις λογ/σμό εκτός δημοσίας ληψοδοσίας και να εμφανίζει στη δημόσια ληψοδοσία (έσοδα προϋπολογισμού) μέσω του Υπολόγου Συμψηφισμών μόνο το εναπομείναν, μετά το συμψηφισμό, ποσό.

Αυτό, όμως, αντίκειται στη διάταξη της παραγ. 2 του άρθρου 79 του Συντάγματος, η οποία ορίζει ότι «πάντα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται εις ετήσιον προϋπολογισμόν και απολογισμόν», καθόσον με τους παραπάνω εκτός δημοσίας ληψοδοσίας συμψηφισμούς των εισπραττομένων εσόδων και των πληρωμών των χρεών (δαπανών) του δημοσίου, ευθέως παραβιάζεται η συνταγματική αυτή διάταξη (η οποία καθιερώνει με σαφήνεια τον πάντοτε ισχύοντα κανόνα του ανεκαθάριστου προϋπολογισμού) και αλλοιώνονται τα μεγέθη του Απολογισμού και Ισολογισμού. Επίσης αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 10, 13 και 28 του Ν.Δ. 321/69 «περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού», καθόσον το αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών είναι, το μεν να μην εμφανίζεται το πραγματικό ύψος των εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού και Απολογισμού, καθώς και του Δημοσίου Χρέους, το δε η εικονικότητα του απολογισμού και ισολογισμού του Κράτους.

Ύστερα από τα παραπάνω, παραγγέλλουμε όπως, κατά την εκτέλεση του φύλλου αυτού, προβείτε στην εμφάνιση στα έσοδα και έξοδα του προϋπολογισμού του συνολικού ποσού των 59.644.100.000 (20.468.300.000 + 39.175.800.000), υποβάλλοντας και σε μας τα συμπληρωματικά στοιχεία των σχετικών εγγράφων.

Παράλληλα, με την εκτέλεση του φύλλου αυτού, πρέπει να προβείτε και στην εκτέλεση του με αριθ. 117-4-1989 Φ.Μ.Ε. καθόσον τα διαλαμβανόμενα στο 2029959/2155/Γ.0024/25-4-1989 έγγραφό σας στερούνται συνταγματικού και δημοσιολογιστικού ερείσματος.

Αθήνα, 26-6-1989

Ο Πρόεδρος του Α' Κλιμακίου

Αναστ. Γκόνης
Σύμβουλος»

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μόλις είπα, δεν ξέρω αν το κατάλαβατε, ότι κάποιο εξαφανίστηκαν 503 δις, διότι το ΠΑΣΟΚ προηγουμένως έθεσε θέμα για διαστρέβλωση αριθμών 1 δις, 2 δις. Αλλά πιστεύω ότι τα γεγονότα στην οικονομία δε χρειάζονται δικαστές ούτε συνηγόρους. Πιστεύω, ότι δικάζουν μόνο τους. Γιατί οι κρίσιμοι αριθμοί της σημερινής οικονομικής μας αδυναμίας είναι και ψυχροί και σκληροί και φοβλίζουν κάθε απόπειρα συγκάλυψης. Βρέθηκαν οι άνθρωποι στο Ελεγκτικό Συνέδριο και τα βρήκαν. Και μάλιστα ένα Ελεγκτικό Συνέδριο ευνοησιμμένο, καταργημένο!

Ακινητοποιούν αυτά τα στοιχεία λοιπόν κάθε μηχανισμό ωραιοποίησης και ακυρώνουν κάθε έκδοση δικαιολόγησης. Και φωτογραφίζουν κάθε υπεύθυνο. Και ανάβουν το σήμα κινδύνου. Και με τέτοιο συναγερμό εγώ τουλάχιστον αισθάνομαι, ότι έχει σημάνει για τον ελληνικό Λαό απόψε σ' αυτήν τη Βουλή.

Αλλά θα ήταν μόνο η μισή αλήθεια, εάν τουλάχιστον δε λέγαμε και κάτι για το αύριο και μέναμε μόνο στο χθές.

Εμείς βέβαια, το είπε και ο Αρχηγός μας, δεν έχουμε ούτε την εξουσιοδότηση ούτε και το χρόνο για να μπούμε στην καρδιά της κρίσης. Έχουμε όμως -και αυτό κάνουμε- τη δυνατότητα της απογραφής και κάθε τόσο την διορθωτική ή την ενισχυτική, εάν θέλετε, παρέμβαση μέσα σ' αυτήν τη δυναμική της καθημερινότητας, η οποία υπάρχει. Γιατί η ζωή συνεχίζεται, γιατί η αγορά, οι συναλλαγές, οι πολίτες ζητούν δικαιοσύνη, γιατί αυτό μας ανάγκασε και μας να κάνουμε πρώτα ορισμένα βήματα δικαιοσύνης.

Εγώ θεωρώ, ότι η άρση της αντιλαϊκής, της βάρβαρης, της αντιευρωπαϊκής προσωποκράτησης σαν θεσμός, έδωσε μία νέα αντίληψη -έτυχε και έγινε αυτό στο υπουργείο που ήμουν εγώ, προς Θεού δεν το αναφέρω ως προσωπικό επίτευγμα για κάποια ανάγκη έντιμης σχέσης μεταξύ Κράτους και πολίτη. Και εμείς πρώτα να δώσουμε αυτήν την αίσθηση στην αγορά, στην πιάτσα, στον κόσμο, ότι κάτι αλλάζει, ότι σεβόμαστε τον πολίτη.

Στο κάτω κάτω της γραφής φθάνουμε στο σημείο να χρωστά το Κράτος από επιστροφές του ΦΠΑ σε κάποιον ιδιώτη 30 δις, να χρωστάει ο ιδιώτης 20 δις στο δημόσιο και να τον βάζει μέσα το Δημόσιο για προσωποκράτηση!

Πιστεύω, ότι ήλθε η στιγμή να αλλάξουμε και να γκρεμίσουμε αυτό το φράγμα της καχυποψίας και του άγχους που υπήρχε μέχρι σήμερα και που υψωνόταν ανάμεσα στο Κράτος και στον φορολογούμενο. (Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Έτσι με τα νέα μέτρα που σύντομα θα προσπαθήσουμε να εξαγγείλουμε, μέτρα που δεν πρόκειται να αλλάξουν τους αριθμούς, δε θα είναι επαναστατικά, απλώς θα βγάλουν αυτές τις αγκίδες από την αγορά οι οποίες πονάνε τον κάθε ανθρωπάκο άνευ λόγου. Πιστεύω, ότι έτσι θα προσπαθήσουμε να σπάσουμε ένα κατεστημένο που υπάρχει σήμερα μεταξύ προνομιούχων και ευνοουμένων και να βάλουμε τον δημιουργικό εργαζόμενο και τον ανταγωνιστικό Έλληνα στη θέση τους.

Εν πάση περιπτώσει επειδή είπα για τον Φ.Π.Α. δεν μπορεί, κύριε Τσοβόλα, να σας ζητά η υπηρεσία τον Απρίλιο του 1989, να κάνετε επιστροφή Φ.Π.Α. στους αγρότες και στους εξαγωγείς, να το υπογράψετε μέχρι και ο Γενικός Γραμματέας και εσείς να μην το υπογράψετε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Ποιο πράγμα;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Θα σας δώσω το αντικείμενο αυτό που το λέτε «ποιο». Είναι από τη διεύθυνση δεύτερη, προσωπικού ΔΟΗ Τμήμα Α', ο Υπουργός Τσοβόλας που δεν υπογράφει, υπογράφουν όλοι οι άλλοι, εκτός από σας. Θα σας το διαβάσω: «Θεωρούμε ότι η επιστροφή του Φ.Π.Α. στους δικαιούχους είναι θέμα ίσης προτεραιότητας. Αναφέρονται σε εκκρεμότητες που ενδεχόμενα υπάρχουν στις υπηρεσίες σχετικά με υποθέσεις επιστροφής Φ.Π.Α. (αγρότες, επενδυτικά αγαθά, εξαγωγές κ.λπ. και σας παρακαλούν το συντομότερο δυνατό για την διεκπεραίωσή τους)».

Το καταθέτω δε αυτό στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Οικονομικών κ. Α. Σαμαράς καταθέτει στα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο που έχει ως εξής:

«ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ 2η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΟΥ
ΤΜΗΜΑ Α'
ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Εγκύκλιος προς στις Δ.Ο.Υ. Για επίσηυση διαδικασία επιστροφής Φ.Π.Α. (εξαγωγές, επενδυτικά αγαθά, αγρότες κ.λπ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ 2η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Δ.Ο.Υ.
ΤΜΗΜΑ Α'
Αθήνα Απριλίου 1989
Αριθ. Πρωτ:

Ταχ. Δ/ση: Καραγ. Σερβίας 10
Πληροφορίες:
Τηλέφωνο: 3233872

ΘΕΜΑ: Επίσηυση διαδικασίας επιστροφής Φ.Π.Α.

Αναφερόμενοι σ' εκκρεμότητες, που ενδεχόμενα υπάρχουν στις υπηρεσίες σχετικά με υποθέσεις επιστροφής Φ.Π.Α. (αγρότες, επενδυτικά αγαθά, εξαγωγές κ.λπ.), παρακαλούμε να φροντίσετε, το συντομότερο δυνατό, για την διεκπεραίωσή τους.

Θεωρούμε ότι η επιστροφή του Φ.Π.Α. στους δικαιούχους, είναι θέμα ίσης προτεραιότητας με την έγκαιρη αποστολή των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος στο ΚΕ.Π.Υ.Ο., που παράλληλα πραγματοποιείται στο διάστημα αυτό. Η οποιαδήποτε έλλειψη προσωπικού ή απασχόλησή του κύρια με το έργο της επεξεργασίας των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, ίσως αποτελεί λόγο καθυστέρησης της επιστροφής του Φ.Π.Α. στις περιπτώσεις που απαιτείται έλεγχος (επιστροφής 10% κ.λπ.), δεν μπορεί όμως ν' αποτελέσει και λόγω μη έγκαιρης επιστροφής του Φ.Π.Α. στις υπόλοιπες περιπτώσεις.

Είναι αυτονόητο, ότι η επιστροφή Φ.Π.Α. στους αγρότες, επενδυτές, εξαγωγείς και άλλες παραγωγικές τάξεις, είναι θέμα πρωταρχικής σημασίας, γιατί συμβάλλει άμεσα στην ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας και γενικότερα στη στήριξη της οικονομίας της Χώρας καθώς και στην εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των φορολογουμένων και των Δημοσίων Υπηρεσιών.

Τέλος, παρακαλούμε και τους Επιθεωρητές, στους οποίους κοινο-

ποιείται η παρούσα, να δώσουν, σύμφωνα με το πνεύμα της, οδηγίες στις Υπηρεσίες και να παρακολουθήσουν την υλοποίησή της.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) της Χώρας.

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Δ/νσεις Επιθεώρησης και Συντονισμού Δ.Ο.Υ.- Όλους ...

III. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

1) Εμπορικοί Σύλλογοι και όλα τα Επιμελητήρια της Χώρας.

2) ΓΣΕΒΕ, ΓΕΣΑΣΕ

3) ΠΟΛ., ΣΟΛ., ΟΕΕ.

IV. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1) Γραφείο κ. Υπουργού

2) Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα

3) Γραφείο Τύπου και Δημοσίων σχέσεων (30 αντίτυπα)

4) Δ.14 Φ.Π.Α.

5) Δ.9 Ελέγχων

6) Δ.16 Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων

7) Δ.6 Οργάνωσης

8) Γραφείο Επικοινωνίας και Πληροφόρησης Πολιτών»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Με προκαλείτε να απαντήσω ενώ δεν έχω το δικαίωμα δευτερολογίας από τον Κανονισμό. Δώστε μου το δικαίωμα να απαντήσω...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Δεν έχετε το δικαίωμα. Παρακαλώ κύριε Υπουργέ, μην κάνετε προσωπικές αναφορές για να μην προκαλείτε διάλογο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ (Υπ. Οικονομικών): Απλώς ήθελα να πω, ότι η προηγούμενη Κυβέρνηση δια της ηγεσίας του Υπουργείου Οικονομικών, ήταν εκείνη που θεωρούσε, ότι θα μπορούσε να κάνει αυτό το ιστορικό πάντρεμα με την ΕΟΚ, την ώρα που δεν είχε ποτέ κοιτάξει τη δυνατότητα συμψηφισμό χρεών, την ώρα που χρωστούσε και έβαζε μέσα στις φυλακές αν τις χρωστούσαν, την ώρα που της χρωστάγαν με τόκο όταν αυτή χρωστούσε χωρίς τόκο. Πιστεύουμε λοιπά εμείς, ότι αυτή η νοοτροπία του Βεζύρη, και τα δικά σου δικά μου, είναι ένα πρόβλημα που πρέπει κάποτε να λήξει.

Θα ήθελα σ' αυτό το σημείο να πω, ότι πραγματικά ελπίζουμε αύριο το Υπουργείο Οικονομικών να πάρει κάποιο περισσότερο αναπτυξιακό χαρακτήρα. Και αυτό άλλωστε ζωντανεύει διπλά την ανάγκη της αυτοδύναμης Κυβέρνησης που θα πρέπει να πάρει το τιμόνι της Χώρας. Αυτό άλλωστε είναι για μένα και για την αγορά και για τις συναλλαγές και για τον κόσμο, η κορυφαία σήμερα ανάγκη της οικονομίας, το κορυφαίο «ζητείται» της ελληνικής οικονομίας. Γιατί το συνολικό πολύπλευρο πρόβλημα χρειάζεται επειγμένως και τη συνολική ριζοσπαστική πρόταση και λύση του που προσφέρει και μπορεί να προσφέρει μόνο η αυτοδύναμη Νέα Δημοκρατία.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ. Υπάρχει περίπτωση να κάνω χρήση δευτερολογίας για να απαντήσω σ' αυτές τις ανακρίβειες που ανέφερε ο κ. Υπουργός;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Παρακαλώ, κύριε Τσολόλα δεν έχετε το λόγο. Δεν τον δικαιούστε κατά τον Κανονισμό.

Ο συνάδελφος κ. Γεννηματάς, ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας στο εξωτερικό. Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η Βουλή εγκρίνει.

Ο κ. Υπουργός Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας έχει το λόγο.

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπ. Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είχα σχεδιάσει να κάνω μία σκιαγράφιση του Υπουργείου Βιομηχανίας, όχι βέβαια οποιουδήποτε Υπουργείου Βιομηχανίας ή εκείνου που φαντάζεστε ότι υπάρχει, αλλά ακριβώς του Υπουργείου Βιομηχανίας το οποίο παρέλαβα, χωρίς βέβαια τη στοιχειώδη διαδοσική παράδοση και παραλαβή, όπως καλά γνωρίζετε. Επειδή όμως η ώρα είναι περασμένη δεν θα αναφερθώ σε μερικά θέματα τα οποία ήθελα να αναφέρω και θα περιοριστώ σε μερικά άλλα θέματα τα οποία συνάπτονται με το θέμα το οποίο συζητείται αυτήν τη στιγμή. Περισσότερο να πω, ότι είναι ένα Υπουργείο αποστεωμένο, είναι ψευδεπίγραφο, κανονικά εκδίδει μόνο άδειες και επιβάλλει πρόστιμα, δεν ασκεί ούτε χαράσσει βιομηχανική πολιτική. Έχουν εγκαταλειφθεί σημαντικοί κλάδοι της ελληνικής βιομηχανίας, η χαλυβουργία, η κλωστοϋφαντουργία, οι ναυπηγοκατασκευαστικές μονάδες που ήταν κάποτε ανθούσες βιομη-

χανίες. Αλλά δε θα ασχοληθώ με αυτά, θα τοποθετηθώ κάπως διαφορετικά.

Εάν κανείς πάει στο Υπουργείο αυτό θα δει, ότι υπάρχει μία πληθώρα επιχειρήσεων και οργανισμών και εταιρειών που ανήκουν στο δημόσιο και που υπάγονται ή εποπτεύονται από το Υπουργείο Βιομηχανίας. Αυτές αποτελούν ένα τεράστιο δίκτυο το οποίο απλώνεται σε όλην τη Χώρα. Υπάρχουν θυγατρικές εταιρείες, υπάρχουν θυγατρικές των θυγατρικών, υπάρχουν κυκλώματα τα οποία συνδέουν τις εταιρείες μεταξύ τους και υπάρχει μία τάση αύξησης του προσωπικού των εταιρειών αυτών και μείωση του προσωπικού του Υπουργείου. Χαρακτηριστικά σας λέω, ότι από τις 1156 θέσεις του Υπουργείου σύμφωνα με το οργανόγραμμα, οι 809 θέσεις είναι κενές. Υπάρχουν πολλές αποσπασίες από το Υπουργείο σε άλλα Υπουργεία, από άλλα Υπουργεία στο Υπουργείο και εν τέλει, το Υπουργείο λειτουργεί με το 1/3 του προσωπικού. Κατά το διάστημα των διακοπών έλειπαν τα 2/3 του 1/3. Στο Υπουργείο δε φαίνεται να έχει αποδοθεί η σημασία που πρέπει, αντίθετα έχει δοθεί τεράστια σημασία στις επιχειρήσεις που υπάγονται στο Υπουργείο αυτό και θα σας εξηγήσω αμέσως τους λόγους. Υπάρχουν τουλάχιστον 103 θυγατρικές εταιρείες της ΕΤΒΑ. Υπάρχουν περίπου 40 εταιρείες που ονομάζονται προβληματικές και υπάγονται στο ν.1386. Υπάρχουν 11 ή 12 Ινστιτούτα Ερευνών. Υπάρχουν 5 Κλαδικές Εταιρείες υποστήριξης της βιομηχανίας και υπάρχουν οργανισμοί πλήθος, υπάρχει ο ΕΟΜΜΕΧ με όλο το πλέγμα του και υπάρχουν ένα σωρό άλλες εταιρείες που δε γνωρίζουμε ακριβώς τι κάνουν και πού βρίσκονται.

Δε θα σας μιλήσω για τους διορισμούς που έγιναν από την 1η Ιανουαρίου. Μόνο στις εταιρείες του ΟΑΕ -ενός ΟΑΕ τελείως χρεωκοπημένου- έχουν προσληφθεί 1455 άτομα. Αλλά, γενικά, σε όλο το Υπουργείο φαίνεται, ότι έχουν προσληφθεί τουλάχιστον 6.000 από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις εκλογές. Βεβαίως και την ημέρα των εκλογών γινόντουσαν ακόμη προσλήψεις.

Εκείνο που έχει σημασία είναι το εξής. Γιατί έχει δημιουργηθεί αυτό το δίκτυο το οποίο καλύπτει όλη την Ελλάδα; Δεν είναι μόνο η δογματική αντίληψη του ΠΑΣΟΚ της επέκτασης του Κράτους στην οικονομική δραστηριότητα, αποβλέπει σε κάτι περισσότερο και σε κάτι βαθύτερο. Με την επέκταση αυτή δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά να επιδιώκουν να ελέγξουν την εξουσία. Και ο έλεγχος της εξουσίας, βεβαίως, φθάνει μέχρι του σημείου του επηρεασμού της κοινής γνώμης στη περίοδο των εκλογών. Όταν γίνονται προσλήψεις στους οργανισμούς που υπάγονται στο Υπουργείο, ακόμη και τη Κυριακή των εκλογών, τι άλλο τούτο σημαίνει; Όταν είναι απλωμένο όλο αυτό το δίκτυο σε όλην τη Χώρα; Και είναι δίκτυο μη εποπτευόμενο, δίκτυο σχεδόν ανεξέλεγκτο από την κεντρική εξουσία. Αυτό το ευρύτατο πλέγμα επανδρώνεται με τοποθέτηση κομματικών φίλων και όχι αξιοκρατικά και είναι πολύ φυσικό ότι δημιουργεί στο Κράτος το οποίο ταυτίζεται με το κομμα, τις προϋποθέσεις του ελέγχου της εξουσίας. Και αυτό επεδίωξε το ΠΑΣΟΚ. Είναι ένα μεγαλοφυές σχέδιο, σατανικό πάντως σχέδιο και εξηγεί εν μέρει, αλλά σε μεγάλο ποσοστό, γιατί το ΠΑΣΟΚ κράτησε το 39% στις τελευταίες εκλογές.

Το αποτέλεσμα όμως αυτής της αδυναμίας ελέγχου της κεντρικής υπηρεσίας και της διόγκωσης των Οργανισμών, των Εταιρειών, των Ινστιτούτων, των Ιδρυμάτων που εποπτεύονται από το Υπουργείο είχε σαν συνέπεια παράλυση, παρανομιές, οικονομικές ατασθαλίες, αδυναμία ελέγχου και σκάνδαλα.

Βεβαίως, με τελικό αποτέλεσμα την επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού και με περαιτέρω αποτέλεσμα, όπως είναι φυσιολογικό, την επιβάρυνση αυτού τούτου του Έλληνα φορολογούμενου. Στη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος, στην καταλήστευση, θα έλεγα, του δημόσιου χρήματος από μέρους της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, πρέπει να διακρίνουμε δύο σκέλη.

Το ένα σκέλος είναι αυτό που σήμερα εξετάζεται από τη Βουλή με τις ανακριτικές επιτροπές και που έχει συνάφεια βέβαια, με το νόμο περί ευθύνης Υπουργών.

Υπάρχει όμως και ένα άλλο σκέλος, το οποίο είναι αόρατο στην κοινή γνώμη, δεν φαίνεται καθαρά από το Λαό, θα φανεί όμως σύντομα. Είναι ακριβώς αυτές οι εταιρείες, αυτοί οι οργανισμοί, οι οποίοι απομίζουν το δημόσιο χρήμα, λόγω του ότι δεν υπάρχει διαχείριση -όχι σωστή απλώς, αλλά ούτε καν διανοείται κανείς να μιλήσει για διαχείριση- και η οποία βέβαια τροφοδοτεί ένα μεγάλο ποσοστό κόσμου, που επηρεάζει με τη σειρά του το εκλογικό σώμα και δίνει την ευκαιρία στο ΠΑΣΟΚ και να πιάσει ένα ποσοστό που πιάνει και να μπορεί στις ημέρες των εκλογών να επηρεάσει το λαϊκό φρόνημα.

Αυτή εδώ η Κυβέρνηση του κ.Τζαννή Τζαννετάκη, έχει δύο αποστολές.

Πρώτον, την καθάρση και η κάθαρση δεν είναι μόνον αυτή την οποία συζητούμε μέσα στη Βουλή. Υπάρχει και η άλλη κάθαρση η ο

ποία θα πρέπει να προχωρήσει σε βάθος και, δεύτερον, να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις πραγματικά δημοκρατικών εκλογών. Και πραγματικά δημοκρατικές εκλογές είναι δυνατόν να γίνουν μόνο όταν το Κράτος που ταυτίζεται με το κόμμα, δε θα είναι σε θέση να επηρεάσει το Εκλογικό Σώμα.

Εγώ θα πιάσω ελάχιστες περιπτώσεις. Είναι περασμένη η ώρα και δε θα ήθελα να καταπονήσω περισσότερο το Σώμα. Θα πιάσω λίγες περιπτώσεις που αφορούν, πρώτον, τον Οργανισμό Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων, τον περίφημο ΟΟΑΕ και, δεύτερον, το θέμα της έρευνας και τεχνολογίας.

Το Υπουργείο αυτό δε θα έπρεπε να ονομάζεται Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας. Θα πρέπει να ονομάζεται πρώτα απ' όλα Τεχνολογίας ή Έρευνας. Αλλά αυτός ο τομέας έχει εγκαταλειφθεί πραγματικά πλήρως, τη ώρα που βρισκόμαστε μπροστά στην τεχνολογική, στην ηλεκτρονική επανάσταση. Η Ελλάδα έχασε την πρώτη, τη μεγάλη βιομηχανική επανάσταση. Χάνει και την ηλεκτρονική επανάσταση, την τεχνοκρατική επανάσταση της εποχής μας. Και την χάνει χάρις στην αμέλεια η οποία έχει επιδειχθεί επί οκτώ ολόκληρα χρόνια από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, όπως θα αποδείξω με τους αριθμούς που θα σας πω και με τα παραδείγματα που θα σας αναφέρω.

Ας πάμε πρώτα-πρώτα στον ΟΑΕ. Θυμάστε με τι προσδοκίες και διθυράμβους έγινε εκείνος ο Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων, με τον ν.1386/83; Είχε εμφανισθεί από το ΠΑΣΟΚ ως λύση εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης ενός σημαντικού τμήματος της ελληνικής βιομηχανίας.

Διότι, ας μη γελοιάστε. Το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής βιομηχανίας βρίσκεται στα χέρια του Κράτους. Και στα χέρια ειδικότερα του ΟΑΕ, του ν.1386, που σημαίνει, ότι οι επιχειρήσεις δεν ενδιαφέρονταν αν κάνουν ή δεν κάνουν κέρδη, την ώρα που από πίσω τους υπάρχει ο Κρατικός Προϋπολογισμός και τις καλύπτει.

Αντί για εξυγίανση, λοιπόν, έχουμε ένταση της προβληματικότητας. Αντί για αναδιάρθρωση έχουμε αποδιάρθρωση. Όπως θέλετε πείτε το. Και αντί για νοικοκύρεμα έχουμε κακοδιοίκηση και πραγματικά, εγκληματική αδιαφορία.

Το αποτέλεσμα είναι να επιβαρυνθεί ο Έλληνας φορολογούμενος με περίπου 700 δις δραχμές ή σημερινές τιμές 1 τρις, σε τρέχουσες τιμές του 1989.

Τις συνέπειες αυτού του πειράματος δεν τις υφίστανται μόνο οι Έλληνες φορολογούμενοι, ιδιαίτερα τις υφίστανται οι εργαζόμενοι οι ίδιοι στον ΟΑΕ, οι οποίοι ζουν συνεχώς με το άγχος του αύριο, αν θα μείνουν χωρίς δουλειά.

Βέβαια, αυτή η Κυβέρνηση ανέλαβε την υποχρέωση να μην απολύσει κανέναν. Αυτό δε σημαίνει τίποτα, διότι υπάρχει ένα μέλλον και οι εργαζόμενοι ξέρουν πολύ καλά ότι, αν δεν φτιάξουν αυτές οι επιχειρήσεις, αν δεν επανέλθει η καλή διαχείριση, ασφαλώς στο μέλλον δε θα είναι εξασφαλισμένη η δουλειά τους.

Η ελληνική βιομηχανία που βρίσκεται υπό την κρατική διαχείριση, παρουσιάζει, πρέπει να πω -και δε μου αρέσουν αυτές οι εκφράσεις και πραγματικά είμαι υποχρεωμένος αυτή τη στιγμή να τις χρησιμοποιήσω- εικόνα σεληνιακού τοπίου. Κομματικοί εγκάθετοι έχουν επιτεθεί και κατατρώγουν το ασθενικό σώμα αυτού του τμήματος της ελληνικής βιομηχανίας. Είπα ότι έχει επιβαρυνθεί σε τρέχουσες τιμές, στοίχισε δηλαδή στον Έλληνα φορολογούμενο 1 τρις. Πώς πρόχρηται αυτό το τρισεκατομμύριο;

Πρώτα-πρώτα, από τα τόκους των εκτεταμένων, επιβαρύνσεις και προμήθειες των ομολόγων που εξέδωσε ο ΟΑΕ και για τα οποία σας μίλησε ο κ. Σαμαράς προ ολίγου, με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου, για την κάλυψη απαιτήσεων τραπεζών, ασφαλιστικών ταμείων και κοινωφελών οργανισμών, όταν ανέλαβε τις επιχειρήσεις.

Δεύτερον, από το κόστος των εκτεταμένων μετοχοποιήσεων, που έγιναν ιδιαίτερα το 1986, και, τρίτον, από τις συνεχείς καθημερινά σωρευόμενες ζημιές, οι οποίες μεταξύ του 1983 και του 1988 δεκαπλασιάστηκαν μέσα σε πέντε χρόνια.

Έχουμε, είπαμε, μία επιβάρυνση. Από τους τόκους, τα χρεολύσια, τις επιβαρύνσεις κ.λπ., που ανέφερα πριν, επιβάρυνση για το δημόσιο προϋπολογισμό μέχρι το τέλος του 1988, 142,8 δις δρχ. Μέχρι τέλος του 1989 θα φθάσει 223,4 δις δρχ.

Οι μέχρι σήμερα μετοχοποιήσεις των ζημιών έφθασαν στα 204 δις. Μιλάμε για δισεκατομμύρια σαν να πρόκειται για τάληρα. Στο ποσό αυτό, όμως, θα πρέπει να προστεθούν και οι τόκοι που θα εισέπραττε το Δημόσιο, αν τα χρήματα τα είχε δανείσει με μακροπρόθεσμο δανεισμό για τη χρηματοδότηση υγιών επενδύσεων, με ένα μέσο επιτόκιο, αν θέλετε 15%. Η πρόσφατη επιβάρυνση για τον Έλληνα φορολογούμενο φθάνει τα 106 δις δρχ. Παρά ταύτα, παρά τις σημαντικές μετοχοποιήσεις, οι ζημιές συνεχίζονται και, μάλιστα, αυξάνονται κάθε χρόνο. Στο τέλος του 1988 το σύνολο των σωρευμένων ζημιών

έφθασαν τα 140,7 δις δρχ. και προβλέπονται άλλα 22 δις, για το 1989. Το συνολικό, λοιπόν, κόστος της αποτυχίας του ν.1386, της εξυγίανσης των προβληματικών επιχειρήσεων, θα φθάσει μέχρι το τέλος του 1989 στα 692,2 δις δρχ., υπολογιζόμενο, όμως, σε τρέχουσες τιμές, φθάνουν το 1 τρις.

Αυτό σημαίνει -το έχει πει ο Πρόεδρος μας, ο κ. Μητσotάκης- ότι για κάθε απασχολούμενο σε προβληματικές επιχειρήσεις του ΟΑΕ, ο Έλληνας φορολογούμενος καταβάλλει έξι εκατ. δρχ. το χρόνο, δεδομένου ότι, πάλι με τις σημερινές τιμές, ο κάθε εργαζόμενος στοιχίζει στην επιχείρηση για μισθούς και κοινωνικές εισφορές περίπου δύο εκατ. δρχ. το χρόνο, υπάρχει μία διαφορά τεσσάρων εκατ., που δεν αντιπροσωπεύει τίποτα άλλο από το να περιγράφει και απεικονίζει την έκταση της κακοδιαχείρισης και της καταλήστευσης από ομάδες εγκάθετων, οι οποίοι έχουν μπει μέσα στις επιχειρήσεις αυτές, δε δίνουν λογαριασμό σε κανέναν απολύτως και διαχειρίζονται το δημόσιο χρήμα σαν να είναι δικό τους.

Το τι θα μπορούσε να γίνει μ' αυτό το ποσό, δεν το αναφέρω, μπορεί να το φανταστεί ο καθένας.

Πρέπει να πω ότι επενδύσεις και ανανέωση του παραγωγικού εξοπλισμού αυτών των επιχειρήσεων, πάρα πολύ λίγο απασχόλησαν την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αλλά και την κεντρική ηγεσία του Υπουργείου.

Μόνο λίγο πριν από τις εκλογές, πρόσφατα, σκέφτηκαν ότι η μεγαλύτερη κλωστοϋφαντουργία της Χώρας, η Πειραική Πατραϊκή, χρειάζεται σημαντική ανανέωση του εξοπλισμού της. Ο εξοπλισμός της είναι του 1950. Αναγγέλλεται, λοιπόν, ένα επενδυτικό πρόγραμμα 16 δις δραχμών, χωρίς καμιά εξασφάλιση χρηματοδότησης.

Στη Χαρτοποιία Δυτικής Ελλάδας, παλιό συγκρότημα του Λαδόπουλου, αναγγέλλονται επενδύσεις οι οποίες στη συνέχεια χρηματοδοτούνται με βραχυχρόνιο δανεισμό, που θα επιβαρύνει την επιχείρηση με μεγάλα χρηματοπιστωτικά έξοδα, στο άμεσο μέλλον και θα δυσχεράνει την ουσιαστική της εξυγίανση.

Εν τω μεταξύ, και αυτό είναι το κυριότερο, και αυτό δε θα μπορούσαν να το προβλέψουν ακόμη και οι κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, οι οποίοι είμαι βέβαιος ότι δε γνωρίζουν τι συμβαίνει σ' αυτές τις επιχειρήσεις, αναπτύχθηκαν ποικίλα κυκλώματα, που τις απομυζούν με διάφορους τρόπους. Μεθοδεύονται πωλήσεις στο εξωτερικό σε τιμές κάτω του κόστους και, βεβαίως, δεν τους ενδιαφέρει το κόστος, η ζημία ή το κέρδος της επιχείρησης. Τους ενδιαφέρει να εισπράξουν το 3% του ειδικού λογαριασμού προώθησης εξαγωγών.

Σε παρκετοβιομηχανία που ανήκει στον ΟΑΕ, όλες οι εξαγωγές το 1988 ήταν ζημιωγόνες. Και μ' αυτό τι; Ο τότε διευθύνων σύμβουλος εισέπραξε με δική του πρωτοβουλία 10 εκατ. δρχ. και με έγκριση του διοικητικού συμβουλίου άλλα 7,5 εκ. δρχ., δηλαδή εισέπραξε 17,5 εκ. από ζημιωγόνες εξαγωγές.

Σε μεγάλη κλωστοϋφαντουργική μονάδα στην οποία πραγματοποιήθηκαν σημαντικές ζημιές αναλήφθηκαν στο πρώτο μόνο δηνό του 1989 40,8 εκατ. δρχ. που αντιστοιχούν στα ποσά που αναλήφθηκαν για όλο το 1988. Δηλαδή, επιταχύνθηκε η ανάληψη πριν από τις εκλογές. Γίνονται προμήθειες χωρίς διαφανείς διαδικασίες. Δίδονται μεγάλες εκπτώσεις, κατά σύστημα σε συγκεκριμένους πελάτες. Χρησιμοποιούνται υπερβολάβοι που πληρώνονται χωρίς να εκτελούν έργο. Αυτές είναι μερικές από τις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι διοικήσεις, οι οποίες βεβαίως έχουν διοριστεί από το ΠΑΣΟΚ. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που αναλαμβάνονται χρήματα από τις προβληματικές επιχειρήσεις και μάλιστα, από διοικητικά στελέχη χωρίς να έχουν επιστραφεί μέχρι σήμερα.

Θα πω μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Ο τ. Πρόεδρος της ΠΥΡΚΑΛ πήρε από το 1987 1,9 εκατ. δρχ., στα οποία σύμφωνα με πρόσφατη αίτηση του ορκωτού λογιστού, δεν έχουν επιστραφεί μέχρι τέλους Ιουλίου 1988. Υπάλληλος της ίδιας εταιρείας εισέπραξε τέσσερα εκατ. δρχ. για ταξίδια στο εξωτερικό χωρίς να προσκομίσει κανένα δικαιολογητικό. Στην ίδια επιχείρηση ποσό επτά εκατ. περίπου δραχμών στάλθηκε σε πρόσωπο στην πρεσβεία μας στην Ουάσινγκτον χωρίς ποτέ να προσκομιστεί κάποιο δικαιολογητικό γιατί στάλθηκαν τα λεφτά αυτά.

Ειδικότερα θα ήθελα να σας πω ότι αυτά τα πράγματα που λέω τα λένε οι ορκωτοί λογιστές, τα πιστοποιητικά που συνοδεύουν τους ισολογισμούς. Και κανείς δεν σκέφθηκε από τον Οργανισμό ή από την Κυβέρνηση να διατάξει ελέγχους.

Στη ΛΑΡΚΟ πριν από τον πλειστηριασμό στη χρήση 1988, πραγματοποιήθηκαν πωλήσεις 19,2 δις δρχ. Δημοσίευσαν τον ισολογισμό χωρίς έλεγχο ορκωτών λογιστών. Είναι παράνομο σύμφωνα με το νόμο. Κάποιος απλώς Έλληνας πολίτης, μια εταιρεία μικρή, η οποία υπερβαίνει το ποσό των 50 εκατ. σε τζίρο, είναι υποχρεωμένη να χρησιμοποιήσει ορκωτό λογιστή. Εδώ έχουν 19,2 δις και δε χρησιμοποιούν ορκωτό λογιστή.

Η ΕΒΟΤΕΧ, κάποια συνεταιριστική επιχείρηση κουρτινών, χρηματοδοτήθηκε από τον ΟΑΕΔ επί χρόνια με 485 εκατ. για πωλήσεις 200 εκατ. Τα υπόλοιπα 285 εκατ. πού πήγαν;

Για την ΜΑΚ ΜΕΤΑΛ, στον ισολογισμό της στις 30.6.88, λέει ο ορκωτός λογιστής ότι σημαντικά ποσά απαιτήσεων έχουν εξωφληθεί από τους οφειλέτες χωρίς να έχουν καταχωρηθεί οι καταβολές στα βιβλία της εταιρείας. Εισέπραξαν λεφτά και δεν τα έγραψαν. Και ο ίδιος ο ορκωτός λογιστής ζητά έρευνα για τον προσδιορισμό των ευθυνών. Τι έκανε ο ΟΑΕ; Έκανε έλεγχο; Αντίθετα η γενική συνέλευση απαλλάσσει το διοικητικό συμβούλιο από κάθε ευθύνη. Ο ΟΑΕ δηλαδή απαλλάσσει το διοικητικό συμβούλιο από κάθε ευθύνη. Βάζει την εταιρεία σε εκκαθάριση και ποιον λέτε ότι διορίζει εκκαθαριστή; Τον ίδιο τον πρόεδρο και τον διευθύνοντα σύμβουλο.

Η ΜΕΚΚΑ, κάποια ταπητουργία στη Θεσσαλία μπήκε σε εκκαθάριση, την αναλαμβάνει ο ΟΑΕ, έχει μετοχικό κεφάλαιο 10 εκατ. δρχ., μπαίνει σε λειτουργία από το 1985 μέχρι το 1988 και ξαναμπαίνει σε εκκαθάριση. Χρηματοδοτήθηκε η εταιρεία, εταιρεία με μετοχικό κεφάλαιο 10 εκατ. δρχ., με 1 δις 487 εκατ. Λέει ο ορκωτός λογιστής στο πιστοποιητικό του, σε μια επιχείρηση 10 εκατ. πώς ξεπέρασε η χρηματοδότηση τα 10 δις; Έγινε έλεγχος από τον ΟΑΕΔ; Από κανέναν. Πήγαν οι υπάλληλοι του ΟΑΕ εκεί; Αν πήγαν είναι και αυτοί υπεύθυνοι. Όπως βλέπετε, όλες αυτές οι περιπτώσεις είναι όχι περιπτώσεις εισαγγελείας, αλλά εισαγγελιών, και φυσικά θα πάνε όλες εκεί. Όταν υπάρχει το πιστοποιητικό και υποδεικνύει ευθύνες και δε γίνεται καμιά απολύτως ενέργεια, τότε αναμφισβήτως θα πρέπει κανείς να σκεφθεί ή ότι ο έλεγχος είναι πλημμελής, υπάρχει αμέλεια ή ότι υπάρχει σωμαρινία.

Στη χαρτοπορία ΕΓΛ, ο κ. Καρράς μέλος της κεντρικής επιτροπής του ΠΑΣΟΚ, είναι πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος. Ζητάει τώρα ο ΟΑΕ τις συμβάσεις που η εταιρία αυτή υπέγραψε και δεν απαντούν. Στέλλουν υπάλληλο, ο οποίος λέει ότι δεν υπάρχουν αυτές οι συμβάσεις και μάλλον τις έχει ο κ. Καρράς. Αλλά για μέρος του εξοπλισμού δεν έχουν γίνει συμβάσεις. Από τις 24 Αυγούστου ζητούν τις συμβάσεις και δε στέλλονται. Η οικονομική διεύθυνση δεν έχει καμία σύμβαση. Για πόσες προμήθειες νομίζετε ότι πρόκειται; Για προμήθειες 6 δις δραχμών.

Η ΠΕΙΡΑ ΪΚΗΝ-ΠΑΤΡΑΪΚΗ. Την πληρώνει ο ελληνικός λαός με 1.200 εκατ. περίπου το μήνα. Στις 26 Ιουνίου, σε ημερομηνία μεταξύ της εξαγωγής των εκλογών και του σχηματισμού της κυβέρνησης, απολύεται μεγάλο διευθυντικό στέλεχος. Παίρνει 8.300.000 δραχμές αποζημίωση λόγω απολύσεως και την επομένη επαναπροσλαμβάνεται με σύμβαση έργου! Απορώ, τηλεφωνώ και ζητώ εξηγήσεις. Μου απαντάνε «μα, αυτή είναι η συνήθης τακτική της επιχείρησης». «Δηλαδή -ρωτώ- πόσους φιλοδωρήσατε έτσι με 8,5 εκατ. δραχμές»;

Την ώρα που μία Κοινότητα στην ύπαιθρο ζητάει 200 χιλιάδες για ένα στοιχειώδες έργο ή ένα εκατομμύριο, αυτοί οι κύριοι φιλοδωρούν αυτούς και αλλήλους με 8,5 εκατ.

Είναι πράγματα αυτά; Δε νομίζετε, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, ότι αυτά είναι απαράδεκτα; Δε νομίζετε ότι θα έπρεπε να κάνετε κάποιον έλεγχο; Γι' αυτό υπάρχουν αυτά τα τεράστια ελλείμματα και γι' αυτό υπάρχουν αυτές οι τεράστιες ζημιές σ' αυτές τις επιχειρήσεις. Και αυτό είναι το αδιανόητο, αυτές οι κρατικές επιχειρήσεις να λειτουργούν με τέτοια τεράστια ζημία.

Θα προχωρήσω σε παρκετοβιομηχανία που ανήκει στον ΟΑΕ. Γράφει ο ορκωτός λογιστής για το 1988 ότι ποσό 38 εκατ. δραχμών αναφέρεται σαν κατάθεση σε Τράπεζα στον ισολογισμό της εταιρείας και διεπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει. Γράφουν ότι 38 εκατ. τα έχουν κατάθεση στην Τράπεζα, ψάχνει ο ορκωτός λογιστής και δεν τα βρίσκει!

Στην ίδια επιχείρηση κατεβλήθη παράνομο, φυσικά, στον τέως διευθύνοντα σύμβουλο κ. Μαρκόπουλο, ενώ είχε παραιτηθεί οικειοθελώς για να αναλάβει διοικητική θέση στον ιδιωτικό τομέα, αποζημίωση 14 εκατ. δραχμών.

Στην ΧΡΩΠΕΙ θυμάστε τι έγινε. Τώρα το βλέπουμε που είμαστε Κυβέρνηση και μπορούμε να το ελέγξουμε καλύτερα. Το είχαμε φέρει τότε το θέμα στη Βουλή, αλλά δεν πήραμε καμία ικανοποιητική απάντηση.

Οι εργαζόμενοι, το 1988, εισπράττουν όλη την αποζημίωσή τους, 366 εκατ. δραχμές. Αυτά πληρώθηκαν από τον ΟΑΕ. Επαναπροσλαμβάνονται όλοι σε λίγες μέρες, με δίμηνες, συνεχώς ανανεούμενες συμβάσεις, βεβαίως μέσα στα πλαίσια της πολιτικής των εκλογικών παροχών του ΠΑΣΟΚ.

Ποια, για τα διοικητικά έξοδα. Έχουν υπεραυξηθεί.

Η ΠΕΙΡΑΪΚΗ-ΠΑΤΡΑΪΚΗ είχε κάποτε ένα διοικητικό συμβούλιο και έναν γενικό διευθυντή. Τώρα έχει 14. Είναι η εταιρία που σας είπα πριν ότι έχει ζημία το μήνα 1.200 εκατ. δραχμές.

Η ίδια εταιρία έχει ένα εργοστάσιο στη Γερμανία. Και 14 στην Ελ-

λάδα, ένα στη Γερμανία. Το εργοστάσιο στη Γερμανία απασχολεί το 1/8 του προσωπικού της μητρικής και πραγματοποιεί κύκλο εργασιών ίσο με το 40% του κύκλου εργασιών στην Ελλάδα και έχει κέρδη 6 εκατ. γερμανικά μάρκα το χρόνο.

Τι συμβαίνει; Είναι καλύτεροι οι Γερμανοί; Βεβαίως όχι. Απλώς εκεί δεν υπάρχουν οι ατασθαλίες που υπάρχουν εδώ. Η ζημία προέρχεται μόνον από την κακοδιαχείριση, τις ατασθαλίες και την έλλειψη παντελώς κάθε ελέγχου.

Υπάρχει όμως και άλλη μεθόδευση λήστευσης αυτών των επιχειρήσεων. Η διαδικασία της εκκαθάρισης.

Δικηγόροι προσκείμενοι στο ΠΑΣΟΚ, κομματικοί φίλοι, διορίζονται αν και είναι άσχετοι και με τη διοίκηση της εταιρείας και μερικές φορές κατοικούν μακριά από την έδρα της εταιρείας. Διαχειρίζονται ανεξέλεγκτα μεγάλες επιχειρήσεις που παίρνουν από τον ΟΑΕ και καθυστερούν την εκκαθάριση επί πολλά χρόνια, γιατί βεβαίως αυτοί κερδίζουν, άσχετα αν ζημιώνει το δημόσιο.

Αυτές οι εκκαθαρίσεις εστοίχιζαν στον Ο.Α.Ε. 35.000.000.000 δραχμές χωρίς να υπάρχει η ΛΑΡΚΟ μέσα.

Τώρα να πούμε για τη ΛΑΡΚΟ χωριστά.

Στην παλιά ΛΑΡΚΟ προτιμήθηκε η μακρά και πολυδάπανη διαδικασία της εκκαθάρισης. Ο μόνος λόγος που εξηγεί αυτήν την προτίμηση είναι η ευκαιρία που έδωσε να πλουτίσουν μερικοί εκλεκτοί φίλοι του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στους οποίους ανατέθηκε η εκκαθάριση. Ξέρετε πόσο εισέπραξε ο συμβολαιογράφος της εκκαθάρισης, κύριοι συνάδελφοι, και θυμηθείτε πόσο παίρνουμε εμείς οι Βουλευτές. Ο συμβολαιογράφος, λοιπόν, της εκκαθάρισης εισέπραξε 400.000.000 δραχμές. Βεβαίως τόσα θα πάρει και ο εκκαθαριστής, ο γνωστός κ. Χαχόπουλος, ο οποίος, ενώ ο εκκαθαριστής αμείβεται με το πέρασ της εκκαθάρισης, αυτός διατηρεί και υπαλληλική σχέση και εισέπραξε 2.500.000 ως αμοιβή. Μετά τον πλειστηριασμό βέβαια, της παλιάς ΛΑΡΚΟ που έγινε το Δεκέμβριο του 1988 ο κ. Χαχόπουλος εξακολουθεί να διαχειρίζεται τη ΛΑΡΚΟ για λογαριασμό του Ο.Α.Ε. μέχρι της 17 Μαΐου του 1989, οπότε και συστήθηκε η νέα ΛΑΡΚΟ και εγκαταστάθηκε το καινούριο της συμβούλιο. Στο διάστημα αυτό παρήχθησαν 1.680 τόνοι νικελίου και πουλήθηκαν στο εξωτερικό αποφέροντας είχε ανεβεί η τιμή του νικελίου 6,8 δισεκατομμύρια δραχμές. Ο κ. Χαχόπουλος έχει αποδώσει μέχρι σήμερα στον Ο.Α.Ε. δύο δισεκατομμύρια και διαχειρίζεται ελεύθερα, χωρίς να ξέρει κανείς πώς, τα 4,8 δισεκατομμύρια δραχμές.

Βεβαίως, ο κ. Χαχόπουλος απολαμβάνει και το ποσοστό του ειδικού λογαριασμού προώθησης εξαγωγών και το διαθέτει όπως νομίζει αυτός. Δεν θα πρέπει και εκεί να γίνει έλεγχος; Δεν θα πρέπει και εκεί να αποδοθεί λογαριασμός; Δεν θα πρέπει και εκεί κάποιος εισαγγελέας να επέμβει;

Δεν θέλω να συνεχίσω, διότι η κατάσταση είναι η ίδια παντού. Ο κατάλογος αυτών των ατασθαλιών δεν σταματάει. Σε πολλές επιχειρήσεις βρήκαμε, από τους στοιχειώδεις ελέγχους που κάνουμε και θα πρέπει να πω στο Σώμα ότι αυτή τη στιγμή είμαστε μόλις δύο μήνες Κυβέρνηση, δεν είχαμε το χρόνο και σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν αλλάξει οι διοικήσεις αυτών των επιχειρήσεων και συνεπώς δεν μπορεί να γίνει έλεγχος. Αλλά για να γίνει έλεγχος σε βάθος απαιτείται χρόνος. Παρά ταύτα εβρήκαμε αυτά που σας λέω. Και προσθέτω: Στην ΠΥΡΚΑΛ, στην ΕΛΙΝΤΑ, στην ΕΠΑΣ και σε πολλές άλλες οι ορκωτοί λογιστές σημειώνουν περιπτώσεις διπλής πληρωμής των ίδιων τιμολογίων. Σε μία απ' αυτές τηλεφώνησα απλώς για να μάθω πώς πληρώνουν τιμολόγια δύο φορές. Μου απήντησαν ότι ήταν λάθος του μηχανογραφικού συστήματος. Και τότε ρώτησα -όπως θα ρωτούσατε και σεις-καλά, αυτοί που εισέπραξαν για δεύτερη φορά τα χρήματα δεν σας είπαν «βρε παιδιά, μας πληρώσατε, γιατί μας ξαναπληρώνετε»;

Είναι ανεξήγητη η κατάσταση αυτή για κάποιον που σκέπτεται λογικά και έντιμα. Δεν είναι καθόλου ανεξήγητη αν σκεφθεί κανείς ότι όλοι αυτοί έχουν επωφεληθεί από την καταλήστευση αυτού του χρήματος που δεν είναι δικό τους, επιτέλους!

Σε πολλές επιχειρήσεις υπάρχουν απούλητα αποθέματα, πάνω από τρία χρόνια. Πράγμα που επιβαρύνει βεβαίως, τα μεγάλα χρηματοπιστωτικά τους έξοδα. Η παραγωγή γίνεται για χάρη παραγωγής, χωρίς καμία προσοχή στη ζήτηση, γι' αυτό και σωρεύονται αυτά, απώλεια κεφαλαίου, απώλεια ωρών εργασίας, βεβαίως τεράστιες ζημιές.

ΙΣΑΑΚ ΛΑΥΡΕΝΤΙΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, με συγχωρείτε, μία ερώτηση. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπ. Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας):** Παρακαλώ, κύριε Λαυρεντίδη.

ΙΣΑΑΚ ΛΑΥΡΕΝΤΙΔΗΣ: Για όλες αυτές τις ατασθαλίες, έγινε καμία παραπομπή;

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπ. Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας): Αυτή τη στιγμή γίνεται έλεγχος και πολύ σύντομα θα

παραπεμφθούν στον εισαγγελέα μία-μία. Σας είπα ότι η δυσκολία μας είναι ότι δεν μπορούμε, ατυχώς, να επιταχύνουμε τους ελέγχους περισσότερο. Εκεί που μπορούμε το κάνουμε. Είναι εξωφρενικά αυτά τα οποία βλέπουμε και εξωφρενικά αυτά τα οποία υπάρχουν. Αλλά αυτά θα πρέπει να τα μάθει ο ελληνικός Λαός.

ΙΣΑΑΚ ΛΑΥΡΕΝΤΙΔΗΣ: Αυτή την ώρα δεν μας ακούει ο ελληνικός Λαός.

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπ. Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας): Σας είπα ότι υπάρχουν δύο σκέλη της κάθαρσης. Η μία είναι αυτή που εδώ μέσα στη Βουλή διεξάγεται με το έργο των ανακριτικών επιτροπών, αλλά η άλλη είναι αυτή εδώ και υποθέτω ότι δεν είναι μόνο το Υπουργείο Βιομηχανίας, θα υπάρχουν στην ίδια κατάσταση και πολλά άλλα Υπουργεία. Συμπωματικά εδώ στο Υπουργείο Βιομηχανίας υπάρχουν αυτές οι προβληματικές επιχειρήσεις, οι οποίες παρουσιάζουν την εικόνα την οποία σας αναφέρω.

Μπαίνω σε ένα άλλο θέμα, στον τομέα της έρευνας. Είμαστε, όπως είπα και πριν, σε εποχή τεχνολογικής επανάστασης, που γίνεται επί των ημερών μας. Οι επαναστατικές μηχανές της βιομηχανικής περιόδου είχαν την ικανότητα να μετατρέπουν την ενέργεια σε υλικό πλούτο. Οι νέες μηχανές της τεχνολογικής περιόδου μετατρέπουν τη σκέψη, την ευφυΐα του ανθρώπου σε πλούτο.

Τι κάνουμε, όμως, εμείς στο θέμα της έρευνας;

Το ΠΑΣΟΚ στις προεκλογικές του εξαγγελίες και το 5ετές αναπτυξιακό του πρόγραμμα, πρόβλεπε το ποσοστό του ΑΕΠ...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΡΑΧΑΝΣ: Αυτά έπρεπε να τα πείτε νωρίτερα, για να τα ακούσει ο ελληνικός Λαός.

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπ. Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας): Κύριε Κοραχά, αυτήν την ώρα έτυχε ο κλήρος να μιλάω εγώ. Θα έπρεπε, βέβαια, να τα ακούσει ο ελληνικός Λαός. Υποθέτω, ότι αυτοί που δεν έχουν κοιμηθεί ακόμη, θα τα ακούνε.

Να γυρίσω στην έρευνα. Έλεγε, λοιπόν, το ΠΑΣΟΚ στις προεκλογικές του εξαγγελίες και στο 5ετές αναπτυξιακό του πρόγραμμα: «Το ποσοστό του ΑΕΠ, που θα διατίθεται για την έρευνα και την τεχνολογία, θα ανέβει στο 0,70% το 1987, έναντι του 0,20%, που ήταν το 1981 επί Νέας Δημοκρατίας». Και υπέθετε το ΠΑΣΟΚ ότι θα έπρεπε να πλησιάζει το 1% στο τέλος της 10ετίας του ογδόντα.

Σήμερα, μετά από 8 χρόνια διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, στο τέλος της 10ετίας του ογδόντα, η Χώρα μας εξακολουθεί να δαπανά το 0,26% του ΑΕΠ. Σε άλλες χώρες φθάνει και ξεπερνά το 1%. Βρισκόμαστε, δηλαδή, τέσσερις φορές πίσω. Δαπανούμε για έρευνα και τεχνολογία το χαμηλότερο ποσοστό απ' όλες τις χώρες της ΕΟΚ και έχουμε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά της Ευρώπης.

Όσον αφορά την έρευνα στον ιδιωτικό τομέα, αυτή είναι επίσης ασήμαντη, είναι 0,09% και τούτο, γιατί ποτέ ο ιδιωτικός τομέας δεν βοηθήθηκε.

Αυτή τη δυσάρεστη κατάσταση, βέβαια, την αναγνώρισε και ο ίδιος ο Αρχηγός του ΠΑΣΟΚ, όταν, ως Πρωθυπουργός της Χώρας, στις 15 Φεβρουαρίου 1988, στην πρώτη και μοναδική συνεδρίαση της ολομέλειας του Εθνικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Έρευνας και σε μια έκρηξη αυτοκριτικής, θα έλεγα, παραδόχθηκε και διαβάζω επί λέξει: «Ως Πρωθυπουργός της Χώρας και ως πανεπιστημιακός δάσκαλος καθημερινά σχεδόν διαπιστώνω, με μεγάλη ανησυχία, πόσο επικίνδυνα πίσω βρίσκεται η Χώρα μας στον τομέα της έρευνας. Όταν, δε, λέω καθημερινά, δεν χρησιμοποιώ απλώς σχήμα λόγου. Είμαι υποχρεωμένος να πω τη δυσάρεστη αλήθεια. Η κοινωνία μας δεν έχει φθάσει στο επίπεδο της πρόκλησης του 1992». Αυτά έλεγε ο κ. Παπανδρέου.

Παράλληλα, ο αριθμός των ερευνητών καλύπτει ένα μικρό ποσοστό του ενεργού πληθυσμού, είναι κάτω του 0,1%, ενώ οι ανεπτυγμένες χώρες της Δύσης διαθέτουν ποσοστά πενταπλάσια των δικών μας. Και τούτο, γιατί το σύστημα παραγωγής νέων ερευνητών στη Χώρα μας χωλαίνει και καμία μέριμνα δεν είχε ληφθεί από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ. Χάνουμε και έχουμε χάσει πολύτιμο χρόνο.

Κι αν εξαιρέσουμε τους περίφημους σοσιαλιστικούς αφορισμούς της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, η συμμετοχή της Χώρας μας στα ερευνητικά προγράμματα της ΕΟΚ, έχει μειωθεί, μειώνεται τρομακτικά και στο COMET και στο ΕΣΠΡΙΤ και στο ΓΙΟΥΡΙΚΑ και σ' όλα. Μετά το 1986, παρατηρήθηκε κάποια κινητικότητα, η οποία βέβαια απέχει πολύ μακριά από του να είναι ικανοποιητική.

Θέλω να σας πω την απορροφητικότητα της Χώρας μας στο πρόγραμμα ΒΑΛΟΡΕΝ. Πόσα νομίζετε από τα ποσά, τα οποία προορίζονται για την Ελλάδα, απορρόφησε η Χώρα μας από το πρόγραμμα ΒΑΛΟΡΕΝ; Απερρόφησε 3%, κύριοι συνάδελφοι, την ώρα που η Ισπανία απερρόφησε 60%.

Υπάρχουν 19 δις δραχμές σήμερα στις Βρυξέλλες για την παραγωγή φθηνής και καθαρής ενέργειας από τον άνεμο. Θα χαθούν και αυτά τα χρήματα, γιατί οι προθεσμίες τρέχουν.

Παρεκάλεσα τον γενικό γραμματέα της Έρευνας και Τεχνολογίας να επισπεύσει ό,τι έχει στα χέρια του, για να μη χάσουμε και τα τελευταία λεφτά που υπάρχουν.

Μπορεί κανείς να υποστηρίξει, παρ' ό,τι δεν υπάρχουν στοιχεία -ούτε στοιχεία υπάρχουν- ότι μεταξύ των ετών 1982 και 1987, σ' αυτά τα πέντε χρόνια απερρόφησε η Ελλάδα από τα κοινοτικά ταμεία 3%-4% μόνο των κονδυλίων που προορίζονταν για μας.

Και θα έλεγα και κάτι άλλο, το 1987, από τα ΜΟΠ Πληροφορικής σε θέματα έρευνας και τεχνολογίας η κοινοτική συμμετοχή ήταν 350 εκατ. δραχμές. Εστάλησαν στην Ελλάδα. Η Ελληνική συμμετοχή ήταν 122 εκατομμύρια. Εδόθησαν στα Ιδρύματα. Δεν δόθηκε ποτέ η κοινοτική. Κάπου χάθηκε ή κάπου την έρριξε αλλού ο κ. Τσοβόλας. Δεν έφθασε ποτέ στο Υπουργείο Βιομηχανίας, ποτέ στον τομέα της έρευνας. Η ΕΟΚ ρωτάει τώρα που πήγαν τα λεφτά. Τα Ιδρύματα ρωτάνε πού πήγαν τα χρήματα και δεν ξέρουμε τι να απαντήσουμε. Ψάχνουμε να τα βρούμε. Δεν ξέρω αν μπορεί να θυμηθεί ο κ. Τσοβόλας, που πήγαν αυτά τα λεφτά.

Η Χώρα μας μετέχει σε διεθνείς οργανισμούς στους οποίους πρέπει να καταβάλει ανελλιπώς τις εισφορές της. Τέτοιοι οργανισμοί είναι το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών, ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Μοριακής Βιολογίας κ.λ.π. Σύμφωνα με τα στοιχεία της προηγούμενης κυβέρνησης οι εισφορές σε διεθνείς οργανισμούς το 87 ήταν 252 εκατ. δραχμές. Το 1988 μειώνονται σε 55 εκατ., χωρίς να έχουμε αποσυρθεί από κανένα απολύτως οργανισμό. Τι συνέβη; Δεν πληρώνουμε τις εισφορές μας, δεν πληρώναμε τη συνδρομή μας. Αυτή τη στιγμή χρωστούμε 1 δις δρχ σε συνάλλαγμα, εκτός του ότι διασυρμάστε γιατί δεν πληρώνουμε συνδρομές, γιατί δεν πληρώνουμε τις εισφορές μας. Αλλά έχουμε επιβαρυνθεί με 1 δις το οποίο πρέπει να πληρώσουμε εμείς σε συνάλλαγμα, διότι αναμφισβήτως η Κυβέρνησή μας δεν θέλει να απομονωθεί από αυτούς τους οργανισμούς, από αυτά τα Ευρωπαϊκά Κέντρα Ερευνών.

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας έχει 92 μόνιμους υπαλλήλους, τόσους προβλέπει ο κανονισμός. Το 50% από αυτούς είναι διευθυντές και τμηματάρχες και υπάρχουν και 50 υπάλληλοι με αναθέσεις έργων που ψάχνουμε να τους βρούμε, αποσπασμένοι από άλλες υπηρεσίες. Ο ρόλος τους είναι ασαφής, συγκεχυμένος και ακαθόριστος, δεν ξέρουμε τι έργο κάνουν. Φοβόμαστε ότι πάλι υποκρύπτουν αυτές οι συμβάσεις εκτέλεσης έργου, κάποια έμμεση χρηματοδότηση εκλεκτών του ΠΑΣΟΚ.

Θυμάστε εκείνον τον περίφημο νόμο πλαίσιο 1514/85 τον οποίο σύσσωμη η Αντιπολίτευση είχε καταδικάσει όπως επίσης και η συντριπτική πλειοψηφία της επιστημονικής κοινότητας; Δημιούργησε σύγχυση, οπισθοδρόμηση στην αναπτυξιακή προσπάθεια της Χώρας. Και χαρακτηριστικά σας λέω ότι στα περισσότερα Ερευνητικά Ιδρύματα της Χώρας δεν έχουν εκδοθεί οι κανονισμοί λειτουργίας τους.

Στο Δημόκριτο, στο μεγαλύτερο ερευνητικό κέντρο της Χώρας, υπάρχουν δύο κατηγορίες ερευνητών, με ίδια προνόμια και ίδιο αντικείμενο. Η μία κατηγορία πληρώνεται κατά 150 χιλ. δρχ. το μήνα πάρα πάνω από την άλλη. Οπωσδήποτε υποθέτω ότι οι άνθρωποι αυτοί έχουν κάποιο προσόν μεγαλύτερο και νομίζω αυτό θα είναι η κομματική τους αφοσίωση. Τουλάχιστο, μερικοί από αυτούς.

Υπάρχουν και κάποιες Κλαδικές Εταιρίες για τη στήριξη βασικών τομέων της βιομηχανίας. Ο τρόπος της λειτουργίας τους είναι περιεργός, μέχρι στιγμής δεν έχει καθοριστεί τι ακριβώς πρέπει να κάνουν και πρέπει να πω ότι δεν μας είπαν ποτέ ότι υπάρχει κάποια σχέση τους με την παραγωγή, δεν μας είπαν ποτέ αν έχουν προσφέρει κάποια υπηρεσία σε έναν τομέα της βιομηχανίας. Δεν υπάρχει ερευνητική πολιτική. Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Έρευνας που έχει κύρια αποστολή τον καθορισμό της ερευνητικής πολιτικής της Χώρας ασχολήθηκε με θέματα διεκπεραίωσης. Μέχρι στιγμής δεν έγινε τίποτε. Ένα μέλημα αυτής της Κυβέρνησης -μπορεί βέβαια να είναι μεταβατική Κυβέρνηση και ως μεταβατική Κυβέρνηση έχει ορισμένη αποστολή- είναι ότι εκεί που δεν απαιτείται εκταμίευση να επεμβαίνει ταχύτητα και δραστικά. Θα δραστηριοποιηθεί αυτό το Εθνικό Συμβούλιο το οποίο μέχρι στιγμής δεν ήταν δραστηριοποιημένο όπως και η στήριξη της βιομηχανίας. Κάποτε πρέπει να συνδέσουμε την έρευνα με την παραγωγή.

Κλείνω το θέμα της έρευνας, διότι νομίζω ότι δε θα πρέπει να μείνει αμφιβολία σε κανέναν ότι στο θέμα της έρευνας είμαστε πίσω.

Θέλω να πω λίγα πράγματα για τον ΕΛΟΤ. Τον είχε αφήσει η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ όπως είχε γίνει κάποτε. Δεν έχει προσωπικό, δεν έχει λεφτά, δεν έχει εργαστήρια. Πώς θα πουληθούν τα προϊόντα μας το 1992; Πώς είναι δυνατόν να συμβεί αυτό, εάν δεν έχουμε τυποποιήσει τα προϊόντα μας για να κυκλοφορήσουν; Θα βρεθούμε εκτός αγοράς. Φέτος δεν απορροφήθηκαν 400 εκατομμύρια και μας έχουν

εγκριθεί 1.700.000.000. τα οποία πρέπει να πάρουμε. Τα ΜΟΠ της Αττικής για εργαστηριακή υποδομή και τα ΜΟΠ πληροφορικής για εργαστήρια κέντρου πληροφόρησης. Γι' αυτά δεν έχει γίνει απολύτως τίποτα. Πραγματικά είναι ένας σημαντικός οργανισμός, ο οποίος εάν δεν ενεργοποιηθεί, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, η Ελλάδα μας θα μείνει απέξω και πάλι για μία ακόμη φορά. Και θα χάσουμε το τραίνο από αμέλεια. Και διερωτώμαι: Τι γινόταν και ποιος ήλεγχε όλα αυτά τα πράγματα τα οποία με μία απλή, απλούστατη και πρέπει να πω όχι σε βάθος ενέργεια-έλεγχο κατορθώσαμε να διαπιστώσουμε μέχρι αυτή τη στιγμή. Δεν είχαν διαπιστωθεί αυτά από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ στον τομέα έρευνας, στον ΕΛΟΤ και σε τόσους άλλους οργανισμούς που δεν θέλω να προχωρήσω αυτή τη στιγμή, διότι η ώρα είναι περασμένη. Αλλά δεν κατέβηκε ποτέ σε κάποιους από τους Υπουργούς Βιομηχανίας των οποίων την εντιμότητα δεν αμφισβητεί κανείς να ελέγξει αυτές τις προβληματικές επιχειρήσεις; Είναι δυνατόν να τρώνε τόσα λεφτά; Είναι δυνατόν να ζητούν από το δημόσιο προϋπολογισμό μονίμως χρήματα και να μη διανοηθεί κανείς γιατί χάνουν αυτά τα λεφτά; Δεν είναι ότι υπήρχε αμέλεια, εγώ πιστεύω ότι είναι εκείνο το οποίο είπα στην αρχή, το πλέγμα το οποίο έγινε και το οποίο έπρεπε να γίνει όχι από δογματικούς λόγους για την επέκταση του κράτους στον οικονομικό τομέα, αλλά περισσότερο επειδή το κράτος συμπίπτει με το κόμμα για τον έλεγχο της εξουσίας μέσω της δραστηριοποίησης στον οικονομικό τομέα.

Τόσος κόσμος κρέμεται απ' αυτές τις επιχειρήσεις. Και μ' αυτές τις επιχειρήσεις, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, κάνετε εκλογές και με τον ΕΟΜΜΕΧ και με τους συνεταιρισμούς. Αλλά ατυχώς δεν υπάρχει χρόνος και δε νομίζω ότι πρέπει να επεκταθώ. Και με τη ΔΕΗ εκάνετε εκλογές και γι' αυτό κρατήσατε το 39% το οποίο φυσικά χωρίς αυτούς δεν μπορούίτε να το κρατήσετε με τίποτα.

Εμείς δεν θέλουμε να ελέγξουμε αυτόν τον τομέα, αλλά θέλουμε να τον αποκομματικοποιήσουμε, ώστε να είναι ανεπηρέαστος ο Λαός όταν πρόκειται να ψηφίσει στις προσεχείς εκλογές.

Λίγα πράγματα θέλω να πω για τη ΔΕΗ: Και θα ήθελα κάποτε να γίνει μία συζήτηση, διότι και στη ΔΕΗ μου αναφέρουν ζημιές δισεκατομμυρίων. Αλλά το κυριότερο που θέλω να πω και μόνο και σ' αυτό το θέμα θα περιοριστώ είναι το πώς χρησιμοποιήθηκε το Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών της ΔΕΗ για τις προεκλογικές ανάγκες του ΠΑΣΟΚ και το 1985 και το 1989.

Τυπώθηκαν 4 εκατομμύρια ετικέτες με διευθύνσεις. Πιάστηκε το προσωπικό, ιδιαίτερα του τμήματος αποστολής και εργάστηκε υπερωριακά. Άλλοι μισθωτοί δούλεψαν και εκτός του Κέντρου, απογευματινές και νυχτερινές ώρες και Σαββατοκύριακα. Και αμείφθηκαν από τη ΔΕΗ συμπληρώνοντας τα αντίστοιχα δελτία απασχόλησης της υπηρεσίας. Φαίνεται, λοιπόν, ότι και η ΔΕΗ χρησιμοποιήθηκε εκτός από τα άλλα τα οποία δεν αναφέρω αυτή τη στιγμή, ως ένας κρατικός οργανισμός που υπάγεται στο Υπουργείο Βιομηχανίας, για τις προεκλογικές ανάγκες του ΠΑΣΟΚ.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν θέλω να προχωρήσω περισσότερο αυτή τη στιγμή, γιατί δεν θέλω να ταλαιπωρήσω το Σώμα. Θα μπορούσε να μιλήσει κανείς ώρες ολόκληρες γι' αυτήν την κατάσταση. Και αντιλαμβάνεστε γιατί το ΠΑΣΟΚ κατόρθωσε και κράτησε αυτό το ποσοστό, ενώ ήταν καταδικασμένο στη συνείδηση του ελληνικού Λαού, με όλο αυτό το πλέγμα το οποίο έγινε και το οποίο χρησιμοποιήθηκε από το κράτος, το οποίο ήταν ταυτισμένο με το κόμμα. Αυτή η κατάσταση ήταν απαράδεκτη και θα τελειώσει.

Εμείς σας υποσχόμεθα ότι όσο μπορούμε, τώρα με την Κυβέρνηση Τζαννέτακη, θα προχωρήσουμε σε βάθος και θα στείλουμε στον εισαγγελέα όλες τις περιπτώσεις, που όπως είπα και πριν είναι κατάφωρες περιπτώσεις παρανομιών και ατασθαλιών οι οποίες συγκρίνονται μόνο με τα άλλα σκάνδαλα τα οποία συζητούνται στη Βουλή.

Το ΠΑΣΟΚ δεν φρόντισε να μας προετοιμάσει για το 1992, και τώρα πάμε εκεί «ξυπόλυτοι στα αγκόδια», όπως λέει ο Λαός μας, χωρίς να έχουμε υποδομή, χωρίς προετοιμασία στον τεχνολογικό τομέα. Τα τρία χρόνια που υπολείπονται πρέπει να χρησιμοποιηθούν κατ' εξοχήν γι' αυτή την προετοιμασία και αυτό πρέπει να γίνει από μια κυβέρνηση η οποία θα μπορεί να ασκήσει σαφή πολιτική.

Μετά από όλα αυτά δεν νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι θα μπορεί να υπάρχει, έστω και ένα τμήμα του ελληνικού Λαού, εκτός από εκείνους που κρέμονται από τέτοιες επιχειρήσεις και τις απομυζούσαν, που να ψηφίσει ξανά το ΠΑΣΟΚ. Είμαι βέβαιος και σεις πρέπει να είσθε, ότι αυτά τα πράγματα πρώτη φορά συμβαίνουν στην Ελλάδα σ' αυτή την έκταση. Και, φυσικά, δε νομίζω ότι πρέπει να επιτρέψουμε να συνεχιστούν. Τουλάχιστον σε ό,τι αφορά εμάς, την Κυβέρνηση Τζαννέτακη θα προχωρήσουμε και σ' αυτό το σκέλος της κάθαρσης, διότι είναι υποχρέωσή μας. Αυτό μας επιβάλλει η ευθυμηγορία του ελληνι-

κού Λαού.

Από και πέρα η Κυβέρνηση που θα προκύψει μετά τις εκλογές, που πιστεύουμε ότι θα είναι κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, και πιστεύω ότι το πιστεύετε και σεις, θα πάρει τα μέτρα της έτσι ώστε η Ελλάδα να αντιμετωπίσει την πρόκληση του 1992 που είναι ιστορική επιταγή για τον Τόπο μας.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Δεν δικαιούσθε να μιλήσετε, κύριε Πεπονί.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ: Γιατί δεν δικαιούμαι να μιλήσω; Απουσιάζει ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ και είμαι Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Δεν έχει καμιά σημασία, θα σας εξηγήσω.

Κατ' αρχήν η συζήτηση είναι οργανωμένη, όπως ορίζει το άρθρο 143 του Κανονισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 143 η συζήτηση αρχίζει με την αγόρευση του Πρωθυπουργού, μετά την οποία ακολουθούν οι αγορεύσεις των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων, καθώς και των Υπουργών. Ολοκληρώνεται χωρίς να διεξαχθεί ψηφοφορία σε μία συνεδρίαση.

Ρητά η παράγραφος 4 του άρθρου 143 αναφέρεται στους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων. Όπου ο Κανονισμός της Βουλής θέλει να αναγνωρίσει δικαίωμα εκπροσώπησης των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ομιλεί και για αναπληρωτές εκπροσώπους των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων. Τη διάταξη αυτή δεν την επαναλαμβάνει η παράγραφος 4, αλλά περιορίζεται μόνο στους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ: Δεν τα λέτε σωστά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σύμφωνα δε και με τη συμφωνία που έγινε, που πρότεινε ο Πρόεδρος της Βουλής και έγινε αποδεκτή από το Σώμα συνεφωνήθη να μιλήσουν οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομάδων οι οποίοι ήδη ομίλησαν και Υπουργοί οι οποίοι έχουν το δικαίωμα κατά την παράγραφο 4.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ: Να ακούσετε τις απόψεις μας.

(Διαμαρτυρίες από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ, κύριε Πεπονί. Αυτή είναι η άποψη του Προεδρείου. Σύμφωνα δε με τη διάταξη την οποία σας ανέγνωσα, αλλά και με την απόφαση της Βουλής περί οργανωμένης συζήτησης η συζήτηση περιορίστηκε στα πρόσωπα που αναφέρει ο Κανονισμός.

Κατά την άποψη του Προεδρείου, δεν δικαιούσθε να λάβετε το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ: Μπορείτε να ακούσετε τώρα και τη δική μου άποψη; Υπάρχει και ειδική διάταξη στον Κανονισμό, η οποία λέει τότε δεν παίρνουν το λόγο οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι - δυστυχώς, δεν έχω εδώ Κανονισμό για να σας βρώ τη διάταξη - που σημαίνει, όπως λέμε οι νομικοί, *argumentum a contrario*, ότι εκεί που ο Κανονισμός δεν αποκλείει τη συμμετοχή του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου, ο κανόνας είναι η συμμετοχή. Και αν δεν κάνω λάθος, αυτή η διάταξη υπάρχει σχετικά με τις ερωτήσεις και με ορισμένη κατηγορία επερωτήσεων.

Εφόσον, λοιπόν, ο Κανονισμός ρητά αποκλείει όπου θέλει ο νομοθέτης του Κανονισμού τον αποκλεισμό της συμμετοχής του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου, σημαίνει ότι ο γενικός κανών, είναι η συμμετοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Θα σας απαντήσω αμέσως.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ: Δεύτερον, κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ότι στοιχειώδης ευαισθησία και του Προεδρείου και της Συμπολίτευσης, επιβάλλει όταν ομιλούν συνέχεια οι Υπουργοί, να μην είναι φημωμένη η Αντιπολίτευση! Θέλετε να τη φημώσετε; Να τη φημώσετε, κύριε Πρόεδρε, αλλά θα συναγάγουμε τα συμπεράσματά μας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ: Σεις φτιάξατε τον Κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ, κύριε Σταμάτη.

Κύριε Πεπονί, ξέρετε πολύ καλύτερα από εμένα, ως αρχαιότερος συνάδελφος δικηγόρος και ως έγκριτος από κάθε πλευρά, ότι ειδικές διατάξεις κασιχτούν κάποιων γενικών κανόνων. Και η διάταξη του άρθρου 143 παρ. 4 είναι ειδική διάταξη η οποία αναφέρεται ακριβώς στην προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση.

Επομένως, κατά την άποψη του Προεδρείου, κασιχτεί αυτή η ειδική διάταξη και γι' αυτό το λόγο δεν δικαιούσθε να ομιλήσετε.

Τώρα, ως προς το αν φημώνται η Αντιπολίτευση από το Προεδρείο, νομίζω ότι θα έπρεπε τα παράπονα να τα κάνετε κατά των συντακτών του ισχύοντος Κανονισμού της Βουλής και οι συντάκτες στην πλειοψηφία τους δεν ήταν Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, αλλά ήταν του ΠΑΣΟΚ, το οποίο στην προηγούμενη Βουλή είχε την πλειοψηφία.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε θέλω να πω δυο λόγια για τον Κανονισμό.

Επιμένω ότι κάνετε λάθος και κάνετε λάθος, για τον εξής απλούστατο λόγο. Αν υποθέσουμε ότι αυτή η συζήτηση γινόταν όταν ο κ. Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ ήταν άρρωστος, θα φιμώνατε εξ ολοκλήρου την Αξιωματική Αντιπολίτευση; Είναι λογική αυτή; Απουσιάζει ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Θα φιμώνατε την Αξιωματική Αντιπολίτευση; Πέστε, επαναλαμβάνω, ότι ήταν άρρωστος. Θα μας απαγορεύατε το λόγο; Θα κάνατε εδώ πέρα μονόλογο; Θα μεταβάλατε το Κοινοβούλιο στη Βουλή του Παπαδόπουλου;

(Θόρυβος από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ, κύριοι.

Κύριε Πεπονή, θα ήθελα να σας πω ότι θα είχατε απόλυτο δίκιο να το λέτε αυτό, αν πράγματι ήταν απών ο κ. Παπανδρέου. Όμως, νομίζω ότι ήταν παρών σήμερα, έλαβε το λόγο, υποστήριξε τις απόψεις της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και επομένως αδικώς κατηγορείτε το Προεδρείο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ: Εντάξει, κύριε Πρόεδρε, να μας φιμώσετε. Αυτά θα κριθούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Δικαιούσθε να δίδετε οποιεσδήποτε ερμηνείες όσο αυθαίρετες και αν είναι. Λυπούμαι, όμως, γιατί αυτή η αυθαίρετη ερμηνεία προέρχεται από τον κ. Πεπονή!

Ο Υπουργός Εργασίας κ. Παπαμάργαρας έχει το λόγο.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΠΑΠΑΜΑΡΓΑΡΗΣ (Υπ. Εργασίας): Το ζήτημα που συζητήθηκε εδώ απόψε, κύριοι Βουλευτές, είναι αναμφίβολα πάρα πολύ σημαντικό και θέλω να πιστεύω ότι όσοι μέσα και έξω από τη Βουλή παρακολούθησαν αυτή τη συζήτηση, θα κράτησαν κάτι περισσότερο από τα πολλά νούμερα, που ακούστηκαν και που σίγουρα οι αριθμοί και οι στατιστικές μπορεί να φωτίζουν κάποια πράγματα, αλλά κάπου θολώνουν, αν τυχόν δεν υπάρχει η δυνατότητα να δούμε μέσα απ' αυτούς τους αριθμούς κάποια ουσιαστικά ζητήματα.

Εγώ δε θα σας απασχολήσω με αριθμούς. Πιστεύω ότι το ζήτημα των αριθμών εξαντλήθηκε. Θα ήθελα να καταγράψω την άποψή μου ότι σε γενικές γραμμές πιστεύω ότι τα στοιχεία που ακούστηκαν - και αναφέρομαι στο ζήτημα των ελλειμμάτων - είναι σωστά, αλλά δεν εξαντλείται σίγουρα το ζήτημα με το να πούμε αυτό μόνο. Πιστεύω ότι θα πρέπει - και κάπου δεν αναλύθηκε με επάρκεια παρά την πολύωρη συζήτηση - να πούμε το πώς και γιατί φθάσαμε εδώ.

Γιατί αναμφίβολα η ελληνική οικονομία στη σημερινή της κατάσταση έχει μία σοβαρότητα, όχι με την έννοια της δημιουργίας πανικού, αλλά σίγουρα με την έννοια του ότι παραλείψεις, ενέργειες και πολιτικές, όχι μόνο της τελευταίας οκταετίας, αλλά κατά την άποψή μας, πολύ πιο πριν, συνετέλεσαν ώστε να φτάσουμε εδώ που φτάσαμε.

Θα αναφερθώ σ' αυτή πάρα πολύ συνοπτικά, γιατί σίγουρα δε θα επιχειρήσω να εξαντλήσω το όριο που δίνει ο Κανονισμός, θα είμαι πολύ πιο σύντομος.

Από το 1950 και μετά, η ελληνική οικονομία ακολούθησε μία πορεία ανάπτυξης, ή καλύτερα, ποσοτικής επέκτασης, που δεν είχε εκείνα τα χαρακτηριστικά που θα θεμελιώναν μία ουσιαστική οικονομική ανάπτυξη, μία ουσιαστική εκβιομηχάνιση, που θα επέτρεπε ένα ανέβασμα του βιοτικού επιπέδου του Λαού σε επίπεδα σταθερής επάρκειας με δυνατός βάσεις.

Το πρόβλημα της απασχόλησης στην περίοδο εκείνη, λύθηκε μέσα από τη μετανάστευση και συνεχίστηκε αυτή η πορεία της αδύναμης ουσιαστικά - επί της ουσίας μιλώντας - πορείας της ελληνικής οικονομίας, όταν πια ήταν φανερό ότι τουλάχιστον στη δεκαετία του '70, με την πρώτη πετρελαϊκή κρίση θα έπρεπε να γίνουν κάποιες ουσιαστικές προσαρμογές που δεν έγιναν. Και όταν φτάσαμε στο 1981, ήταν φανερό ότι η ελληνική οικονομία, η ελληνική κοινωνία, οι δομές γενικά του συστήματος, μέσα στο οποίο ζήσαμε μετά το 1950, θα έπρεπε να γνωρίσουν πλέον μία άλλη τροπή, μία άλλη κατεύθυνση, προκειμένου να ανταποκριθούν στα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, που δημιουργούσαν οι νέες πραγματικότητες.

Δεν έγινε ούτε το 1981 αυτή η αναγκαία προσαρμογή, με αποτέλεσμα ουσιαστικά να συνεχιστεί με παραλλαγές - μιλώντας συνολικά πάντοτε - η πολιτική των προηγούμενων ετών, όταν ήταν φανερό ότι το ίδιο το οικονομικό και κοινωνικό σύστημα δεν άντεχε μία τέτοια πολιτική και μιά τέτοια πορεία.

Δεν θα σταθώ ειδικότερα στα μεγάλα ζητήματα που προκύπτουν για τα τελευταία χρόνια της διακυβέρνησης της Χώρας από το κόμμα του ΠΑΣΟΚ. Απλά και μόνο θα σταθώ σε δύο σημεία, γιατί όπως είπα και πριν, η άποψή μου είναι ότι μετά το '81 ουσιαστικά συνεχίστηκε η προηγούμενη πολιτική με κάποιες μικρές παραλλαγές, όταν ήταν φανερό ότι ήταν αναγκαίο πια οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά μία άλλη πολιτική.

Θα σταθώ σε ένα συγκεκριμένο σημείο. Πιστεύω ότι από τα πολλά νούμερα που ακούστηκαν, 2-3 δεν ειπώθηκαν και δεν προσέχτηκαν όσο έπρεπε.

Και δείχνουν τη χειροτέρευση συνολικά μέσα από τη συνέχιση μιας πολιτικής, που αντικειμενικά δεν μπορούσε να απαντήσει σε μια πραγματικότητα. Ορισμένα στοιχεία δείχνουν αυτή τη χειροτέρευση - να την πούμε έτσι - της κατάστασης και ταυτόχρονα, δείχνουν ανάγλυφα τη σημερινή εικόνα της ελληνικής οικονομίας.

Ο πληθωρισμός μας στις αρχές της δεκαετίας του '80, στα τέλη της δεκαετίας του '70, αν θέλετε το 1980-1981, σε σύγκριση με τον πληθωρισμό της ΕΟΚ, είχε μία σχέση 1 προς 2. Δηλαδή, ανεξάρτητα από ποιο επίπεδο κινιόταν ο πληθωρισμός εδώ - και πράγματι κινιόταν στο επίπεδο του 25% το 1980-81 - στην ΕΟΚ βρισκόταν στο μισό ακριβώς επίπεδο.

Το 1989 η αναλογία αυτή έφθασε το 4 προς 1. Αυτό δείχνει τη συνεχιζόμενη κάμψη της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας απέναντι στην οικονομική ενότητα μέσα στην οποία με αποφάσεις πολιτικές μπήκε η οικονομία μας το 1981 και συνέχισε να βρίσκεται και μετά.

Το δεύτερο στοιχείο αφορά το εισόδημα και πάλι σε σύγκριση με την ΕΟΚ. Η αναλογία του εισοδήματος του μέσου Έλληνα κατά κεφαλήν με το αντίστοιχο της ΕΟΚ ήταν γύρω στο 60% το 1980-1981. Το 1989 πέφτει και φθάνει στο 50 τόσο τοις εκατό. Αυτό δείχνει ότι είχαμε ένα διαφορετικό ρυθμό ανάπτυξης που σε συνδυασμό με το πρώτο στοιχείο και νούμερο παρουσιάζει την κατάσταση του εισοδήματος του μέσου Έλληνα, αλλά και την εικόνα της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας.

Το τρίτο στοιχείο είναι η συμμετοχή των εργαζομένων, του μεριδίου που έχουν στο εθνικό εισόδημα. Εδώ παρατηρούμε σε σταθερές τιμές σίγουρα μια μικρή μείωση στη συμμετοχή αυτή.

Όλα αυτά μαζί με τη συνολική εικόνα που δίνουν της ελληνικής οικονομίας πρέπει να τα δούμε σε μια ενότητα για τις αναγκαίες διαφοροποιήσεις για να διαπιστώσουμε γιατί φθάσαμε εδώ που φθάσαμε. Αυτά απαντούν σε ένα ερώτημα που αναφέρεται στο εισόδημα των εργαζομένων την τελευταία 10ετία.

Κι αυτά δείχνουν ότι το μέσο πραγματικό εισόδημα παρουσίασε στασιμότητα αυτά τα χρόνια, αν όχι μείωση. Πάντως είναι γεγονός (και εδώ γίνονται παρερμηνείες) ότι κάποιοι κλάδοι εργαζομένων τα χρόνια που πέρασαν σίγουρα παρουσίασαν κάποια άνοδο στο εισόδημά τους. Γίνεται λοιπόν φανερό ότι υπήρξε αναδιανομή του εισοδήματος μέσα στην εργατική τάξη, στους ίδιους τους εργαζόμενους δηλαδή. Μην ξεχνάμε ότι η πάλη των εργαζομένων και ο στόχος τους είναι η αναδιανομή του εισοδήματος να γίνει σε βάρος του κεφαλαίου και των κερδών και όχι ανάμεσα στην εργατική τάξη.

Φυσικά υπήρχαν και κατηγορίες συνταξιούχων, που αναμφίβολα είχαν τις συντάξεις τους μέσα σ' αυτά τα χρόνια να ανεβαίνουν ουσιαστικά. Πιστεύω ότι η αναζήτηση της αιτίας αυτού του φαινομένου, που είχε φυσικά έναν κοινωνικό λόγο, εξηγεί και την πράγματι πάρα πολύ δύσκολη, για να μην πω απελπιστική κατάσταση, στην οποία βρίσκονται οι ασφαλιστικοί οργανισμοί σήμερα στην πλειονότητά τους με τα γνωστά, τεράστια συσσωρευμένα ελλείμματα.

Αυτά τα στοιχεία δείχνουν κατά την άποψή μου, αλλά πιστεύω και ευρύτερα ότι βρισκόμαστε σε μία συνολική κρίση της ελληνικής οικονομίας και της κοινωνίας. Το ζητούμενο αυτή τη στιγμή, σίγουρα από μία πλευρά είναι η απόδοση κάποιων ευθυνών. Αλλά δεν είναι ίσως το πιο καθοριστικό, το τι κάνουμε από δω και μπρος;

Κατά την άποψή μου, είναι φανερό ότι απαιτούνται κάποιες σοβαρές αποφάσεις, αποφάσεις που θα αφορούν το συνολικό πλέγμα των οικονομικών σχέσεων, των κοινωνικών σχέσεων και άλλους τομείς της κοινωνικής μας δράσης και δραστηριότητας, σαν άτομα και σαν κοινωνικές ομάδες. Αποφάσεις που ουσιαστικά θα στοχεύουν στην παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας, μέσα στα προσεχή κρίσιμα λίγα χρόνια, που είτε μας αρέσει, είτε δεν μας αρέσει, αυτό που έχουμε συνθηθεί συμβατικά να λέμε 1992 και 2000, είναι μπροστά μας. Και αν ακόμη δεν είμαστε μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, θα είχαμε να το αντιμετωπίσουμε, γιατί απλούστατα, οι ανακατατάξεις που έχουν σημειωθεί στην παγκόσμια οικονομία, το μοίρασμα της τράπουλας ξανά με το νέο διεθνή καταμερισμό της εργασίας, επιβάλλουν και στη Χώρα μας κάποιες νέες προσαρμογές. Εάν θέλουμε να απαντήσουμε στα αυτά σημερινά προβλήματα και κύρια στο ζήτημα της ανεργίας, που πλέον δεν έχουμε την εύκολη εάν θέλετε «ελληνική λύση» της 10ετίας του 1950 που αφήσαμε τις πόρτες ανοικτές και έφυγαν στη Γερμανία, στην Αυστραλία, στον Καναδά, στην Αφρική ένα εκατομμύριο Έλληνες από το 1950 μέχρι περίπου τα τέλη της 10ετίας του 1960, που οι διενεργείς οικονομικές συγκυρίες οδήγησαν αυτές τις χώρες να κλείσουν την πόρτα τους.

Εάν τυχόν συμφωνούμε ότι το κύριο ζήτημα από δω και μπρος είναι η αναγκαιότητα κάποιων ουσιαστικών αποφάσεων, όχι φυσικά από τη σημερινή Κυβέρνηση, η οποία έχει ένα μεταβατικό χαρακτήρα και

έτσι ή αλλιώς ένα σύντομο βίο -απαιτούνται σοβαρές αποφάσεις για την παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας προς τις κατευθύνσεις που είπαμε-το ζητούμενο που πρέπει να απαντηθεί και απαντιέται φυσικά σε τελευταία ανάλυση, πολιτικά, είναι με ποιες πολιτικές, σε ποια κατεύθυνση, με ποια μέσα.

Σίγουρα η άποψή μας είναι ότι δεν μπορούν να ακολουθηθούν οι ίδιες πολιτικές που μέχρι τώρα συνολικά από το 1950 και μετά οδήγησαν σε τελευταία ανάλυση στο σημερινό αδιέξοδο, δηλαδή απέτυχαν.

Ακούστηκαν απόψε εδώ κάποιες σκέψεις, κάποιες προτάσεις. Σωστά επισημάνθηκε από πολλούς ομιλητές ότι είναι η αρχή αυτών των συζητήσεων, πάνω στο τεράστιο πρόβλημα το οικονομικό, που δεν είναι μόνον οικονομικό, είναι κοινωνικό, είναι σε τελευταία ανάλυση πολιτικό.

Ακούστηκαν όμως και κάποια άλλα πράγματα που δεν νομίζω ότι μπορούν να απαντήσουν στα κρίσιμα προβλήματα. Αναπτύχθηκε μία άποψη περί αυτοδυναμιών. Αλλά να μου επιτρέψετε ένα μικρό ερώτημα: Είναι ποτέ δυνατόν, εάν το μέγεθος των προβλημάτων είναι αυτό που λέμε ότι είναι, άμεσα ή έμμεσα και πράγματι είναι έτσι, θα μπορούσε ποτέ να είναι μία υπόθεση που μπορεί να τη βγάλει πέρα μία και μόνον παράταξη; Αυτό είναι το ερώτημα.

Αλλά εν πάση περιπτώσει είναι ένα άλλο κρίσιμο στοιχείο αυτών των σοβαρών αποφάσεων για την παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας, που σίγουρα η κάθε παράταξη έχει τη δικιά της άποψη και ο Συνασπισμός έχει τη δικιά του πρόταση. Με ποια συναίνεση θα προχωρήσει αυτή η παραγωγική ανασυγκρότηση; Γιατί φυσικά θα ήταν αστείο να μιλάμε για σοβαρές αποφάσεις, χωρίς την εξ αντικειμένου κοινωνική συναίνεση, που σημαίνει ουσιαστικά ότι όποιες αποφάσεις, πρέπει να παρθούν, ύστερα από έναν ανοικτό διάλογο με το λαό και με τους εργαζόμενους.

Το σίγουρο είναι ότι μέσα στις προτάσεις που ακούστηκαν και θα ακουστούν, γιατί η ίδια η ζωή και η πραγματικότητα τις βάζει και πιστεύω ότι ανεξάρτητα από όποια ιδεολογική θέση εκφράζει κάποια παράταξη, το σίγουρο είναι ότι δεν μπορούν να προχωρήσουν αυτές οι αποφάσεις χωρίς την ενεργητική συμμετοχή των εργαζομένων ή ακόμα χειρότερα, ενάντια στους εργαζομένους.

Η εποχή εκείνων των καταστάσεων που επέτρεπαν τις βίαιες παρεμβάσεις μέσα στο συνδικαλιστικό κίνημα, εκείνες τις πολιτικές της μονόπλευρης λιτότητας, εκείνες τις καταστάσεις, όπου με το σημερινό κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης της χθεσινής κυβέρνησης οδήγησαν από τους 92 μήνες κυβερνητικής εξουσίας μετά το 1981, οι 39 δηλαδή, το μισό σχεδόν διάστημα να περάσει κάτω από πράξεις νομοθετικού περιεχομένου που απαγόρευαν τις αυξήσεις. Και εδώ θα ήθελα να κάνω μία μικρή παρένθεση. Ακούσαμε πολλά για το 1985 και 1987. Ξεχάσαμε, όμως, το 1983. Και τότε δεν είχαμε πράξη νομοθετικού περιεχομένου που απαγόρευε τις αυξήσεις;

Είναι φανερό ότι αυτή η προσπάθεια έγινε και σίγουρα από την πλευρά της προηγούμενης κυβέρνησης υπήρξαν κάποια οράματα εκσυγ-

χρονιστικά. Είχαν, όμως, κάποια στοιχεία που οδήγησαν σε συνολική αποτυχία. Δεν είχαν την αναγκαία συναίνεση και το διάλογο με το συνδικαλιστικό και το εργατικό κίνημα, εξ ου και η βίαια πολιτική της μονόπλευρης λιτότητας με τις πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, εξ ου και οι παρεμβάσεις μέσα στο συνδικαλιστικό κίνημα συνεχώς, με διαλείμματα 2-3 ετών, που σήμαινε ότι εξ αντικειμένου δεν υπήρχε η αναγκαία συναίνεση. Γι' αυτό και εξαναγκάστηκε η κυβερνητική πολιτική να ακολουθήσει τα «βίαια» μέτρα της καταστολής των πιθανών αντιδράσεων μέσα από πράξεις Ν.Π. που απαγόρευαν νομοθετικά τις αυξήσεις και να κάνει παρεμβάσεις μέσα στο συνδικαλιστικό κίνημα.

Σήμερα, όμως, πλέον οι καταστάσεις είναι διαφορετικές. Το συνδικαλιστικό κίνημα μέσα από ένα γνήσιο και έντιμο συνέδριο της ΓΣΕΕ για πρώτη φορά στα τελευταία 50 χρόνια, τον Απρίλη του 1989, όχι ότι έχει λύσει τα προβλήματά του, αλλά σίγουρα βρίσκειται στην αρχή ενός δρόμου που οδηγεί σε μία δυνατότητα μεγαλύτερης παρέμβασης της εργατικής τάξης μέσα από τους γνήσιους εκφραστές της, όπου και αν ανήκουν. Μπορούμε να διανοηθούμε αποφάσεις σοβαρές για την παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας μέσα στα προσεχή 1-2 χρόνια κόντρα στο εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα; Μπορούμε, δηλαδή, να ξαναγυρίσουμε σε βίαιες δικαστικές παρεμβάσεις, ή άλλους τρόπους ή πράξεις Ν.Π.; Νομίζω ότι κάθε σοβαρός άνθρωπος και σίγουρα σε όλες τις παρατάξεις υπάρχουν σοβαροί άνθρωποι θα αντιδράσει βίαια. Γιατί φυσικά η εργατική τάξη δεν μπορεί να δεχθεί πισογυρίσματα.

Άρα, λοιπόν, είναι ένας μονόδρομος ο δρόμος της αναγκαστικής συναίνεσης και του διαλόγου με την ίδια την εργατική τάξη, προκειμένου αυτές οι αναμφίβολα σοβαρές πολιτικές αποφάσεις, που πρέπει να παρθούν για την παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας μας, για την κοινωνική μας ανάπτυξη, για το δημοκρατικό εκσυγχρονισμό αυτού του τόπου στη σημερινή συγκυρία, να περάσουν μέσα από δρόμους που δε θα σημαίνουν (με την ουσιαστική έννοια του όρου) είτε μορφές αλαζονείας της εξουσίας είτε μορφές κοινοβουλευτικών αυτοδυναμιών, πολύ περισσότερο πλασματικών. Κύριοι Βουλευτές, ευχαριστώ που με ακούσατε.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριοι συνάδελφοι, δεν υπάρχει άλλος εγγεγραμμένος για να μιλήσει και κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση. Ερωτάται η Βουλή, αν δέχεται να λύσουμε τη συνεδρίαση.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 02.03' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα, ημέρα Τετάρτη 6 Σεπτεμβρίου 1989 και ώρα 18.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ